

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

2014-15

Πάτρα, Σεπτέμβριος 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4	
ΙΔΡΥΣΗ, ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ		
Ίδρυση και διοίκηση	5	
Δομή του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης	6	
Το Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Πατρών	6	
ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		8
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ Π.Τ.Δ.Ε.	9	
ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ Π.Τ.Δ.Ε.		
Προπτυχιακές σπουδές	10	
Μαθήματα	10	
Δήλωση μαθημάτων	11	
Δικαιολογητικά για την απόκτηση πτυχίου	13	
Πρακτικές ασκήσεις.....	13	
Ακαδημαϊκή ταυτότητα και «Εύδοξος».....	14	
Υποτροφίες	14	
ΤΟΜΕΙΣ		
Τομέας Παιδαγωγικής	15	
Τομέας Ψυχολογίας	18	
Τομέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής	20	
Τομέας Γενικών Επιστημών	23	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ		
Τομέας Παιδαγωγικής	25	
Περιεχόμενα μαθημάτων	28	
Τομέας Ψυχολογίας	53	
Περιεχόμενα μαθημάτων	55	
Τομέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής	72	
Περιεχόμενα μαθημάτων	75	
Τομέας Γενικών Επιστημών	102	
Περιεχόμενα μαθημάτων	105	
Μαθήματα μελών Ε.Ε.Π.	128	
Ξένες γλώσσες	142	
ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	144	

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Θεσμικό πλαίσιο	145
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	145
Εσωτερικός Κανονισμός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών	148

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Κανονισμός λειτουργίας της Βιβλιοθήκης	156
Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών	159

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	162
-----------------------------	-----

ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	163
--------------------------	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα μέλη Δ.Ε.Π., το Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, το Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό και τα μέλη Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού του Τμήματος	165
--	-----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Δ.Ε.) της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών αποσκοπεί στην ενημέρωση των φοιτητών του Τμήματος για τα βασικά θέματα που αφορούν στις σπουδές τους στο Πανεπιστήμιο. Περιέχει πληροφορίες για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία του Πανεπιστημίου καθώς και του Π.Τ.Δ.Ε. Συγκεκριμένα, περιέχει πληροφορίες για τους Τομείς, τα Εργαστήρια, το Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.), το Ειδικό και Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Ε.ΔΙ.Π.), το Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.) και το Διοικητικό Προσωπικό του Τμήματος. Ακόμα, περιλαμβάνει στοιχεία για την εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα κάθε Τομέα και Εργαστηρίου ξεχωριστά, καθώς και το πρόγραμμα και το περιεχόμενο μαθημάτων όλων των εξαμήνων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους. Πληροφορίες για τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου, τη στέγαση, τη σίτιση και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των φοιτητών, τη συγκοινωνία της Πανεπιστημιούπολης και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνονται στο Πανεπιστήμιο και στην Πάτρα περιλαμβάνονται στον Οδηγό Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών, ο οποίος διατίθεται ηλεκτρονικά από τη διεύθυνση www.upatras.gr. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν για περαιτέρω πληροφορίες στο Κέντρο Προσανατολισμού και Συμβουλευτικής των φοιτητών (Πρυτανεία, Κτήριο Α), καθώς και στη Γραμματεία και τους Τομείς του Τμήματος.

ΟΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ έχουν στόχο να προετοιμάσουν νέους επιστήμονες για την απασχόλησή τους σε κάποιον τομέα της επαγγελματικής ζωής, όπου απαιτείται αυτόνομη αλλά και συλλογική επαγγελματική και επιστημονική δράση. Παράλληλα, οι σπουδές συμβάλλουν στη διαμόρφωση της προσωπικότητας και της κοινωνικής ένταξης των φοιτητών/-τριών στην πανεπιστημιακή κοινότητα και τους προετοιμάζουν για τη μελλοντική ένταξή τους στην ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα και γενικότερα στην κοινωνία.

ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ενός πανεπιστημιακού Τμήματος περιλαμβάνονται όλες οι εκπαιδευτικές, ερευνητικές και κοινωνικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στο να προετοιμάσουν κατάλληλα τους φοιτητές/-τριες, ώστε να ανταποκριθούν στις επαγγελματικές και κοινωνικές απαιτήσεις της ειδικότητας που έχουν επιλέξει. Το Πρόγραμμα Σπουδών αντανακλά την επιστημονική και επαγγελματική πραγματικότητα όπως αυτή διαγράφεται από τις σύγχρονες επιστημονικές απόψεις και εξελίξεις και όπως διαμορφώνεται από τις ιδιαιτερότητες, τους στόχους και τις ανάγκες κάθε κοινωνίας.

Η αντίληψη για τη μελλοντική επιστημονική και επαγγελματική απασχόληση των φοιτητών και για τους ιδιαίτερους στόχους της κοινωνίας μας για την παιδεία αποτελεί συνειδητή επιστημονική και κοινωνική επιλογή του Τμήματος. Η αντίληψη αυτή συνδέεται με τους στόχους και τη συγκρότηση του Τμήματος, με το Πανεπιστήμιο στο οποίο εντάσσεται το Τμήμα και με την εκπαιδευτική και επιστημονική δυναμική που έχουν αναπτύξει τα μέλη Δ.Ε.Π. Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος καθορίζεται με βάση τους παραπάνω παράγοντες, καθώς και τις αντιλήψεις των μελών του για την έννοια και αποστολή του σχολείου ως παιδαγωγικού θεσμού.

Ηλεκτρονική τοποθεσία του Τμήματος:

<http://www.elemedu.upatras.gr>

Ίδρυση, διάρθρωση και λειτουργία του Πανεπιστημίου Πατρών

Ίδρυση και διοίκηση

- Το Πανεπιστήμιο Πατρών ιδρύθηκε στις 11/11/1964 ως αυτοδιοικούμενο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου υπό την εποπτεία του κράτους. Τα εγκαίνια της λειτουργίας του έγιναν στις 30 Νοεμβρίου 1966, οπότε και αφιερώθηκε στον προστάτη της πόλεως των Πατρών Άγιο Ανδρέα.
- Το Πανεπιστήμιο διοικείται από το Συμβούλιο, τον Πρύτανη, ο οποίος επικουρείται από τρεις Αναπληρωτές Πρύτανη, και τη Σύγκλητο.
Πρυτάνεις και Αναπληρωτές Πρυτάνεως για τα έτη 2014-2018:
Πρύτανης: Βενετσάνα Ε. Κυριαζοπούλου, Καθηγήτρια του Τμήματος Ιατρικής
Αναπληρωτής Πρύτανη Ακαδημαϊκών και Διεθνών Θεμάτων: Νικόλαος Καραμάνος, Καθηγητής Τμήματος Χημείας·
Αναπληρωτής Πρύτανη Έρευνας και Ανάπτυξης: Δημοσθένης Πολύζος, Καθηγητής Τμήματος Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών·
Αναπληρωτής Πρύτανη Οικονομικών Υποθέσεων: Δημήτριος Ψαλτόπουλος, Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών·
Αναπληρωτής Πρύτανη Υποδομών και Αειφορίας: Γεώργιος Αγγελόπουλος, Καθηγητής Τμήματος Χημικών Μηχανικών·
Αναπληρωτής Πρύτανη Πληροφοριακών Συστημάτων και Δικτύων: Χρήστος Παναγιωτακόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε.
- Το Πανεπιστήμιο αποτελείται από πέντε Σχολές, καθεμία από τις οποίες καλύπτει ένα σύνολο συγγενών επιστημών. Κάθε Σχολή διαιρείται σε Τμήματα. Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος οδηγεί σε ενιαίο πτυχίο.
- Όργανα της Σχολής είναι ο Κοσμήτορας, η Κοσμητεία και η Γενική Συνέλευση. Η Κοσμητεία της Σχολής απαρτίζεται από τον Κοσμήτορα, τους Προέδρους των Τμημάτων και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών της Σχολής (χωρίς δικαίωμα ψήφου). Ο Κοσμήτορας εκλέγεται για τετραετή θητεία από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες λέκτορες της Σχολής με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία και διορίζεται από τον Πρύτανη.
- Όργανα του Τμήματος είναι ο Πρόεδρος, η Γενική Συνέλευση και η Γενική Συνέλευση υπό Ειδική Σύνοψη.
- Τα Τμήματα διαιρούνται σε Τομείς. Ο Τομέας συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικειμένου του Τμήματος, το οποίο αντιστοιχεί σε ένα συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης. Στους Τομείς ανήκουν Εργαστήρια, των οποίων η λειτουργία διέπεται από εσωτερικό κανονισμό.
- Όργανα του Τομέα είναι ο Διευθυντής και η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.). Η Γενική Συνέλευση απαρτίζεται από όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τομέα, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών και έναν εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών, από έναν εκπρόσωπο του Ε.Ε.ΔΙ.Π. και έναν του Ε.Τ.Ε.Π. Η Γ.Σ. του Τομέα εκλέγει Διευθυντή με θητεία ετήσια, ο οποίος συντονίζει το έργο του Τομέα στο πλαίσιο των αποφάσεων της Γ.Σ. του Τμήματος. Κάθε Εργαστήριο έχει Διευθυντή, ο οποίος εκλέγεται από τη Γ.Σ. του Τομέα με τριετή θητεία.

Δομή του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης

Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης λειτουργούν τέσσερις (4) Τομείς και εννέα (9) Εργαστήρια.

Οι **Τομείς** είναι οι εξής:

1. Παιδαγωγικής
2. Ψυχολογίας
3. Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής και
4. Γενικών Επιστημών.

Τα **Εργαστήρια** είναι τα εξής:

(Α) Εργαστήρια υπαγόμενα στον Τομέα Παιδαγωγικής:

- α' Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας
- β' Εργαστήριο Σχεσιοδυναμικής Παιδαγωγικής και Συμβουλευτικής
- γ' Εργαστήριο Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης

(Β) Εργαστήρια υπαγόμενα στον Τομέα Ψυχολογίας:

- δ' Εργαστήριο Γνωστικής Ανάλυσης της Μάθησης, Γλώσσας και Δυσλεξίας
- ε' Εργαστήριο Βασικής και Εφαρμοσμένης Ψυχολογικής Έρευνας

(Γ) Εργαστήρια υπαγόμενα στον Τομέα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής:

- στ' Εργαστήριο Ανάλυσης και Σχεδιασμού Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Κοινωνιολογικής Ανάλυσης Δεδομένων της Εκπαίδευσης, Τεκμηρίωσης
- ζ' Εργαστήριο Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

(Δ) Εργαστήρια υπαγόμενα στον Τομέα Γενικών Επιστημών:

- η' Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας
- θ' Εργαστήριο Θετικών Επιστημών και
- ι' Εργαστήριο Θεωρητικών Επιστημών.

Το Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Πατρών

Για την προαγωγή της παιδαγωγικής έρευνας και την άσκηση των μελλόντων και των εν ενεργεία εκπαιδευτικών έχει ιδρυθεί και λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Πειραματικό Σχολείο (Υπ. Απόφ. 8/852 του 1972). Η οργάνωση και λειτουργία του διέπεται από τον Ν. 3966/2011 (Φ.Ε.Κ. 118, τ. Α'). Το Πειραματικό Σχολείο εποπτεύεται απευθείας από τον Υπουργό Ε.Π.Θ. διά του Επόπτου.

Πρώτος Επόπτης του Π.Σ.Π.Π. (1972-82) υπήρξε ο Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας της τότε Φυσικομαθηματικής Σχολής και μετέπειτα ακαδημαϊκός Α.Ν. Ζούμπος (1921-2012). Στη συνέχεια επόπτες διετέλεσαν τα μέλη του Τομέα Παιδαγωγικής του Π.Τ.Δ.Ε. Καθηγητές Αλ. Κοσμόπουλος (1936-2012), Σπ. Κρίβας και Σ. Μπουζάκης.

**Ημερομηνίες έναρξης και λήξης
των μαθημάτων και των εξεταστικών περιόδων του ακαδημαϊκού έτους 2014-15**

Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου:	28/8/2014 – 26/9/2014
Έναρξη μαθημάτων χειμερινού εξαμήνου:	29/9/2014
Λήξη μαθημάτων χειμερινού εξαμήνου:	9/1/2015
Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου:	19/1/2015 – 6/2/2015
Έναρξη μαθημάτων εαρινού εξαμήνου:	16/2/2015
Λήξη μαθημάτων εαρινού εξαμήνου:	29/5/2015
Εξετάσεις εαρινού εξαμήνου:	8/6/2015 – 26/6/2015

Σύντομο ιστορικό της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών και του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης

α. Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Η Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών είναι η τέταρτη κατά σειρά ιδρύσεως Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών.

2013-2017: Κοσμήτορας: Χρήστος Τερέζης, Καθηγητής Τμήματος Φιλοσοφίας
τηλ. 2610 – 997 903

Γραμματέας Κοσμητείας: Παναγιώτα Παπακωνσταντίνου
τηλ. 2610 969-604.

β. Π.Τ.Δ.Ε.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης άρχισε τη λειτουργία του τον Οκτώβριο 1986, οπότε εισήχθησαν οι πρώτοι 80 φοιτητές. Τα πρώτα επτά μέλη Δ.Ε.Π. που εξελέγησαν στο Τμήμα ήταν οι εξής: αν. καθ. Κ. Πόρποδας, αν. καθ. Μ. Κυριαζοπούλου-Μιράσγεζη (-2014), επίκ. καθ. Θ. Μυλωνάς, επίκ. καθ. Ι. Μπουζάκης, επίκ. καθ. Γ. Ιωαννίδης, λέκτ. Σπ. Παντελής (-1990), λέκτ. Π. Γεωργογιάννης. Κατά το χειμερινό εξάμηνο του πρώτου έτους λειτουργίας του Τμήματος (1986-87), επειδή δεν είχαν ακόμη διοριστεί τα εκλεγέντα μέλη Δ.Ε.Π., και προκειμένου να μη χαθεί το εξάμηνο για τους φοιτητές, το Τμήμα λειτούργησε με εθελοντική προσφορά μελών Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου. Στο κρίσιμο πρώτο εξάμηνο (που σημαδεύτηκε από το κλείσιμο του Τμήματος για έναν και πλέον μήνα, καθώς το Τμήμα δεν είχε ούτε στέγη ούτε διδακτικό προσωπικό, παρά μόνο έναν διοικητικό υπάλληλο ως γραμματέα), κατορθώθηκε να διδαχθούν τα εξής μαθήματα: Εξελικτική Ψυχολογία (αν. καθ. Κ. Πόρποδας, Τμήμα Μαθηματικών), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (αν. καθ. Γ. Κοντογιαννοπούλου-Πολύδωριδη, Τμήμα Μαθηματικών), Εισαγωγή στη Φιλοσοφία (λέκτ. Ι. Δελλής, Τμήμα Φυσικής), Μαθηματικές έννοιες στο Δημοτικό (λέκτ. Τ. Πατρώνης, Τμήμα Μαθηματικών), Ανατομία και Φυσιολογία του Παιδιού με Στοιχεία Υγιεινής (λέκτ. Λ. Φαρή-Κωστοπούλου, Τμήμα Ιατρικής) και Ξένη Γλώσσα (Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών Πανεπιστημίου Πατρών).

Στους πρώτους μήνες λειτουργίας του Τμήματος καθήκοντα Προέδρου ασκούσε ο Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού Ι. Μισιρλής, ενώ στη Γ.Σ. μετείχαν τα εξής μέλη Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου: Ι. Μισιρλής (Πρόεδρος, Αντιπρύτανης), Αλ. Λυκουργιώτης (Τμήμα Χημείας), Κ. Πόρποδας (Τμήμα Μαθηματικών), Αλ. Κοσμόπουλος (Τμήμα Φυσικής), Α. Πασχάλης (Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών) και Αφρ. Ξηρομερίτη (Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών).

Μετά την ανάληψη υπηρεσίας των πρώτων μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, δρομολογήθηκαν οι διαδικασίες για την αυτοδιοίκησή του. Τον Μάιο 1987 διεξήχθησαν εκλογές για την ανάδειξη Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου. Πρόεδρος εξελέγη ο Αν. Καθ. Ψυχολογίας Κ. Πόρποδας και Αναπληρώτρια Πρόεδρος η Αν. Καθ. Φιλολογίας Μαρία Μιράσγεζη. Γραμματέας ορίστηκε ο υπάλληλος Δ. Χαλκιάπουλος.

Με την αυτοδιοίκηση του Τμήματος άρχισε μια συστηματική προσπάθεια για την πρώτη στέγαση των μελών Δ.Ε.Π., την ίδρυση και προκήρυξη νέων θέσεων Δ.Ε.Π., καθώς και την ίδρυση θέσεων Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Ε.Π., την ίδρυση Τομέων και Εργαστηρίων, την ένταξη του Τμήματος σε Σχολή (η οποία έπρεπε να ιδρυθεί) και την καθιέρωση μεταπτυχιακών σπουδών.

Διατελέσαντες Πρόεδροι του Π.Τ.Δ.Ε.

1987-91: Κων/νος Πόρποδας
1991-95: Ιωσήφ Μπουζάκης
1995-99: Αλέξανδρος Κοσμόπουλος
1999-01: Ιωάννης Κατσίλλης
2001-03: Παντελής Γεωργογιάννης
2003-04: Αλέξανδρος Κοσμόπουλος
2004-05: Ιωάννης Κατσίλλης
2005-07: Βενέττα Λαμπροπούλου
2007-09: Σπυρίδων Κρίβας
2009-11: Βενέττα Λαμπροπούλου
2010-12: Ιωάννης Κατσίλλης
2013-: Ιωάννης Κατσίλλης

Ακαδημαϊκό, ερευνητικό και διοικητικό προσωπικό του Τμήματος

Το ακαδημαϊκό προσωπικό αποτελείται από διακεκριμένα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, με διακρίσεις και διεθνή εμπειρία. Τα ονόματά τους αναφέρονται στο Παράρτημα (σ. 165).

Διοίκηση του Τμήματος

Πρόεδρος: Ιωάννης Κατσίλλης, Καθηγητής
Email: jkats@upatras.gr, τηλ. 2610 – 969 731

Στη Γενική Συνέλευση μετέχουν:

- όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος
- ένας (1) εκπρόσωπος των προπτυχιακών φοιτητών
- ένας (1) εκπρόσωπος των μεταπτυχιακών φοιτητών
- ένας (1) εκπρόσωπος του Ε.Τ.Ε.Π.
- ένας (1) εκπρόσωπος του Ε.Ε.ΔΙ.Π.

Στοιχεία επικοινωνίας με Γραμματεία:

Τηλ.: 2610 – 969700-4, email: secptde@upatras.gr

Γραμματέας Τμήματος: Γεωργία Παπασπύρου

τηλ.: 2610 – 969704, email: grapasp@upatras.gr

Προσωπικό Γραμματείας:

Ευαγγελία Λαζανά

τηλ.: 2610 – 969 701, email: lazanaev@upatras.gr

Μαρία Θωμοπούλου

τηλ.: 2610 – 969 703, email: mthomopoulou@upatras.gr

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Τ.Δ.Ε.

Προπτυχιακές Σπουδές

Με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους οι δηλώσεις μαθημάτων υπάγονται στις ρυθμίσεις του Οδηγού Σπουδών. Τυχόν δυσκολίες αντιμετωπίζονται με αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

Προϋποθέσεις απόκτησης πτυχίου: επιτυχής εξέταση σε εξήντα δύο (62) αυτοτελή εξαμηνιαία μαθήματα, υποχρεωτικά και επιλογής, συμπεριλαμβανομένων των σχετιζόμενων με αυτά σεμιναρίων, εργαστηρίων ή ασκήσεων, ή σε πενήντα εννέα (59) μαθήματα συμπεριλαμβανομένων των σχετιζόμενων με αυτά σεμιναρίων, εργαστηρίων ή ασκήσεων, και προβιβάσιμης επίδοσης Πτυχιακή Εργασία. Ο αριθμός των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι κατά Τομέα ως εξής:

Από τα μαθήματα του Τομέα Παιδαγωγικής: 12
Από τα μαθήματα του Τομέα Ψυχολογίας: 8
Από τα μαθήματα του Τομέα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης
και Εκπαιδευτικής Πολιτικής: 5
Από τα μαθήματα του Τομέα Γενικών Επιστημών: 11

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ: 36

Μαθήματα

Οι προπτυχιακές σπουδές στο Π.Τ.Δ.Ε. έχουν διάρκεια οκτώ (8) εξαμήνων. Για την απόκτηση πτυχίου ο φοιτητής υποχρεούται να συμπληρώσει 240 διδακτικές μονάδες:

36* Υποχρεωτικά μαθήματα
*(34 X 4 δ.μ. = 136 δ.μ.
Εργαστήριο Η/Υ = 3 δ.μ.
Πρακτικές Ασκήσεις = 23 δ.μ.)
26 Επιλογής μαθήματα X 3 δ.μ.
= 78 δ.μ.
Σύνολο: 240 δ.μ.

Η:

36* Υποχρεωτικά μαθήματα
*(34 X 4 δ.μ. = 136 δ.μ.
Εργαστήριο Η/Υ = 3 δ.μ.
Πρακτικές Ασκήσεις = 23 δ.μ.)
23 Επιλογής μαθήματα X 3 δ.μ.
= 69 δ.μ.
Εργαστήριο Η/Υ = 3 δ.μ.
Πρακτικές Ασκήσεις = 23 δ.μ.
Πτυχιακή Εργασία X 9 δ.μ. = 9
δ.μ.

Δήλωση μαθημάτων

Με την έναρξη κάθε εξαμήνου, κάθε φοιτητής δηλώνει **υποχρεωτικά** (και εντός των ημερομηνιών που ορίζει η Κοσμητεία της Σχολής) στη Γραμματεία του Τμήματος τα μαθήματα που θα παρακολουθήσει.

Οι φοιτητές δηλώνουν τα μαθήματα στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.thalis.elemedu.upatras.gr/uni/upatras/elemedu και επιλέγουν αντίστοιχα συγγράμματα στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.eudoxus.gr επιλογή συγγραμμάτων. Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να πραγματοποιήσουν **και τις δύο** παραπάνω διαδικασίες, καθότι η επιλογή συγγραμμάτων δε συνεπάγεται και δήλωση μαθημάτων ή το αντίστροφο.

Ο μέγιστος αριθμός μαθημάτων που μπορεί να δηλώσει και να παρακολουθήσει ένας φοιτητής ανά εξάμηνο είναι **δέκα (10)**. Εάν κάποιος φοιτητής δηλώσει περισσότερα, τα επιπλέον μαθήματα **διαγράφονται αυτόματα** από τη Γραμματεία του Τμήματος. Οι φοιτητές του 7^{ου} και του 8^{ου} εξαμήνου μπορούν να δηλώνουν 20 μαθήματα σε κάθε εξάμηνο, με την προϋπόθεση ότι τα 10 μαθήματα είναι νέα, και μέχρι 10 που έχουν δηλωθεί στο παρελθόν. (Βασικό κριτήριο για τη δήλωση μαθημάτων θα είναι το

Η επιτυχημένη διεκπεραίωση των πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων που γίνονται στο Πανεπιστήμιο και σε σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της περιοχής Πατρών αποτελεί προϋπόθεση για τη λήψη πτυχίου.

Στο 7ο και 8ο εξάμηνο σπουδών ο φοιτητής μπορεί να αναλάβει Πτυχιακή Εργασία (στη θέση τριών μαθημάτων επιλογής), η επιτυχημένη ολοκλήρωση της οποίας χρεώνεται με εννέα (9) δ.μ.

Ωρολόγιο Πρόγραμμα). Η δήλωση αυτή έχει την έννοια εγγραφής στο μάθημα για παρακολούθηση καθώς και για συμμετοχή στις προβλεπόμενες γι' αυτό θεωρητικές και πρακτικές δραστηριότητες.

Όταν ένας φοιτητής έχει δηλώσει ένα (1) υποχρεωτικό μάθημα το οποίο στο μέλλον καταργείται ή δεν συμπεριλαμβάνεται στα υποχρεωτικά μαθήματα, τότε, αν έχει επιτύχει στο μάθημα, χρεώνεται με τις αντίστοιχες υποχρεωτικές διδακτικές μονάδες και θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του ως προς ένα (1) υποχρεωτικό μάθημα.

Αν ένας φοιτητής έχει επιτύχει σε μάθημα το οποίο στη συνέχεια καταργήθηκε, θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει την υποχρέωσή του. Επίσης, αν έχει επιτύχει σε υποχρεωτικό μάθημα το οποίο στη συνέχεια έγινε μάθημα επιλογής, πάλι θεωρείται ότι έχει καλύψει την υποχρέωσή του ως προς υποχρεωτικό μάθημα. Οι υποχρεώσεις των φοιτητών δεν μεταβάλλονται στην πορεία των σπουδών τους.

Θέματα που δεν περιλαμβάνονται σ' αυτό το πλαίσιο του προγράμματος σπουδών και σχετίζονται με την έναρξη και λήξη διδασκαλίας, τις εξετάσεις μαθημάτων, το ωρολόγιο πρόγραμμα, την παρακολούθηση μαθημάτων, τους βαθμούς, το πτυχίο, τον βαθμό πτυχίου και άλλα σχετικά διέπονται από τους ισχύοντες νόμους και διατάγματα, τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

Προϋπόθεση για καταχώριση βαθμολογίας μαθήματος είναι η δήλωση του μαθήματος κατά τις ημερομηνίες ανανέωσης εγγραφής και δήλωσης μαθημάτων που ορίζεται από την Κοσμητεία της Σχολής στις αρχές κάθε εξαμήνου.

Σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος, δεν επιτρέπεται κράτηση βαθμών από τους διδάσκοντες με σκοπό να καταχωριστούν σε επόμενο εξάμηνο.

Με απόφαση Γ.Σ. του Τμήματος, απαγορεύεται αναβαθμολόγηση γραπτών με προβιβάσιμους βαθμούς.

Η ανανέωση εγγραφής στα εξάμηνα και οι δηλώσεις των μαθημάτων για όλα τα μαθήματα υποβάλλονται, μετά από ανακοίνωση, στο χώρο της Γραμματείας, αλλά και στην ιστοσελίδα του Τμήματος, από τους φοιτητές/ήτριες ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <http://www.thalis.elemedu.upatras.gr>.

Τρόπος υπολογισμού βαθμού πτυχίου

βαθμός X βάρος = συντελεστής

βάρη = 3 ή 4 Δ.Μ. = 1,5

9 ή 23 Δ.Μ. = 2

Προσθέτουμε όλους τους συντελεστές και διαιρούμε με το άθροισμα των βαρών.

βαθμός πτυχίου =
$$\frac{\text{Φθροισμα συντελεστών}}{\text{Φθροισμα βαρών}}$$

Δικαιολογητικά για λήψη πτυχίου

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς τον κύκλο των μαθημάτων υποχρεούνται να καταθέσουν στη Γραμματεία του Τμήματος:

- την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα
- Βεβαίωση Φοιτητικής Λέσχης περί διακοπής φοιτήσεως
- Βεβαίωση Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης
- Βιβλιάριο Υγειονομικής Περίθαλψης (εάν έχει χορηγηθεί)

- Ο φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει τουλάχιστον δύο (2) μαθήματα επιλογής από κάθε Τομέα. Για τον Τομέα Γενικών Επιστημών το ένα μάθημα πρέπει να είναι από το θεωρητικό κύκλο και το άλλο από τον θετικό.
- Τα μαθήματα Μουσικής, Φυσικής Αγωγής, Αισθητικής Αγωγής και ξένων Γλωσσών αποτελούν ανεξάρτητο κύκλο μαθημάτων (Αισθητικός Κύκλος). Από αυτή την ομάδα οι φοιτητές πρέπει να επιλέξουν υποχρεωτικά τέσσερα (4) μαθήματα (1 από τον καθένα).
- Οι φοιτητές που δεν έχουν πάρει πτυχίο με την ολοκλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου σπουδών (8 εξάμηνα) μπορούν να εξεταστούν σε κάποιο από τα χρωστούμενα μαθήματα σε οποιαδήποτε εξεταστική περίοδο, με σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου καθηγητή.

Πρακτικές Ασκήσεις

Οι πρακτικές ασκήσεις των φοιτητών χωρίζονται σε **δύο επίπεδα**.

- Στο πρώτο επίπεδο ανήκουν οι πρακτικές ασκήσεις που πραγματοποιούνται στο 3^ο έτος σπουδών (5^ο εξάμηνο), οι οποίες συνδέονται με τις Διδακτικές των επιμέρους μαθημάτων, δηλαδή: Διδακτική των Γλωσσικών Μαθημάτων, Διδακτική των Φυσικών Επιστημών, Διδακτική των Μαθηματικών και Διδακτική των υπολοίπων μαθημάτων του Δημοτικού. Η παρακολούθηση των πρακτικών ασκήσεων του 1^{ου} επιπέδου θεωρείται **Εργαστηριακή Άσκηση υποχρεωτική**, προκειμένου ο φοιτητής να περάσει το αντίστοιχο μάθημα.
- Στο δεύτερο επίπεδο ανήκουν οι πρακτικές του 8^{ου} εξαμήνου, που αποτελούν **αυτοδύναμο υποχρεωτικό μάθημα**. Ο φοιτητής βαθμολογείται με βάση την επίδοσή του στη διδασκαλία στο σχολείο και τη σύνταξη σχεδίων μαθήματος/διδασκαλίας (πλάνων), καθώς και με βάση αυτοαξιολογήσεις και ετεροαξιολογήσεις που συντάσσει. Αναλυτικά:

Πρακτικές 1^{ου} Επιπέδου

5ο Εξάμηνο

Η Εργαστηριακή Άσκηση διαρκεί δεκατρείς εβδομάδες. Κάθε φοιτητής παρακολουθεί 5 εργαστηριακά μαθήματα και διδάσκει ή παρακολουθεί μαθήματα στη σχολική τάξη για 8 ημέρες για τουλάχιστον 5 διδακτικές ώρες την ημέρα.

Στην αρχή του εξαμήνου και για ένα πρωινό την εβδομάδα, οι φοιτητές παρακολουθούν πέντε τριώρα εργαστηριακά μαθήματα, όπου γίνεται προετοιμασία των παρακολουθήσεων και διδασκαλιών που θα πραγματοποιηθούν στο σχολείο), προβολή και ανάλυση βιντεοσκοπημένων δειγματικών διδασκαλιών κ.ά.

Στη συνέχεια, παρακολουθούν μαθήματα στη σχολική τάξη για πέντε ημέρες για τουλάχιστον 5 διδακτικές ώρες ανά ημέρα, ένα πρωινό την εβδομάδα. Τέλος, διδάσκουν για άλλες τρεις ημέρες τα μαθήματα της Γλώσσας και των Μαθηματικών και παρακολουθούν τα υπόλοιπα, ένα πρωινό την εβδομάδα.

Πρακτικές 2^ο Επιπέδου

8^ο Εξάμηνο (αυτοτελές υποχρεωτικό μάθημα)

Σχετικά με την οργάνωση, το περιεχόμενο, την ενδεικτική βιβλιογραφία, τη μέθοδο αξιολόγησης βλ. το μάθημα: **Πρακτικές Ασκήσεις στο Σχολείο** (8^ο εξάμ.).

Υπεύθυνη Πρακτικών Ασκήσεων: επίκ. καθ. Άννα Φτερνιάτη.

Ακαδημαϊκή ταυτότητα και «Εύδοξος»

Για τη χορήγηση ακαδημαϊκής ταυτότητας, η οποία επέχει θέση ειδικού εισιτηρίου (πάσο), οι φοιτητές υποβάλλουν την αίτησή τους στον δικτυακό τόπο <http://academicid.minedu.gov.gr>. Αφού εγκριθεί η αίτηση από τη Γραμματεία, μπορούν να παραλάβουν την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα από συγκεκριμένο σημείο παράδοσης, το οποίο θα έχουν επιλέξει κατά την υποβολή της αίτησής τους.

Οι δηλώσεις των συγγραμμάτων για όλα τα μαθήματα γίνονται μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εύδοξος». Η πρόσβαση των φοιτητών στην υπηρεσία αυτή (<http://www.eudoxus.gr>), για το ακαδημαϊκό έτος 2014-15 θα γίνεται μέσω ταυτοποίησής τους στην ομοσπονδιακή Υποδομή Ταυτοποίησης και Εξουσιοδότησης (Α.Α.Ι.) του Ε.Δ.Ε.Τ., με χρήση του ονόματος του Τμήματος και του αριθμού μητρώου (Α.Μ.) κάθε φοιτητή.

Το παρόν Πρόγραμμα Σπουδών το ακολουθούν οι φοιτητές που εισήχθησαν το ακαδημαϊκό έτος 2014-15. Ισχύει και για τα τέσσερα (4) χρόνια φοίτησής τους, εκτός αν συντρέξουν τεχνικοί ή διοικητικοί λόγοι, οπότε το Τμήμα διατηρεί το δικαίωμα να επιφέρει αλλαγές.

Υποτροφίες

Για τους προπτυχιακούς φοιτητές προβλέπονται υποτροφίες επίδοσης χορηγούμενες από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.). Οι υποτροφίες επίδοσης χορηγούνται με κριτήριο την πανεπιστημιακή επίδοση του φοιτητή, εφόσον η οικονομική κατάστασή του, καθώς και των γονέων του το επιτρέπει. Υποτροφίες χορηγούνται και από οργανισμούς, κληροδοτήματα και ιδρύματα, συνήθως σε φοιτητές με υψηλές επιδόσεις και περιορισμένους οικονομικούς πόρους.

ΤΟΜΕΙΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Διευθύντρια: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ι.-Α. Σπινθουράκη

Διδακτικό-Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)

Καθηγητές:

Ευγενία Κολέζα

Βενέττα Λαμπροπούλου

Αναπληρωτές Καθηγητές:

Ιουλία-Αθηνά Σπινθουράκη

Επικουροι Καθηγητές:

Στέφανος Βασιλόπουλος

Άννα Φτερνιάτη

Αποστολή

Ο Τομέας καλλιεργεί τον κορμό των Επιστημών της Αγωγής και της Εκπαίδευσης που προσφέρονται σε ένα Παιδαγωγικό Τμήμα, δηλαδή:

- τις επιστήμες που μελετούν τα «μακροπαιδαγωγικά» φαινόμενα (δημογραφικά, οικονομικά, κοινωνικά, θεσμικά ή πολιτιστικά)
- τις επιστήμες που μελετούν τα «μικροπαιδαγωγικά» φαινόμενα (π.χ. βιολογικά και ψυχολογικά) που από την ατομική ιστορία μέχρι τις γνωστικές και κοινωνικο-συναισθηματικές διεργασίες σχετίζονται άμεσα με το έργο της αγωγής και της εκπαίδευσης
- τη Διδακτική των διαφόρων μαθημάτων, η οποία προσφέρει γνώσεις που στηρίζουν τις μεθόδους αγωγής και εκπαίδευσης και τους μηχανισμούς μετάδοσής τους.

Ειδικοί στόχοι του Τομέα είναι να βοηθήσει τους μελλοντικούς δασκάλους:

- να κατανοούν τη γνωστική, κοινωνική, συναισθηματική, πνευματική και σωματική ανάπτυξη των παιδιών και να δημιουργούν ευκαιρίες που θα διευκολύνουν τη σχολική πρόοδο των μαθητών τους
- να αναγνωρίζουν την αξία της διαφορετικότητας και τους διαφορετικούς τρόπους μάθησης των μαθητών τους ώστε να τους παρέχουν διδασκαλία σύμφωνη με τις ανάγκες τους
- να αναπτύσσουν σχέδια διδασκαλίας με βάση τις ανάγκες των μαθητών τους, τους στόχους του αναλυτικού προγράμματος, του συγκεκριμένου μαθήματος και της κοινωνίας
- να αποκτήσουν παιδαγωγική γνώση και δεξιότητες και να τις χρησιμοποιούν για να βοηθήσουν τους μαθητές τους να αναπτύξουν κριτική σκέψη και δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων
- να αναπτύξουν λεκτικές, μη λεκτικές, γραπτές, τεχνολογικές, κοινωνικές δεξιότητες και να τις χρησιμοποιούν αποτελεσματικά

- να κατανοούν το ρόλο της αξιολόγησης και να χρησιμοποιούν τυπικές και μη τυπικές δοκιμασίες για να αξιολογούν την πρόοδο των μαθητών
- να αναπτύξουν δεξιότητες αναστοχασμού ώστε να βελτιώνονται συνεχώς
- να μπορούν να συνεργάζονται με τους μαθητές, τους γονείς, τους συναδέλφους και την κοινότητα ώστε να στηρίζουν
- να αποκτήσουν επαγγελματικό προφίλ και ενδιαφέρον για το αντικείμενο της εργασίας τους και τη διά βίου επιμόρφωσή τους.

Ο Τομέας επιδιώκει την εκπαίδευση και την έρευνα στις περιοχές:

- της Συστηματικής, Ιστορικής και Συγκριτικής Διάστασης των Παιδαγωγικών Επιστημών και της Εκπαίδευσης
- της Φιλοσοφίας της Παιδείας και της δεοντολογίας του παιδαγωγικού έργου
- της Μεθοδολογίας των Επιστημών της Αγωγής και της Εκπαίδευσης
- της ανάλυσης του θεσμού του σχολείου διαχρονικά, εσωτερικά και εξωτερικά, του παιδαγωγικού σχεδιασμού της οργάνωσης, της διοίκησης και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού μηχανισμού του σχολείου, καθώς και του έργου του εκπαιδευτικού λειτουργού
- των νέων παιδαγωγικών ρευμάτων και σχετικών πειραματικών εφαρμογών σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο,
- της Οδηγητικής και Μαθησιακής παρέμβασης από τους ενδοσχολικούς παράγοντες της αγωγής
- της Ειδικής Αγωγής μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που είναι απαραίτητη για τη γνώση και την αγωγή όλων των μαθητών γενικά
- της μελέτης της προσωπικότητας και των προβλημάτων που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός ρόλος τόσο στο δάσκαλο όσο και στο μαθητή, καθώς και η επίτευξη της μεταξύ τους παιδαγωγικής σχέσης, του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών και της ανάπτυξης της σταδιοδρομίας του ατόμου,
- της μελέτης των πολυπολιτισμικών-πολυγλωσσικών πληθυσμών του σχολείου, της παροχής ευκαιριών δίγλωσσης και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας
- της μελέτης για την προσωπικότητα του εκπαιδευτικού και την ψυχική του υγεία, για τα ψυχολογικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά στοιχεία που επηρεάζουν την προσωπικότητά του, για τα προβλήματα που συναντά κατά την άσκηση του έργου του και για τη μόρφωση και επιμόρφωσή του
- της πολυπρισματικής εκπαίδευσης στη διδακτική μεθοδολογία και την αντίστοιχη αξιολόγηση του διδακτικού έργου
- της μελέτης του παιδαγωγικού περιεχομένου και της μεθοδολογίας σύγχρονων εξωσχολικών παιδαγωγικών δραστηριοτήτων και
- της Ευρωπαϊκής Προοπτικής και Διάστασης του Εκπαιδευτικού Έργου, καθώς και κάθε νέας προβληματικής και προοπτικής που δημιουργείται και επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα το ελληνικό σχολείο.

Στον Τομέα Παιδαγωγικής ιδρύθηκαν και λειτουργούν τα παρακάτω Εργαστήρια με τις παρακάτω μονάδες:

1) Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας

(Διευθύντρια: Αναπλ. Καθ. Ι.-Α. Σπινθουράκη)

Το εργαστήριο αυτό είναι το πρώτο που ιδρύθηκε στο Π.Τ.Δ.Ε., με σκοπό να καλυφθούν οι ερευνητικές δραστηριότητες των μελών Δ.Ε.Π. του Τομέα και οι πρακτικές ασκήσεις διδασκαλίας των φοιτητών του Τμήματος.

Το εργαστήριο χωρίζεται στις παρακάτω Μονάδες:

- Μονάδα Αγωγής Κωφών
(υπεύθυνη: Καθ. Β. Λαμπροπούλου)
- Μονάδα Πολυπολιτισμικής Εκπαίδευσης
(υπεύθυνη: Αναπλ. Καθ. Ι.-Α. Σπινθουράκη)
- Μονάδα Διδακτικής Γλωσσικών Μαθημάτων και Πρακτικών Ασκήσεων
(υπεύθυνη: Επίκ. Καθ. Α. Φτερνιάτη)

2) Εργαστήριο Συμβουλευτικής (Π.Δ. 380/98)

(Διευθυντής: Επίκ. Καθ. Σ. Βασιλόπουλος)

Το εργαστήριο περιλαμβάνει δύο μονάδες:

- α) Μονάδα για την Ανάπτυξη και Συμβουλευτικής της Σταδιοδρομίας
- β) Μονάδα Σχεσιοδυναμικής Παιδαγωγικής και Συμβουλευτικής.

Το Εργαστήριο εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα αντικείμενα της θεωρητικής θεμελίωσης, της κατανόησης, ανάλυσης, τεκμηρίωσης, εφαρμογής και ανάπτυξης της Διά βίου Συμβουλευτικής για τη Σταδιοδρομία και της Σχεσιοδυναμικής προσέγγισης των διανθρωπίνων σχέσεων, της κατανόησης της Συμβουλευτικής ως ψυχοκοινωνικής και παιδαγωγικής πράξης στο πλαίσιο της συμβουλευτικής σχέσης, της ανάδειξης του ατόμου ως «δρώντος» υποκειμένου και ως κοινωνικού υποσυστήματος ευρισκόμενου σε αλληλεπίδραση με άλλα κοινωνικά υποσυστήματα. Στις δραστηριότητες του Εργαστηρίου Συμβουλευτικής περιλαμβάνονται επίσης: η άσκηση για την απόκτηση δεξιοτήτων Συμβουλευτικής και εγκαθίδρυσης των σχέσεων στους χώρους αγωγής και στήριξης του ανθρώπου των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, των εκπαιδευτικών και άλλων πληθυσμιακών ομάδων (π.χ. συμβούλων σταδιοδρομίας, σχολικών συμβούλων, εργαζομένων και προϊσταμένων προσωπικού στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα), η έρευνα προβλημάτων σχετικά με την ανάπτυξη της σταδιοδρομίας, η διερεύνηση του ρόλου της οικογένειας, του σχολείου, του χώρου της εργασίας και των χώρων ελεύθερης δραστηριότητας ως παραγόντων που επιδρούν στη διαμόρφωση της σταδιοδρομίας και των διανθρωπίνων σχέσεων.

Στο πλαίσιο του Εργαστηρίου λειτουργεί Γραφείο Συμβουλευτικής για τους φοιτητές όλης της Σχολής.

3) Εργαστήριο Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης (Π.Δ. 380/98).

ΤΟΜΕΑΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
Διευθυντής: Καθηγητής Ι. Κατσίλλης

Διδακτικό-Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.):

Επίκουροι Καθηγητές:

Ιωάννης Δημάκος
Κλεοπάτρα Διακογιώργη
Πετρούλα Παναγιωτοπούλου

Λέκτορες:

Στυλιανή Τσεσμελή

Εργαστήρια

- α) Εργαστήριο Γνωστικής Ανάλυσης της Μάθησης, Γλώσσας και Δυσλεξίας
- β) Εργαστήριο Βασικής και Εφαρμοσμένης Ψυχολογικής Έρευνας.

Αποστολή

Σκοπός του Τομέα Ψυχολογίας είναι η διδασκαλία και η έρευνα της επιστήμης της Ψυχολογίας, με έμφαση στους τομείς της Ψυχολογίας που έχουν σχέση με την εκπαίδευση και το έργο του δασκάλου στο σχολείο. Στη σύγχρονη εποχή, ο δάσκαλος, προκειμένου να ανταποκριθεί στον ρόλο του, έχει μεγαλύτερη ανάγκη απ' όσο άλλοτε να γνωρίζει, μεταξύ των άλλων, κυρίως ποιον διδάσκει (δηλαδή τον μαθητή). Η επιστήμη της Ψυχολογίας (ως επιστήμη μελέτης του ανθρώπου) αποβλέπει να δώσει στους φοιτητές τις γνώσεις εκείνες που θα τους βοηθήσουν να γνωρίσουν τον άνθρωπο (τον εαυτό τους, τον μαθητή τους, το παιδί τους, τον/τη σύζυγό τους κ.ά.). Το άτομο (ως γονέας, ως δάσκαλος κ.ά.) θα κατανοήσει και θα βοηθήσει καλύτερα και αποτελεσματικότερα το παιδί του ή τον μαθητή του, όταν τον γνωρίζει. Στον Τομέα Ψυχολογίας μελετώνται και καλλιεργούνται όλοι οι κλάδοι της Ψυχολογίας που σχετίζονται με την εκπαίδευση και το έργο του δασκάλου. Ειδικότερα, η διδασκαλία και έρευνα του Τομέα και των Εργαστηρίων Ψυχολογίας αποσκοπούν στην ανάλυση, μετάδοση, παραγωγή και αξιοποίηση των γνώσεων που αφορούν:

- τον προσδιορισμό και την ανάλυση των θεωρητικών, μεθοδολογικών και ερευνητικών προβλημάτων της επιστήμης της Ψυχολογίας και τη γνώση των κριτηρίων και μεθόδων ανάλυσης, μελέτης και έρευνας των θεμάτων της Ψυχολογίας
- την ανάλυση, μελέτη και έρευνα των γνωστικών λειτουργιών του ανθρώπου διά των οποίων συντελείται η διαδικασία της μάθησης και η απόκτηση της γνώσης (δηλ. της αντίληψης, της μνήμης, της λύσης προβλημάτων κ.τλ.)
- τη διερεύνηση των λειτουργιών που συμβάλλουν στην απόκτηση και τη λειτουργία της γλωσσικής ικανότητας
- την ανάλυση, μελέτη και έρευνα των γνωστικών λειτουργιών της ανάγνωσης και γραφής, η απρόσκοπτη μάθηση των οποίων αποτελεί προϋπόθεση επιτυχημένης σχολικής πορείας
- τη διάγνωση και τον προσδιορισμό των δυσλειτουργούντων γνωστικών, συναισθηματικών και άλλων ψυχολογικών μηχανισμών σε περιπτώσεις μαθησιακών δυσκολιών
- τη μελέτη, ανάλυση και διερεύνηση του ειδικού μαθησιακού προβλήματος της Δυσλεξίας στην ελληνική γλώσσα
- τη μελέτη της εξελικτικής πορείας όλων των παραμέτρων του ανθρώπινου ψυχισμού
- την ανάλυση και μελέτη της συγκρότησης και ανάπτυξης της προσωπικότητας του ανθρώπου και όλων των σχετικών θεμάτων που συνδέονται με αυτήν

- την ανάλυση του ρόλου του ατόμου στην κοινωνική ομάδα (μέσα σε ένα διαπολιτισμικό περιβάλλον) και όλων των παραμέτρων που συμβάλλουν στην προσαρμογή του και στην ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των ατόμων

- τη μελέτη και έρευνα όλων εκείνων των θεμάτων που αναφέρονται στον άνθρωπο ως άτομο που αναπτύσσεται, ως άτομο που μαθαίνει, σκέφτεται, δραστηριοποιείται, κοινωνικοποιείται, επιθυμεί, αισθάνεται, συγκινείται και που από άνθρωπος γίνεται Άνθρωπος.

Τα μαθήματα στις ανωτέρω γνωστικές περιοχές του Τομέα Ψυχολογίας διακρίνονται σε υποχρεωτικά και επιλογής, με βάση κυρίως τον βαθμό σχέσης τους με το έργο του δασκάλου στη σχολική τάξη.

Τα μαθήματα που προτείνονται από τον Τομέα στο Πρόγραμμα Σπουδών είναι διαρθρωμένα έτσι ώστε ο φοιτητής να αποκτά σταδιακά τις απαραίτητες γνώσεις από τα γενικότερα θέματα στα ειδικότερα, ώστε με την ολοκλήρωση των σπουδών του να έχει αποκτήσει τις γνώσεις και μεθόδους ανάλυσης που θα του επιτρέπουν να «γνωρίσει» τον μαθητή που διδάσκει, να μπορεί να κάνει «διαγνωστική αξιολόγηση» των μαθησιακών δυσκολιών του και να έχει την γνωστική υποδομή της επιστήμης της Ψυχολογίας που του είναι απαραίτητη για τη δουλειά του, αλλά και αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχή πορεία του σε μεταπτυχιακές σπουδές, με ειδίκευση στα θέματα της Ψυχολογίας που σχετίζονται με την εκπαίδευση.

ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Διευθυντής: Καθηγητής Ι. Κατσίλλης

Διδακτικό-Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)

Καθηγητές:

Δημήτρης Βεργίδης

Ιωάννης Κατσίλλης

Γεώργιος Σταμέλος

Επίκουροι Καθηγητές:

Άννυ Ασημάκη-Δημακοπούλου

Ελένη Καρατζιά-Σταυλιώτη

Χαρίλαος Λαμπρόπουλος

Ιωάννης Καμαριανός

Εργαστήρια

α) Εργαστήριο Ανάλυσης και Σχεδιασμού Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Κοινωνιολογικής Ανάλυσης Δεδομένων της Εκπαίδευσης, Τεκμηρίωσης

Διευθυντής: Καθ. Ι. Κατσίλλης

β) Εργαστήριο Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Διευθυντής: Καθ. Δ. Βεργίδης

Αποστολή

Σκοπός του Τομέα είναι η διδασκαλία και έρευνα στους τομείς της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και της Εκπαιδευτικής Πολιτικής, έτσι ώστε να αναδεικνύεται ο κοινωνικός ρόλος της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών θεσμών, ο κοινωνικός ρόλος του εκπαιδευτικού και η κοινωνική προέλευση της σχολικής γνώσης.

Η διδασκαλία και η έρευνα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Τομέα στοχεύουν στην παραγωγή, μετάδοση και αξιοποίηση των γνώσεων που αφορούν:

- την κοινωνική διαμεσολάβηση, η οποία παρεμβάλλεται ανάμεσα στο παιδί και στο γνωστικό αντικείμενο κατά τη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης, όπως η γλώσσα της διδασκαλίας, οι κοινωνικές σημασίες του περιεχομένου της διδασκαλίας, οι κοινωνικές σχέσεις διδασκόντων και διδασκομένων, ο κοινωνικός χαρακτήρας της αξιολόγησης και της βαθμολογίας των μαθητών, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού και η ένταξή του στο άμεσο και ευρύτερο κοινωνικό σύνολο
- τις επιστημονικές περιοχές που εξετάζουν και αναλύουν κριτικά τις κοινωνικές σχέσεις στο σχολείο και τον τρόπο ένταξής του στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, όπως τα κυρίαρχα πολιτισμικά πρότυπα και οι κοινωνικές σχέσεις του άμεσου κοινωνικού περιβάλλοντος, η σχέση οικογένειας και σχολείου, η ένταξη των διδασκομένων στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον
- τις ρυθμίσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής που διέπουν τη λειτουργία του σχολείου, σε σχέση με τις κυριότερες εκπαιδευτικές πολιτικές (Υπουργείο Παιδείας, κόμματα, συνδικαλιστικές οργανώσεις κ.ά.)
- τους κοινωνικούς παράγοντες που συσχετίζονται με τη μαθητική επίδοση στα διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα, την κυρίαρχη αντίληψη για τον ρόλο και τη σημασία της εκπαίδευσης στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, σε σχέση με τις

ειδικές ανάγκες κοινωνικών και ηλικιακών ομάδων και με την αντίληψη που κυριαρχεί στην οικογένεια

- τις επιστημονικές περιοχές που εξετάζουν τον κοινωνικό ρόλο του εκπαιδευτικού συστήματος, σε σχέση με τη δομή της ελληνικής κοινωνίας (ισότητα ευκαιριών, κοινωνική στρωμάτωση, κοινωνική αναπαραγωγή, κοινωνικό αποκλεισμό), τις κοινωνικές επιπτώσεις της αξιολόγησης της μαθητικής επίδοσης, τον ρόλο της στην πρόσβαση στις διαφορετικές εκπαιδευτικές βαθμίδες και επομένως στην κοινωνική στρωμάτωση και την κοινωνική αναπαραγωγή
- τις επιστημονικές περιοχές που εξετάζουν το θεσμικό πλαίσιο και τη διοίκηση και οργάνωση που διέπουν την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επιμόρφωση σε όλα τα επίπεδα, τη σχέση του θεσμικού, του διοικητικού και του οργανωτικού πλαισίου με την εκπαιδευτική πολιτική του κράτους, και τις κοινωνικές και εκπαιδευτικές επιπτώσεις της πρακτικής εφαρμογής τους
- τις επιστημονικές γνώσεις που αναλύουν τον ρόλο της εκπαίδευσης και της αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, τη σχέση της με την οικονομία και τους περιορισμούς από το οικονομικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας
- τις επιστημονικές γνώσεις που αναλύουν την ευρωπαϊκή πολιτική για την εκπαίδευση και την αρχική και συνεχιζόμενη κατάρτιση, καθώς και τα ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας, εκπαίδευσης και αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης, ώστε να κατανοούνται οι διασυνδέσεις της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πρακτικής, και των αποτελεσμάτων της σε σχέση με ένα κοινωνικό πλαίσιο ευρύτερο από το γεωγραφικό ελληνικό, ένα πλαίσιο δηλαδή που περιλαμβάνει και την εκπαίδευση των Ελλήνων μεταναστών και την εκπαίδευση των μειονοτήτων στην Ελλάδα
- τις θεωρίες, τις μεθοδολογίες και τις τεχνικές της συστηματικής μελέτης και της έρευνας σε σχέση με τις διαφορετικές επιστημολογικές προσεγγίσεις και στα πλαίσια αντίστοιχων κοσμοθεωρήσεων για την εκπαίδευση και την ιστορική εξέλιξή της.

Η δομή του προγράμματος σπουδών στις παραπάνω γνωστικές περιοχές περιλαμβάνει θεωρία, ανάλυση, μεθοδολογία και ερευνητικές τεχνικές καταναμημένες σε μαθήματα διαφορετικού χαρακτήρα: μαθήματα υποχρεωτικά και μαθήματα επιλογής. Τα μαθήματα διεξάγονται με διάλεξη, διάλεξη και εργαστήριο, σεμινάριο, σεμινάριο και εργαστήριο, ανάλογα με το περιεχόμενό τους και τους στόχους τους.

Στην πρώτη φάση των σπουδών προβλέπονται μαθήματα με εύρος που επιτρέπουν να εκτεθεί ο φοιτητής σε όλο το φάσμα της επιστημονικής γνώσης και στον προβληματισμό του γνωστικού αντικείμενου του Τομέα. Τα μαθήματα και οι προβλεπόμενες εργαστηριακές δραστηριότητες εκπαιδεύουν και ασκούν τον φοιτητή στα παρακάτω είδη γνώσης:

- από τις βασικές επιστήμες στις θεμελιακές θεωρίες και μεθόδους κοινωνικής ανάλυσης,
- από τις εφαρμοσμένες επιστήμες στις σφαιρικές αναλύσεις του ελληνικού εκπαιδευτικού γίνεσθαι και
- από τις τεχνικές ικανότητες στην άσκηση της στοιχειώδους επιστημονικής μεθόδου και στη συνειδητή προσπάθεια απόρριψης δύο πρακτικών, της απομνημόνευσης και της έκθεσης ιδεών.

Με την ολόπλευρη ανάλυση και κριτική μελέτη επιχειρείται να αποκτήσει ο φοιτητής συνολική εικόνα του περιεχομένου των σπουδών του Τομέα σε όλες τις εκφάνσεις

του (θεωρία, ανάλυση, μεθοδολογία, έρευνα). Έτσι, στη συνέχεια των σπουδών του θα μπορεί να εντάσσει τη νέα γνώση σ' αυτή την αρχική συνολική εικόνα, μέχρις ότου αρχίσει ο ίδιος να παρεμβαίνει επιστημονικά στη συγκρότηση αυτής της εικόνας. Με βάση την παραπάνω λογική της συγκρότησης της εικόνας του εκπαιδευτικού γίνεσθαι από τον φοιτητή, προτείνεται η δομή των μαθημάτων και των μαθησιακών δραστηριοτήτων να δίνει τη δυνατότητα των αντίστοιχων επιλογών. Οι επιλογές αυτές μπορούν να γίνουν περισσότερο κατανοητές με τη μορφή «πορείας» πάνω σε κάποιο «πλέγμα» σχέσεων και ιεραρχήσεων μαθησιακών δραστηριοτήτων, του οποίου κόμβοι είναι τα μαθήματα.

Συνοπτικά, ο Τομέας στοχεύει στη σπουδή της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, ως επιστημονικής ειδικότητας, και περιλαμβάνει τις θεωρίες και τις μεθόδους έρευνας για την επιβεβαίωση της υπάρχουσας γνώσης και θεωρίας, καθώς και για την ανάπτυξη νέας. Ο καθαρά αναλυτικός χαρακτήρας του στόχου αυτού καθορίζει το μέρος του περιεχομένου της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης ως επιστημονικής ειδικότητας, με ερευνητικό αντικείμενο την εκπαίδευση στην αλληλεπίδρασή της με την κοινωνία, καθώς και τα επιστημονικά εργαλεία για την ανάπτυξη της νέας γνώσης στον κλάδο.

Ο δεύτερος στόχος αναφέρεται στη σπουδή των εκπαιδευτικών φαινομένων και των εκπαιδευτικών θεσμών στα πλαίσια του κοινωνικού γίνεσθαι. Η σπουδή αυτή συμβάλλει στο να φωτίζονται ο τρόπος ένταξης των κοινωνικών φορέων-μαθητών στο ιεραρχημένο εκπαιδευτικό σύστημα και στη συνέχεια στην ιεραρχημένη κοινωνική δομή, ο ρόλος της εκπαίδευσης και του σχολείου στην ελληνική κοινωνία και σε συγκεκριμένες κοινωνίες, καθώς και οι μηχανισμοί που προκαλούν τις εκπαιδευτικές και κοινωνικές αλλαγές. Μια τέτοια σπουδή συμβάλλει στη γνώση της σχέσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και εμπειρίας των μαθητών με τη μελλοντική τους κοινωνική επαγγελματική ένταξη, γνώση που συμβάλλει στην κοινωνικοποίηση του ίδιου του εκπαιδευτικού μέσα από την κατανόηση του κοινωνικού ρόλου της εκπαίδευσης και του σχολείου και την κατανόηση του δικού του ρόλου ως κοινωνικού φορέα. Συμβάλλει ακόμα στην ανάπτυξη της πολιτισμικής ταυτότητας και της κοινωνικής συνείδησης των φοιτητών και μελλοντικών εκπαιδευτικών μέσα από τη σπουδή της σύγχρονης ελληνικής εκπαιδευτικής και κοινωνικής πραγματικότητας.

Ο τρίτος στόχος συμβάλλει στην ανάπτυξη των επιστημονικών και κοινωνικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων των φοιτητών και μελλοντικών εκπαιδευτικών στο να αναλύουν την κοινωνική πραγματικότητα του κάθε μαθητή, της τάξης ως ομάδας, του σχολείου και της κοινότητας ως κοινωνικού συνόλου. Συμβάλλει επίσης στο να αναπτύσσουν και να επιλέγουν εκπαιδευτικές πρακτικές και τρόπους εκπαιδευτικής και κοινωνικής παρέμβασης που υποστηρίζουν τη δική τους αντίληψη για την εκπαιδευτική διαδικασία, τον τρόπο που διαπλέκεται με τη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα των μαθητών τους και τη μελλοντική κοινωνική τους ένταξη.

Τομέας Γενικών Επιστημών
Διευθύντρια: Καθηγήτρια Α. Ιορδανίδου

Διδακτικό-Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)

Καθηγητές:

Άννα Ιορδανίδου

Αναπληρωτές Καθηγητές:

Γεώργιος Ιωαννίδης

Χρήστος Παναγιωτακόπουλος

Επίκουροι Καθηγητές:

Ιωάννης Α. Δημητρακόπουλος

Χρήστος Μαρκόπουλος

Θεοχαρούλα Νιφτανίδου

Εργαστήρια

- α) Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας
(Διευθυντής: αναπλ. καθ. Χ. Παναγιωτακόπουλος)
- β) Εργαστήριο Θετικών Επιστημών
(Διευθυντής: αναπλ. καθ. Γ. Ιωαννίδης)
- γ) Εργαστήριο Θεωρητικών Επιστημών
(Διευθυντής: επίκ. καθ. Ι. Α. Δημητρακόπουλος).

Αποστολή

1. Να παρέχει επαρκείς γνώσεις σχετικά με τις επιστημονικές ειδικότητες του Τομέα, οι οποίες αποτελούν το υπόβαθρο των μαθημάτων που διδάσκονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δηλαδή πρωτεύοντως σχετικά με τις (κατ' αλφαβητική σειρά αναφερόμενες) ειδικότητες:

- α) Γεωγραφία (για το ομώνυμο μάθημα)·
- β) Γλώσσα (για το ομώνυμο μάθημα)·
- γ) Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές (για το ομώνυμο μάθημα)·
- δ) Θεολογία και Φιλοσοφία (για τα μαθήματα των Θρησκευτικών και της Ιστορίας)·
- ε) Ιστορία (για το ομώνυμο μάθημα και για το μάθημα των Θρησκευτικών)·
- ζ) Μαθηματικά (για το ομώνυμο μάθημα)·
- στ) Πολιτική Θεωρία (για το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής και το μάθημα της Ιστορίας)·
- η) Φυσική (για το ομώνυμο μάθημα και το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος)·
- θ) Χημεία (για τα μαθήματα της Μελέτης Περιβάλλοντος και των Φυσικών).

2. Να καθιστά εμφανή στους φοιτητές:

- α) την ιστορική εξέλιξη των περιοχών στις οποίες ανήκουν οι γνώσεις που διδάσκονται στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και
- β) τη σχέση των ψυχολογικών, παιδαγωγικών και κοινωνιολογικών θεωριών με τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, προκειμένου ως μελλοντικοί δάσκαλοι να χρησιμοποιήσουν κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις ώστε να βοηθούν τα παιδιά να ανακαλύπτουν τη γνώση.

3) Να εξοικειώνει τον μελλοντικό δάσκαλο με την Πληροφορική και την εκπαιδευτική τεχνολογία, ώστε να καταστεί ικανός αφενός μεν να τη χρησιμοποιεί ο ίδιος για την προσωπική του γενική κατάρτιση και ειδική προετοιμασία σε όλα τα αντικεί-

μενα διδασκαλίας και αφετέρου να αποκτήσει τη δεξιότητα να εισαγάγει τους μαθητές του στη χρήση αυτής της τεχνολογίας.

4) Να παρέχει γενικότερη μόρφωση στους φοιτητές, προκειμένου να τους κατάστησει ικανούς για ανάπτυξη ελεύθερου προβληματισμού και κριτικής σκέψης. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της διδασκαλίας των βασικών κλάδων της Φιλοσοφίας, η οποία επιπρόσθετα καθιστά εμφανή την ώσμωση μεταξύ των διαφόρων κλάδων των Ανθρωπιστικών Επιστημών και θέτει με τον τρόπο αυτό τη βάση της διαθεματικής διδασκαλίας. Επίσης, ο Τομέας επιδιώκει την εξοικείωση των φοιτητών με τη σύγχρονη ορολογία των θεωρητικών και των θετικών επιστημών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

1 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΔ	Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης Ι	(κατ' ανάθεση)	Υ
	ΠΔ	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη	Σ. Βασιλόπουλος / Ι.-Α. Σπινθουράκη	Υ

2 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ				
------------------------	--	--	--	--

3 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΔ	Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης ΙΙ (δεν προσφέρεται)	-	Ε
	ΠΔ	Η σχέση της γλώσσας και του πολιτισμού/κουλτούρας στην πολυπολιτισμική κοινωνία	Ι.-Α. Σπινθουράκη	Ε
	ΠΔ	Επιστημολογία και Διδακτική (δεν προσφέρεται)	-	Ε

4 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΔ	Σχολική Συμβουλευτική	Σ. Βασιλόπουλος	Υ
	ΠΔ	Συγκριτική Παιδαγωγική – ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση	(κατ' ανάθεση)	Υ
	ΠΔ	Διδακτική Φυσικών Επιστημών	(κατ' ανάθεση σε μέλος Δ.Ε.Π. του Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η.)	Υ
	ΠΔ	Προσεγγίσεις στη διδασκαλία της γλώσσας (δεν προσφέρεται)	Α Φτερνιάτη	Ε

5 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΔ	Διδακτική Μαθηματικών Ι: θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των Μαθηματικών	Ε. Κολέζα	Υ
	ΠΔ	Εισαγωγή στην επιστήμη της Ειδικής Αγωγής	Β. Λαμπροπούλου	Υ
	ΠΔ	Διδακτική της νεοελληνικής γλώσσας*	Α. Φτερνιάτη	Υ

	ΠΔ	Θεωρία, ανάπτυξη και εφαρμογές Αναλυτικών Προγραμμάτων	I.-Α. Σπινθουράκη	Υ
	ΠΔ	Εκπαίδευση και ετερότητα: πολυπολιτισμικότητα και διαπολιτισμική επικοινωνία	I.-Α Σπινθουράκη	Υ

6^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΔ	Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική	Σ. Βασιλόπουλος	Υ
	ΠΔ	Εκπαίδευση και Ετερότητα: Πολυπολιτισμικότητα και Διαπολιτισμική Επικοινωνία	I.-Α. Σπινθουράκη	Υ
	ΠΔ	Σχεδιασμός του μαθήματος των Μαθηματικών (δεν προσφέρεται)	E. Κολέζα	E
	ΠΔ	Αγωγή κωφού	B. Λαμπροπούλου	E
	ΠΔ	Ειδικά θέματα Συγκριτικής Παιδαγωγικής (δεν προσφέρεται)	-	E
	ΠΔ	Συμμετοχική εκπαίδευση μαθητών με ειδικές ανάγκες: θεωρία και πράξη	B. Λαμπροπούλου	E

7^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΔ	Εκπαίδευση κωφών: νοηματική γλώσσα και διδακτικές προσεγγίσεις	B. Λαμπροπούλου	E
	ΠΔ	Κειμενικά είδη και διδασκαλία γραπτού λόγου	A. Φτερνιάτη	E
	ΠΔ	Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες για παιδιά	Σ. Βασιλόπουλος	E
	ΠΔ	Σχεσιοδυναμική και Προσωποκεντρική Συμβουλευτική	Σ. Βασιλόπουλος	E

8^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΔ	Ειδικά Θέματα στην Εκπαίδευση αλλοδαπών και μεταναστών	I.-Α. Σπινθουράκη	E
	ΠΔ	Πρακτικές ασκήσεις στο σχολείο	A. Φτερνιάτη	Υ
	ΠΔ	Γλώσσα, διαθεματικότητα και σχέδια εργασίας (project)	A. Φτερνιάτη	E

* Πρακτικές Ασκήσεις στο Σχολείο (Εργαστήριο)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Σ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: δημιουργία προβληματισμών αναφορικά με τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τις αναπτυξιακές ανάγκες των παιδιών και εφήβων. Καλλιέργεια της παιδαγωγικής κρίσης και αίσθησης και βελτίωση της οδηγητικής αποτελεσματικότητας στον φοιτητή.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές έννοιες Παιδαγωγικής, Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και Συμβουλευτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος. Οδηγητική προσωποκεντρική και «μη-κατευθυντική». Η πρακτική της Προσωποκεντρικής Συμβουλευτικής. Εξελικτική θεώρηση της οδηγητικής του παιδιού. Σχεσιοδυναμική θεώρηση της πρώτης ανάπτυξης. Θεμελίωση της παιδικής ταυτότητας. Θεμελίωση της αυτονομίας στο παιδί. Παιχνίδι και διαμόρφωση προσωπικότητας. Κοινωνικοποίηση, ηθική ανάπτυξη και διαπροσωπικές σχέσεις του παιδιού. Σχολιοποίηση του παιδιού. Εισαγωγή στην εφηβεία. Δημιουργία προσωπικής ταυτότητας στον έφηβο. Εφηβική φιλία και εφηβικός έρωτας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Axline, V. (1985). *Ναίπε. Ένα παιδί αναζητάει τον εαυτό του*, εκδ. Ταμασός.

Herbert, M. (1998). *Ψυχολογικά προβλήματα της παιδικής ηλικίας* (10^η έκδ., τόμ. Α΄ και Β΄), εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Καφέτσιος, Κ. (2005). *Δεσμός, συναίσθημα και διαπροσωπικές σχέσεις*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα.

Κοσμόπουλος, Αλ. και Μουλαδούδης, Γρ. (2003). *Ο Carl Rogers και η προσωποκεντρική του θεωρία για την ψυχοθεραπεία και την εκπαίδευση*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Κοσμόπουλος, Β. Αλ. (1994). *Ψυχολογία και Οδηγητική της παιδικής και νεανικής ηλικίας* (3^η έκδ.), εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.

Μέρν, Τ. (2002). *Πρόσκληση στην προσωποκεντρική προσέγγιση* (μτφ. Γ. Δίπλας), εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα.

Μπρούζος, Α. (1998). *Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής και προσανατολισμού*, εκδ. Λύχνος.

Rogers, C.R. (1961). *On Becoming a Person*, Boston: Houghton-Mifflin.

Schaffer, R.H. (1996). *Social Development*, Blackwell Publishers.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακή εισήγηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτή εξέταση και προαιρετική προσθετική εργασία.

Σ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΧΕΣΙΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: προβληματισμός πάνω στις διανθρώπινες και ειδικά τις παιδαγωγικές σχέσεις. Προσδιορισμός της ποιότητας των σχέσεων που παιδαγωγούν αληθινά το «πρόσωπο» του μαθητή.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές έννοιες Παιδαγωγικής και Φιλοσοφίας της Παιδείας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική ως αίτημα των καιρών. Οι διανθρώπινες σχέσεις στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Επιπτώσεις των σύγχρονων σχέσεων στο σχολείο. Η Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική του προσώπου: έννοια, περιεχόμενο, μέσα. Στόχοι και μορφή της Σχεσιοδυναμικής Παιδαγωγικής. Ο χαρακτήρας της Παιδαγωγικής. Η μάθηση στη Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική. Το Σχεσιοδυναμικό Μοντέλο Διδακτικής Εργασίας (Σ.ΜΟ.Δ.Ε.). Η παιδαγωγική Σχέση: «Σχέση» – «Επικοινωνία» – «Συνάντηση». Η γνήσια σχέση: ψυχολογική αναζήτηση. Η γνήσια σχέση: παιδαγωγική Αναζήτηση. Ψυχολογία και παιδαγωγική της διατομικής, ενδοομαδικής επικοινωνίας, ψυχολογία και παιδαγωγική της εξουσίας, (αυτεξουσίας) και της συμμόρφωσης. Ο ρόλος της αντίληψης, της στάσης στην επικοινωνία και στη σχέση. Η σχεσιοδυναμική κατάρτιση των εκπαιδευτικών.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Buber, M. (1996). *I and Thou*, Touchstone, NY.

Καϊλα, Μ. (2007). *Ο εκπαιδευτικός στα όρια της παιδαγωγικής σχέσης*, αυτοέκδοση, Αθήνα.

Κοσμόπουλος, Αλ. (2000). *Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική του Προσώπου* (4^η έκδ.), εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.

Κοσμόπουλος, Αλ. (1990). *Το σχολείο πέθανε. Ζήτω το σχολείο του προσώπου*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.

Κοσμόπουλος, Αλ. και Μουλαδούδης, Γρ. (2003). *Ο Carl Rogers και η προσωποκεντρική του θεωρία για την ψυχοθεραπεία και την εκπαίδευση*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Μπρούζος, Α. (1998). *Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής και προσανατολισμού*, εκδ. Λύχνος.

Postic, M. (1995). *Η μορφωτική σχέση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Rogers, C.R. και Freiberg, J. (1994). *Freedom to Learn* (3rd ed.), New York: Merrill.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακή εισήγηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτή εξέταση και προαιρετική, προσθετική εργασία.

Σ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΕΣΙΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού αλλά και πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: εμβάθυνση στην προσωποκεντρική και σχεσιοδυναμική συμβουλευτική. Καλλιέργεια της ενσυναισθητικής δυνατότητας (empathy) και βελτίωση της συμβουλευτικής αποτελεσματικότητας στον φοιτητή.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές έννοιες Συμβουλευτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Έννοια, περιεχόμενο και σκοπός της Ανθρωπιστικής και Φαινομενολογικής Ψυχολογίας (R. May, A.H. Maslow, C. Rogers). Η Παιδαγωγική και Συμβουλευτική ως επικοινωνία και σχέση. Η προσωπική και προσωποκεντρική αντιμετώπιση του 'άλλου'. Η γνησιότητα της σχέσης. Η ψυχολογική και γενικότερη στάση αναγνώρισης και αποδοχής του 'άλλου'. Η συμφωνία με τον εαυτό μας. Η εμπραθητική δυνατότητα (Rogers).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Axline, V. (1985). *Ναις. Ένα παιδί αναζητάει τον εαυτό του*, εκδ. Ταμασός.

Feltham, C. (1999). *Understanding the Counseling Relationship*, Sage.

Herbert, M. (1998). *Ψυχολογικά προβλήματα παιδικής και εφηβικής ηλικίας*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

- Κοσμόπουλος Αλ. (2000). *Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική του προσώπου* (4^η έκδ.), εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Κοσμόπουλος Αλ. (1994). *Ψυχολογία και Οδηγητική της παιδικής και νεανικής ηλικίας* (3^η έκδ.), εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Κοσμόπουλος, Αλ. και Μουλαδούδης, Γρ. (2003). *Ο Carl Rogers και η προσωποκεντρική του θεωρία για την ψυχοθεραπεία και την εκπαίδευση*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Μαλικιώση-Λοΐζου, Μ. (1998). *Συμβουλευτική Ψυχολογία*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Mearns, D. (1997). *Person Centred Counseling Training*, Sage Publications, London.
- Μέρυ, Τ. (2002). *Πρόσκληση στην προσωποκεντρική προσέγγιση* (μτφ. Γ. Δίπλας), εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα.
- Μπρούζος, Α. (2004). *Προσωποκεντρική Συμβουλευτική*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα.
- Rogers, C. R. (1961). *On Becoming a Person*, Boston: Houghton-Mifflin.
- Rogers, C. (1991). *Ομάδες Συνάντησης*, εκδ. Δίοδος, Αθήνα.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** σεμιναριακή εισήγηση και εργαστηριακή άσκηση.
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** γραπτή εξέταση ή απαλλακτική εργασία πρακτικά προσανατολισμένη.

Σ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος: να καταστεί ο φοιτητής ικανός να κατανοεί, να σχεδιάζει και να φέρνει εις πέρας ένα ψυχοεκπαιδευτικό πρόγραμμα ομαδικής εργασίας για παιδιά και εφήβους που θα αποσκοπεί στην βελτίωση της κοινωνικοσυναισθηματικής τους κατάστασης, αλλά και την προαγωγή της διαπροσωπικής μάθησης (interpersonal learning).

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές έννοιες Παιδαγωγικής και Οδηγητικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Lewin και η δυναμική της ομάδας. Rogers και ομάδες συνάντησης. Moreno και το ψυχόγραμμα. Ομάδες για παιδιά και τα πλεονεκτήματα της εργασίας σε ομάδα. Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες παιδιών: ορισμός και διαφορές με άλλους τύπου ομάδας. Σχεδιασμός και λειτουργία ενός προγράμματος ψυχοεκπαιδευτικής ομάδας. Συντονισμός του ομαδικού προγράμματος. Αξιολόγηση της πορείας της ομάδας. Δύσκολες περιπτώσεις μέσα στην ομάδα. Βιωματικές ασκήσεις και δραστηριότητες έκφρασης και επικοινωνίας, παιχνιδιών ρόλων και δραματοποίησης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Βασιλόπουλος, Σ., Κουτσοπούλου, Ι. και Ρέγκλη, Δ. (2010). *Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες για παιδιά: θεωρία και πράξη*, Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.
- Ματσαγγούρας, Η. Γ. (2000). *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*, Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.
- Μπακιρτζής, Κ. (2002). *Επικοινωνία και αγωγή*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Μπακιρτζής, Κ. (2003). *Η δυναμική της αλληλεπίδρασης στην επικοινωνία*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Brown, N.W. (2004). *Psychoeducational Groups: Process and Practice*, NY: Brunner-Routledge.
- Corey, M.S. και Corey, G. (2006). *Groups: Process and Practice*. Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole.
- Delucia-Waack, J. L. (2006). *Leading Psychoeducational Groups for Children and Adolescents*. London: Sage Publications.

Yalom, I. D. (2006). *Θεωρία και πράξη της ομαδικής θεραπείας* (μτφ. Ε. Ανδριτσάνου και Δ. Κακατσάκη). Αθήνα: Άγρα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακή εισήγηση και βιωματικές ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση ή απαλλακτική εργασία.

Σ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ Ι.-Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ **ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: να κατανοήσουν οι φοιτητές/-τριες την εξέλιξη της Παιδαγωγικής ως ανεξάρτητης επιστήμης υπό ιστορική προοπτική. Να οικειοποιηθούν τις σημαντικότερες θεωρίες της Παιδαγωγικής Επιστήμης και την εφαρμογή τους. Να κατανοήσουν τις διαστάσεις των σύγχρονων παιδαγωγικών προβλημάτων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ανθρωπολογικές-βιολογικές προϋποθέσεις της Αγωγής. Ο άνθρωπος ως ον «ανοικτό» στον κόσμο. Βασικά στοιχεία της διαχρονικής ανάπτυξης της Παιδαγωγικής επιστήμης. Η Παιδαγωγική και σύγχρονα προβλήματα (ειρήνη, ρύπανση του περιβάλλοντος, πολυπολιτισμική κοινωνία). Ρεφορμιστική Παιδαγωγική – Εναλλακτικά σχολεία Ευρώπης και Λατινικής Αμερικής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κρίβας, Σ. (2005), *Παιδαγωγική Επιστήμη: Βασική θεματική*, Αθήνα: Gutenberg.

Χατζηδήμου, Δ. (2002), *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Mialaret, G. (2011). *Περί παιδαγωγικής και εκπαίδευσης* (επιμ. Καλλογιαννάκη, Π. και Καρράς, Κ.), Αθήνα: Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη, ομαδικές θεματικές παρουσιάσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτή τελική εργασία.

Διδάσκων κατ' ανάθεση

ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ι

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: Γνώση των σημαντικότερων σταθμών της νεοελληνικής εκπαίδευσης. Εξοικείωση στην ιστορική ανάγνωση τεκμηρίων ιστορίας. Απόκτηση βασικών γνώσεων ιστορικής έρευνας. Απόκτηση γνώσεων συλλογής, ταξινόμησης, αξιοποίησης ιστορικών τεκμηρίων

Προαπαιτούμενες γνώσεις: ιστορία του ελληνικού έθνους, Παιδαγωγική.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ιστοριογραφία. Ιστοριογραφία της ελληνικής εκπαίδευσης. Σύγχρονα ρεύματα στην ιστοριογραφία. Η Σχολή των *Annales*. Σταθμοί στη ελληνική εκπαίδευση: η περίοδος των Βαυαρών, εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις 1895, 1899, 1913-17, 1929-32, 1957-58, 1964-65, 1976-77, 1985 και 1997/98. Το γλωσσικό πρόβλημα: Ευαγγελικά, Ορεσσειακά, Μαρασλειακά, Αθεικά του Βόλου, η «δίκη των τόνων». Ο Εκπαιδευτικός Όμιλος. Η εκπαίδευση την περίοδο της Εθνικής Αντίστασης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Δημαράς, Α. (1974). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (Τεκμήρια Ιστορίας)*, τόμ. Α': 1821-1894· τόμ. Β': 1895-1967, εκδ. Εστία, Αθήνα.

Μπουζάκης, Σ. (2002). *Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821-1998)*, δ' έκδ., εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Μπουζάκης, Σ. (2002). *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα (γ' έκδ.)*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) (2011). *Πανόραμα ιστορίας της εκπαίδευσης: όψεις και απόψεις*, τόμ. Α'-Β', Αθήνα, Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτά ή προφορικά ή εργασίες.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ II

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β'.

Εξάμηνο: 3^ο. ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Στόχοι του μαθήματος: Απόκτηση ικανότητας κατανόησης – ερμηνείας ιστορικών εκπαιδευτικών γεγονότων. Απόκτηση εργαλείων ιστορικού για κατανόηση ιστορικών τεκμηρίων. Εξοικείωση με σύγχρονες σχολές ιστοριογραφίας. Απόκτηση γνώσεων μουσειοπαιδαγωγικής. Ενίσχυση της ευαισθησίας απέναντι στην ιστορική – πολιτιστική μας κληρονομιά.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Ιστορία νεοελληνικής εκπαίδευσης I, Εισαγωγή στην παιδαγωγική.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μεθοδολογικά και ερμηνευτικά προβλήματα. Ιστορία παιδαγωγικών ιδεών. Τοπική ιστορία. Προσωπογραφίες. Ιστορία Κατάρτισης - Επιμόρφωσης - Μετεκπ/σης εκπαιδευτικών. Ιστορία Αναλυτικών Προγραμμάτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σχολικών βιβλίων, Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οργάνωσης - διοίκησης - εποπτείας εκπαίδευσης. Εμβαθύνσεις:

- Ιστορία της μόρφωσης – επιμόρφωσης, μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών
- Ιστορία και σχολική γνώση
- Ιστορία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Δημαράς, Α. (1974). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (Τεκμήρια Ιστορίας)*, τόμος Α' 1821 -1894 και τόμος Β' 1895 -1967, εκδ. Εστία.

Μπουζάκης, Σ. (2002). *Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821-1998)*, ΤΕΚΜΗΡΙΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, Δ' έκδοση, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Μπουζάκης, Σ. (2002). *Εκπαιδευτικές Μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα*, ΤΕΚΜΗΡΙΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, Γ' έκδοση, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Μπουζάκης, Σ. (2006), *Η πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Ελλάδα*, Τεκμήρια ιστορίας 1836-2005, Αθήνα: GUTENBERG

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτά ή προφορικά ή εργασίες.

Διδάσκων κατ' ανάθεση

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β'

Εξάμηνο: 4^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: Γνώση των δομών και των λειτουργιών ξένων εκπαιδευτικών συστημάτων. Απόκτηση ικανότητας ανάλυσης εκπαιδευτικών πολιτικών στο παράδειγμα ξένων συστημάτων. Ενίσχυση του «συγκριτικού νου». Ενίσχυση ευρωπαϊκής κουλτούρας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Εισαγωγή στην έρευνα. Ιστορία ελληνικής εκπαίδευσης. Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μεθοδολογικά ζητήματα. Ερμηνευτικά πλαίσια. Σύγχρονες κατευθύνσεις στη Συγκριτική Παιδαγωγική. Όροι και έννοιες. Αντικείμενο της Συγκριτικής Παιδαγωγικής. Οι κλασικοί συγκριτικοί της εκπαίδευσης: Καζαμίας, Kandel, Hans, Schneider. Εκπαιδευτικά συστήματα: Γαλλία, Η.Π.Α., ανατολικές χώρες, Γερμανία, Μ. Βρετανία, Κύπρος, Κίνα, Ιταλία, Σουηδία. Χαρακτηριστικά εκπαιδευτικών συστημάτων του Τρίτου Κόσμου. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα σε σύγκριση με ξένα συστήματα – Παγκοσμιοποίηση και εκπαίδευση – Ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση – Εκπαιδευτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προγράμματα Σωκράτης – Tempus. Διακήρυξη της Μπολόνια.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Μπουζάκης, Σ. κ.ά. (1998). *Συγκριτική Παιδαγωγική I-III*, Gutenberg: Αθήνα.

Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) (2000), *Ιστορικοσυγκριτικές προσεγγίσεις. Τιμητικός τόμος Ανδρέα Μ. Καζαμίας*, Αθήνα: Gutenberg.

Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) (2012), *Συγκριτική Παιδαγωγική. Μεθοδολογικές, θεωρητικές προσεγγίσεις. Διεθνής εκπαίδευση, εκπαίδευση εκπαιδευτικών, ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση, παγκοσμιοποίηση και εκπαίδευση*, Αθήνα: Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτά ή προφορικά ή εργασίες.

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο. Επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: Κατάκτηση εργαλείων συγκριτικών αναλύσεων. Γνώση εκπαιδευτικών πολιτικών στο παράδειγμα διαφόρων χωρών. Γνώση εκπαιδευτικών πολιτικών για σχολική γνώση, οργάνωση/διοίκηση, εκπαίδευση εκπαιδευτικών σε ξένα εκπαιδευτικά συστήματα.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Συγκριτική παιδαγωγική I, Ιστορία νεοελληνικής εκπαίδευσης, Νεότερη ιστορία, Εισαγωγή στην παιδαγωγική έρευνα, Εκπαιδευτική πολιτική.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Σύγχρονες τάσεις στη συγκριτική παιδαγωγική. Αξιολόγηση μαθητών και εκπαιδευτικών. Μόρφωση - επιμόρφωση - μετεκπαίδευση εκπαιδευτικών: συγκριτική θεώρηση. Συστήματα επιλογής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: συγκριτική θεώρηση. Σχολικά βιβλία – Αναλυτικά Προγράμματα: συγκριτική θεώρηση. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: συγκριτική θεώρηση. Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: συγκριτική θεώρηση. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: συγκριτική θεώρηση. Σχολική ένταξη: προβληματική και πρακτική στις διάφορες χώρες. Η τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση στις διάφορες χώρες. Δομές εκπαιδευτικών συστημάτων. Τα ολοήμερα σχολεία. Εκπαίδευση για την ειρήνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Εμβαθύνσεις:

- Οι διεθνείς εξελίξεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Συνθήκες Μπολόνιας, Πράγας, Βερολίνου κ.ά.)
- Μόρφωση – επιμόρφωση εκπαιδευτικών
- Παγκοσμιοποίηση και εκπαίδευση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Ματθαίου, Δ. (1997). *Συγκριτική Σπουδή της Εκπαίδευσης*, Μπουζάκης, Σ. και άλλοι (1998). *Συγκριτική Παιδαγωγική I-III*, Gutenberg: Αθήνα. Πασιάς, Γ. (2006). *Ευρωπαϊκή Ένωση και εκπαίδευση*, τ. I-II, Αθήνα: Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη.
Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτά ή προφορικά ή εργασίες.

B. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού με πρακτικό μέρος

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 5^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: να γνωρίσουν οι φοιτητές την Ειδική Αγωγή και να εξοικειωθούν με τις ποικίλες εκπαιδευτικές προσαρμογές που απαιτούνται σε κάθε σχολικό πλαίσιο, προκειμένου να εκπαιδευτούν κατάλληλα οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν βασικές γνώσεις και να ευαισθητοποιηθούν γύρω από τα θέματα που αφορούν τους μαθητές με ειδικές ανάγκες, να αποκτήσουν θετική στάση απέναντι τους και να εκτιμήσουν την διαφορετικότητα ως απαραίτητη προϋπόθεση αρμονικής συνύπαρξης και συνεργασίας μεταξύ των ανθρώπων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας και Κοινωνιολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Προσδιορισμός διαφόρων όρων. Χαρακτηριστικά πληθυσμού μαθητών με ειδικές ανάγκες-αναπηρίες. Η κοινωνία και τα άτομα με Ειδικές Ανάγκες. Αναπηρία: ασθένεια ή διαφορά; Κοινωνιολογικές και ιατρικές θεωρήσεις. Κατηγοριοποίηση, αιτιολογία, συχνότητα, διάγνωση, αξιολόγηση. Ιστορική αναδρομή. Έγκαιρη παρέμβαση στην Ειδική Αγωγή. Η οικογένεια και το παιδί με ειδικές ανάγκες. Εκπαιδευτικές αρχές και προσεγγίσεις στην Ειδική Αγωγή. Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (Ε.Ε.Π.). Ανάλυση δραστηριοτήτων. Τροποποίηση συμπεριφοράς. σύγχρονες τάσεις και μοντέλα εκπαίδευσης. Νομοθεσία και Ειδική Αγωγή. Εισαγωγή σε διαφορετικές κατηγορίες παιδιών με ειδικές ανάγκες. Η ελληνική πραγματικότητα. Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται επισκέψεις στα ειδικά σχολεία Πατρών για τους φοιτητές που παρακολουθούν ανελλιπώς το μάθημα. Στόχος των επισκέψεων αυτών είναι να δοθεί η ευκαιρία στους φοιτητές να γνωρίσουν τους μαθητές με ειδικές ανάγκες και να αλληλοεπιδράσουν μαζί τους.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Heaward, W. L. (2011). Δαβάζογλου, Α. και Κόκκινος, Κ. (επιμ.), *Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες*, Αθήνα: Τόπος.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (επιμ.), 2000. *Ένταξη: ουτοπία ή πραγματικότητα*; Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Oliver, M. (2009). *Αναπηρία και Πολιτική* (πρόλ.-επιμ. Γιώτα Καραγιάννη), Αθήνα: Επίκεντρο.

Wirger, M. Mazurek, K. (ed.) 2000. *Special Education in the 21st Century*, Washington D.C.: Gallaudet University Press.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη, παρατηρήσεις παιδιών και εκπαιδευτικών στα σχολεία ειδικής αγωγής, παρουσιάσεις εργασιών στη τάξη.

Μέθοδοι αξιολόγησης: παρακολουθήσεις και εργασίες (έκθεση παρατηρήσεων στα σχολεία) έως 2 βαθμοί. Τελικό διαγώνισμα έως 8 βαθμοί.

Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ **ΑΓΩΓΗ ΚΩΦΟΥ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού με πρακτικό μέρος

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: να γνωρίσουν οι φοιτήτριες/-ές τις βασικές έννοιες γύρω από την κώφωση και τις επιπτώσεις της στην παιδική κυρίως ηλικία, καθώς και τα κυριότερα θέματα που απασχολούν την εκπαίδευση κωφών και βαρήκοων παιδιών. Οι φοιτήτριες/-ές αναμένεται να μπορούν να αναλύουν και να συζητούν επίκαιρα θεωρητικά, φιλοσοφικά και ερευνητικά θέματα της εκπαίδευσης κωφών, όπως την οικογενειοκεντρική παρέμβαση, την κοινωνιολογική θεώρηση της κώφωσης και της κοινότητας των κωφών, τις αλληλοσυγκρουόμενες απόψεις των ειδικών σχετικά με τα θεμελιώδη ερωτήματα του κλάδου που έχουν σχέση με το 'πώς', 'πού' και το 'τι' της εκπαίδευσης των κωφών, τις στρατηγικές μάθησης των κωφών μαθητών, τα προβλήματα επικοινωνίας, γλώσσας, ανάγνωσης και γραφής, τα συστήματα επικοινωνίας κτλ. Οι φοιτήτριες/-ές θα εξοικειωθούν επίσης με τα βασικά γλωσσολογικά στοιχεία της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας και θα μάθουν να επικοινωνούν στοιχειωδώς μέσω αυτής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ειδικής Αγωγής, Ψυχολογολογία.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Προσδιορισμός διαφόρων όρων. Συχνότητα και αιτιολογία της κώφωσης-βαρηκοΐας στην παιδική ηλικία. Διάγνωση της ακουστικής απώλειας. Ανατομία και φυσιολογία αυτιού. Είδη βαρηκοΐας. Ακουομετρία. Ακουομετρικά τεστ. Ακουστικά βοηθήματα και Ακουστική Εκπαίδευση. Το κωφό παιδί και το περιβάλλον του. Οικογένεια και κωφό παιδί. Κοινότητα κωφών και νοηματική γλώσσα. Συμβουλευτική. Έγκαιρη παρέμβαση. Η εκπαίδευση του κωφού και βαρήκοου παιδιού: ιστορική εξέλιξη και ελληνική πραγματικότητα. Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη. Συστήματα επικοινωνίας στην εκπαίδευση των κωφών παιδιών. Ο Πόλεμος των 200 Χρόνων. Γλωσσολογικά στοιχεία νοηματικών γλωσσών. Σύγχρονες τάσεις εκπαίδευσης: ειδικά σχολεία, ενσωμάτωση, ένταξη και συμμετοχική εκπαίδευση. Κοχλιακά εμφυτεύματα και η επίδραση της τεχνολογίας. Κώφωση και ανθρώπινη συμπεριφορά. Κοινωνιολογία της κώφωσης. Η κοινότητα των κωφών. Οι κωφοί ως γλωσσική μειονότητα. Νοηματική Γλώσσα και Εκπαίδευση. Επισκέψεις-παρατηρήσεις στα Σχολεία Κωφών. Πιθανή προσφορά μαθημάτων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κnoors, H. και Marschark, M. (υπό έκδοση). *Διδασκαλία κωφών και βαρηκόων: αναπτυξιακή και ψυχολογική προσέγγιση* (επιμ. - προσθήκες Λαμπροπούλου, Β., Οκαλίδου, Α. και Χατζηκακού, Κ.), Αθήνα: Πεδίο.

Λαμπροπούλου, Β., Χατζηκακού, Κ. και Βλάχου, Γ. (2003). *Η ένταξη και συμμετοχή των κωφών/βαρηκόων στην εκπαίδευση*, Πάτρα: ΜΑΚ-ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Πατρών.

Λαμπροπούλου, Β. (επιμ.) (1998). *Διάγνωση, αποκατάσταση βαρηκοΐας και Συμβουλευτική γονέων*. 2ο Εκπαιδευτικό Πακέτο Επιμόρφωσης, Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ, Πάτρα: Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών.

Λαμπροπούλου, Β. (επιμ.) (1999). *Εκπαίδευση και Κωφό Παιδί*. 3ο Εκπαιδευτικό Πακέτο Επιμόρφωσης, Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ, Πάτρα: Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών.

Λαμπροπούλου, Β. (2005) (επιμ.), *Η συμμετοχή των κωφών στην εκπαίδευση και την κοινωνία: διεθνείς προοπτικές. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου*, Πάτρα: ΜΑΚ- Πανεπιστήμιο Πατρών.

Marschark, M. (2007). *Raising and Educating a Deaf Child* (2nd ed.), New York: O.U.P..

Marschark, M., Lang, H.G. και Albertini, J.A. (2002). *Educating Deaf Students: From Research to Practice*, New York: Oxford University Press.

Moogers F. D. (2007). *Εκπαίδευση και κώφωση: ψυχολογική προσέγγιση, αρχές και πρακτικές* (μτφ.-επιμ. Ζώνιου-Σιδέρη, Α. και Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε.), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη-συζητήσεις και μικρές ομάδες εργασιών στη τάξη, παρατηρήσεις παιδιών και εκπαιδευτικών στο σχολείο κωφών και σε τμήμα ένταξης, παρουσιάσεις εργασιών στη τάξη.

Μέθοδοι αξιολόγησης: παρακολουθήσεις και εργασίες (έκθεση και δελτίο παρατηρήσεων στα σχολεία) έως 2 βαθμοί. Τελικό διαγώνισμα (προφορική εξέταση): έως 8 βαθμοί.

Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΩΦΩΝ:

ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού με θεωρητικό μέρος.

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: να εξοικειωθούν οι φοιτητές με την διδασκαλία των κωφών και βαρήκοων μαθητών και να επεκτείνουν τις γνώσεις τους σε θέματα θεωρητικά και πρακτικά που αφορούν στην εκπαίδευση των παιδιών αυτών. Οι φοιτητές θα μπορούν να σχεδιάζουν μαθήματα και δραστηριότητες, αξιοποιώντας τις θεωρητικές γνώσεις που απόκτησαν στο μάθημα «Αγωγή Κωφού», και θα τις υλοποιούν μέσω διδασκαλίας σε κωφά και βαρήκοα παιδιά.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Αγωγή Κωφού.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Α) *Θεωρητικό μέρος.* Γλωσσολογία και κωφό παιδί. Ανάπτυξη επικοινωνίας, γλώσσας, ομιλίας. Η Γλωσσολογία της Νοηματικής Γλώσσας. Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και προγραμματισμός για τη γλωσσική ανάπτυξη του κωφού παιδιού. Συστήματα επικοινωνίας. Προβλήματα ανάγνωσης και Γραφής. Εκπαιδευτική παρέμβαση. Αναλυτικό Πρόγραμμα και υλικά διδασκαλίας. Κώφωση και ανθρώπινη συμπεριφορά. Κοινωνιολογία της κώφωσης. Η κοινότητα των κωφών. Οι κωφοί ως γλωσσική μειονότητα. Νοηματική γλώσσα και εκπαίδευση. Β) *Πρακτικό μέρος.* Πρακτική Άσκηση στο Σχολείο Κωφών και πιθανώς στο Τμήμα ένταξης – Μαθήματα Νοηματικής Γλώσσας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Knoppers, H. and Marschark, M. (υπό έκδοση). *Διδασκαλία κωφών και βαρηκόων: αναπτυξιακή και ψυχολογική προσέγγιση* (επιμ. - προσθήκες Λαμπροπούλου, Β., Οκαλίδου, Α. και Χατζηκακού, Κ.), Αθήνα: εκδ. Πεδίο.

Λαμπροπούλου, Β., Χατζηκακού, Κ. και Βλάχου, Γ. (2003). *Η ένταξη και συμμετοχή των κωφών/βαρηκόων στην εκπαίδευση*, Πάτρα: ΜΑΚ-ΠΤΔΕ, Παν/μιο Πατρών.

Λαμπροπούλου, Β. (επιμ.) (1999). *Γλωσσική ανάπτυξη και κωφό παιδί*. 4ο Εκπαιδευτικό Πακέτο Επιμόρφωσης, Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ, Πάτρα: Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών.

Marschark, M., Lang, H.G. και Albertini, J.A. (2002). *Educating Deaf students: From Research to Practice*, New York: Oxford University Press.

Marschark, M., Sapere, P., Convertino, C., Mayer, C., Wauters, L. και Sarchet, T. (2009). "Are Deaf Students' Reading Challenges Really about Reading?", *American Annals of the Deaf* 154, 357-370.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική Άσκηση με κωφούς μαθητές. Σχεδιασμός και διδασκαλία σε κωφά παιδιά μαζί με τον δάσκαλο της τάξης και την καθοδήγηση της διδάσκουσας.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Αξιολόγηση διδασκαλιών (30%), εκμάθησης της νοηματικής γλώσσας (30%) και προφορική εξέταση (40%).

Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού με πρακτικό μέρος.

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: μελέτη των κοινωνιογλωσσολογικών και των γλωσσολογικών στοιχείων των νοηματικών γλωσσών και κυρίως της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (ΕΝΓ), καθώς και της χρήσης της νοηματικής στην εκπαίδευση κωφών παιδιών. Μελέτη της κατάκτησης της Νοηματικής γλώσσας από κωφά παιδιά κωφών γονέων. Οι φοιτητές θα γνωρίζουν τα ερευνητικά δεδομένα από τις έρευνες διαφόρων νοηματικών γλωσσών (και της ΕΝΓ) και τους τρόπους που χρησιμοποιούνται οι γλώσσες αυτές στην εκπαίδευση των κωφών παιδιών. Οι φοιτητές θα αποκτήσουν επίσης δεξιότητες στη χρήση της ΕΝΓ.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: «Αγωγή Κωφού».

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Α) *Θεωρητικό μέρος.* Η ιστορία των κωφών και η γλώσσα τους. Αντιλήψεις για τους κωφούς, την νοηματική, την κοινότητα των κωφών και την κουλτούρα τους. Οι Κωφοί: ανάπηροι ή γλωσσική μειονότητα; Η ελληνική πραγματικότητα.

- Η έρευνα της Αμερικάνικης Νοηματικής Γλώσσας. Δομικά στοιχεία, μορφολογία και σύνταξη. Διεθνής έρευνα. Ελληνικά Νοηματική Γλώσσα και έρευνα.
- Κωδικοποίηση νοηματικής γλώσσας
- Ταξινομητές και μη χειρονομικά στοιχεία
- Χειρομορφές, κινήσεις, θέσεις και προσανατολισμός της παλάμης στην ΕΝΓ. Μορφολογικά στοιχεία και σύνταξη.
- Κατάκτηση νοηματικής από κωφά παιδιά κωφών γονέων.
- Η Χρήση της νοηματικής γλώσσας στην Εκπαίδευση. Μοντέλα δίγλωσσης εκπαίδευσης.
- Διδασκαλία ΕΝΓ και αναλυτικά προγράμματα.

Β) *Πρακτικό μέρος.* Εκμάθηση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (Εργαστήριο).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Παντελιάδου, Σ, Φιλιππάτου, Δ. και Ξενάκη, Χ. (επιμ.) 2013. *Διαφοροποιημένη διδασκαλία: θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές*, Αθήνα: Πεδίο.

Schick, B., Marschark, M. και Spencer, P. E. (eds.) (2006). *Advances in the Sign Language Development of Deaf Children*. New York: Oxford University Press.

Λαμπροπούλου, Β. (1997). «Η Έρευνα της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας. Παρατηρήσεις Φωνολογικής Ανάλυσης», *Γλώσσα* 43: 5-27.

Λαμπροπούλου, Β. (επιμ.) (1998). *Η κοινωνία και οι κωφοί. Κοινότητα και κουλτούρα κωφών. 1^ο Εκπαιδευτικό Πακέτο Επιμόρφωσης*, Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ, Πάτρα: Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών.

Λαμπροπούλου, Β. (2001) (επιμ.), *Οι πολιτισμικές και εκπαιδευτικές ανάγκες του κωφού παιδιού*. Αθήνα: Παρουσίαση Α.Γ.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη, συναντήσεις με κωφά παιδιά και ενήλικες. Πρακτική άσκηση-εκμάθηση ΕΝΓ και επικοινωνία με κωφά παιδιά και ενήλικες κωφούς.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτή εργασία (70%) και εξετάσεις στην γνώση της ΕΝΓ (30%).

Γλώσσα διδασκαλίας: ελληνική και νοηματική.

Α. ΦΤΕΡΝΙΑΤΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού με εργαστηριακή και πρακτική άσκηση.

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 5^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: Να αποκτήσουν οι φοιτητές γνώσεις και να αναπτύξουν δεξιότητες και στάσεις-συμπεριφορές, προκειμένου να διδάξουν αποτελεσματικά τη νεοελληνική γλώσσα σε μαθητές του δημοτικού σχολείου και να καλλιεργήσουν στους συγκεκριμένους μαθητές τις ποικίλες διαστάσεις του γραμματισμού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: θέματα γραμματικής και συντακτικού της νεοελληνικής γλώσσας, ψυχολογίας της ανάγνωσης και της γραφής, ψυχολογολογίας, θεωρίας αναλυτικών προγραμμάτων· θέματα της παιδαγωγικής επιστήμης και της γνωστικής και αναπτυξιακής ψυχολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- αρχές της σύγχρονης διδακτικής για τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος
- μεθοδολογικές κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο και η εφαρμογή τους στα βιβλία για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας. Διδακτικές εφαρμογές.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Αρχάκης, Α. (2005). *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.

Baynham, M. (2002). *Πρακτικές γραμματισμού* (μτφ. Μ. Αραποπούλου, επιμ. Ε. Καραντζόλα), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Γλωσσικός υπολογιστής, τόμ. 1 και 2. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (βλ. και Κέντρο ελληνικής γλώσσας: www.komvos.edu.gr).

Ιορδανίδου, Α. και Φτερνιάτη, Α. (2000). *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*, Αθήνα: Πατάκης.

Κέντρο ελληνικής γλώσσας: www.komvos.edu.gr

Ματσαγγούρας, Η. (2004). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Ματσαγγούρας, Η. (2007). *Σχολικός εγγραμματισμός*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Πολίτης, Π. (2001). «Γένη και είδη λόγου», στο: Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.), *Λόγος και κείμενο. Δράση 1 του Ηλεκτρονικού Κόμβου του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (ΥΠΕΠΘ)*, www.komvos.edu.gr. Θεσσαλονίκη.

Χαραλαμπόπουλος, Α. και Χατζησαββίδης, Σ. (1997). *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Χαραλαμπόπουλος, Α. και Κωστούλη, Τρ. (2000). *Διδασκαλία λειτουργικής χρήσης της γλώσσας. Γλωσσικές δραστηριότητες για το Δημοτικό Σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Ξενόγλωσση

Brown, H. D. (2001). *Teaching by Principles. An Interactive Approach to Language Pedagogy*. London: Longman.

Cope, B. και Kalantzis, M. (1993). *The Powers of Literacy: A Genre Approach to Teaching Writing*. London: The Falmer Press.

Cope, B. και Kalantzis, M. (2000). *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.

- Council of Europe. (1996). «Language Learning and Teaching for European Citizenship», *Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. A common European Framework of reference*, Strasbourg.
- European Commission (1996). *Teaching and learning towards the learning society (White Paper)*. Luxembourg: European Commission Office of Official Publications.
- Fairclough, N. (1992) (ed.). *Critical language awareness*. London: Longman.
- Goatly, A. (2000). *Critical Reading and Writing: An Introductory Coursebook*. London & New York: Routledge.
- Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- Kalantzis, M. και Cope, B. (eds.) (2001). *Transformations in Language and Learning. Australia: Common Ground*.
- Kalantzis, M., Cope, B. & the Learning by Design Project Group. (2005). *Learning by design*. Melbourne: Common Ground.
- McCarthy, M. και Carter, R. (1994). *Language as Discourse: Perspectives for Language Teaching*. London: Longman.
- New London Group (1996). A Pedagogy of Multiliteracies: Designing Social Futures, *Harvard Educational Review* 66 (1), 60-92.
- Richards, J. & Renandya, W (ed.) (2002). *Methodology in Language Teaching. An Anthology of Current Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Stern, H. H. (2001). *Fundamental Concepts of Language Teaching*. Oxford: O.U.P.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Διαλέξεις, εργαστήρια, πρακτική άσκηση σε σχολεία, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Εργασία, εξετάσεις (γραπτές ή προφορικές) και φάκελοι εργασίας από τα εργαστήρια και την πρακτική άσκηση των φοιτητών στα σχολεία.

A. ΦΤΕΡΝΙΑΤΗ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο. ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Στόχοι του μαθήματος: Να αποκτήσουν οι φοιτητές εισαγωγικές γνώσεις στη διδακτική του γλωσσικού μαθήματος μέσα από μια ιστορική αναδρομή διαφόρων θεωριών και των εφαρμογών τους, προκειμένου να έρθουν σε επαφή και να εξοικειωθούν με ποικίλες και διαφορετικές προσεγγίσεις και, επίσης, να βοηθηθούν για το απαιτητικότερο υποχρεωτικό μάθημα του 5^{ου} εξαμήνου *Διδακτική της Νεοελληνικής Γλώσσας*.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Γνώσεις που αφορούν γενικά θέματα της παιδαγωγικής επιστήμης και της γνωστικής και αναπτυξιακής ψυχολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Γλωσσολογικές θεωρίες και εφαρμογές τους στη διδακτική.
- Εφαρμογές της διεπιστημονικής θεώρησης της γλώσσας στη διδακτική.
- Δομική, επικοινωνιακή και κειμενοκεντρική προσέγγιση. Κύριες θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές. Κριτική θεώρησή τους.
- Εφαρμογές στη σχολική πράξη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Ελληνόγλωσση

Ιορδανίδου, Α. και Φτερνιατή, Α. (2000). *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Πατάκης.

Κέντρο ελληνικής γλώσσας: www.komvos.edu.gr

- Ματσαγγούρας, Η. (2001). *Κειμενοκεντρική Προσέγγιση του Γραπτού Λόγου*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Μήτσης, Ν. (1996). *Διδακτική του γλωσσικού μαθήματος – Από τη γλωσσική θεωρία στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μήτσης, Ν. (2004). *Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπαρίζος, Χ. (1993). *Η μητρική γλώσσα στο σχολείο*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Τοκατλίδου, Β. (1986). *Εισαγωγή στη διδακτική των ζωντανών γλωσσών*. Αθήνα: Οδυσσέας.
- Χαραλαμπίδης, Α. και Χατζησαββίδης, Σ. (1997). *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Κώδικας.
- Ξενόγλωσση*
- Cope, B. and Kalantzis, M. (1993). *The Powers of Literacy: A Genre Approach to Teaching Writing*. London: The Falmer Press.
- Cope, B., and Kalantzis, M. (2000). *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.
- Council of Europe. (1996). «Language Learning and Teaching for European Citizenship», *Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. A common European Framework of reference*. Strasbourg.
- European Commission. (1996). *Teaching and learning towards the learning society (White Paper)*. Luxembourg: European Commission Office of Official Publications.
- McCarthy, M. and Carter, R. (1994). *Language as Discourse: Perspectives for Language Teaching*. London: Longman.
- Kress, G. (ed.) (1998). *Communication and Culture*. Victoria: Deakin University Press.
- Widdowson, H. (1992). *Teaching Language as Communication*. Oxford: O.U.P.
- Widdowson, H. (2001). *Aspects of Language Teaching*. Oxford: O.U.P.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** διαλέξεις
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** εξετάσεις (γραπτές ή προφορικές)
- Για φοιτητές Erasmus το μάθημα προσφέρεται ως ανεξάρτητη επιβλεπόμενη εργασία.

A. ΦΤΕΡΝΙΑΤΗ

ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: Να αναπτύξουν οι φοιτητές στρατηγικές διδασκαλίας του γραπτού λόγου και δεξιότητες διδασκαλίας πολυτροπικών κειμένων σε πολυμορφικά και πολυπολιτισμικά κοινωνικά περιβάλλοντα.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: τα θέματα που περιλαμβάνει το υποχρεωτικό μάθημα του 5^{ου} εξαμήνου «Διδακτική της Νεοελληνικής Γλώσσας».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι πρακτικές της παιδαγωγικής του γραμματισμού με βάση τα κειμενικά είδη και οι πρακτικές των πολυγραμματισμών:

- Διδακτική της γλώσσας και συστηματική μελέτη της δομής των κειμένων. Κειμενικές θεωρήσεις του λόγου και της επικοινωνίας.
- Οι αρχές της σύγχρονης διδακτικής για την κατανόηση, παραγωγή και επεξεργασία του γραπτού λόγου από τον μαθητή με βάση τη διδασκαλία των κειμενικών ειδών και τη θεώρηση/αντιμετώπιση της παραγωγής γραπτού λόγου ως διαδικασίας μετασχηματισμού της γνώσης μέσω αλληλεπιδραστικών δραστηριοτήτων.

- Κατανόηση και παραγωγή πολυτροπικών κειμένων που συνδυάζουν διαφορετικά σημειωτικά μέσα (γλωσσικά, οπτικά, ηχητικά) για την παραγωγή λόγου σε πολυμορφικά και πολυπολιτισμικά κοινωνικά περιβάλλοντα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Adam, J.-M. (1999). *Τα κείμενα: Τύποι και πρότυπα* (μτφ. Παρίσης, Γ.). Αθήνα: Πατάκης.
- Αρχάκης, Α. (2005). *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων*. Αθήνα: Πατάκη
- Baynham, M. (2002). *Πρακτικές γραμματισμού* (μτφ. Μ. Αραποπούλου, επιμ. Ε. Καραντζόλα). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Γεωργακοπούλου, Α. και Γούτσος, Δ. (1999). *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Kalantzis, M. και Cope, B. (1999). Πολυγραμματισμοί: επανεξέταση του τι εννοούμε ως γραμματισμό και τι διδάσκουμε ως γραμματισμό στα πλαίσια της παγκόσμιας πολιτισμικής πολυμορφίας και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας. Στο: Χρηστίδης, Α-Φ. (επιμ.) «Ισχυρές» και «ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. *Οψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού*, τ. 2, σσ. 680-695. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Kress, G. (2000). Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον (μτφρ. Κ. Κανάκη). *Γλωσσικός Υπολογιστής*, 2 (1-2), σσ. 111-124. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Ματσαγγούρας, Η. (2001). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Ματσαγγούρας, Η. (2007). *Σχολικός εγγραμματισμός*. Αθήνα: Γρηγόρη
- Πολίτης, Π. (2001). «Γένη και είδη λόγου». Στο: Α.-Φ. Χρηστίδης (επιμ.), *Λόγος και κείμενο. Δράση 1 του Ηλεκτρονικού Κόμβου του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας* (ΥΠΕΠΘ), www.komvos.edu.gr. Θεσσαλονίκη.
- Χατζησαββίδης, Σ. (2003). «Πολυγραμματισμοί και διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας» στο: *Η γλώσσα και η διδασκαλία της* (αφιερωματικός τόμος-Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας). Φλώρινα: Βιβλιολογεϊόν.
- Χοντολίδου, Ε. (1999). Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας. *Γλωσσικός Υπολογιστής*, 1 σσ. 115-118.

Ξενόγλωσση

- Clark, R. and Ivanic, R. (1997). *The Politics of Writing*. London: Longman.
- Collins, J. και R.K. Blot (2003). *Literacy and Literacies: Texts, power, and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cope, B. and Kalantzis, M. (1993). *The Powers of Literacy: A Genre Approach to Teaching Writing*. London: The Falmer Press.
- Cope, B., and Kalantzis, M. (2000). *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.
- Fairclough, N. (1992) (ed.). *Critical language awareness*. London: Longman.
- Harmer, J. (2004). *How to Teach Writing*. Essex: Longman.
- Hoey, M. (2001). *Textual Interaction. An Introduction to Written Discourse Analysis*. London & New York: Routledge.
- Hyland, K. (2002). *Teaching and Researching Writing*. London: Longman.
- Ivanic, R. (2004). Discourses of writing and learning to write. *Language and Education*, 18^{ος} τόμ., τεύχ. 3:220-245.
- Johnstone, B. (2002). *Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell.
- Kostouli, T. (ed.) (2005). *Writing in Context(s). Textual Practices and Learning Processes in Sociocultural Settings*. New York: Springer-Studies in writing, v. 15
- Kress, G. (1994). *Learning to Write*. London: Routledge.
- Kress, G. (2003). *Literacy in the New Media ASge*. London: Routledge.
- Kress, G. και Van Leeuwen, T. (1996). *Reading Images. The Grammar of Visual Design*. London: Routledge.
- Kress, G., & van Leeuwen, T. (2001). *Multimodal discourse. The Modes and Media of Contemporary Communication*. London: Edward Arnold.

New London Group (1996). A Pedagogy of Multiliteracies: Designing Social Futures, *Harvard Educational Review* 66 (1), 60-92.

Διαδασκασικές και μαθησιακές μέθοδοι: διαλέξεις, εργαστήρια, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).

Μέθοδοι αξιολόγησης: εργασία.

Α. ΦΤΕΡΝΙΑΤΗ

ΓΛΩΣΣΑ, ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (project)

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού και πρακτικού προσανατολισμού. Το μάθημα περιλαμβάνει εργαστηριακή και πρακτική άσκηση.

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: Να αναπτύξουν οι φοιτητές γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις-συμπεριφορές, προκειμένου να ασκήσουν τους μαθητές σε μεθόδους ενεργητικής και βιωματικής απόκτησης της γνώσης, μαθητοκεντρικές και ομαδοσυνεργατικές μορφές μάθησης, με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, επίλυσης προβλήματος, διαχείρισης της πληροφορίας και αυτοβελτίωσης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Όλα τα θέματα που περιλαμβάνει το υποχρεωτικό μάθημα του 5^{ου} εξαμήνου «Διαδασκαστική της Νεοελληνικής Γλώσσας» και γνώσεις που αφορούν γενικά θέματα της παιδαγωγικής επιστήμης και της γνωστικής και αναπτυξιακής ψυχολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εξειδίκευση της διαθεματικής προσέγγισης, όπως παρουσιάζεται στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών για το Δημοτικό Σχολείο, σε διαθεματικές δραστηριότητες και σχέδια εργασίας στο πλαίσιο του γλωσσικού μαθήματος.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Ελληνόγλωσση

Αγγελάκος, Κ. (2003). *Διαθεματικές προσεγγίσεις της γνώσης στο ελληνικό σχολείο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Frey, K. (1986). *Η μέθοδος Project. Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Helm, J. και Katz, L. (2004). *Μέθοδος project και προσχολική αγωγή. Μικροί Ερευνητές*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κουλουμπαρίση, Α. και Μαρατιάν, Ζ. (2003). *Σχέδια εργασίας στην τάξη και στην πράξη: στόχος, τρόπος, αξιολόγηση*, Αθήνα: Πατάκης.

Ματσαγγούρας, Η.Γ. (2003). *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση. Εννοιολογική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Σειρά βιβλίων για την ευέλικτη ζώνη του Π.Ι. και ιδιαίτερα το: ΥΠΕΠΘ (2002). *Ευέλικτη ζώνη: αντιπροσωπευτικές εργασίες μαθητών*. 2^ο ΕΠΕΑΕΚ Γ΄ ΚΠΣ.

Χρυσυφίδης, Κ. (1994). *Βιωματική επικοινωνιακή διδασκαλία. Εισαγωγή της μεθόδου Project στο σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.

Ξενόγλωσση

Majid, S. και Danamalar, K. (2007). Information source preference for project work by primary school students. *Library Review*, v. 56, n. 1, pp. 24- 33.

Mitchell, S., Foulger, T.S., Wetzell, K., Rathkey, C. (2009). The Negotiated Project Approach: Project- Based Learning without Leaving the Standards Behind. *Early Childhood Education Journal*, 36, 339-346.

Thomas, J.W. (2000). *A review of research on project- based learning*.
<http://www.autodesk.com/foundation> (ανακτήθηκε στις 26/3/2009)

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις, εργαστήρια, πρακτική άσκηση σε σχολεία, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και φάκελο εργασίας από τα εργαστήρια και την πρακτική άσκηση των φοιτητών στα σχολεία.

Για φοιτητές Erasmus το μάθημα προσφέρεται ως ανεξάρτητη επιβλεπόμενη εργασία.

A. ΦΤΕΡΝΙΑΤΗ **ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 8^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: Η αναζήτηση εφαρμογών των βασικών αρχών της σύγχρονης διδακτικής και η ανάπτυξή τους στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία στο δημοτικό σχολείο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Διδακτικές όλων των μαθημάτων.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι φοιτητές δύο ημέρες κάθε εβδομάδα (τουλάχιστον 5 διδακτικές ώρες την ημέρα) παρακολουθούν και διδάσκουν στη σχολική τάξη όλα τα μαθήματα πλην της ξένης γλώσσας. Συνολικά, οι φοιτητές βρίσκονται στα σχολεία τουλάχιστον 120 διδακτικές ώρες (60 ώρες παρακολούθηση και 60 ώρες διδασκαλία).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Καραντζής, Ι. (2011). *Ο δάσκαλος στη σχολική τάξη: βασικές ψυχο-παιδαγωγικές και διδακτικές εφαρμογές*. Αθήνα: Ίων.

Καραντζής, Ι. και Μάνεσης Ν. (2013). *Σχέδια μαθήματος για το Δημοτικό Σχολείο: από τη θεωρία στην πράξη*. Πάτρα: Gotsis.

Κόκκοτας, Π. (1998). *Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών*. Αθήνα, αυτοέκδοση.

Κολέζα, Ε. (2009). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των μαθηματικών*. Αθήνα: Τόπος.

Ματσαγγούρας, Η. (2008). *Σχολική Τάξη*, τόμ. 1, αυτοέκδοση.

Ματσαγγούρας, Η. (2005). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Τόμ. 2: στρατηγικές διδασκαλίας*. Αθήνα: Gutenberg.

Φτερνιάτη, Α. (2013). *Πανεπιστημιακές σημειώσεις για το μάθημα «Διδακτική της Νεοελληνικής Γλώσσας»*, Παν/μιο Πατρών (βλ. <https://eclass.upatras.gr/>)

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Επιμόρφωση και συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς-μέντορες των φοιτητών. Εμπύχωση και υποστήριξη των φοιτητών στα σχολεία στα οποία ασκούνται και ανατροφοδότηση της διαδικασίας μέσω εργαστηρίων, δραστηριοτήτων ομάδων και διαλέξεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Παρακολούθηση της διδασκαλίας των φοιτητών και αποτίμηση των φακέλων εργασίας τους (σχέδια μαθήματος/διδασκαλίας, αυτοαξιολογήσεις και ετεροαξιολογήσεις).

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: **CURRICULUM ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ**

- Η ιστορία της «ευρωπαϊκής ιδέας» από το 1945.
- Δομή και Λειτουργία των ευρωπαϊκών θεσμών.
- Χαρακτηριστικά του ευρωπαϊκού πολιτισμού: Ενότητα και Ποικιλία και Θεμελιώδεις Αρχές.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα προβλήματα του σύγχρονου κόσμου.

- Η Ευρωπαϊκή Διάσταση στο Curriculum της Εκπαίδευσης Εκπαιδευτικών και Πρωτοβάθμιας. Ανάλυση και αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού και των πρακτικών.
- Δημιουργία Curriculum και καινοτομικές στρατηγικές διδασκαλίας: Έρευνα-Δράση (action - research).
- Το πρόβλημα της εθνικής ταυτότητας Ευρωπαϊκής ταυτότητας και της διατήρησης της ιδιοπροσωπίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Τα προγράμματα ERASMUS, SOCRATES και η συσσωρευμένη εμπειρία.
- Ο νέος Ευρωπαίος πολίτης. Βιβλιογραφία.

Διδάσκων κατ' ανάθεση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο, υποχρεωτικό

Περιεχόμενο του μαθήματος: Στοιχεία των Φυσικών Επιστημών αποτελούν μια σημαντική συνιστώσα του περιεχομένου και της «λογικής» αρκετών γνωστικών αντικειμένων τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η Διδακτική των Φυσικών Επιστημών, που αποτελεί τη συστηματική και κριτική ανάλυση της σχετικής διδακτικής διαμεσολάβησης, είναι, κατά συνέπεια, απαραίτητο στοιχείο του προγράμματος σπουδών ενός Παιδαγωγικού Τμήματος. Οι κύριες διαστάσεις της προβληματικής είναι δύο: α) Η πρώτη διάσταση αναφέρεται στην εξέλιξη των νοητικών δομών των μαθητών και την εννοιολογική αναδόμηση. Εδώ εξετάζεται και η επιστημολογική και η ιστορική όψη του ζητήματος της αλλαγής της επιστημονικής γνώσης. β) Η δεύτερη διάσταση έχει περισσότερο εμπειρικό χαρακτήρα και αφορά στην καταγραφή αναπαραστάσεων ορισμένων φυσικοεπιστημονικών εννοιών. Κατά τη συζήτηση των παραπάνω διαστάσεων ιδιαίτερη θέση έχουν οι οπτικές της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών (ιδιαίτερα της πληροφορικής) και της «ολοκλήρωσης» του Αναλυτικού Προγράμματος.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η Επιστημολογία και Διδακτική έχει στόχο την ανάδειξη και ανάλυση των πολλαπλών σχέσεων μεταξύ αφενός της Επιστημολογίας και αφετέρου των επιλογών που αφορούν τη διδακτική πράξη και την κατασκευή Αναλυτικών Προγραμμάτων. Το μάθημα αναπτύσσεται σε δύο άξονες: α) Ο πρώτος άξονας αναφέρεται στη συζήτηση των παρακάτω επιστημολογικών προβλημάτων: της μεθοδολογίας, των κριτηρίων οριοθέτησης επιστημονικής από μη επιστημονική γνώση, των διαδικασιών αλλαγής της επιστημονικής γνώσης, του επιστημολογικού και παιδαγωγικού εμποδίου, της εννοιολογικής οικοδόμησης των επιστημονικών θεωριών και των πηγών κύρους της επιστημονικής γνώσης. β) Στον δεύτερο άξονα γίνεται επεξεργασία, με βάση τον συνολικό επιστημολογικό προβληματισμό, συγκεκριμένων προβλημάτων της διδακτικής διαμεσολάβησης. Έμφαση δίνεται στο γνωσιοθεωρητικό υπόβαθρο της επιλογής του περιεχομένου συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων, της επιλογής διαδικασιών μάθησης και τέλος της ανάλυσης των ρυθμών μετάβασης (από τη μια γνωστική περιοχή ή ενότητα στην άλλη).

E. ΚΟΛΕΖΑ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ Ι:

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με (υποχρεωτικό) Εργαστήριο.

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 5^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης αντίληψης για το τι είναι τα Μαθηματικά ως επιστήμη, τι είναι τα σχολικά Μαθηματικά και ποια η σχέση τους με τα Μαθηματικά, και για το πώς μαθαίνει κάποιος Μαθηματικά. Η βαθιά γνώση των προηγούμενων ζητημάτων θα επιτρέψει μια κριτική και δημιουργική προσέγγιση του πυρήνα του μαθήματος, που αφορά στο πώς διδάσκουμε Μαθηματικά.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: μαθήματα «Μαθηματικά Ι» και «ΙΙ».

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Σχεδιασμός της διδασκαλίας των Μαθηματικών
- Δημιουργία μαθησιακών περιβαλλόντων στην τάξη
- Παρατήρηση-αξιολόγηση της διδασκαλίας των Μαθηματικών
- Σχεδίαση-αξιολόγηση μαθηματικών δραστηριοτήτων
- Οργάνωση της διδασκαλίας σύμφωνα με τη θεωρία των Ρεαλιστικών Μαθηματικών
- Διδασκαλία ειδικών θεμάτων (Αριθμητικής και Γεωμετρίας)
- Αξιολόγηση της διδασκαλίας
- Αξιολόγηση του μαθητή
- Μαθηματικός γραμματισμός
- Κοινωνικές διαστάσεις της διδασκαλίας των Μαθηματικών

Το μάθημα περιλαμβάνει υποχρεωτική πρακτική άσκηση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κολέζα Ε. (2009). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των Μαθηματικών*. εκδ. Τόπος.

Streefland L. (επιμ.) (2000). *Ρεαλιστικά Μαθηματικά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Εκδ. Leader Books.

Van-Hiele P.M. (2011). *Δομή και διορατικότητα: μια θεωρία για τη μαθηματική εκπαίδευση*. Εκδ. Leader Books.

Επιλεγμένα άρθρα περιοδικών

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Συνδυασμός διαλέξεων, συζητήσεων και προσωπικών αναστοχασμών. Οι φοιτητές με κατάλληλες ερωτήσεις θα παρακινούνται να συμμετέχουν στη συζήτηση στην τάξη.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Τελική γραπτή εξέταση (συντελεστής 0.4)
- Εργαστήριο (συντελεστής 0.4)
- Πρακτική Άσκηση (συντελεστής 0.2).

Η παρουσία στα Εργαστήρια είναι υποχρεωτική. Με περισσότερες από δύο απουσίες δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στις γραπτές εξετάσεις του μαθήματος.

Ε. ΚΟΛΕΖΑ

**ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ:
ΣΤΟΧΟΙ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΑ PROJECT,
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο. ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Στόχοι του μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι η εμβάθυνση σε πρακτικά ζητήματα της διδασκαλίας των Μαθηματικών. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην απόκτηση εννοιολογικής κατανόησης και παιδαγωγικής γνώσης του μαθηματικού περιεχομένου των πλέον σημαντικών ενοτήτων του προγράμματος σπουδών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι ενότητες που θα αντιμετωπισθούν διδακτικά είναι: Αριθμητική, Μετρήσεις, Γεωμετρία, Εξισώσεις, Πιθανότητες και Στατιστική.

Μέσω της διδακτικής διερεύνησης αυτών των περιοχών, επιχειρείται:

- η εμβάθυνση της κατανόησης των σπουδαστών σε σχέση με τις εμπλεκόμενες μαθηματικές έννοιες και
- η απόκτηση ικανότητας:
- ✓ σχεδιασμού και αξιολόγησης μαθηματικών δραστηριοτήτων και μαθησιακών περιβαλλόντων
- ✓ επιλογής κατάλληλων, για την εκάστοτε περίπτωση, διδακτικών μεθόδων, και
- ✓ ανάπτυξης και εφαρμογής εναλλακτικών τρόπων αξιολόγησης των μαθητών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Διδακτική Μαθηματικών Ι: Θεωρία και Πράξη στη Διδασκαλία των Μαθηματικών.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Μικρο-Σχεδιασμός και Μακρο-Σχεδιασμός της διδασκαλίας των Μαθηματικών: Δομή Προγράμματος Σπουδών, Στόχοι, Εννοιολογικοί χάρτες, Ολοκληρωμένος σχεδιασμός ενοτήτων
- Η Διεπιστημονικότητα στη διδασκαλία των Μαθηματικών
- Διαφοροποιημένη διδασκαλία των Μαθηματικών

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

E. Κολέζα (2000). *Γνωσιολογική και Διδακτική Προσέγγιση των Στοιχειωδών Μαθηματικών Εννοιών*. Εκδόσεις Leader Books.

L. Streefland (επιμ.). (2000). *Ρεαλιστικά Μαθηματικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Εκδόσεις Leader Books.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Συνδυασμός διαλέξεων, συζητήσεων και προσωπικών αναστοχασμών. Οι φοιτητές με κατάλληλες ερωτήσεις θα παρακινούνται να συμμετέχουν στη συζήτηση στην τάξη.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Αναλυτικός σχεδιασμός μιας θεματικής ενότητας από το Πρόγραμμα Σπουδών των Μαθηματικών του Δημοτικού Σχολείου (30% της συνολικής βαθμολογίας)
- Τελική γραπτή εξέταση (50% της συνολικής βαθμολογίας).
- Διεπιστημονικό Project (20% της συνολικής βαθμολογίας).

I.-A. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 5^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος: Να εξετάσουν οι φοιτητές τις θεωρίες και τα πρακτικά στοιχεία που συνδιαπλέκονται στη διαδικασία κατασκευής και υλοποίησης των Αναλυτικών Προγραμμάτων (μακρο-επίπεδο), στα κουρτίκουλα και την καθημερινή διδασκαλία (μεσο- και μικρο-επίπεδο).

Προαπαιτούμενες γνώσεις: γενικές γνώσεις των φιλοσοφικών, κοινωνιολογικών και ψυχολογικών διαστάσεων της εκπαίδευσης και γενικότερα της παιδαγωγικής επιστήμης.

Περιεχόμενο του μαθήματος. Το μάθημα περιλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με της διαδικασίας κατασκευής, υλοποίησης και αξιολόγησης των Αναλυτικών Προγραμμάτων, όπως:

- έννοια και είδη του αναλυτικού προγράμματος
- προσανατολισμοί και θεωρίες αναλυτικού προγράμματος
- μοντέλα σχεδιασμού
- περιεχόμενα, λειτουργία και αξιολόγηση αναλυτικών προγραμμάτων
- τα προβλήματα της στοχοθεσίας, της επιλογής περιεχομένου, της επιλογής και εξειδίκευσης των διαδικασιών μάθησης, της επιλογής κατάλληλων ρυθμών μετάβασης, της επιλογής μεθόδων αξιολόγησης
- διδακτικά και γνωστικά μοντέλα και προσεγγίσεις.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Κουτσελίνη, Μ. (1997). «Σύγχρονες Τάσεις και Προοπτικές των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Η εγκυρότητα τους για Εκπαίδευση που Προσανατολίζεται στον 21ο Αιώνα». *Τα αναλυτικά Προγράμματα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Πρακτικά 10^{ου} Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου ΔΟΕ και ΠΟΕΔ, Ιωάννινα, 17-19 Απριλίου 1996.*

Νικολάου, Γ. (2011). *Διαπολιτισμική διδακτική*, εκδ. Πεδίο.

Τόμλινσον, Κ.Α. (Tomilson, CarolAnn) (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας*. Εκδόσεις Γρηγόρης.

Φλουρής, Γ. (2005). *Αναλυτικά προγράμματα για μια νέα εποχή στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Φλουρής, Γ. (1995). «Αντιστοιχία Εκπαιδευτικών Σκοπών, Αναλυτικού Προγράμματος και Εκπαιδευτικών Μέσων: Μερικές Όψεις της Εκπαιδευτικής Αντιφατικότητας». Στο: Α. Καζαμιάς και Μ. Κασσωτάκης (επιμ.), *Ελληνική Εκπαίδευση: Προοπτικές Ανασυγκρότησης και Εκσυγχρονισμού*. Αθήνα: Σείριος.

Χατζηγεωργίου, Γ. (2004). *Γνώθι το Curriculum* (2^η έκδ.). Αθήνα: Ατραπός.

Ξενόγλωσση

Doll, R. (1996). *Curriculum improvement: Decision making and process*. Boston, MA: Allyn and Bacon.

Eisner, E. W. (1985). *Educational imagination: On the design and evaluation of school programs*. New York: Macmillan.

Erickson, H.L. (1998). *Concept-Based Curriculum and Instruction: Teaching Beyond the Facts*. New York, NY: Corwin Press. Grundy, S. (1987) *Curriculum: Product or Praxis*, Lewes: Falmer.

Ornstein, A. και Behar-Horenstein, L. (2002). *Contemporary issues in curriculum* (3rd ed.), Boston, MA: Allyn & Bacon.

Ornstein, A. και Hunkins, F. P. (2004). *Curriculum: Foundations, Principles, and Issues* (4th edition). Boston, MA: Allyn and Bacon.

Stenhouse, L. (1975). *An Introduction to Curriculum Research and Development*. London: Heineman.

Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace and World Press.

Thornton, S. J. και Flinders, D. J. (eds.) (1997). *The Curriculum Studies Reader*, London: Routledge.

Tyler, R.W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.

Wragg, T. (1997). *The Cubic Curriculum*, London: Routledge.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διαλέξεις, e-class, εργαστήρια, πρακτική άσκηση σε σχολεία, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία, εξετάσεις (γραφτές ή προφορικές) και φάκελοι εργασίας.

Για φοιτητές Erasmus το μάθημα προσφέρεται ως ανεξάρτητη επιβλεπόμενη εργασία.

I.-A. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ/ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ

ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: Να αποκτήσουν οι φοιτητές εισαγωγικές γνώσεις στο πώς και σε ποια έκταση η γλώσσα, ο πολιτισμός / η κουλτούρα και η επικοινωνία σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία είναι έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους και πώς η κατανόηση αυτής της σχέσης μπορεί να επιδράσει στη διδασκαλία και στις κοινωνικές πρακτικές και διαδικασίες.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Γνώσεις που αφορούν την γλώσσα, κοινωνιολογία, και ψυχολογία.

Περιεχόμενο του μαθήματος. Εξετάζονται οι ορισμοί και οι θεωρίες γλώσσας, πολιτισμού/κουλτούρας και επικοινωνίας που διαπλέκονται μεταξύ τους και αλληλοεπηρεάζονται. Η γνώση των σχέσεων ανάμεσα τους και των συνθηκών που είναι απαραίτητες στην ανάπτυξη της επικοινωνίας και της συνεργασίας. Παρουσιάζονται:

- ορισμοί της γλώσσας, της κουλτούρας, της επικοινωνίας και η διερεύνηση της σχέσης αυτών των εννοιών
- η επίδραση της κουλτούρας στην επικοινωνία μέσα στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικότητας
- η διαπροσωπική επικοινωνία ανάμεσα σε διαφορετικές κουλτούρες.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Cuche, D. (2001). *Η έννοια της κουλτούρας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Egan-Robertson, A. και Bloome, D. (eds.) (2003). *Γλώσσα και πολιτισμός*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2001). *Γλώσσα και Κοινωνία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Παπδάκη-Μιχαηλίδη, Ε. (1998). *Η σιωπηλή γλώσσα των συναισθημάτων: η μη λεκτική επικοινωνία στις διαπροσωπικές σχέσεις*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Χριστίδης, Α.Φ. (1999) *Γλώσσα, πολιτική, πολιτισμός*. Αθήνα: Πόλις.

Vygotsky, L. (1988), *Γλώσσα και σκέψη* (μτφ. Α. Ροδή), Αθήνα: Γνώση.

Ξενόγλωσση

Council of Europe. (1996). «Language Learning and Teaching for European Citizenship», *Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. A common European Framework of reference*. Strasbourg.

Dahl, S. (1998, 2000). *Communications and Culture Transformation Cultural Diversity, Globalization and Cultural Convergence*. London: ECE
<http://www.stephweb.com/capstone/capstone.shtml> (4/18/10).

Hall, E.T. (1976). *The Silent Language*. New York: Anchor Books.

Hall, E.T. (1990). *The Hidden Dimension*. New York: Anchor Books.

Johnson, K. & Morrow, K. (eds.) (1981). *Communication in the classroom: Applications and Methods for a Communicative Approach*. Essex: Longman.

Kress, G. (ed.) (1998). *Communication and Culture*. Victoria: Deakin University Press.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις, e-class, εργαστήρια, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία, παρουσίαση με PowerPoint.

Γλώσσα διδασκαλίας: ελληνικά και αγγλικά (όταν εγγράφονται φοιτητές Erasmus).

I.-Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ:

ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 5^ο, υποχρεωτικό

Στόχοι του μαθήματος:

Να αναπτύξουν οι φοιτητές γνώση που σχετίζεται με:

- τις κυριότερες έννοιες της πολυγλωσσικής και πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης
- την ιστορική και πολιτισμική γνώση εθνικών ομάδων και μειονότητες
- την προσαρμογή αναλυτικών προγραμμάτων και διδακτικών στρατηγικών
- την ανάλυση αναγκών των μαθητών που προέρχονται από διαφορετικές πολιτισμικές, εθνικές και κοινωνικές ομάδες.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: γενικές γνώσεις των φιλοσοφικών, κοινωνιολογικών και ψυχολογικών διαστάσεων της εκπαίδευσης και γενικότερα της παιδαγωγικής επιστήμης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Παρουσιάζονται οι κυριότερες έννοιες που συνδέουν μια πολυπολιτισμική κοινωνία με το εκπαιδευτικό σύστημα. Δίνονται ορισμοί και θεωρητικές απόψεις για το θέμα καθώς και παραδείγματα προγραμμάτων πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης σε ένα διεθνές πλαίσιο. Παρουσιάζονται επίσης απόψεις, περιγραφές, στόχοι και παραδείγματα πολυπολιτισμικών εκπαιδευτικών πρακτικών τα οποία περιλαμβάνουν:

- περιγραφή στις αλλαγές των αναλυτικών προγραμμάτων
- προσεγγίσεις που αφορούν στην επίδοση
- διομαδικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Banks, J.A. (2004). *Εισαγωγή στη Πολυπολιτισμική εκπαίδευση*. Εκδ. Παπαζήσης.

Βερνίκος, Ν. και Δασκαλοπούλου, Σ. (2002). *Πολυπολιτισμικότητα. Οι διαστάσεις της πολιτισμικής ταυτότητας*. Αθήνα: Κριτική.

Ευαγγέλου, Ο. και Κάντζου, Ν. (2005). *Πολυπολιτισμικότητα και εκπαιδευτικός ρατσισμός: Σχέδια Εργασία*. Αθήνα: Δίπτυχο.

Νικολάου, Γ. (2011). *Ένταξη και εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Πεδίο.

Νικολάου, Γ. (2011). *Διαπολιτισμική Διδακτική. Το νέο περιβάλλον – Βασικές Αρχές*. Αθήνα: Πεδίο.

Νικολάου, Γ. (2010). *Ταυτότητα και εκπαίδευση στη Διασπορά. Η περίπτωση του Σχολείου Αρμενοπαίδων “Λεβόν και Σοφία Αγκοπιάν”*. Αθήνα: Πεδίο.

Modgil, S., Mallick, K., Modgil, C., Verma Gajendra, K. (1997). *Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Taylor, C. (1997). *Πολυπολιτισμικότητα: εξετάζοντας την πολιτική της αναγνώρισης* (Τσάρλς Τάιηλορ, σχόλια των K. Anthony Appiah, Steven C. Rockefeller, Michael Walzer, Susan Wolf, εισαγωγή και επιμέλεια A. Gutmann) (μτφ. Φίλ. Παιονίδης), Αθήνα: Πόλις.

Ξενόγλωσση

Banks, J. (2008). *Multicultural Education: Issues and Perspectives (Sixth Edition)*. NJ: Wiley Jossey-Bass Education.

Carrim, N. (1995). Working With and Through Difference in Antiracist Pedagogies. *International Studies in Sociology of Education*, vol. 5, no 1.

- Coulby, D. (1997). European Curriculum, Xenophobia and Warfare. *Comparative Education*, Vol. 33, 1, 29-42.
- Derman-Sparks, L. και C.B. Phillips. (1997). *Teaching/Learning Anti-Racism: A Developmental Approach*. New York: NY: Teachers College Press.
- Lestinen, L., Petrucijova, J. και JA Spinthourakis (2004). *Identity in Multicultural and Multilingual Contexts* (26 pages). London: CiCe, London Metropolitan University. ISBN: CiCe Guidelines. <http://www.londonmet.ac.uk/ipse/cice> (3/22/06).
- Nieto, S. (2004). *Affirming Diversity: The sociopolitical context of multicultural education* (4th ed.). Boston: Pearson/Allyn & Bacon.
- Spinthourakis, JA, Lalor, J και Berg, W. (eds). (2012). *Cultural Diversity in the Classroom*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
- Spinthourakis, JA και Karakatsani, D. (2012). The Multicultural Class and Educational Practices in the Greek School: The case of the 132nd Public Primary School of Grava (37-52). In Spinthourakis, JA, Lalor, J και Berg, W. *Cultural Diversity in the Classroom*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Διαλέξεις, e-class, εργαστήρια, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Εργασία, παρουσίαση με PowerPoint και στοχαστικό ημερολόγιο.
- Γλώσσα διδασκαλίας:** ελληνικά· αγγλικά, όταν εγγράφονται φοιτητές Erasmus.

I.-Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ/ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: Να αναπτύξουν οι φοιτητές γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις-συμπεριφορές αναφορικά με την πολιτισμική ετερότητα και την επίδραση της στην εκπαίδευση αλλοδαπών και μεταναστών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: γνώσεις των φιλοσοφικών, κοινωνιολογικών και ψυχολογικών διαστάσεων της εκπαίδευσης και γενικότερα της παιδαγωγικής επιστήμης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μερικά από τα θέματα που περιλαμβάνονται στο μάθημα είναι:

- η ένταξη των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο
- η εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο
- οι σχέσεις σχολείου-οικογένειας των μεταναστών/αλλοδαπών
- η γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία στο σχολείο
- οι στάσεις εκπαιδευτικών απέναντι σε μαθητές με διαφοροποιημένες γλωσσικές και πολιτισμικές ομάδες
- οι εκπαιδευτικές και μεταναστευτικές πολιτικές και εκπαίδευση μεταναστών/αλλοδαπών.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Ασκούνη, Ν. (2001). «Εθνοκεντρισμός και πολυπολιτισμικότητα: η αναζήτηση ενός νέου προσανατολισμού της εκπαίδευσης». στο Θ. Δραγώνα (επιμ.), *Εκπαίδευση: πολιτισμικές διαφορές και κοινωνικές ανισότητες*, τόμ. Β΄, σ. 67-112. Πάτρα: ΑΕΠ.

Βρύζας, Κ. (1997). *Παγκόσμια επικοινωνία και πολιτιστικές ταυτότητες*. Αθήνα: Gutenberg.

Νικολάου, Γ. (2011). *Ένταξη και εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο*, εκδ. Πεδίο.

- Τρέσου-Μυλωνά, Ε. (1992). *Εκπαιδευτική πολιτική για πολιτισμικές μειονότητες: Η περίπτωση των Ρομά Δενδροποτάμου*, Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.
- Τρουμπέτα, Σ. (2001). *Κατασκευάζοντας ταυτότητες για τους Μουσουλμάνους της Θράκης*. Αθήνα: Κριτική.
- Ξενόγλωσση*
- Kymlicka, W. (1995). *Multicultural Citizenship*. Oxford, UK: The Clarendon Press.
- Mazurek, K. Winzer, M. και C. Majorek (2000). *Education in a global society*. MS: Allyn and Bacon.
- Silver, H., Strong, R., & M. Perini. (2000). *So each may learn: Integrating learning styles and multiple intelligences*. VA: ASCD.
- Spinthourakis, JA και Karakatsani, D. (2012). The Multicultural Class and Educational Practices in the Greek School: The case of the 132nd Public Primary School of Grava. (37-52). In Spinthourakis, JA, Lalor, J & Berg, W. *Cultural Diversity in the Classroom*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
- Spinthourakis, JA (2010). Preparing teachers for multiculturalism: Are we going beyond the surface? *Pedagogy in higher education*, 15(5), 27-44. <https://www1.esec.pt/pagina/opdes/wp-content/uploads/2009/07/n15v5.pdf>
- Spinthourakis, JA, Aktan, E and Korhoren, R. (2010). Primary and early childhood teacher education and multicultural efficacy. In P. Cunningham (ed.), *Lifelong Learning and Active Citizenship*. London: CiCe, Institute for Educational Policy Research (IPSE), London Metropolitan University
- Spinthourakis, JA, Stavlioti-Karatzia, E. και Roussakis, Y. (2009). Pre-service teacher intercultural sensitivity assessment as a basis to address multiculturalism. *Intercultural Education*. 20(3): 267-276.
- Spinthourakis, JA (Summer 2009). Bringing together multicultural awareness and citizenship in post graduate teacher education. *Social Science Tribune (Special English Issue)*, 56:247-260.
- Spinthourakis, JA (Summer 2009). Bringing together multicultural awareness and citizenship in post graduate teacher education. *Social Science Tribune (Special English Issue)* 56:247-260.
- Taylor, C. (1998). *Sources of the Self: The Making of the Modern Identity*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Taylor, L. & Whittaker, C. (2003). *Bridging multiple worlds: case studies of diverse educational communities*. MA: Allyn and Bacon.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Διαλέξεις, εργαστήρια, πρακτική άσκηση σε σχολεία, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Εργασία, παρουσίαση με PowerPoint, στοχαστικό ημερολόγιο και φάκελο εργασίας.
- Γλώσσα διδασκαλίας:** Ελληνικά και αγγλικά (όταν εγγράφονται φοιτητές Erasmus).

I.-A. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

A1-B1 MODERN GREEK AS A FOREIGN LANGUAGE FOR INCOMING ERASMUS STUDENTS

FALL AND SPRING SEMESTER

Course Code: HL1

6-ECTS credit. This course is specifically designed to meet the needs of Erasmus and foreign students who will complete part of their studies at the University of Patras. The course provides the basic communicative skills to students, enabling them to respond to basic daily needs both orally and in writing. At this level, the language and content is drawn from students' experiences and interests, as well as from other key learning areas and the world of the media. The course adopts student-centered teaching methods whereas the use of new technologies (ICTs) is an integral part of the learning process so that students are expected to have covered part of the A1 to B1 level (depending on

their Greek language entry proficiency level) of the Common European Framework of Reference for Languages. Upon completion of this course, students will be able to understand and use everyday expressions that meet immediate basic needs in social and academic environment.

ΤΟΜΕΑΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

1^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΨΧ Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση	Σ. Τσεσμελή	Y
------------------------------	---	-------------	---

2^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΨΧ Εξελικτική Ψυχολογία I	Κ. Διακογιώργη	Y
	ΨΧ Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες	κατ' ανάθεση σε μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιατρικής	Y

3^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΨΧ Ψυχογλωσσολογία I	Κ. Διακογιώργη	Y
	ΨΧ Ψυχομετρία I	(θα προσφερθεί, αν υπάρξει διδάσκων Π.Δ. 407/80)	E
	ΨΧ Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία	Ι. Δημάκος	Y
	ΨΧ Σχολική Ψυχολογία I	Ι. Δημάκος	Y

4^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΨΧ Ανάγνωση, Γραφή, Δυσλεξία	Σ. Τσεσμελή	Y
	ΨΧ Ψυχομετρικές εφαρμογές στην εκπαίδευση	(θα προσφερθεί αν υπάρξει διδάσκων Π.Δ. 407/80)	E
	ΨΧ Σχολική Ψυχολογία II	Ι. Δημάκος	E

5^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΨΧ Κοινωνική Ψυχολογία: Το άτομο ως μέλος ομάδας	Π. Παναγιωτοπούλου	Y
------------------------------	--	--------------------	---

6^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΨΧ Εξελικτική Ψυχολογία II	Κ. Διακογιώργη	E
	ΨΧ Ψυχολογία γραπτής έκφρασης	Ι. Δημάκος	E
	ΨΧ Διαπολιτισμική Ψυχολογία: το άτομο στον κόσμο	Π. Παναγιωτοπούλου	E
	ΨΧ Εκπαιδευτικές εφαρμογές στη σχολική τάξη για την πρώτη ανάγνωση, γραφή και δυσλεξία	Σ. Τσεσμελή	E

7^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΨΧ	Ψυχογλωσσολογία II	Κ. Διακογιώργη	E
	ΨΧ	Πειραματική ανάλυση της ανάγνωσης και γραφής της ελληνικής γλώσσας (δεν προσφέρεται)		E
	ΨΧ	Αποτελεσματική επικοινωνία στις διαπροσωπικές σχέσεις	Π. Παναγιωτοπούλου	E
	ΨΧ	Ειδικά θέματα στη μελέτη των μαθησιακών δυσκολιών	Σ. Τσεσμελή	E

8^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΨΧ	Σκέψη και συναίσθημα: άξονες της συμπεριφοράς	Π. Παναγιωτοπούλου	E
------------------------------	----	---	--------------------	---

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΠΙΝΑΚΑ**

1. **ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:** Ειδικά Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας: Τεχνητή νοημοσύνη· Ψυχολογία της μνήμης
2. **ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ:** Ψυχολογία της προσωπικότητας
3. **ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ:** Η Ψυχολογία του ατόμου με αναπηρία και ειδικές μαθησιακές ανάγκες: Εξελικτική Ψυχοπαθολογία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Σ. ΤΣΕΣΜΕΛΗ

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα αποσκοπεί να δώσει τη δυνατότητα στους φοιτητές και φοιτήτριες να αποκτήσουν γνώσεις για όλα τα θέματα που αναφέρονται στη *διεκπεραίωση της μάθησης* και στη διαδικασία *απόκτησης γνώσεων*. Επίσης, να εξοικειωθούν με σημαντικές εισαγωγικές έννοιες στη θεματική αυτή περιοχή, όπως η *αντίληψη*, η *μνήμη*, η *γλώσσα*, η *σκέψη*, κ.ά.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Καμία

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η μάθηση και απόκτηση των γνώσεων στην ελληνική εκπαίδευση. «Γνωστική» θεώρηση της μάθησης και απόκτησης των γνώσεων σε σύγκριση με τη «συμπεριφοριστική» θεώρηση. Κριτική της «συμπεριφοριστικής» θεωρίας. Η μάθηση ως επεξεργασία πληροφοριών (information processing). Η γνωστική λειτουργία της πρόσληψης και αναγνώρισης (αντίληψης) των πληροφοριών. Μνημονική συγκράτηση των πληροφοριών (δομή, οργάνωση και λειτουργία της μνήμης). Εργαζόμενη μνήμη, βραχύχρονη μνήμη και μακρόχρονη μνήμη. Κατανόηση και μνήμη. Η γλώσσα ως γνωστική λειτουργία και μέσο επικοινωνίας και μάθησης. Η μάθηση του προφορικού και γραπτού λόγου. Η σχέση μεταξύ του προφορικού και γραπτού λόγου. Η μάθηση και ανάπτυξη της γλώσσας. Η γνωστική λειτουργία της σκέψης. Σχέση γλώσσας και σκέψης. Η γνωστική λειτουργία της λύσης προβλημάτων (problem solving). Οι μαθησιακές δυσκολίες και η αναπτυξιακή δυσλεξία. Συμπεράσματα, προεκτάσεις και εφαρμογές της γνωστικής θεώρησης της μάθησης στο μαθησιακό έργο που συντελείται μέσα στη σχολική τάξη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Atkinson, R., Smith, E., Bem, D., & Nolen-Hoeksema (2003). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία του Hilgard*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Donaldson, M. (2001). *Η σκέψη των παιδιών*. Αθήνα: Gutenberg.

Eysenck, M. (2011). *Βασικές αρχές Γνωστικής Ψυχολογίας*. Αθήνα: Gutenberg.

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (1997). *Ψυχολογία της σκέψης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). *Μεταγνωστικές διεργασίες και αυτο-ρύθμιση*. Αθήνα: Πεδίο.

Ντάβου, Μ. (2000). *Οι διεργασίες της σκέψης στην εποχή της πληροφορίας: Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας και επικοινωνίας*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Πόρποδας, Κ. (2011). *Μάθηση και γνώση στην εκπαίδευση*. Πάτρα.

Σαμαρτζή, Σ. (1995). *Εισαγωγή στις γνωστικές λειτουργίες*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις από τη Διδάσκουσα σε θεωρητικό επίπεδο με παρουσίαση ενδεικτικών παραδειγμάτων για κάθε θέμα. Συζήτηση στην αίθουσα των υπό εξέταση ζητημάτων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Σ. ΤΣΕΣΜΕΛΗ

ΑΝΑΓΝΩΣΗ, ΓΡΑΦΗ, ΔΥΣΛΕΞΙΑ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος: Να εμβάθνουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες στην κατανόηση των βασικών γνωστικών λειτουργιών της ανάγνωσης και ορθογραφημένης γραφής, με στόχο την αποτελεσματική διδασκαλία τους στην Α΄ τάξη του δημοτικού σχολείου. Επίσης, η εμβάθυνση στις γνωστικές αυτές λειτουργίες μπορεί να οδηγήσει στη δυνατότητα διαγνωστικής αξιολόγησης και αποτελεσματικότερης εκπαιδευτικής παρέμβασης των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες και αναπτυξιακή Δυσλεξία.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: *Γνωστική ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση*. *Ψυχολογολογία Ι*, *Σχολική Ψυχολογία Ι*.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η σπουδαιότητα της ανάγνωσης και γραφής στην πρόοδο του ανθρώπου. Η γνωστική ανάλυση της ανάγνωσης και γραφής. Η γνωστική επεξεργασία των πληροφοριών κατά την ανάγνωση σε σχέση με το σύστημα γραφής. Εξέλιξη της γραφής. Το ελληνικό ορθογραφικό σύστημα. Γνωστικο-γλωσσικές λειτουργίες που επηρεάζουν την ανάγνωση και γραφή του γραπτού λόγου. Η φωνολογική επίγνωση και ο ρόλος της στη μάθηση της ανάγνωσης και γραφής της ελληνικής γλώσσας. Η διεκπεραίωση της γνωστικής λειτουργίας της ανάγνωσης και της ανάγνωσης κειμένων. Η μάθηση της ανάγνωσης και γραφής της ελληνικής γλώσσας και η αποτελεσματική διδασκαλία τους στην Α΄ τάξη του δημοτικού σχολείου. Η γνωστική λειτουργία της κατανόησης των πληροφοριών κατά την ανάγνωση και η συγκράτησή τους. Διαγνωστική αξιολόγηση της ανάγνωσης και γραφής και αντιμετώπιση των αναγνωστικών και ορθογραφικών δυσκολιών στη σχολική τάξη. Εκπαιδευτικές προεκτάσεις και εφαρμογές. Γνωστική ανάλυση του ειδικού μαθησιακού προβλήματος της Δυσλεξίας. Εκπαιδευτικές παράμετροι της αναπτυξιακής Δυσλεξίας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Anderson, J.K., Hiebert, E., Scott, J., & Wilkinson, I. (2003). *Πως να δημιουργήσουμε ένα έθνος από αναγνώστες*. Αθήνα: Gutenberg.

Μουζάκη, Α., & Πρωτόπαπας, Α. (2010). *Ορθογραφία: μάθηση και διαταραχές*. Αθήνα: Gutenberg.

Πόρποδας, Κ. (1997). *Δυσλεξία*. Αθήνα.

Πόρποδας, Κ. (2002). *Η ανάγνωση*. Πάτρα.

Smith F. (2006). *Κατανοώντας την ανάγνωση*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Τάφα, Ε., & Μανωλίτσης, Γ. (2009). *Αναδυόμενος γραμματισμός: έρευνα και εφαρμογές*. Αθήνα: Πεδίο.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις από τη Διδάσκουσα σε θεωρητικό επίπεδο με παρουσίαση ενδεικτικών παραδειγμάτων για κάθε θέμα. Συζήτηση στην αίθουσα των υπό εξέταση ζητημάτων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου, προαιρετική εκπόνηση εργασίας (με θέματα από τις διαλέξεις του μαθήματος).

Σ. ΤΣΕΣΜΕΛΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ, ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΔΥΣΛΕΞΙΑ

Τύπος μαθήματος: Πρακτικού προσανατολισμού με θεωρητικό μέρος.

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα στοχεύει να εξοικειωθούν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες με τα κυριότερα ζητήματα που διατρέχουν την εκπαιδευτική αντιμετώπιση των Μαθησιακών Δυσκολιών και της Δυσλεξίας σήμερα. Επίσης, να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τεχνικές και στρατηγικές αντιμετώπισης των κυριότερων δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες και Δυσλεξία στα πλαίσια της σχολικής τάξης (διαφοροποιημένη διδασκαλία/ ομάδες συνεργασίας) και/ή σε εξατομικευμένο επίπεδο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: 'Ανάγνωση, Γραφή, Δυσλεξία'.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Κατάρτιση Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος για μαθητές με Δυσλεξία/ Μαθησιακές Δυσκολίες. Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την κατάκτηση της φωνολογικής δεξιότητας/φωνολογικής επίγνωσης στον προφορικό λόγο. Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την κατάκτηση της πρώτης ανάγνωσης (κατάκτηση ιεραρχίας συλλαβών, είδη λέξεων). Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την κατάκτηση της ορθογραφημένης γραφής. Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την κατάκτηση της αναγνωστικής κατανόησης. Κατάρτιση εποπτικού υλικού για τις μαθησιακές δυσκολίες.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Μουζάκη, Α. & Πρωτόπαπας, Α. (2010). *Ορθογραφία: Μάθηση και Διαταραχές*. Αθήνα: Gutenberg.

Παντελιάδου, Σ. (2000). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη. Τι & Γιατί*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παντελιάδου, Σ., & Φιλιππάτου, Δ. (2013). *Διαφοροποιημένη διδασκαλία*. Αθήνα: Πεδίο.

Πόρποδας, Κ.Δ. (2002). *Η Ανάγνωση*. Πάτρα (αυτοέκδοση).

Φλωράτου, Μ. (1996). *Μαθησιακές Δυσκολίες και όχι τεμπελιά*. Αθήνα: Οδυσσέας.

Χρηστάκης, Κ.Γ. (2002). *Διδακτική προσέγγιση παιδιών και νέων με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης*. Αθήνα: Ατραπός.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις από τη Διδάσκουσα σε θεωρητικό επίπεδο με παρουσίαση ενδεικτικών εκπαιδευτικών εφαρμογών για κάθε θέμα. Συζήτηση στην αίθουσα ατομικών περιπτώσεων μέσα από πρωτόκολλα μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες ή/και Δυσλεξία. Ατομικές ή ομαδικές εργασίες (υπό μορφή project), τακτική σεμιναριακή συνεργασία μεταξύ του φοιτητή ή ομάδας φοιτητών με τη Διδάσκουσα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου, προαιρετική εκπόνηση εργασίας (υπό μορφή project).

Σ. ΤΣΕΣΜΕΛΗ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Τύπος μαθήματος: Πρακτικού προσανατολισμού με ερευνητική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος: Να εμβαθύνουν οι φοιτητές στη μελέτη των κυριότερων γνωστικών, μεταγλωσσικών και εκπαιδευτικών παραγόντων που επιδρούν στην κατάκτηση του αλφαριθμητισμού (ανάγνωσης και ορθογραφημένης γραφής) από τους μαθητές και των αποκλίσεων του. Να εμβαθύνουν οι φοιτητές σε τεχνικές καταγραφής, αξιολόγησης και παρέμβασης για την αντιμετώπιση των Μαθησιακών Δυσκολιών σε εξατομικευμένο επίπεδο και στη σχολική τάξη.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: 'Ανάγνωση, Γραφή, Δυσλεξία', 'Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία', 'Στατιστική'.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι κύριοι γνωστικοί, μεταγλωσσικοί και εκπαιδευτικοί παράγοντες που επιδρούν στην κατάκτηση του αλφαριθμητισμού από τους μαθητές και των αποκλίσεων του. Τεχνικές καταγραφής, αξιολόγησης και παρέμβασης για την αντιμετώπιση των Μαθησιακών Δυσκολιών σε εξατομικευμένο επίπεδο και στη σχολική τάξη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: Συλλογή ερευνητικών ελληνόγλωσσων και ξενόγλωσσων άρθρων.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισαγωγικές διαλέξεις, συμμετοχική και βιωματική μάθηση, παρουσιάσεις άρθρων/τελικών εργασιών στην τάξη, ατομικές ή ομαδικές εργασίες (υπό μορφή project), τακτική σεμιναριακή συνεργασία μεταξύ του φοιτητή ή ομάδας φοιτητών με τη Διδάσκουσα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Παρουσίαση ενός ερευνητικού άρθρου στη θεματική περιοχή των Μαθησιακών Δυσκολιών. Εκπόνηση ατομικής ή ομαδικής ερευνητικής εργασίας (μικρής κλίμακας) και παρουσίαση των τελικών αποτελεσμάτων της στην τάξη. Δεν υπάρχουν γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΑ I

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο

Στόχοι του μαθήματος: Να κατανοήσουν οι φοιτητές τις ψυχομετρικές έννοιες και να αποκτήσουν γνώσεις ψυχομετρίας, για τις παραμέτρους των ψυχομετρικών οργάνων όπως εγκυρότητα και αξιοπιστία, να κατανοήσουν την κατασκευή ερωτήσεων, την ανάλυση ερωτήσεων και στάθμιση των τεστ, να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά τα διάφορα τεστ, να διδάχτούν τα στάδια έκδοσης εγχειριδίων, να γίνει διεξοδική αναφορά διαφόρων τεστ πολλών κλάδων της ψυχολογίας και να γίνει αναφορά στους δεοντολογικούς και κοινωνικούς κώδικες για τη σωστή εφαρμογή των τεστ.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Θεωρητικό Υπόβαθρο Ψυχομετρίας. Ορισμός Ψυχομετρίας
 - 1.1 . Ιστορική Αναδρομή
 - 1.2 . Χρησιμότητα των τεστ
 - 1.3 . Είδη των Τεστ
 - 1.4 . Τεστ στην Εκπαίδευση και στην Ψυχολογία
 - 1.5 . Ψυχομετρικές Ιδιότητες
2. Κατασκευή των ψυχομετρικών οργάνων
 - 2.1. Σκοπός των ψυχομετρικών οργάνων
 - 2.2. Στάδια δημιουργίας τους
 - 2.3. Εφαρμογές στην Εκπαίδευση και στην Ψυχολογία

3. Καθορισμός Ερωτήσεων
 - 3.1. Δημιουργία Ερωτήσεων
 - 3.2. Καθορισμός Δείγματος
 - 3.3. Δοκιμαστική Εφαρμογή
 - 3.4. Διαδικασία Χορήγησης των τεστ
4. Ανάλυση Ερωτήσεων κατά την κλασική Θεωρία
 - 4.1. Διάκριση Ερωτήσεων
 - 4.2. Δείκτης Δυσκολίας
 - 4.3. Excel
5. Ανάλυση Ερωτήσεων κατά τη θεωρία υπολογισμού των ικανοτήτων
6. Ανάλυση Ερωτήσεων κατά τη μέθοδο της παραγοντικής ανάλυσης
7. Τεχνικές Πληροφορίες
 - 7.1. Μέτρηση Αξιοπιστίας
8. Μορφές Εγκυρότητας
 - 8.1. Μέτρηση Εγκυρότητας
9. Στάθμιση των Ψυχομετρικών Οργάνων
 - 9.1. Τυπικοί Βαθμοί
 - 9.2. Στάθμιση Κλιμάκων
10. Δεοντολογία της Ψυχομετρίας

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Αλεξόπουλος, Δ. (1998). *Ψυχομετρία*, τόμ. Α' και Β': Ελληνικά Γράμματα.

Θέματα Ψυχομετρίας στην κλινική πράξη και έρευνα: Συλλογικό έργο, Ελληνικά Γράμματα.

Κοντοπούλου, Έ. (2002). *Ψυχομετρία*: Interbooks.

Κουλάκογλου, Κ. (2002). *Ψυχομετρία και Ψυχολογική Αξιολόγηση*: Παπαζήσης.

Σταλίκας, Α. (2005). *Μέθοδοι Έρευνας στην Ψυχολογία*: Ελληνικά Γράμματα.

Σταλίκας, Α. (2002). *Ψυχομετρικά Εργαλεία στην Ελλάδα*: Ελληνικά Γράμματα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Μαθητοκεντρική διδασκαλία, αλληλεπίδραση δασκάλου-μαθητών.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές εξετάσεις.

ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό

Έτος σπουδών: Β'

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος: παρουσίαση των διαφορών ερωτηματολογίων και τεστ που εφαρμόζονται στην εκπαίδευση και εξοικείωση των φοιτητών με τη χρήση τους. Οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με τα παρακάτω ερωτηματολόγια και τεστ: Ερωτηματολόγιο του Achenbach και Ερωτηματολόγιο του Du Paul, με το τεστ Γνωστικών Ικανοτήτων WiscIII, με το τεστ μαθησιακών δυσκολιών Αθηνά Τεστ, με το τεστ αναγνωστικής ικανότητας Τρίγκα Τεστ, με το μη λεκτικό τεστ νοημοσύνης Raven Test of Progressive Matrices, με το νευροψυχολογικό τεστ Tower Test και με τη μη λεκτική κλίμακα Leiter Scale. Οι φοιτητές θα δώσουν κάποια από αυτά τα τεστ σε σχολικό πληθυσμό.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Κλινική Συνέντευξη, Ιστορικό
2. Ερωτηματολόγια
 - 2.1. Achenbach (Achenbach)
 - 2.1. Du Paul & SDQ (Du Paul & SDQ)

3. Τεστ Νοημοσύνης (IQtests)
 - 3.1. WISC-III (WISC-III)
 - 3.2. Raven Matrices (Raven Progressive Matrices)
 - 3.3. Leiter Scale (Leiter Scale)
4. Τεστ Μαθησιακών Δυσκολιών
 - 4.1. Τρίγκα Τεστ Αναγνωστικής Ικανότητας
 - 4.2. Αθηνά τεστ
5. Νευροψυχολογικά Τεστ
 - 5.1. Delis-Kaplan Executive Function System (D-KEFS Tower Test)

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία

- Καλαντζή-Αζίζι, Α. (2005). *Ελληνική Κλίμακα Αξιολόγησης της ΔΕΠ-Υ*: Ελληνικά Γράμματα.
- Achenbach, T και Rescorla, L. *Εγχειρίδιο για τα Ερωτηματολόγια και Προφίλ Σχολικής Ηλικίας του ΣΑΕΒΑ*: Ελληνικά Γράμματα.
- Τάφα, Ε. (1995). *Τεστ Ανίχνευσης της Αναγνωστικής Ικανότητας*: Ελληνικά Γράμματα.
- Τρίγκα, Α. (2004). *Τρίγκα Τεστ Αναγνωστικής Ικανότητας*: Ατραπός.
- Ρούσσου, Φ. και Φράνσις, Κ. (2002). *Εργαλεία Διάγνωσης Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας*: Ελληνικά Γράμματα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Αλληλεπίδραση δασκάλου -μαθητών, μελέτες περίπτωσης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές Εξετάσεις.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 2^ο

Στόχοι του μαθήματος: η μελέτη όλων των πτυχών της ανθρώπινης ανάπτυξης, η περιγραφή και η ταυτοποίηση των μεγάλων αλλαγών που την χαρακτηρίζουν και την καθορίζουν ιδιαίτερα στις δύο πρώτες δεκαετίες αυτής της ανάπτυξης. Οι φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος και μελλοντικοί δάσκαλοι θα κληθούν να ασχοληθούν με την εκπαίδευση του παιδιού που πηγαίνει στο δημοτικό σχολείο. Χρειάζεται λοιπόν, για να το εκπαιδεύσουν καλά, να διαθέτουν την απαραίτητη γνώση σε σχέση με το επίπεδο ανάπτυξης του παιδιού της μέσης παιδικής ηλικίας στους διάφορους τομείς της ανάπτυξης (σωματικής, γνωστικής, συναισθηματικής και κοινωνικής). Στόχος του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να κατανοήσουν τις γενικές αρχές που διέπουν τη ανθρώπινη ανάπτυξη, τις βασικές παραμέτρους της ανάπτυξης, την αλλαγή και τη σταθερότητα στην ανθρώπινη ανάπτυξη, τα καθολικά χαρακτηριστικά του αναπτυσσόμενου ανθρώπου αλλά και αυτά που κάνουν τον καθένα μοναδικό.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: «Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση».

Περιεχόμενο του μαθήματος: γενικές αρχές που διέπουν την ανάπτυξη, παράγοντες της ανάπτυξης (γενετικοί – περιβαλλοντικοί) και η αλληλεπίδρασή τους, οι περίοδοι της ανάπτυξης, θεωρητικές προσεγγίσεις της ανάπτυξης, μεθοδολογία έρευνας στην Εξελικτική Ψυχολογία. Σύντομη αναφορά στη βιοσωματική ανάπτυξη του παιδιού. Έμφαση δίνεται στην νοητική ανάπτυξη του βρέφους, του νηπίου και κυρίως του παιδιού της μέσης παιδικής ηλικίας. Εξετάζεται κυρίως η θεωρία του Piaget και οι νεο-πιαζετικές θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης και προσέγγισης της επεξεργασίας των πληροφοριών.

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία

- Cole, M. και Cole, S. (2000). *Η ανάπτυξη των παιδιών: Η αρχή της ζωής: εγκυμοσύνη, τοκετός, βρεφική ηλικία* (επιμ. Ζ. Παπαληγούρα και Π. Βορριά), εκδ. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Cole, M. και Cole, S. (2001). *Η ανάπτυξη των παιδιών: Γνωστική και Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη κατά την νηπιακή και μέση παιδική ηλικία* (επιμ. Ζ. Μπαμπλέκου), εκδ. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Cole, M. και Cole, S. (2002). *Η ανάπτυξη των παιδιών: εφηβεία* (επιμ.: Π. Βορριά και Ζ. Παπαληγούρα), εκδ. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Feldman, R. (2009). *Εξελικτική Ψυχολογία, διά βίου ανάπτυξη* (επιμ. Η. Μπεξεβέγκης), εκδ. Gutenberg.
- Lehalle και Mellier (2009). *Ψυχολογία της ανάπτυξης: παιδική ηλικία και εφηβεία*. (επιμ. Λ. Μπεζέ), εκδ. Πεδίο.
- Siegler, R. (2002). *Πώς σκέφτονται τα παιδιά* (επιμ. Σ. Βοσνιάδου), εκδ. Gutenberg.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Εισήγηση και συζήτηση μέσα στην τάξη.
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Γραπτές εξετάσεις.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ **ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα αυτό ασχολείται τόσο με τομείς της γνωστικής ανάπτυξης όπως είναι η ανάπτυξη της προσοχής και της μνήμης όσο και με τομείς της συναισθηματικής ανάπτυξης και της ανάπτυξης της προσωπικότητας του παιδιού. Κριτήριο της επιλογής αυτών των θεματικών περιοχών είναι η σημασία τους για την κατανόηση διαδικασιών που συνδέονται άρρηκτα με τη μάθηση όπως είναι η προσοχή και η μνήμη καθώς και διαδικασιών που συνδέονται με την ανάπτυξη των συναισθηματικών ικανοτήτων στο παιδί και τη διαμόρφωση της προσωπικότητας του στο πλαίσιο των κοινωνικών του συναλλαγών με το περιβάλλον (οικογένεια, σχολείο). Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος και μελλοντικοί εκπαιδευτικοί να αποκτήσουν γνώσεις σε σχέση με αυτές τις πλευρές της ανάπτυξης όχι μόνο για να γνωρίσουν καλύτερα τους μαθητές τους αλλά και για να γίνουν ικανοί να αναγνωρίζουν προβλήματα που σχετίζονται με αυτές (π.χ. γνωστικές διαταραχές, συναισθηματικές διαταραχές και διαταραχές της προσωπικότητας). Κεντρικός άξονας της προσέγγισης που υιοθετείται στο μάθημα είναι η αλληλεπίδραση γνωστικών και συναισθηματικών διαδικασιών η οποία προσφέρει στους φοιτητές τη δυνατότητα μιας πιο συνθετικής θεώρησης των φαινομένων της ανάπτυξης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: «Εξελικτική Ψυχολογία I».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Α) Γνωστική ανάπτυξη: προσέγγιση της επεξεργασίας των πληροφοριών. Γενικά μοντέλα της επεξεργασίας των πληροφοριών, η ανάπτυξη της διαδικασίας της προσοχής (έλεγχος, προσαρμοστικότητα), ελλείμματα στην προσοχή (υπερκινητικότητα), η ανάπτυξη της μνήμης, η ανάπτυξη των μεταγνωστικών ικανοτήτων στο παιδί. Β) Συναισθηματική ανάπτυξη και ανάπτυξη της προσωπικότητας. *Συναισθηματική ανάπτυξη:* Θεωρίες της συναισθηματικής ανάπτυξης, η ανάπτυξη της έκφρασης των συναισθημάτων στο παιδί (π.χ. χαράς, θυμού και λύπης, φόβου), ο έλεγχος της έκφρασης των συναισθημάτων απέναντι στους άλλους, η κατανόηση και η ανταπόκριση στα συναισθήματα των άλλων, η ανάπτυξη της προσκόλλησης και οι παράγοντες που την επηρεάζουν, προβλήματα στην συναισθηματική ανάπτυξη, συναισθηματικές διαταραχές. *Η ανάπτυξη της προσωπικότητας:* Μοντέλα

της ανάπτυξης της προσωπικότητας, μετρήσεις της προσωπικότητας, σταθερότητα της προσωπικότητας, γενετικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις, η προσωπικότητα ως παράγοντας πρόβλεψης της συμπεριφοράς του παιδιού, ανάπτυξη της αυτοαντίληψης, διαταραχές της προσωπικότητας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Cole, M και Cole, S. (2000). Η ανάπτυξη των παιδιών: Η αρχή της ζωής: εγκυμοσύνη, τοκετός, βρεφική ηλικία, Επιμέλεια: Ζαΐρα Παπαληγούρα και Παναγιώτα Βορριά. Εκδόσεις Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

Cole, M και Cole, S. (2001). Η ανάπτυξη των παιδιών: Γνωστική και Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη κατά την νηπιακή και μέση παιδική ηλικία, Επιμέλεια: Ζωή Μπαμπλέκου. Εκδόσεις Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

Feldman R. (2009). Εξελικτική Ψυχολογία, Δια βίου ανάπτυξη. Επιστημονική επιμέλεια: Η. Μπεζεβέγκης. Εκδόσεις Gutenberg.

Κακούρος, Ε. και Μανιαδάκη, Κ. (2002). Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων. Αναπτυξιακή προσέγγιση. Εκδόσεις Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

Lehalle και Mellier (2009). *Ψυχολογία της ανάπτυξης, Παιδική ηλικία και εφηβεία* (επιμ. Λ. Μπεζέ), εκδ. Πεδίο.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση και συζήτηση μέσα στην τάξη, παρουσιάσεις άρθρων και εργασιών των φοιτητών. Η εργασία θα λειτουργεί προσθετικά στον βαθμό του γραπτού ή και απαλλακτικά αν πληροί συγκεκριμένες προδιαγραφές που έχουν ορισθεί από η διδάσκουσα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εκπόνηση εργασίας, Γραπτές εξετάσεις.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ Ι

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος. Ανάλυση θεμάτων που αναφέρονται στη γλωσσική κατάκτηση στο παιδί. Η γλώσσα είναι μια από τις σημαντικότερες γνωστικές λειτουργίες, ένα απόκλειστικά ανθρώπινο χαρακτηριστικό και προνόμιο, το κατεξοχήν μέσο επικοινωνίας που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι στις κοινωνικές τους συναλλαγές. Ο τρόπος με τον οποίο αναπτύσσεται αυτή η ικανότητα στο παιδί αποτελεί βασική γνώση για τον μελλοντικό εκπαιδευτικό, αφού το παιδί, στην είσοδό του στο δημοτικό σχολείο, θα πρέπει να την έχει κατακτήσει επαρκώς ώστε να μπορεί να τη χρησιμοποιήσει τόσο στην προφορική όσο και στη γραπτή της μορφή στις ποικίλες δραστηριότητες που καλείται να διεκπεραιώσει. Εκτός από την τυπική γλωσσική ανάπτυξη, μελετώνται και οι περιπτώσεις ατυπικής γλωσσικής ανάπτυξης εξαιτίας των σημαντικών εκπαιδευτικών προεκτάσεων που αυτές μπορεί να έχουν.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Το μαθήματα «Ψυχογλωσσολογία Ι» και «Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το αντικείμενο της Ψυχογλωσσολογίας, θεωρητικά ζητήματα σχετικά με την Ψυχογλωσσολογία και μέθοδοι έρευνας που χρησιμοποιεί. Βασικές περιγραφικές κατηγορίες της γλώσσας και σταδιακή κατάκτησή τους από το ανθρώπινο υποκείμενο: κατάκτηση της Φωνολογίας, Μορφολογίας, Σύνταξης, Σημασιολογίας και ανάπτυξη των επικοινωνιακών ικανοτήτων. Γλώσσα και μεταγλώσσα: ανάπτυξη των μεταγλωσσικών ικανοτήτων. Ατομικές διαφορές στη γλωσσική ανάπτυξη. Ατυπική γλωσσική ανάπτυξη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Cole, M. και Cole, S. (2001). *Η ανάπτυξη των παιδιών: γνωστική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη κατά την νηπιακή και μέση παιδική ηλικία* (επιμ. Ζ. Μπαμπλέκου), εκδ. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Cole, M. και Cole, S. (2002). *Η ανάπτυξη των παιδιών: εφηβεία* (επιμ. Π. Βορριά και Ζ. Παπαληγούρα), εκδ. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Feldman R. (2009). *Εξελικτική Ψυχολογία, διά βίου ανάπτυξη* (επιμ. Η. Μπεξεβέγκης), εκδ. Gutenberg.
- Lehalle και Mellier (2009). *Ψυχολογία της ανάπτυξης, Παιδική ηλικία και εφηβεία*. (επιμ. Λ. Μπεζέ), εκδ. Πεδίο.
- Κακούρος, Ε. και Μανιαδάκη, Κ. (2002). *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων. Αναπτυξιακή προσέγγιση*, εκδ. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Εισήγηση και συζήτηση μέσα στην τάξη.
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Γραπτές εξετάσεις.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ **ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ II**

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού προσανατολισμού με ερευνητικές και εκπαιδευτικές προεκτάσεις

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα έχει έναν πιο ερευνητικό προσανατολισμό: θέτει ως στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές με την έρευνα στον τομέα της επεξεργασίας της γλώσσας. Παρουσιάζονται διάφορες τεχνικές έρευνας σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα που μπορούν κάθε φορά να τεθούν ενώ η ίδια η έρευνα εντάσσεται σε μια διαγλωσσική προοπτική. Έμφαση δίνεται στην αξιοποίηση των ερευνητικών δεδομένων στην διδακτική πράξη, κάτι που απαιτείται από την ίδια τη φύση του έργου του εκπαιδευτικού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Τα μαθήματα: «Ψυχογλωσσολογία» I, «Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση», «Νεοελληνική Γλώσσα I» και «II», «Προσεγγίσεις στη διδασκαλία της Γλώσσας».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Γνωστική επεξεργασία της γλώσσας στο επίπεδο του προφορικού και γραπτού λόγου: παραγωγή, πρόσληψη και κατανόηση της γλώσσας, τεχνικές έρευνας και εμπειρικά δεδομένα. Διεξαγωγή ψυχογλωσσολογικής έρευνας σε παιδιά σχολικής ηλικίας: σχεδιασμός της πειραματικής έρευνας, συλλογή πειραματικών δεδομένων και ανάλυσή τους. Διαγλωσσικές έρευνες και η σημασία τους στη μελέτη της γλωσσικής κατάκτησης και γλωσσικής επεξεργασίας. Ψυχογλωσσολογική έρευνα και διδασκαλία της γλώσσας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Cole, M. και Cole, S. (2001). *Η ανάπτυξη των παιδιών: Γνωστική και Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη κατά την νηπιακή και μέση παιδική ηλικία* (επιμ. Ζ. Μπαμπλέκου), εκδ. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Feldman R. (2009). *Εξελικτική Ψυχολογία, διά βίου ανάπτυξη* (επιμ. Η. Μπεξεβέγκης), εκδ. Gutenberg.
- Lehalle και Mellier (2009). *Ψυχολογία της ανάπτυξης: παιδική ηλικία και εφηβεία* (επιμ. Λ. Μπεζέ), εκδ. Πεδίο.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Στο μάθημα γίνονται παρουσιάσεις άρθρων και εργασιών των φοιτητών.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εκπόνηση εργασίας από τους φοιτητές η οποία μπορεί να βασίζεται στη διεξαγωγή μικρής κλίμακας έρευνας.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ **ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο

Στόχοι του μαθήματος: να εισαγάγει τους φοιτητές στις έννοιες και στις διαδικασίες της ψυχολογικής έρευνας παρουσιάζοντας διάφορες μεθοδολογικές προσεγγίσεις: πειραματική έρευνα, περιγραφική έρευνα, επισκόπηση. Επίσης, το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση του τρόπου συγγραφής μιας ερευνητικής εργασίας και στην παρουσίαση του κώδικα δεοντολογίας διεξαγωγής μιας έρευνας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: καμία.

Περιεχόμενο του μαθήματος : Εισαγωγή των φοιτητών στην έννοια, στους ηθικούς κανόνες και στον κώδικα δεοντολογίας της ψυχολογικής έρευνας και της έρευνας γενικότερα, παρουσίαση των αρχών της ερευνητικής μεθοδολογίας και εξοικείωση των φοιτητών με τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρουσίαση μιας ψυχολογικής έρευνας. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα αναπτυχθούν θέματα που αφορούν την ερευνητική διαδικασία όπως τη διατύπωση του ερευνητικού προβλήματος, τις διαθέσιμες μεθόδους έρευνας και τον τρόπο επιλογής της καταλληλότερης για το ερευνητικό πρόβλημα μεθόδου από τον ερευνητή. Επίσης, θα παρουσιαστεί ο τρόπος συγγραφής μιας ψυχολογικής ερευνητικής αναφοράς με βάση τα διεθνή πρότυπα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του φυσικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.

Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Sani, F. και Todman, J. (2009). *Πειραματικός σχεδιασμός και στατιστικές εφαρμογές στην Ψυχολογία*. Αθήνα: Πεδίο.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Στο τέλος του εξαμήνου υπάρχει τελικό γραπτό διαγώνισμα με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα εκπόνησης ερευνητικής εργασίας (ατομικής είτε σε μικρές ομάδες) υπό την επίβλεψη του διδάσκοντα. Ο βαθμός της εργασίας προστίθεται στον τελικό βαθμό του μαθήματος.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ **ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ I**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο

Στόχοι του μαθήματος: Εξοικείωση των φοιτητών με τις δραστηριότητες του κλάδου της Σχολικής Ψυχολογίας και τις υπηρεσίες των σχολικών ψυχολόγων στη σχολική κοινότητα. Παρουσίαση του ρόλου του εκπαιδευτικού στην παροχή ψυχολογικών/συμβουλευτικών υπηρεσιών στο σχολείο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: «Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση» και «Εξελικτική Ψυχολογία».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην ιστορική πορεία του κλάδου της Σχολικής Ψυχολογίας και το έργο των σχολικών ψυχολόγων

στο πλαίσιο του κοινοτικού μοντέλου παροχής υπηρεσιών στη σχολική κοινότητα. Επίσης, παρουσιάζονται οι υπάρχουσες δομές για την παροχή ψυχολογικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα με έμφαση στους πρόσφατους νόμους ειδικής αγωγής. Επίσης, αναγνωρίζοντας την ιδιαιτερότητα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και την έλλειψη στελέχωσης των δημοσίων σχολείων όλων των βαθμίδων με επικουρικό προσωπικό, το μάθημα ασχολείται και με τον ρόλο (ρόλους) που καλείται να διαδραματίσει ο εκπαιδευτικός (πέραν των διδακτικών του καθηκόντων) καθημερινά στο σχολείο (συμβουλευτική, εκπαιδευτική αξιολόγηση, εφαρμογή προγραμμάτων παρέμβασης).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Εισαγωγή στη Σχολική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Πρόγραμμα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Αγωγής στο Σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.

Dowling, J., & Osborne, E. (Επιμ.) (2000). *Η οικογένεια και το σχολείο: Μια συστημική προσέγγιση από κοινού σε παιδιά με προβλήματα* (μτφ. Ι. Μπίμπου-Νάκου). Αθήνα: Gutenberg.

Καλαντζή-Αζίζι, Α., και Ζαφειροπούλου, Μ. (επιμ.) (2004). *Προσαρμογή στο σχολείο: Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μαλικιώση-Λοϊζου, Μ. (2000). *Η συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση: από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μπίμπου-Νάκου, Ι. και Στογιαννίδου, Α. (2006). *Πλαίσιο συνεργασίας ψυχολόγων και εκπαιδευτικών για την οικογένεια και το σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις/δραστηριότητες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η ύλη θα περιλαμβάνει όσα θέματα έχουν καλυφθεί στις εβδομαδιαίες συναντήσεις με τους φοιτητές έως το τέλος του εξαμήνου. Οι ερωτήσεις θα αφορούν στην κατανόηση των εννοιών που έχουν εξεταστεί θεωρητικά και εμπειρικά καθώς και στην ικανότητα εφαρμογής τους σε βιωματικές καταστάσεις. Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα εκπόνησης ερευνητικής εργασίας που συνυπολογίζεται στον τελικό βαθμό του μαθήματος.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα καλύπτει συγκεκριμένα θέματα που καλείται τόσο ο σχολικός ψυχολόγος όσο και ο εκπαιδευτικός να αντιμετωπίσουν στα πλαίσια της σχολικής κοινότητας: μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα συμπεριφοράς, παραβατική συμπεριφορά, υπερκινητικότητα, σχολική φοβία.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μεθοδολογία έρευνας στην Ψυχολογία, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Εξελικτική Ψυχολογία, Σχολική Ψυχολογία

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα «Σχολική Ψυχολογία II» αποτελεί συνέχεια του υποχρεωτικού μαθήματος «Σχολική Ψυχολογία» (3^ο εξάμ). Έχοντας αναλύσει γενικά τον ρόλο του σχολικού ψυχολόγου εντός της σχολικής κοινότητας ως προς την παροχή ψυχολογικών υπηρεσιών, αλλά και τον ρόλο του εκπαιδευτικού στην παροχή αυτών των υπηρεσιών, το μάθημα εστιάζει σε συγκεκριμένες προβληματικές και θέματα καθημερινής φύσης: το θέμα των μαθησιακών δυσκολιών (θεωρητική τεκμηρίωση, αξιολόγηση, παρέμβαση), προβλήματα συμπεριφοράς και προσαρμογής

στη σχολική τάξη (όπως, σχολική παραβατικότητα, εναντιωτική συμπεριφορά, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας), σχολική φοβία. Το πλαίσιο δράσης θα αφορά τον ψυχολόγο, αλλά κυρίως τον εκπαιδευτικό, που θα κληθεί να αξιολογήσει και να παρέμβει στους μαθητές που αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα στο σχολείο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Γεωργίου, Σ. Ν. (2000). *Σχέση σχολείου-οικογένειας και ανάπτυξη του παιδιού*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Dowling, E. και Osborne, E. (eds.). (2001). *Η οικογένεια και το σχολείο: μια συστημική προσέγγιση από κοινού σε παιδιά με προβλήματα*. Αθήνα: Gutenberg.

Κάκουρος, Ε. και Μανιαδάκη, Ε. (2003). *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Καλαντζή-Αζίζι, Α. και Ζαφειροπούλου, Μ. (Επιμ.). (2004). *Προσαρμογή στο σχολείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καλαντζή-Αζίζι, Α. και Μπεζεβέγκης, Η. (επιμ.) (2000α). *Θέματα επιμόρφωσης – ευαισθητοποίησης στελεχών ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καλαντζή-Αζίζι, Α. και Μπεζεβέγκης, Η. (επιμ.) (2000β). *Θέματα ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μαλικιώση-Λοϊζου, Μ. (2000). *Η συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση: από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παντελιάδου, Σ. (2000). *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη: Τι και γιατί*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Εισαγωγή στη Σχολική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Πρόγραμμα προαγωγής της ψυχικής υγείας και της μάθησης: κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στο σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις, επισκέψεις σε σχολικές τάξεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Ο φοιτητής θα εκπονήσει ερευνητική εργασία η οποία θα είναι υποχρεωτική σε κάποιο θεματικό πεδίο που αφορά το μάθημα. Μετά την ολοκλήρωσή της, θα παρουσιάσει την εργασία ενώπιον της τάξης. Επίσης, υπάρχει τελικό γραπτό διαγώνισμα.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: να παρουσιαστούν τα θεωρητικά μοντέλα που περιγράφουν τη διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου, οι γνωστικές διεργασίες που επιτελεί ο μαθητής κατά τη γραφή ενός κειμένου και τα προβλήματα/δυσκολίες που ανακύπτουν στη διαδικασία αυτή.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μεθοδολογία έρευνας στην ψυχολογία, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Εξελικτική Ψυχολογία, Ψυχολογία ανάγνωσης, γραφής, δυσλεξίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα αποτελείται από πέντε ενότητες, που αφορούν διαφορετικές πτυχές της μελέτης του γραπτού λόγου. Το μάθημα παρουσιάζει διάφορα θεωρητικά μοντέλα περιγραφής της διαδικασίας γραπτής έκφρασης, μελετά συστηματικά τα συστατικά/φάσεις της διαδικασίας της γραπτής έκφρασης,

παρουσιάζει τις μαθησιακές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές κατά την παραγωγή (γραφή) ενός κειμένου, αναφέρεται στους διάφορους τρόπους και μέσα αξιολόγησης της διαδικασίας γραπτής έκφρασης και μελετά τους τρόπους παρέμβασης και τον ρόλο των νέων τεχνολογιών στην ενίσχυση των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες στον γραπτό λόγο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Gregg, L. W. και Sternberg, E. R. (eds.) (1980). *Cognitive Processes in Writing*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Bereiter C. και Scardamalia, M (1987). *The Psychology of Written Composition*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Levy, C. M., & Ransdell, S. (eds.) (1996). *The Science of Writing: Theories, Methods, Individual Differences, and Applications*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Σπαντιδάκης, Ι. (2004). *Προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου παιδιών σχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Φάκελος άρθρων από ξενόγλωσσα περιοδικά λόγω της περιορισμένης ελληνόγλωσσης βιβλιογραφίας.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις, εβδομαδιαίες δραστηριότητες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η τελική βαθμολογία του φοιτητή προκύπτει από τα εξής:

1) Εβδομαδιαίες δραστηριότητες (επισκόπηση άρθρων και υποβολή σύντομων αναφορών),

2) Υποχρεωτική ερευνητική εργασία σε κάποιο από τα θέματα του μαθήματος. Η εργασία είναι ατομική ή και ομαδική (ολιγάριθμες ομάδες) και παρουσιάζεται ενώπιον της τάξης στο τέλος του εξαμήνου.

3) Τελικό γραπτό διαγώνισμα.

A. ΜΗΤΣΑΚΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 2^ο

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της λειτουργίας του εγκεφάλου και της σχέσης του εγκεφάλου με την συμπεριφορά.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Βασικές γνώσεις βιολογίας του κυττάρου και εισαγωγή στη γνωστική ανάλυση της μάθησης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ιστορική αναδρομή στις νευροεπιστήμες. Επισκόπηση της λειτουργίας και δομής του εγκεφάλου. Ο νευρώνας: δομή, μεταφορά πληροφορίας, επικοινωνία μεταξύ νευρώνων. Ανάπτυξη του εγκεφάλου και επίδραση του περιβάλλοντος. Σχέση γλώσσας και μουσικής με τον εγκεφαλο. Μνήμη και μάθηση. Νευρωνικά κυκλώματα και συναπτική πλαστικότητα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Kandel, E. R., Schwartz, J. H., Jessel, T. M. (1999). *Νευροεπιστήμη και συμπεριφορά*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Kolb, B. και Whishaw, I.Q. (2009) *Εγκέφαλος και συμπεριφορά*, εκδ. Π.Χ. Πασχαλίδης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εξετάσεις με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 5^ο

Στόχοι του μαθήματος: να εξοικειώσει τους φοιτητές με την ανάλυση, μελέτη και κατανόηση της κοινωνικής συμπεριφοράς του ατόμου, δηλαδή της ανθρώπινης συμπεριφοράς όπως αυτή προσδιορίζεται από τη σχέση του ατόμου με το κοινωνικό περιβάλλον εντός του οποίου λειτουργεί.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μεθοδολογία έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες, «Εξελικτική Ψυχολογία», «Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Παρουσιάζονται οι σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και έρευνες που επικεντρώνονται στις πράξεις, τις σκέψεις και τα συναισθήματα του ατόμου όπως αυτά διαμορφώνονται στο πλαίσιο των διαπροσωπικών του σχέσεων. Οι πράξεις, οι σκέψεις και τα συναισθήματα αναλύονται με βάση τη θεώρηση ότι είναι αποτέλεσμα της συμμετοχής του ατόμου σε κοινωνικές ομάδες, ότι αποτελούν προϊόν της επιρροής άλλων επάνω στο άτομο και, γενικότερα, ότι είναι συνάρτηση του ευρύτερου πολιτισμικού πλαισίου στο οποίο βρίσκεται το άτομο. Τα θέματα που αναλύονται αφορούν το αντικείμενο και τις μεθόδους έρευνας της Κοινωνικής Ψυχολογίας, την αντίληψη για τα πρόσωπα, την κοινωνική απόδοση, τις στάσεις και την αλλαγή των στάσεων, την κοινωνική νόηση, την επικοινωνία κατά την κοινωνική αλληλεπίδραση, τη δομή της ομάδας, την κοινωνική επιρροή, τη συνεργασία και τον ανταγωνισμό, την επιθετικότητα, τη φιλοκοινωνική συμπεριφορά και τις διομαδικές σχέσεις.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Hewstone, M. (2007). *Κοινωνική Ψυχολογία*. (επιμ. Γ. Γαλάνης). Αθήνα: Παπαζήσης.

Hogg, M. και Vaughan, G. (2009). *Κοινωνική Ψυχολογία* (επιμ. Αλ. Χαντζή). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Κοκκινάκη, Φ. (2004). *Κοινωνική Ψυχολογία. Εισαγωγή στη μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με έναν από τους παρακάτω τρόπους μετά από επιλογή των φοιτητών στην αρχή του εξαμήνου:

1. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η ύλη θα περιλαμβάνει όσα θέματα έχουν καλυφθεί στις εβδομαδιαίες συναντήσεις με τους φοιτητές έως το τέλος του εξαμήνου. Οι ερωτήσεις θα αφορούν την κατανόηση των εννοιών που έχουν εξεταστεί θεωρητικά και εμπειρικά καθώς και την ικανότητα εφαρμογής τους σε βιωματικές καταστάσεις ή
2. Συμμετοχή σε εκπόνηση ερευνητικής εργασίας και γραπτή εξέταση (όπως περιγράφηκε πιο πάνω) στο τέλος του εξαμήνου. Η εργασία θα λειτουργεί προσθετικά στον βαθμό του γραπτού.

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ **ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τις διαφορετικές πολιτισμικές οπτικές ως προς τα κοινωνικά φαινόμενα και με τις πολιτισμικές διαστάσεις οι οποίες αλληλεπιδρούν με το γνωστικό στοιχείο, τα κίνητρα της ανθρώπινης συμπεριφοράς και με στοιχεία της προσωπικότητας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μεθοδολογία έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες, Στατιστική, Κοινωνική Ψυχολογία, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Εξελικτική Ψυχολογία

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η σημασία των διαπολιτισμικών προσεγγίσεων στην ψυχολογία έχει αυξηθεί σημαντικά. Σήμερα αναγνωρίζεται ότι έγκυρη ψυχολογία είναι αυτή η οποία αντλεί τα δεδομένα της από το μέγιστο δυνατό εύρος πηγών και στη συνέχεια προχωρά σε μια αντίστοιχα ευρεία κοινοποίηση των συμπερασμάτων της, με σεβασμό στις πολιτισμικές κληρονομίες του παγκόσμιου ακροατηρίου. Εξετάζονται όλα τα κύρια θέματα του κλάδου της κοινωνικής ψυχολογίας υπό το διαπολιτισμικό πρίσμα: η μεθοδολογία της διαπολιτισμικής έρευνας, η έννοια του πολιτισμού, οι οικουμενικές διαστάσεις στην ανθρώπινη συμπεριφορά, ο εαυτός και η κοινωνική γνώση, η επικοινωνία και οι διαπροσωπικές σχέσεις, οι διομαδικές σχέσεις, η οργανωσιακή συμπεριφορά, τα χαρακτηριστικά της διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης, οι συνέπειες της διαπολιτισμικής επαφής, οι γηγενείς ψυχολογίες και οι προοπτικές για το μέλλον. Παρουσιάζονται οι διαφορετικές προσεγγίσεις, απόψεις και οπτικές που αφορούν τις διαπολιτισμικές διαδρομές μεταξύ μετανάστευσης και παλιννόστησης. Τα δημογραφικά, ιστορικά και κοινωνιολογικά στοιχεία, η υποδοχή, αναγνώριση και υποστήριξη από το κράτος, η ταυτότητα του μετανάστη/παλιννοστούντα και η επαναδόμησή της, η ψυχική του υγεία και οι σχετικοί «μύθοι» καθώς και η ψυχοκοινωνική προσαρμογή των παιδιών του στο σχολείο και η ψυχική ανθεκτικότητα που απαιτεί η διεργασία της ένταξής του, είναι μερικές από τις επιμέρους πτυχές που αναλύονται με λεπτομερή και εμπειριστατωμένο τρόπο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Smith, P. B. και Bond, M. H. (2005). *Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία* (επιμ. Αντ. Παπαστυλιανού). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παπαστυλιανού, Α. (2005). *Διαπολιτισμικές διαδρομές: παλιννόστηση και ψυχοκοινωνική προσαρμογή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών:

1. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ανοιχτά βιβλία, ή
2. συμμετοχή σε εκπόνηση ερευνητικής εργασίας και γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η εργασία θα λειτουργεί προσθετικά στον βαθμό του γραπτού.
3. απαλλακτική εργασία με εβδομαδιαίες δραστηριότητες που βασίζονται στο κομμάτι της ύλης που πραγματεύεται η εβδομαδιαία συνάντηση με τους φοιτητές. Περιορισμένος αριθμός.

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΙΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος: να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τη μελέτη των μακροχρόνιων σχέσεων και της αποτελεσματικότερης διαχείρισής τους για τη βέλτιστη επικοινωνία σε διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα και ηλικιακά στάδια της ζωής

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μεθοδολογία έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες, Στατιστική, Κοινωνική Ψυχολογία, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μέσω της μελέτης περιπτώσεων και παραδειγμάτων με οπτικοακουστικό υλικό, αναλύονται θεωρητικές προσεγγίσεις και δίνεται μια άλλη οπτική στο σχετίζεσθαι με τους άλλους ανθρώπους. Ειδικότερα μελετώνται οι αλληλεπιδράσεις σε δίκτυα σχέσεων, η κοινωνική συμμετοχή, οι αρχές της συναλλαγής, η ισχύς/σύγκρουση/ασάφεια στις σχέσεις. Έμφαση δίνεται στη διερεύνηση των αλληλεπιδράσεων στους διαφορετικούς τύπους σχέσεων. Αναλύεται η γλώσσα ως κοινωνικό πλαίσιο της αλληλεπίδρασης αλλά και οι άγραφοι κανόνες και ρόλοι, ο έλεγχος στην αλληλεπίδραση μέσω λεκτικής και μη λεκτικής συμπεριφοράς. Ερωτήματα στα οποία επιχειρείται να δοθεί απάντηση μέσω των κοινωνικο-ψυχολογικών ερευνών της ευρωπαϊκής και της βορειοαμερικανικής έρευνας είναι: Πώς δημιουργούνται οι σχέσεις; Ποια είναι τα πρότυπα ενεργειών συμπεριφοράς και πεποιθήσεων; Αλλάζουν και πώς οι σχέσεις; Πώς προσδιορίζονται οι σχέσεις όπως η φιλία μέσω των ρόλων; Πώς ορίζονται οι κοινωνικοί ρόλοι και πώς μεταβάλλονται στα διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα και στάδια ζωής; Γίνεται επισκόπηση της κοινωνικο-ψυχολογικής έρευνας των ομάδων, της ανάπτυξης της κοινωνικής ταυτότητας, των διομαδικών σχέσεων και των διεργασιών νοηματοδότησης της κοινωνικής ζωής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Miell, D. και Dallos, R. (2007). *Διαπροσωπικές σχέσεις: μια συνεχής κοινωνική αλληλεπίδραση* (επιμ. Αικ. Γκαρή), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Wetherell M. (2005). *Ταυτότητες, ομάδες και κοινωνικά ζητήματα* (μτφ. Ν. Μποζατζής), Αθήνα: Ατραπός.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών:

1. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου ή
2. Απαλλακτική εργασία που βασίζεται στην εφαρμογή των θεωρητικών προσεγγίσεων της αλληλεπίδρασης οι οποίες παρουσιάζονται στις εβδομαδιαίες συναντήσεις. Απαραίτητη η χρήση οπτικοακουστικού υλικού και παρουσίαση σε ακροατήριο. Περιορισμένος αριθμός.

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ: ΑΞΟΝΕΣ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 8^ο

Στόχοι του μαθήματος: να εμβαθύνουν οι φοιτητές στη σύγχρονη θεώρηση των συναισθημάτων, η οποία υποστηρίζει ότι αυτά βασίζονται σε βιολογικές διεργασίες επεξεργασμένες από τον πολιτισμό και αποτελούν βασικούς άξονες της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μεθοδολογία έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες, Στατιστική, Κοινωνική Ψυχολογία, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα επικεντρώνεται στις αναπάντεχες συνδέσεις των ανακαλύψεων της Βιολογίας, των νευροεπιστημών και της ψυχολογίας με τις καθημερινές συμπεριφορές και εμπειρίες που καθορίζουν τη ζωή και τις σχέσεις των ατόμων. Οι σκέψεις, τα συναισθήματα και οι συμπεριφορές του ατόμου δεν βιώνονται ούτε εκδηλώνονται εν κενώ. Το ερώτημα που θα διερευνηθεί είναι αν το τρίπτυχο σκέψη-συναίσθημα-συμπεριφορά προκύπτει από εσωτερικά-γενετικά ερεθίσματα, από εξωτερικά-περιβαλλοντικά ερεθίσματα, ή από τον συνδυασμό των δύο. Θα επιχειρηθεί να αναλυθεί η σχέση μεταξύ του ατόμου που σκέφτεται, αισθάνεται και δρα από τη μια πλευρά και των εξωτερικών περιβαλλοντικών ερεθισμάτων από την άλλη. Θα συζητηθεί η επίδραση των καθημερινών επαφών και συναντήσεων του ατόμου στη διαμόρφωση του εγκεφάλου αλλά και η επιλογή και διαχείριση –γνωστική και συναισθηματική– των καθημερινών αυτών επαφών και αλληλεπιδράσεων από τον εγκέφαλο που είναι ίδιος ως έναν βαθμό αλλά και πολύ διαφορετικός από άτομο σε άτομο. Η «κοινωνική πλευρά» του εγκεφάλου εντοπίζεται καθώς εναρμονίζει διαρκώς το άτομο με το περιβάλλον του αλλά και επηρεάζεται από την εσωτερική κατάσταση των ατόμων με τα οποία υπάρχει επαφή και αλληλεπίδραση. Όλα τα βιολογικά συστήματα ρυθμίζουν τη δραστηριότητά τους ανταποκρινόμενα στα σήματα που δέχονται. Θα εξεταστεί το ερώτημα ποια είναι αυτά τα σήματα, αν αποτελούν υποχρεωτική επιλογή από το άτομο ή όχι και αν υπάρχουν κάποιοι κανόνες επιλογής τους.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Oatley, K. και Jenkins J. M. (2004). *Συγκίνηση: Ερμηνείες και κατανόηση*. (επιμ. Μπ. Ντάβου), Αθήνα: Παπαζήσης.

Niedental, P., Krauth-Gruber, S. and Ric, F. (2012). *Ψυχολογία του συναισθήματος*. (επιμ. Κ. Καφέτσιος), Αθήνα: Τόπος.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών:

1. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ανοιχτά βιβλία, ή
2. συμμετοχή σε εκπόνηση ερευνητικής εργασίας και γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η εργασία θα λειτουργεί προσθετικά στον βαθμό του γραπτού ή
3. Απαλλακτική εργασία με εβδομαδιαίες δραστηριότητες οι οποίες βασίζονται στο κομμάτι της ύλης που πραγματεύεται η εβδομαδιαία συνάντηση με τους φοιτητές. Περιορισμένος αριθμός.

**ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

1^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΚΕ	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης και του Σχολείου (Τμήμα Α')	Ι. Καμαριανός	Υ
		Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης και του Σχολείου (Τμήμα Β')	Α. Ασημάκη	Υ
		Sociology of Education (Erasmus) (δεν προσφέρεται)		
	ΚΕ	Κοινωνιολογία – Κοινωνιολογική Θεωρία (δεν προσφέρεται)		Ε

2^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΚΕ	Κοινωνικοποίηση – Ταυτότητες: Ταυτότητες Εκπαιδευτικών	Ι. Καμαριανός	Ε
	ΚΕ	Βία ανηλίκων στο σχολείο (δεν προσφέρεται)		Ε

3^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΚΕ	Αξιολόγηση εκπαιδευτικών συστημάτων και εκπαιδευτικών σχεδίων (δεν προσφέρεται)		Ε
	ΚΕ	Σχολική αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση	Ε. Καρατζιά	Ε
	ΚΕ	Κοινωνιολογική Ανάλυση των Εκπαιδευτικών Πρακτικών	Α. Ασημάκη	Ε

4^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΚΕ	Μαθητική Αξιολόγηση (Τμήμα Α')	Ε. Καρατζιά	Υ
		Μαθητική Αξιολόγηση (Τμήμα Β')	Χ. Λαμπρόπουλος	Υ
	ΚΕ	Εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική και διά βίου εκπαίδευση (Τμήματα Α' και Β')	Δ. Βεργίδης	Υ
	ΚΕ	Εκπαίδευση και κοινωνική διαστρωμάτωση	Ι. Κατσίλλης	Ε
	ΚΕ	Κοινωνικός και Εκπαιδευτικός Αποκλεισμός	Α. Ασημάκη	Ε

5^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΚΕ	Εφαρμοσμένη Στατιστική (Τμήματα Α' και Β')	Ι. Κατσίλλης	Υ
------------------------------	----	--	--------------	---

6^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΚΕ	Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Ανθρωπίνων Πόρων (Τμήμα Α')	Χ. Λαμπρόπουλος	Υ
------------------------------	----	---	-----------------	---

	Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Ανθρωπίνων Πόρων (Τμήμα Β')	Ε. Καρατζιά	Υ
ΚΕ	Έρευνες επισκόπησης και χρήση των Η/Υ Social Sciences and Educational Research (Erasmus)	Ι. Κατσίλλης Ι. Katsillis	Ε
ΚΕ	Εκπαίδευση και φύλο	Α. Ασημάκη	Ε
ΚΕ	Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική European Education Policy (Erasmus)	Γ. Σταμέλος Γ. Σταμέλος	Ε
ΚΕ	Politiques Europeenes sur l'Education (Erasmus) Εκπαίδευση ενηλίκων – Πολιτικές διά βίου εκπαίδευσης (δεν προσφέρεται)	Γ. Σταμέλος	Ε
ΚΕ	Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης και εκπαιδευτικών μονάδων (δεν προσφέρεται)		Ε
ΚΕ	Αλφαριθμητισμός και κοινωνική ανάπτυξη (δεν προσφέρεται)		Ε
ΚΕ	Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών (δεν προσφέρεται)		Ε

7 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΚΕ	Οικονομία της Εκπαίδευσης	Χ. Λαμπρόπουλος	E
	ΚΕ	Ελληνική Εκπαιδευτική Πολιτική	Γ. Σταμέλος	E
		Greek Education Policy (Erasmus)	Γ. Σταμέλος	E
		Politiques grecques sur l'Education (Erasmus)	Γ. Σταμέλος	E
	ΚΕ	Εκπαίδευση Τσιγγανοπαίδων και Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας	Δ. Βεργίδης	E
		Education des enfants tsiganes et zones d'education prioritaires (Erasmus)	D. Vergidis	
	ΚΕ	Εκπαιδευτική Αξιολόγηση	Ε. Καρατζιά	E
	ΚΕ	Παραεκκλίνουσα συμπεριφορά ανηλίκων και κοινωνικός έλεγχος (δεν προσφέρεται)		E
ΚΕ	Εκπαίδευση και Εργασία	Χ. Λαμπρόπουλος	E	

8 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΚΕ	Κοινωνιολογική ανάλυση των νέων τεχνολογιών στη σχολική τάξη	Ι. Καμαριανός	E
	ΚΕ	Εθνολογία της Εκπαίδευσης	Γ. Σταμέλος	E
		Ethnology of Education (Erasmus)	Γ. Σταμέλος	
		Ethnologie de l'Education (Erasmus)	Γ. Σταμέλος	
	ΚΕ	Ειδικά θέματα προστασίας ανηλίκων (δεν προσφέρεται)		E
	ΚΕ	Κοινωνική αναπαραγωγή και σχολείο (δεν προσφέρεται)		E

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΠΙΝΑΚΑ

1. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: Εκπαίδευση, Σκέψη και Εξουσία· Κοινωνιολογική Ανάλυση της Γλώσσας της Εκπαίδευσης· Κοινωνική Αναπαραγωγή και Σχολείο

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Θεσμικό πλαίσιο της Εκπαίδευσης· Ευρωπαϊκό Θεσμικό Πλαίσιο και Ελληνική Εκπαίδευση· Εκπαιδευτική Πολιτική και Σπουδές στο Εξωτερικό· Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Τεχνολογία· Έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ: Θεωρία και Μεθοδολογία της Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες· Έμφαση στις Επιστήμες της Αγωγής Ι· Θεωρία και Μεθοδολογία της Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες - Έμφαση στις Επιστήμες της Αγωγής ΙΙ· Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας, Στατιστική και Ανάλυση Δεδομένων· Κοινωνιολογική Ανάλυση Εκπαιδευτικών Τεκμηρίων· Ανάλυση Εμπειρικών Δεδομένων της Εκπαίδευσης με Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές

4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ: Εκπαίδευση, Κοινότητα και Οικογένεια· Ο Κοινωνικός Ρόλος του Εκπαιδευτικού και η Κοινωνική του Ένταξη· Κοινωνιολογική Ανάλυση του Αναλυτικού Προγράμματος· Κοινωνιολογική Ανάλυση του Περιεχομένου των διδακτικών Βιβλίων· Κοινωνικές Διαστάσεις της Επίδοσης των Μαθητών· Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου και Κοινωνικός Έλεγχος· Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Συστημάτων και Εκπαιδευτικών Σχεδίων· Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης και των Εκπαιδευτικών Μονάδων· Θεσμικό πλαίσιο και πρακτικές.

5. ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ: Εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα· Αλφαριθμητισμός και Κοινωνική Ανάπτυξη· Εκπαίδευση Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων, Μειονοτήτων και Ελλήνων του Εξωτερικού· Εκπαίδευση και Απασχόληση Γυναικών, οι Γυναίκες Εκπαιδευτικοί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

Προηγείται μια γενική κοινωνιολογική θεώρηση των σχέσεων και αλληλεξαρτήσεων του εκπαιδευτικού υποσυστήματος με το όλο κοινωνικό σύστημα, μέσα στο οποίο η εκπαίδευση εντάσσεται και λειτουργεί. Ακολουθεί μια σειρά επιμέρους αναλύσεων: Κοινωνικές δυνάμεις και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Ανισότητες στην κοινωνία, ανισότητες στην εκπαίδευση. Παραγωγή και αναπαραγωγή των ανισοτήτων. Ανίχνευση μηχανισμών και διαδικασιών κοινωνικής αναπαραγωγής μέσω του Σχολείου. Η ιδεολογία της αξιοκρατίας και των ίσων ευκαιριών (ελληνικές εμπειρικές έρευνες). Ακολουθεί κοινωνιολογική ανάλυση της Ελληνικής Εκπαίδευσης με βάση ορισμένα τεκμήρια: Δίδονται στους φοιτητές επιλεγμένα φωτοτυπημένα ιστορικά, νομικά ή παιδαγωγικά τεκμήρια για ανάλυση, κατανόηση και ερμηνεία του περιεχομένου τους, αλλά και τη σχέση τους με τον κοινωνικό «χώρο» που τα παρήγαγε.

Δ. ΒΕΡΓΙΔΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού προσανατολισμού, με υποχρεωτικό εργαστήριο και πρακτική άσκηση πεδίου

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος: να αποκτήσουν οι φοιτητές γνώσεις και ικανότητες για:

i. ανάλυση της κάθε φορά υπάρχουσας πραγματικότητας (κοινωνικο-οικονομική κατάσταση, τεχνολογικές και πολιτισμικές αλλαγές κ.λπ.) στα πλαίσια της οποίας εφαρμόζονται προγράμματα και σχέδια δράσης σε εκπαιδευτικές μονάδες

ii. σχεδιασμό προγραμμάτων και σχεδίων δράσης με σκοπό τη βελτίωση της εκπαιδευτικής μονάδας (σκοποί, στόχοι, προβλεπόμενες δραστηριότητες, αναμενόμενα αποτελέσματα, προϋπολογισμός κ.τλ.)

iii. υλοποίηση του σχεδιασμού (θεσμικό πλαίσιο, στελεχιακό δυναμικό, διαθέσιμη υποδομή, δαπάνες, εκπαιδευτικές μέθοδοι κ.ά.) και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων

iv. συλλογή και ανάλυση ερευνητικών δεδομένων στο πλαίσιο μελετών περίπτωσης. Το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη των παρακάτω γενικών ικανοτήτων των φοιτητών:

- ανάλυσης και σύνθεσης εκπαιδευτικών και ερευνητικών δεδομένων
- εφαρμογής γνώσεων στην πράξη
- θεμελίωσης βασικών θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων για τη λειτουργία εκπαιδευτικών μονάδων
- δημιουργικότητας
- πρωτοβουλίας
- επίλυσης προβλημάτων
- ομαδικότητας
- κριτικής ικανότητας
- σχεδιασμού προγραμμάτων και σχεδίων δράσης σε επίπεδο εκπαιδευτικής μονάδας.

Επίσης, το μάθημα αυτό στοχεύει στην ανάπτυξη των παρακάτω ειδικών ικανοτήτων:

- σύνδεσης των γνώσεων με την εφαρμογή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα και σχέδια δράσης,
- διερεύνησης των διαφορετικών πλαισίων μέσα στα οποία πραγματοποιείται η μάθηση,
- κατανόησης των δομών και των στόχων των εκπαιδευτικών συστημάτων,
- ποιοτικής εκπαιδευτικής έρευνας,
- διαχείρισης εκπαιδευτικών προγραμμάτων,
- διαχείρισης σχεδίων δράσης για τη βελτίωση/ανάπτυξη του σχολείου,
- ανταπόκρισης στις ανάγκες των μαθητών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις κοινωνιολογίας και κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος. Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρία και πρακτική άσκηση. Η εκπαιδευτική πολιτική αποτελεί στη χώρα μας μια σχετικά καινούρια επιστημονική και ερευνητική περιοχή. Οι εκπαιδευτικές πολιτικές γίνονται αισθητές, προκαλούν το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης και πολλές φορές κοινωνικές εντάσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις, συνήθως όταν εξαγγέλλονται. Τα αποτελέσματα των συγκεκριμένων πολιτικών πολλές φορές βρίσκουν ανέτοιμους ή/και ανυποψίαστους τόσο τους εμπνευστές τους, όσο και τους άμεσα ενδιαφερόμενους.

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται ορισμένες από τις εκπαιδευτικές πολιτικές που στη σημερινή συγκυρία έχουν αποκτήσει ιδιαίτερη βαρύτητα. Οι πολιτικές αυτές αφορούν:

- την εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική (επίπεδο σχολείου)
- την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας και γενικότερα της υποεκπαίδευσης

- την ανάπτυξη της διά βίου εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών
- τη σχολική ένταξη παιδιών από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες
- τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχεδίων δράσης και
- μελέτες περίπτωσης εκπαιδευτικών μονάδων.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Βεργίδης Δ. (1995), *Υποεκπαίδευση. Κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές διαστάσεις*, Αθήνα, Ύψιλον/βιβλία.
- Βαρνάβα-Σκούρα Τ. και Βεργίδης Δ. (2002), *Προγράμματα για τη σχολική επιτυχία*, Αθήνα, Παπαζήσης.
- Χαραλάμπους Δ. (επιμ.) (2007), *Μεταπολίτευση και εκπαιδευτική πολιτική. Παρελθόν-παρόν-μέλλον*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Βεργίδης Δ. και Υφαντή Α. (2011), *Θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής. Θεωρητικές αφετηρίες και εκπαιδευτικά προγράμματα για τη βελτίωση του σχολείου*, Αθήνα, Ύψιλον/βιβλία.
- Παπαδάκης Ν. (2003), *Εκπαιδευτική πολιτική, Η εκπαιδευτική πολιτική ως κοινωνική πολιτική*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- UNESCO (1999), *Εκπαίδευση. Ο θησαυρός που κρύβει μέσα της*. Έκθεση της διεθνούς επιτροπής για την εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα, υπό την προεδρία του Jacques Delors, Αθήνα, Gutenberg.

Κείμενα αναρτημένα στην e-class.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις με ερωτήσεις/απαντήσεις, εργαστήριο σε ομάδες και παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Για τη βαθμολογία συνυπολογίζεται ο βαθμός σε γραπτή εξέταση και ο βαθμός στην εκπόνηση σχεδίου δράσης.

Δ. ΒΕΡΓΙΔΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ – ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: να αποκτήσουν οι φοιτητές γνώσεις και ικανότητες για:

- την ανάλυση της τυπικής σχολικής εκπαίδευσης και της συμβολής της στη ζήτηση των πολιτών –και ιδιαίτερα των νέων– για διά βίου μάθηση και εκπαίδευση
- την αντιμετώπιση του αναλφαριθμητισμού και γενικότερα της υποεκπαίδευσης των ενηλίκων
- την ανάπτυξη δραστηριοτήτων άτυπης εκπαίδευσης στο σχολείο
- θέματα διά βίου εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών (εφαρμογή των μεθόδων και τεχνικών της εκπαίδευσης ενηλίκων στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών).

Ειδικότερα, το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη των ακόλουθων γενικών ικανοτήτων:

- ανάλυσης και σύνθεσης εκπαιδευτικών δεδομένων
- εφαρμογής της γνώσης στην πράξη
- απόκτησης βασικών γνώσεων για την εκπαίδευση ενηλίκων
- προσαρμογής σε νέες συνθήκες
- επίλυσης προβλημάτων
- επικοινωνίας και συνεργασίας με ειδικούς
- σχεδιασμού και χειρισμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- διερεύνησης και διαπραγμάτευση εκπαιδευτικών αναγκών.

- εργασίας με ομάδες.

Επιπλέον, το μάθημα αποβλέπει στην ανάπτυξη των παρακάτω ειδικών ικανοτήτων:

- αναγνώρισης της διαφορετικότητας των εκπαιδευομένων,
- συνειδητοποίησης των διαφορετικών πλαισίων εκπαίδευσης,
- συντονισμού εκπαιδευτικών ομάδων,
- επικοινωνίας σε ομάδες,
- δημιουργίας θετικού εκπαιδευτικού κλίματος
- συλλογικής επίλυσης προβλημάτων

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητική προσέγγιση καθώς και διερεύνηση του πεδίου της εκπαίδευσης ενηλίκων σε τοπικό επίπεδο. Εξετάζονται οι επιστημονικές, τεχνολογικές και κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις που είχαν τις τελευταίες δεκαετίες ως αποτέλεσμα τον πολλαπλασιασμό και τη ριζική διαφοροποίηση των γνώσεων που είναι αναγκαίες για την επαγγελματική και την κοινωνική ζωή. Αναλύονται οι παράγοντες που καθιστούν την αρχική εκπαίδευση ανεπαρκή για όλη τη διάρκεια της ζωής μας. Οι ανάγκες οι οποίες οδήγησαν στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων σ' ολόκληρο τον κόσμο διαμόρφωσαν και το περιεχόμενό της, με βάση το οποίο γενικά προσδιορίζονται οι εξής κατηγορίες:

- κοινωνική κατάρτιση για την ανάπτυξη της συμμετοχής στα κοινά,
- αλφαριθμητισμός και βασική παιδεία για την υποστήριξη της κοινωνικής συνοχής,
- επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση,
- αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου για την προσωπική ανάπτυξη.

Εξετάζονται ειδικότερα οι μορφές μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ελλάδα, καθώς και θεσμοί τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βεργίδης Δ. (επιμ.) (2003), *Εκπαίδευση ενηλίκων. Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτών*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Κόκκος Α. (2005), *Εκπαίδευση ενηλίκων: ανιχνεύοντας το πεδίο*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Jarvis P. (επιμ.) (2007), *Οι θεμελιωτές της εκπαίδευσης ενηλίκων*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Rogers A. (1999), *Η εκπαίδευση ενηλίκων*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βεργίδης Δ. και Κόκκος Α. (επιμ.) (2010), *Εκπαίδευση ενηλίκων: διεθνείς προσεγγίσεις και ελληνικές διαδρομές*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κείμενα αναρτημένα στην e-class.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Προβλέπεται θεωρητική διδασκαλία και μελέτες περίπτωσης τοπικών φορέων εκπαίδευσης ενηλίκων. Το μάθημα έχει σεμιναριακό χαρακτήρα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Για τη βαθμολογία των φοιτητών πραγματοποιείται γραπτή εξέταση. Επίσης, οι φοιτητές εκπονούν περιγραφική εργασία την οποία παρουσιάζουν στη διάρκεια του μαθήματος. Η εργασία και η παρουσίαση συνυπολογίζονται στη βαθμολογία.

Δ. ΒΕΡΓΙΔΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΑΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος: οι φοιτητές να αποκτήσουν γνώσεις και ικανότητες για:

- την αντιμετώπιση του ενεργητικού αποκλεισμού των τσιγγανοπαίδων από τα σχολεία, που προκαλείται είτε από δυναμικές κινητοποιήσεις της τοπικής κοινωνίας, με βιαιότητες ή συνθηθέστερα με απειλές, είτε με ήπιους, διοικητικούς τρόπους
- την αποτροπή του παθητικού αποκλεισμού των τσιγγανοπαίδων στη σχολική τάξη, που προκαλείται με την περιθωριοποίησή τους και την απλή ανοχή της παρουσίας τους
- την υποστήριξη της εκπαιδευτικής ένταξης των τσιγγανοπαίδων, με δραστηριότητες που απορρέουν από τις αρχές της διά βίου μάθησης και εκπαίδευσης.
- Την εφαρμογή πολιτικών εκπαιδευτικής προτεραιότητας.

Στο πλαίσιο του μαθήματος δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη των παρακάτω γενικών ικανοτήτων:

- ανάλυσης και σύνθεσης
- εφαρμογής της γνώσης στην πράξη
- απόκτησης βασικών γνώσεων για τους Τσιγγάνους
- ανάπτυξης ερευνητικών δεξιοτήτων
- αποδοχής της διαφορετικότητας και της διαπολιτισμικότητας
- κατανόησης διαφορετικών περιεχομένων που αφορούν την εκπαίδευση
- διερεύνησης και πρόβλεψης νέων εκπαιδευτικών αναγκών και αιτημάτων
- διαχείρισης εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- συνεργασίας για την επίλυση προβλημάτων
- ανταπόκρισης στις διαφορετικές ανάγκες των συμμετεχόντων

Επιπλέον, δίνεται έμφαση στις ακόλουθες ειδικές ικανότητες:

- εφαρμογής των γνώσεων σε εκπαιδευτικές πολιτικές και προγράμματα,
- αναγνώρισης της διαφορετικότητας των εκπαιδευόμενων τσιγγανοπαίδων
- συνειδητοποίησης των διαφορετικών πλαισίων της εκπαιδευτικής διεργασίας
- διεξαγωγής εκπαιδευτικών ερευνών σε διαφορετικά πλαίσια
- χειρισμού σχεδίων δράσης για τη βελτίωση/ανάπτυξη της σχολικής ένταξης των τσιγγανοπαίδων
- χειρισμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- διερεύνησης και πρόβλεψης εκπαιδευτικών αναγκών και αιτημάτων
- χρήσης εκπαιδευτικών στρατηγικών
- επικοινωνίας
- συλλογικής επίλυσης προβλημάτων
- βελτίωσης του σχολικού περιβάλλοντος.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Βασικές γνώσεις εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρία και διερεύνηση των συνθηκών και των αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης τσιγγανοπαίδων με μελέτες περίπτωσης. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των Τσιγγάνων. Στη μεγάλη τους πλειονότητα είναι αναλφάβητοι και χρησιμοποιούν το παραδοσιακό δίκτυο επικοινωνίας και μάθησης, που στηρίζεται κυρίως στη μίμηση, στη συμμετοχή και στη μη λεκτική επικοινωνία. Εξετάζονται ειδικότερα η αύξηση του αριθμού των τσιγγανοπαίδων που εγγράφονται και φοιτούν στα σχολεία ή σε τμήματα αλφαριθμητισμού, και οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται, όπως η μόνιμη εγκατάσταση, ο σχετικός περιορισμός της παιδικής εργασίας, ο σχετικός περιορισμός των οικογενειακών μετακινήσεων για τις εποχιακές εργασίες, καθώς και η εφαρμογή κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η εγγραφή και η φοίτηση των

τσιγγανοπαίδων στο σχολείο προκάλεσαν νεορατσιστικές αντιδράσεις, που αποκάλυψαν ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός των Τσιγγάνων δεν είναι δική τους επιλογή, ούτε αποτέλεσμα κάποιας δήθεν πολιτισμικής ασυμβατότητας, αλλά αποτέλεσμα των τοπικών σχέσεων εξουσίας και των προκαταλήψεων, οι οποίες εξετάζονται στο πλαίσιο του μαθήματος. Επίσης, εξετάζονται οι πολιτικές εκπαιδευτικής προτεραιότητας που εφαρμόζονται σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βαξεβάνογλου Α. (2001), *Έλληνες Τσιγγάνοι. Περιθωριακοί και οικογενειάρχες*, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια.

Κάτσικας Χ. και Πολίτου Ε. (2005), *Εκτός «τάξης» το «διαφορετικό». Τσιγγάνοι, μειονοτικοί, παλλινοστούντες και αλλοδαποί στην ελληνική εκπαίδευση*, Αθήνα: Gutenberg.

Τρομπέτα Σ. (επιμ.) (2008), *Οι Ρομά στο σύγχρονο ελληνικό κράτος. Συμβιώσεις, αναιρέσεις, απουσίες*, Αθήνα: Κριτική.

Λυδάκη Α. (1997), *Μπαλαμέ και Ρομά. Οι Τσιγγάνοι των άνω Λιοσίων*, Αθήνα: Καστανιώτης.

Demeuse M., Frandji D.G. και Rochex J. V. (επιμ.) (2014), *Πολιτικές εκπαιδευτικής προτεραιότητας στην Ευρώπη*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Κείμενα στην e-class.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητική διδασκαλία, μελέτες περίπτωσης σε τοπικό επίπεδο με τη συμμετοχή των φοιτητών και περιγραφικές εργασίες. Το μάθημα έχει σεμιναριακό χαρακτήρα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Οι φοιτητές βαθμολογούνται μετά από γραπτή εξέταση και συνυπολογίζεται η παρουσίαση μελέτης περίπτωσης και η περιγραφική εργασία που εκπονούν

I. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος: Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι ικανοί προσδιορίσουν, επιλέγοντας από διάφορες εναλλακτικές προτάσεις:

A. Παραδείγματα που αντιπροσωπεύουν τις διάφορες κοινωνιολογικές εξηγήσεις της κοινωνικής διαστρωμάτωσης.

B. Παραδείγματα κοινωνικής κινητικότητας και αναπαραγωγής.

Γ. Τους σπουδαιότερους παράγοντες και διαδικασίες της κοινωνικής αναπαραγωγής.

Δ. Τις διαδικασίες της παραμυθητικής/αποπεμπτικής λειτουργίας του σχολείου.

E. Τα είδη και τα αποτελέσματα του συνδρόμου «Frog-Pond Effect» στην εκπαίδευση.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Αυτό το μάθημα προσφέρει μια εισαγωγή στις βασικές έννοιες και διαδικασίες της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και του ρόλου του σχολείου στις διαδικασίες αυτές. Θα παρουσιαστούν τα παρακάτω θέματα:

1. Κοινωνιολογικά Παραδείγματα (Ισοζυγίου-Συγκρουσιακό)
2. Δομολειτουργικές θεωρητικές εξηγήσεις της Ανισότητας
3. Μαρξιστικές/Νεομαρξιστικές θεωρητικές εξηγήσεις της Ανισότητας
4. Θεωρία του Ανθρώπινου Κεφαλαίου
5. Κοινωνικοί ρόλοι του σχολείου
6. Κοινωνιολογικά μοντέλα εκπαιδευτικής επίδοσης/επιτυχίας και τα συναφή ευρήματα των εμπειρικών ερευνών
7. Η Παραμυθητική/αποπεμπτική λειτουργία του σχολείου

8. Το σύνδρομο «Frog-Pond Effect» στην εκπαίδευση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Clark, B.R. (1960). The "cooling-out" function in higher education. *American Journal of Sociology* 65: 569-576.

Collins R. (1971). Functional and Conflict Theories of Educational Stratification. *American Sociological Review*, Vol. 36, No. 6 (Dec., 1971), pp. 1002-1019.

Davis, K., and W. Moore (1945). Some Principles of Stratification. *American Sociological Review* 10: 242-249.

Κατσιλλης Ι. (1997). *Κοινωνική διαστρωμάτωση*. Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.

Katsillis J.M. and J.M. Armer (2000). "Education and Mobility". In Borgatta E.F. and R.J.V. Montgomery (eds.), *Encyclopedia of Sociology* (2nd ed.), 755-760, New York: Macmillan Reference USA.

Katsillis J. and R. Rubinson (1990). "Cultural Capital, Student Achievement, and Educational Reproduction: The Case of Greece", *American Sociological Review* 55: 270-279.

Sewell, W. H., A.O. Haller, and G.W. Ohlendorf (1970). The Educational and Early Occupational Status Attainment Process: Replications and Revisions. *American Sociological Review* 34:1.014-1.027.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παραδόσεις/ Παρουσιάσεις ΠΠ

Μέθοδοι αξιολόγησης: Τελικό Διαγώνισμα

Ι. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 5^ο

Στόχοι του μαθήματος. Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι ικανοί:

A. όταν τους δίνεται μια ερευνητική ερώτηση, να επιλέγουν τις κατάλληλες στατιστικές αναλύσεις που απαιτούνται για να απαντηθεί η ερώτηση αυτή

B. να κάνουν τις αναλύσεις αυτές με το SPSS

Γ. να ερμηνεύουν, γραπτά ή προφορικά, τα αποτελέσματα των αναλύσεων αυτών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: εισαγωγή στις βασικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται στη στατιστική ανάλυση εμπειρικών δεδομένων στις επιστήμες της αγωγής. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται:

1. πότε χρησιμοποιούνται, πώς υπολογίζονται και πώς ερμηνεύονται οι κατανομές συχνοτήτων

2. πότε χρησιμοποιούνται, πώς υπολογίζονται και πώς ερμηνεύονται τα μέτρα κεντρικής τάσης και διασποράς

3. πότε χρησιμοποιούνται, πώς υπολογίζονται και πώς ερμηνεύονται τα μέτρα συνάφειας

4. πότε χρησιμοποιείται, πώς γίνεται και πώς ερμηνεύεται η παλινδρομική ανάλυση

5. πότε χρησιμοποιούνται, πώς γίνονται και πώς ερμηνεύονται οι διάφοροι στατιστικοί έλεγχοι

6. πότε χρησιμοποιούνται, πώς υπολογίζονται και πώς ερμηνεύονται τα διαστήματα εμπιστοσύνης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κατσιλλης Ι.Μ. (1997). *Περιγραφική Στατιστική εφαρμοσμένη στην εκπαίδευση και τις Κοινωνικές Επιστήμες με έμφαση στην ανάλυση με υπολογιστές*. Αθήνα: Gutenberg.

Κατσίλλης Ι.Μ. (2004). *Επαγωγική Στατιστική εφαρμοσμένη στην εκπαίδευση και τις Κοινωνικές Επιστήμες με έμφαση στην ανάλυση με υπολογιστές*. Αθήνα: Gutenberg.

Stockburger, D.W. (1996). *Introductory Statistics: Concepts, Models, and Applications* (αναθεωρημένη έκδ. 1998).

<http://www.psychstat.smsu.edu/introbook/sbk00.htm>.

Walsh A. (1990). *Statistics for the Social Sciences*. New York: Happer & Row Publishers.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διδασκαλία και εργαστήρια.

Μέθοδοι αξιολόγησης: τελικό διαγώνισμα.

I. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ

ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ ΚΑΙ Η/Υ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι ικανοί:

- A. Όταν τους δίνεται μια ερευνητική ερώτηση, να παρουσιάζουν γραπτώς μια ερευνητική πρόταση για έρευνα επισκόπησης ακολουθώντας μια βασική δομή με κατάλληλη δομή και περιεχόμενο.
- B. Να επισημαίνουν γραπτά ή προφορικά τα προτερήματα και τις αδυναμίες ενός ερωτηματολογίου ή μιας δομημένης συνέντευξης.
- Γ. Με δεδομένα κάποια συμπληρωμένα ερωτηματολόγια να μπορούν να εισάγουν τα δεδομένα σε αρχείο SPSS και να κάνουν τις βασικές τροποποιήσεις για τη δημιουργία εύχρηστου αρχείου δεδομένων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Στο μάθημα αυτό κάθε φοιτητής θα αναλάβει την υποχρέωση να εκπονήσει μία ερευνητική εργασία. Η διδασκαλία θα βασίζεται στα βήματα και την πρόοδο των εργασιών αυτών (Anchored Instruction). Σ' αυτή τη βάση θα παρουσιαστούν οι παρακάτω ενότητες:

1. Η δομή της ερευνητικής μελέτης (Διατύπωση του Προβλήματος, Σκοπός και Σπουδαιότητα της Μελέτης, Ανασκόπηση της σχετικής Βιβλιογραφίας, Εξειδίκευση των ερευνητικών ερωτημάτων/ υποθέσεων, Μεθοδολογία).
2. Έρευνες επισκόπησης, Ερωτηματολόγιο, Συνέντευξη (είδη, προτερήματα και μειονεκτήματα).
3. Κατασκευή ερωτηματολογίου (δομή, τύποι ερωτήσεων, γλώσσα κ.τλ.).
4. Συλλογή και εισαγωγή δεδομένων σε αρχείο SPSS.
5. Έλεγχος της εγκυρότητας των δεδομένων, ανακωδικοποίηση μεταβλητών, κατασκευή νέων μεταβλητών με το SPSS.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κατσίλλης Ι. Μ. (2000). *Οι μικροϋπολογιστές στις Κοινωνικές Επιστήμες: εμπειρική επιστημονική έρευνα και στατιστικές αναλύσεις*. Αθήνα: Gutenberg.

Κατσίλλης, Ι. Μ. (2001). «Έρευνα Και Ποιότητα Εκπαίδευσης». Στο: Βρατσάλης Κ. (επιμ.), *Το μέλλον των παιδαγωγικών Τμημάτων*, Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Παπαγεωργίου Γ. (επιμ.) (1998). *Σύγχρονες μέθοδοι στην κοινωνιολογική έρευνα*, Αθήνα: Gutenberg.

Bailey, K. D. (1994). *Methods of Social Research* (fourth edition). New York: The Free Press.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Anchored Instruction

Μέθοδοι αξιολόγησης: ερευνητική εργασία.

Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ Ε. ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα, με σχετικές προαιρετικές εργασίες.

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- Συστηματική παρουσίαση και κριτική ανάλυση των κυριότερων θεωρητικών αναζητήσεων αλλά και των θεμάτων που εντάσσονται στο πεδίο του «Σχεδιασμό Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων».
- Εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθοδολογίες και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση των θεμάτων, ζητημάτων και προβλημάτων στο πεδίο του «Σχεδιασμό Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων».

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου στο οποίο στηρίζεται ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός κι η υποστήριξή του με ερευνητικά δεδομένα από την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα
- παρουσίαση και κριτική ανάλυση των βασικών αρχών του εκπαιδευτικού σχεδιασμού με βάση τη βέλτιστη κατανομή των σπάνιων διαθέσιμων πόρων και την επιλογή της βέλτιστης λύσης από τις διάφορες εναλλακτικές, με βάση κυρίως τα κριτήρια της κοινωνικής δικαιοσύνης, ισότητας ευκαιριών, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας κ.ά.)
- καλλιέργεια ικανοτήτων/δεξιοτήτων των φοιτητών στην εφαρμογή των τεχνικών και των μεθόδων που υιοθετούνται σχετίζονται με την κοινωνική ζήτηση για εκπαίδευση, την ανάλυση της διάρθρωσης της απασχόλησης, την οικονομική αποδοτικότητα της εκπαίδευσης, την πρόβλεψη αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό, τις διεθνείς συγκρίσεις, καθώς και με τους μηχανισμούς επιλογής, προσανατολισμού και «σχεδιασμού» των ροών του μαθητικού δυναμικού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ανάλυσης

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:
 - τα κυριότερα θέματα «Σχεδιασμού Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων» στη σύγχρονη βιβλιογραφία: υιοθέτηση της οικονομικής ανάπτυξης, προετοιμασία για την απασχόληση, μείωση της φτώχειας και της ανεργίας, περιφερειακή ανάπτυξη, δυσλειτουργία της αγοράς εργασίας, ανεργία των πτυχιούχων, τεχνολογική πρόοδος και οι επιπτώσεις της στην απασχόληση και τα τυπικά προσόντα, η μετανάστευση και οι επιπτώσεις από την ανάπτυξη του «άτυπου» τομέα της οικονομίας κ.ά.
 - οι τρόποι με τους οποίους η εφαρμογή ενός ορθολογικού και ποιοτικού εκπαιδευτικού σχεδιασμού είναι δυνατόν να συμβάλει στην αποτελεσματική ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων, στη δικαιότερη ανακατανομή του εισοδήματος και στην οικονομική βελτίωση και ανάπτυξη των ατόμων και των κοινωνιών.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καρατζιά-Σταυλιώτη Ε. και Λαμπρόπουλος Χ. (2006). *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση*, Gutenberg, Αθήνα.

Ψαχαρόπουλος Γ. (1999). *Οικονομική της Εκπαίδευσης*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις του διδάσκοντα

- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων σχετικών με το πεδίο, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση της δημιουργικής συμμετοχής στο μάθημα.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με τέσσερις (4) πιστωτικές μονάδες

- α. μία διδακτική μονάδα για παρακολούθηση μαθήματος
- β. δύο μονάδες για τη βιβλιογραφική προετοιμασία

X. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ **ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα, με σχετικές προαιρετικές εργασίες

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- Συστηματική παρουσίαση, κριτική ανάλυση και κατανόηση της σχέσης οικονομίας και εκπαίδευσης στην εποχή μας, όπου κυριαρχούν έντονοι κοινωνικοί και οικονομικοί προβληματισμοί.
- Ευαισθητοποίηση των φοιτητών-μελλοντικών δασκάλων σε ζητήματα συσχέτισης οικονομίας και εκπαίδευσης για το άτομο και την κοινωνία.
- Ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου και μελέτη σχετικών ερευνών από την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εντοπισμού πιθανών συνδέσεων μεταξύ στοιχείων της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης του πεδίου των Οικονομικών της Εκπαίδευσης και της εφαρμογής τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας κατανόησης και ανάλυσης όρων και εννοιών που αξιοποιούνται στο πεδίο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ανάλυσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Αποσαφήνιση σχετικών με το επιστημονικό πεδίο όρων και εννοιών όπως αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα, κόστος και χρηματοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επένδυση στον άυλο (ανθρώπινο) παράγοντα της οικονομίας ή στο ανθρώπινο κεφάλαιο
- παρουσίαση και ανάλυση των βασικών θεωρητικών αναζητήσεων για τη σχέση οικονομίας και εκπαίδευσης, όπως η θεωρία ανθρώπινου κεφαλαίου
- παρουσίαση και ανάλυση των τρόπων με τους οποίους η συσχέτιση της εκπαίδευσης με την οικονομία μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην άμβλυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, την οικονομική ανάπτυξη καθώς και στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ψαχαρόπουλος Γ. (1999). *Οικονομική της Εκπαίδευσης*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Καρατζιά-Σταυλιώτη Ε. και Λαμπρόπουλος Χ. (2006). *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση*, Gutenberg, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις του διδάσκοντα
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων σχετικών με το πεδίο, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση της δημιουργικής συμμετοχής στο μάθημα.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με τρεις (3) πιστωτικές μονάδες

- α. μία διδακτική μονάδα για παρακολούθηση μαθήματος
- β. δύο μονάδες για τη βιβλιογραφική προετοιμασία

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΕΘΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 8^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- α. εισαγωγή και εξοικείωση των φοιτητών με προαπαιτούμενες βασικές έννοιες που συγκροτούν το πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και πράξης
- β. ευαισθητοποίηση των φοιτητών πάνω στην ύπαρξη διαφορετικών προσεγγίσεων σε θεμελιώδη ζητήματα που θεωρούνται προφανή
- γ. επικέντρωση πάνω στις εφαρμογές των προαπαιτούμενων βασικών εννοιών στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.
- δ. Η διασύνδεση θεωρητικών γνώσεων και πρακτικής εφαρμογής στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- α. Ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη προαπαιτούμενων βασικών εννοιολογικών γνώσεων απαραίτητων για την κατανόηση των εκπαιδευτικών δεδομένων.
- β. Αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων, όσο και των εφαρμογών τους στην πράξη.
- γ. Θεμελίωση ικανότητας για περαιτέρω ανάπτυξη γνώσεων στον τομέα της Εθνολογίας της Εκπαίδευσης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: α. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. β. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Υπάρχουν βασικές έννοιες που χρησιμοποιούνται συχνά και σε διάφορες περιστάσεις, όπως «κράτος», «κοινωνία», «κουλτούρα», «έθνος», «γένος», «θρησκεία» κ.τ.λ., οι οποίες θεωρούνται συνήθως δεδομένες και κατανοητές, χωρίς ωστόσο αυτό να είναι σίγουρο και τεκμηριωμένο. Παρόλα αυτά, η γνώση της συγκρότησής τους και η βασική αντίληψη των διαφορετικών θεωρητικών εκδοχών τους είναι θεμελιώδης για την κατανόηση του εκπαιδευτικού συστήματος και της εκπαίδευσης ενός Κράτους, όπως επίσης και των χαρακτηριστικών του. Εδώ προφανώς υπονοείται ότι αυτά δεν είναι ούτε μονοδιάστατα ενιαία, ούτε αδιατάρακτα μέσα στην ιστορία. Η ενασχόληση με τα προηγούμενα είναι ο στόχος του μαθήματος της Εθνολογίας της Εκπαίδευσης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

1. α) ΕΚΚΕ, 2006, «*Εμείς*» και οι «*άλλοι*», εκδ. Gutenberg.
β) Συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό τεκμηρίωσης στο e-class.
2. α) Laburthe-Toira Ph. και Warnier J-P., *Εθνολογία-Ανθρωπολογία*, εκδ. Κριτική, Αθήνα.
β) Συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό τεκμηρίωσης στο e-class.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- α. Οι φοιτητές καλούνται να παρακολουθήσουν το μάθημα με συστηματικό τρόπο, να συμμετέχουν σε αυτό δημιουργικά και να είναι υπεύθυνοι και συνεπείς στις υποχρεώσεις τους.
- β. Οι φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου.

Το μάθημα πιστώνεται με τρεις (3) ΔΜ. Αυτές κατανέμονται ως ακολούθως:

1 ΔΜ για την παρακολούθηση του μαθήματος

2 ΔΜ για τη βιβλιογραφική εντύπωση και την προετοιμασία των εξετάσεων

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- α. εισαγωγή και εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες που αφορούν τις Επιστήμες της Εκπαίδευσης γενικά και της Εκπαιδευτικής Πολιτικής, ειδικότερα,
- β. ευαισθητοποίηση των φοιτητών πάνω στην ύπαρξη πολιτικών που επηρεάζουν το εκπαιδευτικό γίνεσθαι
- γ. επικέντρωση πάνω στις εφαρμογές των πολιτικών και των συνεπειών τους στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- α. Ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων των Επιστημών της Εκπαίδευσης
- β. Αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων, όσο και των εφαρμογών τους στην πράξη.
- γ. Θεμελίωση ικανότητας για περαιτέρω ανάπτυξη γνώσεων στον τομέα της Ελληνικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: α. Εκπαιδευτική Πολιτική. β. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Στο μάθημα αυτό εξετάζονται κάθε φορά ιδιαίτερα θέματα που αφορούν την ελληνική εκπαιδευτική πολιτική σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Αναλύονται οι στόχοι και εξετάζεται η ιστορική εξέλιξη τόσο σε επίπεδο νομοθεσίας όσο και σε επίπεδο πολιτικής. Στο μέτρο του δυνατού θα γίνεται προσπάθεια ενασχόλησης με τρέχοντα καίρια ζητήματα της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής. Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει εργαστηριακές ασκήσεις που αποτελούν το 1/3 του συνολικού αριθμού ωρών διδασκαλίας του.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Σταμέλος Γ. (2009). *Εκπαιδευτική Πολιτική*, εκδ. Διόνικος, Αθήνα.

Σταμέλος Γ., 1999, *Σύγχρονα θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής: το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Προσπάθεια ιχνηλασίας Β΄*, εκδ. Αρμός, Αθήνα.

Σταμέλος Γ. (2002), *Προσπάθεια ιχνηλασίας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος γ'*, εκδ. Αρμός, Αθήνα.

Σημειώσεις στο e-class.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- α. Οι φοιτητές καλούνται να παρακολουθήσουν το μάθημα με συστηματικό τρόπο, να συμμετέχουν σε αυτό δημιουργικά και να είναι υπεύθυνοι και συνεπείς στις υποχρεώσεις τους.
- β. Οι φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου.

Το μάθημα πιστώνεται με τρεις (3) ΔΜ. Αυτές κατανέμονται ως ακολούθως:

1 ΔΜ για την παρακολούθηση του μαθήματος

2 ΔΜ για τη βιβλιογραφική εντρύφηση και την προετοιμασία των εξετάσεων

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ'

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- α. εισαγωγή και εξοικείωση των φοιτητών με θέματα που άπτονται της ΕΕ και της πολιτικής της
- β. ευαισθητοποίηση των φοιτητών πάνω στην ύπαρξη ΕΕΠ και η ανάλυση των εφαρμογών της
- γ. επικέντρωση πάνω στις εφαρμογές ΕΕΠ στην ελληνική πραγματικότητα.
- δ. διασύνδεση θεωρητικών γνώσεων και πρακτικής εφαρμογής.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- α. ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων που αφορούν την ΕΕΠ
- β. αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων, όσο και των εφαρμογών τους στην πράξη
- γ. θεμελίωση ικανότητας για περαιτέρω ανάπτυξη γνώσεων στον τομέα της ΕΕΠ.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: α. Εκπαιδευτική Πολιτική. β. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο τη διερεύνηση και ανάλυση της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΕΕΠ) και των συνεπειών της στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα. Μετά από μια πρώτη ιστορική αποτύπωση, θα παρουσιαστεί μέσα από βασικά Κοινοτικά κείμενα η πορεία συγκρότησης της (ΕΕΠ) και ο τρόπος επηρεασμού της εκπαιδευτικής πολιτικής των κρατών μελών της ΕΕ.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βασικό:

Σταμέλος Γ. & Βασιλόπουλος Α. 2013. *Πολιτικές διά βίου μαθησης στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης. Η ελληνική περίπτωση*. Αθήνα: Διόνικος.

Σταμέλος Γ. και Βασιλόπουλος Α., 2004, *Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική: συγκρότηση, θεματολογία, μεθοδολογία υλοποίησης, επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Σημειώσεις στο e-class.

Συμπληρωματικά:

Τσαούσης Δ.Γ. (επιμ.), 1996, *Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

- Μουαμελετζή, Ε. (1996), *Η επίδραση του Κοινοτικού Δικαίου στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα: ελεύθερη κυκλοφορία εκπαιδευτικών και σπουδαστών, αναγνώριση διπλωμάτων, ιδιωτικά πανεπιστήμια*, εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη.
- Πρόκου Ε. (2009), *Εκπαίδευση ενηλίκων και διά βίου εκπαίδευση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα*, εκδ. Διόνικος, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- α. Οι φοιτητές καλούνται να παρακολουθήσουν το μάθημα με συστηματικό τρόπο, να συμμετέχουν σε αυτό δημιουργικά και να είναι υπεύθυνοι και συνεπείς στις υποχρεώσεις τους.
- β. Οι φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου.

Το μάθημα πιστώνεται με τρεις (3) ΔΜ. Αυτές κατανέμονται ως ακολούθως:

1 ΔΜ για την παρακολούθηση του μαθήματος

2 ΔΜ για τη βιβλιογραφική εντρύφηση και την προετοιμασία των εξετάσεων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Εξετάζεται η πορεία εξέλιξης των ιδρυμάτων εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών της Α΄βάθμιας Εκπαίδευσης. Το κύριο βάρος του μαθήματος επικεντρώνεται εντούτοις στα Πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα και στο Πρόγραμμα Σπουδών τους. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις προοπτικές αυτών των Τμημάτων καθώς και οι επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων τους.

Ι. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με έρευνες πεδίου

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος:

α. εισαγωγή και αρχική εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες της κοινωνιολογικής ανάλυσης και της κοινωνιολογικής θεωρίας.

β. η παρουσίαση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών/τριών στη συστηματική μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, των διαδικασιών συγκρότησης και μεταβολής της κοινωνικής δομής, της υιοθέτησης και διαφοροποίησης των πολιτισμικών πρακτικών.

γ. στην επικέντρωση πάνω στην ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων και διαδικασιών με τη χρήση κοινωνιολογικών θεωριών και ανάλογων μεθοδολογιών.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

α. ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων των κοινωνικών επιστημών και των επιστημών της εκπαίδευσης.

β. αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων όσο και των εφαρμογών τους στο κοινωνικό πεδίο.

γ. Θεμελίωση της ικανότητας για ανάπτυξη γνώσεων στο πεδίο της κοινωνιολογίας και της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης.

Δεξιότητες που προάγει:

- Γενικές δεξιότητες: α. ανάλυση και σύνθεση
β. βασικές γνώσεις για την κοινωνία και τη σχέση της με την εκπαίδευση.
γ. καλλιέργεια κριτικής ικανότητας
- Ειδικές δεξιότητες: α. ανάλυση κοινωνικών φαινομένων και θεωρητικών εννοιών με συστηματικό τρόπο.
β. αναγνώριση διασυνδέσεων θεωρητικών σχημάτων και ανάλυσης της κοινωνικής πραγματικότητας.
γ. θεώρηση των νέων κοινωνικών αναγκών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- Εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιολογίας Παρουσίαση και ανάλυση των σημαντικότερων θεωρητικών «παραδειγμάτων» της Κοινωνιολογίας.
- Παρουσίαση και ανάλυση ειδικών θεμάτων της Κοινωνιολογίας και συσχετίσή τους με τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα στο ελληνικό σχολείο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Hughes M., Kroehlerc (2007). *Κοινωνιολογία. Οι βασικές έννοιες*, εκδ. Κριτική, Αθήνα.

Giddens An. (2009). *Κοινωνιολογία*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Allan Johnson, *The Blackwell Dictionary of Sociology: A User's Guide*, Malden, Blackwell Publishers, 1999.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις των διδασκόντων. Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνουν οι διδάσκοντες κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων. Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή σε σεμιναριακά πρότυπα, εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με τρεις (3) πιστωτικές μονάδες:

- α. μία διδακτική μονάδα για παρακολούθηση μαθήματος
- β. δύο μονάδες για την βιβλιογραφική προετοιμασία

I. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

Κοινωνικοποίηση – Ταυτότητες: Ταυτότητες Εκπαιδευτικών

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικό με έρευνες πεδίου

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 2^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- α. εισαγωγή και αρχική εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες της κοινωνικοποίησης και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- β. ευαισθητοποίηση των φοιτητών/τριών στη συστηματική μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, των διαδικασιών συγκρότησης και μεταβολής της ταυτότητας, της υιοθέτησης και διαφοροποίησης των πολιτισμικών πρακτικών.
- γ. επικέντρωση στην ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων και διαδικασιών με τη χρήση θεωριών κοινωνικοποίησης.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

α. ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων για την κοινωνικοποιητική διαδικασία.

β. αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων όσο και των εφαρμογών τους στο πεδίο της κοινωνικοποίησης.

γ. Θεμελίωση της ικανότητας για ανάπτυξη γνώσεων στο πεδίο της κοινωνικοποίησης και παγίωσης κοινωνικών ταυτοτήτων.

Δεξιότητες που προάγει:

Γενικές δεξιότητες: α. ανάλυση και σύνθεση· β. βασικές γνώσεις για την κοινωνία και τη σχέση της με την εκπαίδευση· γ. καλλιέργεια κριτικής ικανότητας. *Ειδικές δεξιότητες:*

α. ανάλυση κοινωνικοποιητικών διαδικασιών και σχετικών θεωρητικών εννοιών με συστηματικό τρόπο· β. αναγνώριση διασυνδέσεων θεωρητικών σχημάτων και ανάλυσης της κοινωνικοποιητικής διαδικασίας· γ. θεώρηση των νέων αναγκών για την κοινωνικοποίηση και των δυναμικών διαδικασιών σχηματισμού ταυτοτήτων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνικοποίησης, της κατασκευής ταυτοτήτων και της ετερότητας. Παρουσίαση και ανάλυση των σημαντικότερων θεωρητικών «συζητήσεων» της Κοινωνικοποίησης. Παρουσίαση και ανάλυση ειδικών θεμάτων της Κοινωνικοποίησης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Μπάλιας Σ. (2008). *Ενεργός πολίτης και εκπαίδευση*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Τερλεξής Π. (1999). *Πολιτική κοινωνικοποίηση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Νικολάου Σ. Μ. (2009). *Κοινωνικοποίηση στο σχολείο*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις των διδασκόντων. Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνουν οι διδάσκοντες κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων. Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή σε σεμιναριακά πρότυπα, εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

A. ΑΣΗΜΑΚΗ ΚΑΙ Ι. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού χαρακτήρα, με υποχρεωτικό εργαστήριο και έρευνες πεδίου

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- Συστηματική παρουσίαση, ανάλυση και κατανόηση των διακριτών θεωρήσεων που έχουν αναπτυχθεί στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και του Σχολείου και επιχειρούν τη σύλληψη και ερμηνεία της εκπαιδευτικής πραγματικότητας.
- Παρουσίαση, ανάλυση και κριτική προσέγγιση των φαινομένων που παρουσιάζονται στη σύγχρονη ελληνική εκπαίδευση.
- Ανάλυση και επεξεργασία σε ερευνητικό επίπεδο (με συγκεκριμένα παραδείγματα ερευνών) των μεθόδων και των τεχνικών που χρησιμοποιούνται σήμερα για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών πρακτικών στη σχολική τάξη σε σύνδεση με τα ανάλογα κοινωνικά φαινόμενα.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

- Ικανότητα διαχείρισης των βασικών κοινωνιολογικών «παραδειγμάτων», καθώς και των βασικών εννοιολογικών εργαλείων τους.
- Κριτική προσέγγιση και σύγκριση των βασικών κοινωνιολογικών «παραδειγμάτων» και της εφαρμογής τους.
- Ανάπτυξη ικανότητας εφαρμογής των θεωρητικών γνώσεων κατά την πρακτική στο πεδίο του ελληνικού σχολείου.
- Θεμελίωση της ικανότητας συγγραφής επιστημονικής εργασίας και οργάνωσης ερευνητικής διαδικασίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές των κυριότερων θεωριών της Κοινωνιολογίας

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιολογίας και της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και του Σχολείου
- τα σημαντικότερα θεωρητικά «παραδείγματα» της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και του Σχολείου
- ειδικά θέματα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και του Σχολείου και συσχετίσή τους με τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα στο ελληνικό σχολείο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ασημάκη Α., Καμαριανός Ι., Κουστουράκης Γ. (2011). *Για μια ποιητική του εκπαιδευτικού τοπίου*, τόμ. ΙΙ, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα.

Κουλαϊδής Β. και Τσατσαρώνη Α. (επιμ.) (2010). *Παιδαγωγικές πρακτικές*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Λάμνιαν Κ. (2001). *Κοινωνιολογική θεωρία και εκπαίδευση*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Μυλωνάς Θ. (1998). *Κοινωνιολογία της ελληνικής εκπαίδευσης: συμβολές*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Νόβα Χ. (2010). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Queiroz J.M. (2000). *Το Σχολείο και οι Κοινωνιολογίες του*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Αφιέρωμα στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, (2004). *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, εκδ. Παπαζήση.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις των διδασκόντων
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνουν οι διδάσκοντες κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.
- Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω ασκήσεων εργαστηριακού χαρακτήρα με βάση την επεξεργασία κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων, που άπτονται των θεματικών εννοιών του μαθήματος.
- Αξιολόγηση εβδομαδιαίου φακέλου.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές Μονάδες (ECTS): Το μάθημα πιστώνεται με 4 Δ.Μ.

Ι. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με έρευνες πεδίου

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 8^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- α. εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες της κοινωνιολογικής ανάλυσης της εισαγωγής και χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στη σχολική τάξη
- β. ευαισθητοποίηση των φοιτητών/τριών στη συστηματική μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς, σε ψηφιακά πλαίσια
- γ. επικέντρωση στην ανάλυση των ψηφιακών φαινομένων και διαδικασιών με τη χρήση κοινωνιολογικών θεωριών.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- α. ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων για την κοινωνιολογική ανάλυση της χρήσης των Νέων τεχνολογιών στη σχολική τάξη.
- β. αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων όσο και των εφαρμογών τους των Τ.Π.Ε. στο κοινωνικό πεδίο.
- γ. Θεμελίωση της ικανότητας για ανάπτυξη γνώσεων στο πεδίο της κοινωνικής σημασίας των Τ.Π.Ε.

Δεξιότητες που προάγει:

Γενικές δεξιότητες: α. ανάλυση και σύνθεση· β. βασικές γνώσεις για την κοινωνιολογική ανάλυση των Τ.Π.Ε. και τη σχέση της με την εκπαίδευση· γ. καλλιέργεια κριτικής ικανότητας. *Ειδικές δεξιότητες:* α. ανάλυση των διαδικασιών εισαγωγής και χρήσης των Νέων Τεχνολογιών και των σχετικών θεωρητικών εννοιών με συστηματικό τρόπο· β. αναγνώριση κοινωνικών διασυνδέσεων και κοινωνιολογικών θεωρητικών σχημάτων για την ανάλυση των Τ.Π.Ε.· γ. θεώρηση των νέων αναγκών για την κοινωνική και εκπαιδευτική χρήση των Τ.Π.Ε. και των δυναμικών κοινωνικών διαδικασιών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: γνώσεις Κοινωνιολογίας και Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και του Σχολείου, γνώσεις χρήσης ΤΠΕ και Social Media.

Περιεχόμενο του μαθήματος: ανάλυση της εισαγωγής και της χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στη σύγχρονη σχολική τάξη. Τα κεντρικά ερωτήματα που διατυπώνει η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης και του Σχολείου αναδιατυπώνονται υπό το πρίσμα της κοινωνικής σημασίας των ψηφιακών συνθηκών.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κυρίδης Α., Δρόσος Β., Τσακίριδου Ε. (2003). *Ποιος φοβάται τις νέες τεχνολογίες;* εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα.

Δημαράς Α., Βασιλού-Παπαγεωργίου Β. (2008). *Από το κοντύλι στον υπολογιστή*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

α) Καμαριανός Ι. (2002). *Εξουσία, Μ.Μ.Ε. και εκπαίδευση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

β) Ειδικό τεύχος: Εκπαίδευση-Νέες Τεχνολογίες-Ανθρωπισμός (2006). *Βήμα Κοινωνικών Επιστημών*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις των διδασκόντων. Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνουν οι διδάσκοντες κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων. Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή σε σεμιναριακά πρότυπα, εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Ε. ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ ΚΑΙ Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ **ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού χαρακτήρα με υποχρεωτική εργαστηριακή άσκηση και κατάθεση σχετικής εργασίας

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- ευαισθητοποίηση των φοιτητών-μελλοντικών δασκάλων στο θέμα της προόδου των μαθητών και στα αποτελέσματα της εκπαίδευσής τους
- παραγωγή, μετάδοση και αξιοποίηση των γνώσεων που αφορούν στη συσχέτιση κοινωνικών παραγόντων και μαθητικής επίδοσης, τον κοινωνικό ρόλο του εκπαιδευτικού συστήματος και τα κυρίαρχα πολιτισμικά πρότυπα στη βάση της ελεύθερης ανάπτυξης του κοσμοειδώλου των μαθητών
- αυστηματική παρουσίαση και κριτική ανάλυση της σχέσης Διδασκαλίας-Μάθησης-Αξιολόγησης (Δ-Μ-Α-) και των τρόπων διασύνδεσής τους στο μάθημα.
- αναφορές και αναλύσεις Δ-Μ-Α- με βάση γνωστές θεωρίες μάθησης και με ιδιαίτερη τη βιοπαιδαγωγική θεωρία
- παρουσίαση, ανάλυση και ειδική άσκηση σε εφαρμογές αποτελεσματικής Δ-Μ-Α στην τάξη.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας αξιοποίησης πλήθους στρατηγικών διδασκαλίας/μάθησης/αξιολόγησης
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εκτίμησης και αξιολόγησης της παρουσίας και μάθησης κάθε μαθητή
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εκτίμησης και αξιολόγησης των βασικών δεξιοτήτων των μαθητών στο πλαίσιο της διαθεματικότητας και του βιοπαιδαγωγισμού
- ανάπτυξη της ικανότητας/δεξιότητας επίλυσης προβλημάτων σε θέματα συνεργασίας στο επίπεδο της τάξης και του σχολείου
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας προσαρμογής του αναλυτικού προγράμματος σπουδών σ' ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και με βάση τον επιστημονικό παιδαγωγισμό της βιοπαιδαγωγικής θεωρίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές θεωρίες μάθησης, αρχών διαμόρφωσης αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών και διδασκαλίας/μάθησης.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- αποσαφήνιση σχετικών με το επιστημονικό πεδίο όρων και εννοιών όπως λ.χ. επίδοση, ικανότητα, δεξιότητα, διαθεματικότητα-διεπιστημονικότητα, μορφές και τεχνικές αξιολόγησης και επίλυσης προβλήματος
- παρουσίαση και ανάλυση των βασικών θεωρητικών αναζητήσεων στο πεδίο της αξιολόγησης και συσχέτιση τους με τις βασικές θεωρίες μάθησης και τις εφαρμογές τους, με ιδιαίτερη έμφαση στη βιοπαιδαγωγική θεωρία
- παρουσίαση και ανάλυση παραδειγμάτων Δ-Μ-Α και προσομοίωση τους στο μάθημα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Αλαχιώτης, Ν.Σ. και Ε. Καρατζιά-Σταυλιώτη (1009). *Διαθεματική και βιοπαιδαγωγική θεώρηση της μάθησης και της αξιολόγησης*, εκδ. Λιβάνη, Αθήνα.

Γεωργούσης, Π. (2003), *Η αξιολόγηση των μαθητών με βάση τον φάκελο υλικού*, εκδ. Δελφοί, Αθήνα.

- Ζαβλάνος, Μ. (2003). *Διδακτική και αξιολόγηση*, εκδ. Σταμούλη, Αθήνα.
- Κωνσταντίνου, Χ. (2004). *Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή ως παιδαγωγική λογική και σχολική πρακτική*, Gutenberg, Αθήνα.
- Κασσωτάκης Μ. και Φλουρής Γ. (2006). *Μάθηση και διδασκαλία: θεωρία, πράξη και αξιολόγηση της διδασκαλίας*, ιδιωτική έκδοση.
- Ρέλλος, Ν. (2003). *Έλεγχος Μάθησης και Αξιολόγηση της Μαθητικής Επίδοσης*.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις του διδάσκοντα
- Εργαστήρια/φροντιστηριακές ασκήσεις (υποχρεωτική παρακολούθηση) - διαμορφωτική αξιολόγηση
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία θεμάτων Δ-Μ-Α. που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα
- Διαμορφωτική αξιολόγηση της δημιουργικής συμμετοχής στο μάθημα και στα εργαστήρια/ φροντιστήρια.
- Εκπόνηση γραπτής εργασίας- υποχρεωτικής εργαστηριακής άσκησης
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Το μάθημα πιστώνεται με τέσσερις (4) πιστωτικές μονάδες

- α. μία διδακτική μονάδα για παρακολούθηση μαθήματος
- β. μία μονάδα για την υποχρεωτική παρακολούθηση των εργαστηριακών ασκήσεων.
- β. δύο μονάδες για την εκπόνηση της εργαστηριακής άσκησης.

E. ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα, με πρακτικές ασκήσεις

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- συστηματική παρουσίαση, ανάλυση και κατανόηση εκπαιδευτικών θεμάτων, θεωριών και πρακτικών πολιτικής σχετικών με την αξιολόγηση
- ανάδειξη και κριτική προσέγγιση των πιθανών συνδέσεων μεταξύ στοιχείων της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης και της εφαρμογής τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής που σχετίζονται με την αξιολόγηση
- ανάπτυξη μεθοδολογιών αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ένα ολιστικό διαθεματικό πλαίσιο και παρουσίαση σχετικών θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας ανάλυσης και αξιολόγησης εκπαιδευτικών θεμάτων, θεωριών και μεθόδων πολιτικής
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εντοπισμού πιθανών συνδέσεων μεταξύ στοιχείων της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης και της εφαρμογής τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής στο πεδίο της αξιολόγησης
- ανάπτυξη της ικανότητας/δεξιότητας αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ένα ολιστικό διαθεματικό πλαίσιο
- ανάπτυξη των κοινωνικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων των φοιτητών καθώς και η μύησή τους σε θέματα μεθοδολογίας και τεχνικών συστηματικής μελέτης και

έρευνας σε σχέση με τις διάφορες επιστημονικές προσεγγίσεις και στο πλαίσιο αντίστοιχων θεωρήσεων για την εκπαίδευση και την ιστορική εξέλιξή της.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές των κυριότερων θεωριών μάθησης, κοινωνιολογίας του σχολείου και εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της εκπαιδευτικής αξιολόγησης
- τα σημαντικότερα θεωρητικά «παραδείγματα» που έχουν εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική αξιολόγηση
- θέματα εφαρμογής της αξιολόγησης στην εκπαίδευση, ειδικά σε σχέση με:
 - την κοινωνική διαμεσολάβηση, η οποία παρεμβάλλεται ανάμεσα στο παιδί και στο γνωσιακό αντικείμενο κατά τη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης-αξιολόγησης
 - τις ρυθμίσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής που διέπουν τη λειτουργία του σχολείου, σε σχέση με τις κυριότερες εκπαιδευτικές πολιτικές (ΥΠΕΠΘ, κόμματα, συνδικαλιστικές οργανώσεις κ.ά.), καθώς και
 - τις επιστημονικές περιοχές, οι οποίες αφορούν το θεσμικό πλαίσιο και τη διοίκηση και οργάνωση που διέπουν την εκπαίδευση και τον ρόλο της στη σύγχρονη εποχή.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με τρεις (3) πιστωτικές μονάδες

α. μία διδακτική μονάδα για παρακολούθηση μαθήματος

β. δύο μονάδες για την βιβλιογραφική προετοιμασία

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καρατζιά-Σταυλιώτη Ε. και Λαμπρόπουλος Χ. (2006). *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση*, Gutenberg, Αθήνα.

Αθανασιάδης Χ., Apple M.W. και Αλεξίου Β. (2002). *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση*, Σαββάλας, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις του διδάσκοντα
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων αξιολόγησης στην εκπαίδευση, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω παρουσίασης ζητημάτων σχετικών με την εκπαιδευτική αξιολόγηση στο μάθημα.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού χαρακτήρα, με σχετικές προαιρετικές εργασίες

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- συστηματική περιγραφή και ανάλυση των βασικών παραμέτρων ενός εκπαιδευτικού συστήματος ή εκπαιδευτικού σχεδίου

- παρουσίαση και ανάλυση μεθόδων και τεχνικών αξιολόγησης ενός εκπαιδευτικού συστήματος ή εκπαιδευτικού σχεδίου
- συγκριτική αντιπαραβολή αξιολογήσεων που αφορούν συγκεκριμένα εκπαιδευτικά σχέδια και συστήματα.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας αξιολόγησης και προσαρμογής ενός εκπαιδευτικού σχεδίου ή προγράμματος σ' ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας κατανόησης και ανάλυσης όρων, εννοιών και τεχνικών που αξιοποιούνται στο πεδίο και ο σχολιασμός της χρήσης τους σε επιλεγμένες περιπτώσεις αξιολόγησης εκπαιδευτικών συστημάτων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ανάλυσης και αξιολόγησης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- ο τρόπος που οι διάφορες εκπαιδευτικές παράμετροι επηρεάζουν τη διαμόρφωση, οργάνωση και λειτουργία των εκπαιδευτικών συστημάτων αλλά και επιμέρους εκπαιδευτικών σχεδίων
- τρόπος αξιολόγησης της δομής, οργάνωσης και λειτουργίας επιλεγμένων εκπαιδευτικών συστημάτων σε ένα συγκριτικό πλαίσιο
- μεθοδολογίες και τεχνικές κατά την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συστημάτων, αλλά και εκπαιδευτικών σχεδίων σε περιπτώσεις αλλαγών και/ή μεταρρυθμίσεων.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην Εκπαίδευση, Gutenberg: Αθήνα 2006.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, *Οδηγός εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας*, επιστ. Υπεύθ. Ι. Σολωμών, Αθήνα 1999

Εκπαιδευτικό δίκτυο Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρυδίκη», «Εθνικοί φάκελοι» www.Eurydice.org.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις του διδάσκοντα
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων σχετικών με το πεδίο, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση της δημιουργικής συμμετοχής στο μάθημα.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με τρεις (3) πιστωτικές μονάδες

- α. μία διδακτική μονάδα για παρακολούθηση μαθήματος
- β. δύο μονάδες για τη βιβλιογραφική προετοιμασία

Ε. ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα, με σχετικές προαιρετικές εργασίες

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- περιγραφή και συγκριτική αντιπαραβολή της έννοιας της αποτελεσματικότητας με άλλες συναφείς έννοιες
- παρουσίαση και κριτική ανάλυση των βασικών ερευνητικών ευρημάτων στο πεδίο της σχολικής αποτελεσματικότητας
- επεξεργασία και συγκριτική παρουσίαση των παραγόντων που συνεργούν στην προώθηση της σχολικής αποτελεσματικότητας και την αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας ανάλυσης εκπαιδευτικών θεμάτων, θεωριών και μεθόδων πολιτικής με συστηματικό και συνθετικό τρόπο
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εντοπισμού πιθανών συνδέσεων μεταξύ στοιχείων της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης και εφαρμογής τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής και εκπαιδευτικής πρακτικής
- ευαισθητοποίηση των φοιτητών-μελλοντικών δασκάλων στο θέμα της προόδου των μαθητών και στα αποτελέσματα της εκπαίδευσής τους
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εκτίμησης και αξιολόγησης της παρουσίας και μάθησης κάθε μαθητή σε ένα ολιστικό, διαθεματικό και βιοπαιδαγωγικό πλαίσιο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές των κυριότερων θεωριών μάθησης, κοινωνιολογίας του σχολείου και εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- εισαγωγή στο πεδίο της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας
- οι σημαντικότεροι ιστορικοί σταθμοί στο πεδίο της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας και η σχέση τους με τις ερευνητικές προσπάθειες ανάδειξης και διερεύνησης της έννοιας της ποιότητας στην εκπαίδευση
- έρευνες στο πεδίο της σχολικής αποτελεσματικότητας και της ποιότητας στην εκπαίδευση στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καρατζιά-Σταυλιώτη Ε. και Λαμπρόπουλος Χ., *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2006.

MacBeath J. (2001). *Η αυτοαξιολόγηση στο σχολείο*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Μπαγάκης Γ. (επιμ). (2005). *Αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας*, εκδ. Μεταίχιμο, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις του διδάσκοντα
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων του πεδίου, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω παρουσίασης ζητημάτων σχετικών με την εκπαιδευτική και σχολική αποτελεσματικότητα και ποιότητα στο μάθημα
- εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με τρεις (3) πιστωτικές μονάδες

- α. μία διδακτική μονάδα για παρακολούθηση μαθήματος
- β. δύο μονάδες για τη βιβλιογραφική προετοιμασία

A. ΑΣΗΜΑΚΗ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα με πρακτικές ασκήσεις

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- κατανόηση και κοινωνιολογική ερμηνεία της λογικής των μηχανισμών που προσδιορίζουν την πορεία των γυναικών στην εκπαίδευση και τη θέση τους στην κοινωνία
- αποσαφήνιση της ιστορικής-κοινωνιολογικής διάστασης της θέσπισης, ανάπτυξης και εξέλιξης της εκπαίδευσης των γυναικών στην Ελλάδα (η ανάλυση πραγματοποιείται με την υποστήριξη ερευνητικών δεδομένων)
- κριτική προσέγγιση και ανάλυση του σχετικού με το φύλο σύγχρονου προβληματισμού, έτσι ώστε να διαφανεί η συμβολή της εκπαίδευσης στη διαμόρφωση των σχετικών στερεοτύπων μέσα στον χώρο και στον χρόνο

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- εμπέδωση βασικών εννοιολογικών-κοινωνιολογικών γνώσεων που είναι απαραίτητες για την κατανόηση των διακρίσεων που εξακολουθούν να υφίστανται οι γυναίκες σήμερα.
- κατανόηση και κριτική προσέγγιση των θεωρητικών προτάσεων
- θεωρητικές γνώσεις και πρακτική εφαρμογή τους με στόχο την τροποποίηση των σχετικών κοινωνικών στερεοτύπων των μαθητών/-τριών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές κοινωνιολογικές έννοιες, χρήσιμες για την κατανόηση των ιστορικών δεδομένων της εκπαίδευσης των γυναικών.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- εισαγωγικές έννοιες (κοινωνικό φύλο, βιολογικό φύλο, έμφυλη ταυτότητα, έμφυλος ρόλος, σεξισμός, πατριαρχία)
- οι φεμινιστικές θεωρίες
- οι θεωρίες για τις διαφορές των δύο φύλων
- οι απαρχές της εκπαίδευσης των γυναικών στην Ελλάδα κατά τον 19^ο αιώνα (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση).
- ο θεσμός της συνεκπαίδευσης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Δεληγιάννη, Β. και Ζιώγου, Σ. (επιμ.) (1999). *Εκπαίδευση και φύλο*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη.

Arnot M. (2004). *Διαδικασίες αναπαραγωγής και φύλου. Εκπαιδευτική θεωρία και φεμινιστικές πολιτικές*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Eyans M. (2004). *Φύλο και κοινωνική θεωρία*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Bryson V. (2005). *Φεμινιστική πολιτική θεωρία*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι

- διαλέξεις
- ανάλυση και κριτική εικονικών κειμένων
- δημιουργική συμμετοχή των φοιτητών/-τριών (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων, που άπτονται των θεματικών ενοτήτων του μαθήματος.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Ασκήσεις εργαστηριακού χαρακτήρα μέσω της επεξεργασίας κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων.
- Εβδομαδιαίος φάκελος

- Εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Α. ΑΣΗΜΑΚΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα με πρακτικές ασκήσεις

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- ανάλυση των διαστάσεων της έννοιας του «κοινωνικού αποκλεισμού», ώστε να αναδειχθεί η πολυπλοκότητα του φαινομένου και η δυσκολία διατύπωσης ενός κοινά αποδεκτού ορισμού
- ανάδειξη των παραγόντων του φαινομένου καθώς και της σχέσης του κοινωνικού και εκπαιδευτικού αποκλεισμού
- παρουσίαση και ανάλυση των χαρακτηριστικών των ευπαθών κοινωνικών κατηγοριών (Τσιγγάνοι, Πόντιοι κ.ά.), ειδικότερα της εκπαιδευτικής τους κατάστασης, καθώς και των συναφών εκπαιδευτικών και κοινωνικών δυσχερειών τους.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- ικανότητα κριτικής προσέγγισης των θεωρητικών γνώσεων σχετικά με την κεντρική έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού
- ικανότητα διαχείρισης των βασικών εννοιολογικών γνώσεων οι οποίες είναι απαραίτητες για την κατανόηση της ποικιλίας των κοινωνικών και των εκπαιδευτικών καταστάσεων του αποκλεισμού
- σχέση θεωρητικών γνώσεων και πρακτικής εφαρμογής με στόχο τον περιορισμό του εκπαιδευτικού και κοινωνικού αποκλεισμού των ειδικών κοινωνικών ομάδων (Τσιγγάνοι, Πόντιοι κ.ά) στο πεδίο της εκπαίδευσης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας· γνώσεις των κύριων θεωριών της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- εννοιολογική αποσαφήνιση και ορισμός του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού σε σχέση και αναφορά συγγενών εννοιών, όπως: φτώχεια, ρατσισμός, μειονότητα, περιθώριο
- ανάλυση των παραγόντων γένεσης του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού
- παρουσίαση της μορφολογίας των κοινωνικά αποκλεισμένων κατηγοριών, καθώς και της εκπαιδευτικής τους κατάστασης
- παρουσίαση και ανάλυση της έννοιας της φτώχειας και της σχέσης της με τη μαθητική διαρροή
- προσέγγιση των πολιτικών αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κασιμάτη Κ. (επιμ.) (1998). *Κοινωνικός αποκλεισμός: η ελληνική εμπειρία*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Παπαδοπούλου Δ. (επιμ.) (2002). *Κοινωνικός αποκλεισμός, για τους ανθρώπους που παραμερίζουμε...*, εκδ. Αρμός, Αθήνα.

Πετμεζίδου, Μ. και Παπαθεοδώρου, Χ. (2004). *Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα.

Paugam S. (1991). *La disqualification social. Essai sur la nouvelle pauvreté* □, P.U.F., Paris.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις

- Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων
- Δημιουργική συμμετοχή των φοιτητών/-τριών (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων, που άπτονται των θεματικών ενοτήτων του μαθήματος.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Ασκήσεις εργαστηριακού χαρακτήρα μέσω της επεξεργασίας κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων
- Εβδομαδιαίος φάκελος
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

A. ΑΣΗΜΑΚΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού χαρακτήρα με πρακτικές ασκήσεις

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο

Στόχοι του μαθήματος:

- Προσέγγιση και ανάλυση του κοινωνικού χαρακτήρα της επιλογής και της οργάνωσης της σχολικής γνώσης.
- Προσέγγιση του τρόπου διαμόρφωσης των παιδαγωγικών πρακτικών για τη διαχείριση της γνώσης στο πλαίσιο του σχολείου, από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές.
- Διασύνδεση των θεωρητικών γνώσεων και των αρχών που διέπουν τις παιδαγωγικές πρακτικές και τη σχολική γνώση στα αναλυτικά προγράμματα και στα σχολικά εγχειρίδια.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- εγκατάσταση θεωρητικής υποδομής που θα επιτρέπει στον/στη φοιτητή/τρια να αντιλαμβάνεται τη σημασία (αρνητική ή θετική) ορισμένων εκπαιδευτικών πρακτικών
- ανάπτυξη κριτικής ικανότητας εντοπισμού του κοινωνικού ελέγχου της γνώσης
- σύνδεση των εκπαιδευτικών πρακτικών που δεν διευκολύνουν την ομαλή μαθησιακή και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών/τριών και προσπάθειες-προτάσεις αλλαγής τους.

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

- Βασικές κοινωνιολογικές έννοιες των θεωριών της πολιτισμικής αναπαραγωγής
- Βασικές γνώσεις της κοινωνιολογικής θεωρίας του Emile Durkeim στις οποίες θεμελιώνει ο Basil Bernstein τη θεωρία του.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες του μαθήματος είναι:

- θεωρίες πολιτισμικής αναπαραγωγής (Bourdieu, Althusser)
- βασικό εννοιολογικό πλαίσιο και συνιστώσες της θεωρίας του Bernstein σχετικά με τις εκπαιδευτικές πρακτικές
- προσέγγιση και ανάλυση της διαδικασίας αναπλαισίωσης της σχολικής γνώσης (αναλυτικά προγράμματα, σχολικά εγχειρίδια)
- προτάσεις της «Νέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης» για τις εκπαιδευτικές πρακτικές.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Bernstein B. (1991). *Παιδαγωγικοί κώδικες και κοινωνικός έλεγχος*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα.

Blackledge, D. και Hunt, B. (2000). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.
Σολομών, Ι. και Κουζέλης, Γ. (1994). *Πειθαρχία και γνώση – Τοπικά α΄*, εκδ. Εταιρείας
Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου, Αθήνα.
Μυλωνάς Θ. (χ.χ.), *Κοινωνική αναπαραγωγή στο σχολείο*, εκδ. Αρμός, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- διαλέξεις
- ενεργός συμμετοχή των φοιτητών/τριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, την προσέγγιση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω ασκήσεων εργαστηριακού χαρακτήρα με βάση την επεξεργασία κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων, που άπτονται των θεματικών εννοιών του μαθήματος
- εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών
- εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιαστούν μια σειρά από χαρακτηριστικά στοιχεία, παράγοντες και διαδικασίες που υπηρετούνται στον προσδιορισμό της σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στη εκπαίδευση και την εργασία. Ειδικότερα καλύπτονται οι ενότητες: Μορφολογικά στοιχεία των αγορών εργασίας. Πληθυσμιακές εξελίξεις και αγορά εργασίας. Μορφολογία και διαχρονικές εξελίξεις της απασχόλησης και της ανεργίας στην Ελλάδα. Συστήματα αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα. Διαρθρωτικές παρεμβάσεις για τη σύνδεση κατάρτισης-απασχόλησης. Διαδικασίες επιλογής επαγγέλματος. Εκπαίδευση και κοινωνική κινητικότητα. Εκπαίδευση και διανομή εισοδήματος από απασχόληση. Εκπαίδευση, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός. Μεθοδολογία προσδιορισμού αναγκών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ΤΟΜΕΑΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

1^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΓΕ Νεοελληνική Γλώσσα Ι	Α. Ιορδανίδου	Υ
	ΓΕ Εισαγωγή στη φιλοσοφία	Ι. Δημητρακόπουλος	Υ
	ΓΕ Μαθηματικά: Αριθμητική και Άλγεβρα	Ε. Κολέζα	Υ
	ΓΕ Μαθηματικά: Γεωμετρία ΔΕΝ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ· ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ, ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ	Χ. Μαρκόπουλος	Υ
	ΓΕ Μουσική: θεωρία και πράξη	Ε. Βικάτου	Ε
	ΓΕ Δημιουργική μέθοδος ρυθμικού και θεατρικού Παιχνιδιού	Μ. Γαλάνη	Ε
	ΓΕ Στοιχεία Πλαστικής	Ν. Πρέσσας	Ε

2^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΓΕ Χημεία Ι	Ανάθεση	Υ
	ΓΕ Επίλυση προβλήματος στα Μαθηματικά	Ε. Κολέζα	Ε
	ΓΕ Εργαστήριο Η/Υ	Χ. Παναγιωτακόπουλος	Υ
	ΓΕ Εισαγωγή στην επιστήμη των Η/Υ	Χ. Παναγιωτακόπουλος	Υ
	ΓΕ Σύγχρονος χορός – ιστορία, εκπαίδευση, χορογραφία	Μ. Γαλάνη	Ε
	ΓΕ Στοιχεία Γενικού Σχεδίου	Ν. Πρέσσας	Ε
	ΓΕ Διδακτική της Μουσικής	Ε. Βικάτου	Ε

3^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΓΕ Νεοελληνική Λογοτεχνία Ι	Θ. Νιφτανίδου	Υ
	ΓΕ Φιλοσοφία και θρησκεία	Ι. Δημητρακόπουλος	Υ
	ΓΕ Εκπαιδευτικό Λογισμικό (δεν προσφέρεται)	Χ. Παναγιωτακόπουλος	Ε
	ΓΕ Ρυθμός και χορός στην εκπαίδευση	Μ. Γαλάνη	Ε

4^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΓΕ	Εισαγωγή στη Φυσική Ι	Γ. Ιωαννίδης	Υ
	ΓΕ	Νεοελληνική Γλώσσα ΙΙ	Α. Ιορδανίδου	Ε
	ΓΕ	Σύγχρονη Φυσική	Γ. Ιωαννίδης	Ε
	ΓΕ	Φιλοσοφία της παιδείας *	Ι. Δημητρακόπουλος	Ε
	ΓΕ	Εκπαιδευτικό δράμα – Διδακτική θεατρικών τεχνών	Μ. Γαλάνη	Ε
	ΓΕ	Μεικτές τεχνικές και εφαρμοσμένες τέχνες	Ν. Πρέσσας	Ε

5^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΓΕ	Εισαγωγή στη Φυσική ΙΙ	Γ. Ιωαννίδης	Ε
	ΓΕ	Διδασκαλία των Μαθηματικών με τη χρήση ΤΠΕ (δεν προσφέρεται)	Χ. Μαρκόπουλος	Ε
	ΓΕ	Ιστορία της Μουσικής Ι	Ε. Βικάτου	Ε

6^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΓΕ	Θρησκευτική εκπαίδευση	Ι. Δημητρακόπουλος	Ε
	ΓΕ	Γλωσσολογία και διδασκαλία της γλώσσας	Α. Ιορδανίδου	Ε
	ΓΕ	Νεοελληνική Λογοτεχνία ΙΙ	Θ. Νιφτανίδου	Ε
	ΓΕ	Διδακτικές προσεγγίσεις στα Μαθηματικά (δεν προσφέρεται)	Χ. Μαρκόπουλος	Ε
	ΓΕ	Γενική Βιολογία	Ανάθεση	Ε
	ΓΕ	Βασική Γενετική - Γενετική της Συμπεριφοράς	Ανάθεση	Ε
	ΓΕ	Γεωγραφία	ιδάσκων Π.Δ. 407/80	Ε
	ΓΕ	Το παιχνίδι στη Φυσική Αγωγή	Μ. Γαλάνη	Ε
	ΓΕ	Επεξεργασία λαϊκών μοτίβων	Ν. Πρέσσας	Ε
ΓΕ	Ιστορία της Μουσικής ΙΙ	Ε. Βικάτου	Ε	

7 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΓΕ Παιδική και Νεανική Λογοτεχνία	Θ. Νιφτανίδου	E
	ΓΕ Υπολογιστές και εκπαίδευση	X. Παναγιωτακόπουλος	E
	ΓΕ Οργάνωση-Διοίκηση με Η/Υ	Γ. Ιωαννίδης	E
	ΓΕ Χημεία ΙΙ	κατ' ανάθεση	E
	ΓΕ Γλυπτικές κατασκευές με ετερόκλητα στοιχεία	N. Πρέσσας	E
	ΓΕ Το τραγούδι: έκφραση και δημιουργία	E. Βικάτου	E
	ΓΕ Βιωματική κινησιολογία και Πρώτες Βοήθειες στο σχολείο	M. Γαλάνη	E

8 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΓΕ Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας	Θ. Νιφτανίδου	E
	ΓΕ Ο ρόλος του διδακτικού υλικού στη διδασκαλία και μάθηση των μαθηματικών (δεν προσφέρεται)	X. Μαρκόπουλος	E
	ΓΕ Μουσική και συγγενείς τέχνες	E. Βικάτου	E
	ΓΕ Σκηνογραφία στον σχολικό χώρο	N. Πρέσσας	E

Το μη προσφερόμενο υποχρεωτικό μάθημα «Νεοελληνική Ιστορία» αντικαθίσταται από μάθημα επιλογής του Τομέα Γενικών Επιστημών (κατηγορία «Θεωρητικών Μαθημάτων»), θεωρούμενο ως υποχρεωτικό.

* Το μάθημα «Φιλοσοφία της παιδείας» ανήκει και στον Τομέα Παιδαγωγικής, στον οποίο προσφέρεται με ανάθεση από μέλος Δ.Ε.Π. του Τομέα Γενικών Επιστημών.

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΠΙΝΑΚΑ**

ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ: Ιστορία της Τέχνης και του Πολιτισμού· Λαογραφία· Εισαγωγή στη Γλωσσολογία· Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Φιλοσοφία· Επιστημολογία· Αγωγή Υγείας.

ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ: Επιστημολογία και Ιστορία των Μαθηματικών· Εφαρμογές των Μαθηματικών· Μοντελοποίηση· Χρήση της τεχνολογίας στη Διδασκαλία των Μαθηματικών· Η κοινωνική διάσταση της Διδακτικής των Μαθηματικών· Ανάπτυξη διδακτικών προσεγγίσεων για την διδασκαλία των Μαθηματικών στο Δημοτικό Σχολείο· Αναλυτικά Προγράμματα για τα Μαθηματικά της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης· Διδακτική Μεθοδολογία Φυσικής Ι· Διδακτική Μεθοδολογία Φυσικής ΙΙ· Ιδέες των παιδιών κατά τη μάθηση φυσικών εννοιών και διδακτικές συνέπειες· Χρήση ιδεών Σύγχρονης Φυσικής στην Α'βάθμια Εκπαίδευση· διδακτικές προσεγγίσεις· Μελέτη και αξιολόγηση των αναλυτικών προγραμμάτων των φυσικών επιστημών της Α'βάθμιας Εκπαίδευσης· Εξέλιξη των ιδεών στη Φυσική και σύνδεσή τους με τη Διδακτική· Περιβαλλοντική Εκπαίδευση· Εισαγωγή στα Σύγχρονα Μαθηματικά· Φυσικές Επιστήμες και Μαθηματικά: εργαστηριακή προσέγγιση στη Διδασκαλία· Φυσική και Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές: εργαστηριακή προσέγγιση στη Διδασκαλία.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η εικονική πραγματικότητα και οι μικρόκοσμοι στην εκπαιδευτική πράξη· Διδασκαλία με τη γλώσσα Logo και τα προγραμματιζόμενα Lego Mindstorms· Διδακτική της Πληροφορικής· Τεχνολογίες, Γλώσσες Προγραμματισμού και εργαλεία παραγωγής Εκπαιδευτικού Λογισμικού· Εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών· Η/Υ και σύγχρονη εκπαιδευτική έρευνα· Εκπαίδευση με χρήση συστημάτων στηριγμένων στον Παγκόσμιο Ιστό· Μηχανοργάνωση εκπαιδευτικών Μονάδων· Εφαρμογή Υπολογιστικών Συστημάτων στην Εκπαιδευτική Διαδικασία· Διδασκαλία του Προγραμματισμού Η/Υ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ Ι

α) Γενική Φυσική: Ορισμοί, ανύσματα, νόμοι κίνησης, έργο και ενέργεια, κρούση, κυκλική κίνηση, υδροστατική, αρμονική κίνηση, κύματα, ήχος και ακουστική βαρύτητα, κινήσεις πλανητών, απλές μηχανές, ροή ρευστών.

β) Θερμότητα: Θερμομετρία, διαστολή σε στερεά, υγρά και αέρια, θερμότητα και έργο, θερμικές μηχανές, υγροποίηση αερίων και χαμηλές θερμοκρασίες, θερμότητα και ατμοσφαιρικά φαινόμενα, μετεωρολογικά φαινόμενα και εποχές, εντροπία.

γ) Φυσική και σχολείο. Φυσική και άλλα μαθήματα. Φυσική και καθημερινή ζωή.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΙΙ

Ηλεκτρικό φορτίο και ηλεκτρικό πεδίο. Αγωγοί και μονωτές. Νόμος του Coulomb. Ηλεκτρικές δυνάμεις. Ηλεκτρική ροή. Νόμος του Gauss. Ηλεκτρική δυναμική ενέργεια. Πείραμα του Millikan. Καθοδικός σωλήνας. Πυκνωτές. Σύνδεση πυκνωτών σε σειρά και παράλληλα. Ηλεκτρικό ρεύμα. Ειδική αντίσταση και αντίσταση αγωγού. Σύνδεση αντιστάσεων σε σειρά και παράλληλα. Κανόνες του Kirchhoff. Μαγνητισμός, μαγνητικό πεδίο της γης. Μαγνητικό πεδίο κινουμένου φορτίου. Νόμος του Ampere. Ηλεκτρομαγνητική επαγωγή. Επαγόμενα ηλεκτρικά πεδία. Νόμος του Faraday. Νόμος του Lenz. Εξισώσεις του Maxwell. Αυτεπαγωγή. Αμοιβαία επαγωγή. Εναλλασσόμενο ρεύμα. Ηλεκτρομαγνητικά κύματα. Ακτινοβολία ηλεκτρομαγνητικού φάσματος. Φύση και διάδοση του φωτός. Ανάκλαση. Γεωμετρική οπτική. Φωτογρα-

φική μηχανική. Ανθρώπινο μάτι. Μεγεθυντικός φακός. Μικροσκόπιο. Τηλεσκόπιο. Φωτόνια.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ **ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΥΣΙΚΗ**

Τα πολύ μικρά – Εκκενώσεις σε αέρια, Φάσματα, Πιθανολογική Φυσική, αρχή απροσδιοριστίας, κύματα και σωματίδια. Σχετικότητα, χωροχρόνος, βαρύτητα. Ατομική Φυσική. Πυρηνική Φυσική. Φυσική στοιχειωδών σωματιδίων. Κοσμολογία: δημιουργία του σύμπαντος. Χρήση εννοιών της σύγχρονης φυσικής για εξήγηση καθημερινών φαινομένων στο σχολείο.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ **ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ Η/Υ**

Αρχές της μηχανογράφησης. Μελέτη σκοπιμότητας. Ανάλυση Συστήματος Η/Υ. Διοικώντας με Η/Υ. Διοικώντας τον Η/Υ. Οργάνωση σκληρού δίσκου. Λεπτομέρειες τύπων Η/Υ, με έμφαση σε μικροϋπολογιστές. Οι 4 τύποι λογισμικού απαραίτητοι για κάθε διοικητική μονάδα. Αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού. Εκπαίδευση σε λογισμικό Η/Υ. Οργανωτικά κριτήρια σε μηχανοργάνωση – Προσωπικό-Σχέσεις. Εργονομία Η/Υ. Αξιολόγηση προσφορών: παράμετροι και μέθοδοι. Επικοινωνία Η/Υ. LAN και WAN. Πρωτόκολλο επικοινωνίας. Χρήση Η/Υ σε σχολεία για διοικητικούς σκοπούς και αύξηση παραγωγικότητας. Μηχανοργάνωση σε επιθεωρήσεις εκπαίδευσης για διοικητικούς και εκπαιδευτικούς-ερευνητικούς σκοπούς.

Ε. ΚΟΛΕΖΑ **ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ: ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΓΕΒΡΑ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος: να βοηθήσει τους υποψήφιους δασκάλους να αναπτύξουν ένα υψηλό επίπεδο κατανόησης και να αποκτήσουν εννοιολογική γνώση των βασικών μαθηματικών εννοιών, ιδεών και διαδικασιών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε διαδικασίες συλλογισμού και απόδειξης, τόσο σε επίπεδο ατομικής κατασκευής, όσο και αξιολόγησης του τρόπου σκέψης άλλων. Βασικός στόχος, επίσης, είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές την ικανότητα επικοινωνίας μέσω της γλώσσας των μαθηματικών για την έκφραση των σκέψεων και τρόπων λύσης μαθηματικών ή πραγματικών προβλημάτων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μαθηματικά της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέχρι Β΄ Λυκείου.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι βασικές ενότητες που θα αποτελέσουν τον κορμό του μαθήματος είναι: αριθμοί, σύνολα, αριθμητικά συστήματα, μέθοδοι απόδειξης στα Μαθηματικά, στοιχεία θεωρίας αριθμών, μοτίβα και σχέσεις (συναρτήσεις) και Στατιστική, πιθανότητες.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Διδακτικές σημειώσεις

Χατζηκυριάκου Κ. (2008). *Μαθηματικά: αριθμοί, σύνολα, σχήματα*. Εκδ. Σοφία.

Harold J. (1982). *Mathematics. A Human Endeavor*. W.H. Freeman and Company.
Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διάλεξη και εργασία σε ομάδες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση.

E. ΚΟΛΕΖΑ

ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 2^ο

Στόχοι του μαθήματος: να προσφέρει στους φοιτητές την ευκαιρία να κατανοήσουν τα μαθηματικά μέσα από προσωπική διερεύνηση και διαδικασίες επίλυσης προβλήματος, να διερευνήσουν προβληματικές καταστάσεις, στις οποίες τα μαθηματικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ερμηνεύσουν, να αναλύσουν, να προβλέψουν, να γενικεύσουν, και να κατανοήσουν βαθύτερα το πρόβλημα που ερευνάται. Το περιεχόμενο του μαθήματος αποτελεί το πρακτικό σκέλος του μαθήματος «Μαθηματικά Ι» και σχεδιάστηκε έτσι ώστε να μπορέσουν οι φοιτητές να εμβαθύνουν στις βασικές μαθηματικές έννοιες μέσω της επίλυσης προβλημάτων. Τα προβλήματα επιλέγονται σε σχέση με τα εξής κριτήρια:

- ✓ τα μαθηματικά είναι σημαντικά
- ✓ έχουν ιστορικές ρίζες
- ✓ επιτρέπουν την ανάπτυξη ευρετικών διαδικασιών
- ✓ επιτρέπουν διεπιστημονικές συνδέσεις
- ✓ προσεγγίζονται μέσα από μια ποικιλία στρατηγικών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Περιεχόμενο των μαθημάτων «Μαθηματικά Ι» και «ΙΙ».

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- ✓ σημαντικά προβλήματα από την ιστορία των μαθηματικών
- ✓ ευρετικές και στρατηγικές επίλυσης προβλήματος (Αριθμητική, Άλγεβρα, Γεωμετρία)
- ✓ επιχειρηματολογία και απόδειξη στα μαθηματικά.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Διδακτικές Σημειώσεις.

Polya G. (2001). *Η μαθηματική ανακάλυψη. Κατανόηση, μάθηση και διδασκαλία του τρόπου επίλυσης προβλημάτων*, εκδ. Κάτοπτρο.

Polya G. (1998). *Πώς να το λύσω*, εκδ. Καρδαμίτσα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εργασία σε ομάδες: Συνεργατική επίλυση προβλήματος. Αναμένεται οι φοιτητές στο πλαίσιο της ομάδας, να μπορούν να συντάξουν μια αναλυτική παρουσίαση της διαδικασίας επίλυσης που ακολούθησαν και του τελικού αποτελέσματος. Θα δίνονται επίσης και εργασίες που πρέπει να γίνονται αντικείμενο ατομικής επεξεργασίας στο σπίτι. Σε όλες τις περιπτώσεις οι καταγραφές θα εκτίθενται στο portfolio.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- portfolio (40% της συνολικής βαθμολογίας), που θα συγκροτείται από αναλυτικές περιγραφές διαδικασιών επίλυσης προβλήματος
- τελική γραπτή εξέταση (60% της συνολικής βαθμολογίας).

Χ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ **ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ: ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος: κατανόηση βασικών μαθηματικών εννοιών από τον χώρο της Γεωμετρίας. Οι έννοιες αυτές προσεγγίζονται μέσα από την ιστορική τους εξέλιξη και τις εφαρμογές τους. Έμφαση δίνεται στην επίλυση προβλημάτων της καθημερινής ζωής και στην ανάπτυξη της απόδειξης και της αιτιολόγησης ισχυρισμών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Γνώση βασικών μαθηματικών εννοιών.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι βασικές ενότητες του μαθήματος είναι:

- Γεωμετρικές κατασκευές-Γεωμετρικοί τόποι
- Ιστορικά γεωμετρικά προβλήματα – Ευκλείδεια προσέγγιση
- Επίπεδα γεωμετρικά σχήματα
- Εμβαδά κανονικών και μη κανονικών σχημάτων (π.χ. Νόμος του Pick)
- Μέγιστα και ελάχιστα στη Γεωμετρία
- Γεωμετρικά στερεά
- Γεωμετρικοί μετασχηματισμοί
- Αναλυτική γεωμετρία
- Μετρήσεις-Ιστορία γεωμετρικών οργάνων

Το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτικές εργαστηριακές ασκήσεις όπου οι φοιτητές/τριες αντιμετωπίζουν ομαδικά οι ίδιοι μαθηματικές καταστάσεις που δίνουν έμφαση στην ανάπτυξη της διαισθητικής σκέψης. (π.χ. χρήση υλικών, κατασκευές, σχεδιασμός μακέτας). Οι καταστάσεις αυτές επικεντρώνονται στην περιοχή της Γεωμετρίας και επεκτείνουν τα θέματα που αντιμετωπίζονται στη διάλεξη του μαθήματος.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Διδακτικές Σημειώσεις

Τριανταφυλλίδης Τ. και Σδρόλιας Κ., (2005). *Βασικές μαθηματικές έννοιες για τον εκπαιδευτικό της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης*. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

Bunt, L. N. H., Jones, P. S., Bedient, J. D. (1981). *Οι ιστορικές ρίζες των στοιχειωδών μαθηματικών*. Εκδόσεις Γ. Α. Πνευματικός.

Boyer, C. B. &Merzbach, U.C., (1997). *Η ιστορία των Μαθηματικών*. Εκδόσεις Γ.Α. Πνευματικός.

<http://www.mathlab.upatras.gr/>

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Συνδυασμός διαλέξεων, συζητήσεων και προσωπικών αναστοχασμών. Οι φοιτητές με κατάλληλες ερωτήσεις θα παρακινούνται να συμμετέχουν στη συζήτηση στην τάξη αλλά και θα αντιμετωπίζουν θέματα σχεδιασμού δραστηριοτήτων και διδασκαλιών σε ομάδες εργασίας.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση θα γίνεται από τις τελικές εξετάσεις του μαθήματος (80%) και από το Portfolio που θα συγκροτείται από τις εργαστηριακές ασκήσεις (20%).

Χ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 5^ο

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα στοχεύει στην απόκτηση από τη μεριά των φοιτητών των απαραίτητων ικανοτήτων-δεξιοτήτων για την ενσωμάτωση των Νέων Τεχνολογιών στη διδασκαλία των μαθηματικών. Μέσα από την παρουσίαση σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων θα δοθεί έμφαση στον ρόλο των ψηφιακών μέσων στη διδασκαλία και μάθηση μαθηματικών εννοιών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Στοιχειώδεις γνώσεις χρήσης Η/Υ, Μαθηματικά: Αριθμητική και Άλγεβρα, Μαθηματικά: Γεωμετρία.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι βασικές ενότητες του μαθήματος είναι:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία των μαθηματικών με τη χρήση NT
- Ο ρόλος των πολλαπλών αναπαραστάσεων
- Δυναμικά περιβάλλοντα μάθησης της Γεωμετρίας
- Μαθηματικοί μικρόκοσμοι
- Αξιοποίηση των NT στη διδασκαλία των μαθηματικών
- Διδακτικές μέθοδοι – Οργάνωση και διδακτική διαχείριση της τάξης των μαθηματικών που περιλαμβάνει τη χρήση NT
- Σχεδιασμός Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων με NT
- Παρουσίαση και Αξιολόγηση εκπαιδευτικών λογισμικών
- Κατά τη διάρκεια του μαθήματος οι φοιτητές θα πειραματιστούν με τη χρήση NT και τον σχεδιασμό διδασκαλιών που θα περιλαμβάνουν τη χρήση τους. Επιπλέον οι φοιτητές θα υλοποιήσουν τις διδασκαλίες που θα σχεδιάσουν στις σχολικές τάξεις που επισκέπτονται στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Διδακτικές Σημειώσεις

Κυνηγός, Χρ. (2007). *Το μάθημα της διερεύνησης*. Ελληνικά Γράμματα.

Καλαβάσης, Φ., Μειμάρης Μ. (επιμ.) (1997). *Διδακτική Μαθηματικών και Νέες Τεχνολογίες*. Εκδ. Gutenberg.

<http://www.mathlab.upatras.gr/>

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Συνδυασμός διαλέξεων, συζητήσεων και προσωπικών αναστοχασμών. Οι φοιτητές θα μελετούν και θα παρουσιάζουν ερευνητικά άρθρα από την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με την αξιοποίηση των NT στη διδασκαλία των μαθηματικών.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση θα γίνεται από τις τελικές γραπτές εξετάσεις του μαθήματος (50%) και από το portfolio που θα συγκροτείται από τις εβδομαδιαίες εργασίες αλλά και τις παρουσιάσεις των άρθρων που θα μελετώνται κατά τη διάρκεια του μαθήματος (50%).

X. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η αξιοποίηση των σύγχρονων θεωριών μάθησης των μαθηματικών στην διαμόρφωση των αναλυτικών προγραμμάτων και των διδακτικών εγχειριδίων για την διδασκαλία και μάθηση του μαθήματος των μαθηματικών στο Δημοτικό σχολείο. Η σύνδεση θεωρίας και πράξης στη διαμόρφωση μαθησιακών περιβαλλόντων για τα μαθηματικά θα δώσει τη δυνατότητα στους φοιτητές να συνειδητοποιήσουν τον αναγκαίο ρόλο τους ως

μελλοντικοί δάσκαλοι στην αξιολόγηση των προτεινόμενων διδακτικών πρακτικών και στην επιλογή και ανάπτυξη των κατάλληλων διδακτικών προσεγγίσεων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: «Μαθηματικά: Αριθμητική και Άλγεβρα» και «Μαθηματικά: Γεωμετρία».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με το υποχρεωτικό μάθημα «Διδακτική Ι: Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των Μαθηματικών» και συνοδεύεται με υποχρεωτική Πρακτική άσκηση (στα σχολεία) στα μαθηματικά, όπου οι φοιτητές/-τριες θα σχεδιάζουν και θα πραγματοποιούν μια σειρά εναλλακτικών διδασκαλιών. Το μάθημα συγκροτείται από τις ακόλουθες ενότητες:

- Θεωρίες αναλυτικών προγραμμάτων
- Αναλυτικό πρόγραμμα μαθηματικών, Σύγκριση αναλυτικών προγραμμάτων (σε διεθνές επίπεδο)
- Σχολικά εγχειρίδια: Ανάλυση και αξιολόγηση
- Κριτική και ανάπτυξη μαθηματικών δραστηριοτήτων
- Τα είδη και ο ρόλος των διδακτικών εργαλείων στη διδασκαλία και μάθηση των μαθηματικών (Παρουσίαση και αξιοποίηση των σημαντικότερων διδακτικών εργαλείων π.χ. Dienes, Τάνγκραμ, Pattern Blocks, Ράβδοι του Cuisenaire, λογισμικά – εφαρμογές στον υπολογιστή κ.ά.)
- Ανάπτυξη καινοτόμων διδακτικών προσεγγίσεων.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Διδακτικές Σημειώσεις.

John Van de Walle (2005). *Μαθηματικά για το Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Μια εξελικτική διαδικασία*. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

Ε. Κολέζα (2000). *Γνωσιολογική και διδακτική προσέγγιση των στοιχειωδών μαθηματικών εννοιών*. Εκδ. Leader Books.

L. Streefland (επιμ.) (2000). *Ρεαλιστικά Μαθηματικά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Εκδ. Leader Books.

<http://www.mathlab.upatras.gr/>

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Συνδυασμός διαλέξεων, συζητήσεων, διερευνήσεων και προσωπικών αναστοχασμών. Οι φοιτητές με κατάλληλες ερωτήσεις θα παρακινούνται να συμμετέχουν στη συζήτηση στην τάξη αλλά και θα αντιμετωπίζουν θέματα σχεδιασμού δραστηριοτήτων και διδασκαλιών σε ομάδες εργασίας.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση θα γίνεται από τις τελικές εξετάσεις του μαθήματος (60%) και από το Portfolio που θα συγκροτείται εβδομαδιαίες εργασίες, τα σχέδια διδασκαλίας και την αξιολόγηση των διδασκαλιών που θα πραγματοποιηθούν στην πρακτική – εργαστηριακή άσκηση (40%).

X. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 8^ο

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα στοχεύει στην απόκτηση από τη μεριά των φοιτητών των απαραίτητων ικανοτήτων-δεξιοτήτων προκειμένου να είναι σε θέση να αναπτύξουν μαθησιακά περιβάλλοντα για τη διδασκαλία των μαθηματικών όπου οι μαθηματικές έννοιες αποκτούν «νόημα» για τους μαθητές. Ο σχεδιασμός των μαθησιακών περιβαλλόντων θα δίνει έμφαση στην βαθμιαία μαθηματοποίηση από

τη μεριά των μαθητών δραστηριοτήτων παιγνιώδους μορφής που θα κεντρίζουν το ενδιαφέρον, αλλά και θα προωθούν την μαθηματική διερεύνηση και την κατασκευή μαθηματικών νοημάτων. Στόχος είναι η εμπλοκή των μαθητών σε δραστηριότητες μέσα από τις οποίες θα προβληματίζονται, θα κάνουν υποθέσεις και θα αξιοποιούν μαθηματικές ιδέες και έννοιες προκειμένου να ελέγξουν τις υποθέσεις και να επιλύσουν «πραγματικά» προβλήματα που τους κεντρίζουν το ενδιαφέρον.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: «Διδακτική Μαθηματικών Ι», «Διδακτική Μαθηματικών ΙΙ».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι βασικές ενότητες του μαθήματος είναι:

- Αξιολόγηση μαθησιακών περιβαλλόντων που περιλαμβάνουν την χρήση εκπαιδευτικών προγραμμάτων (Cabri Geometry, The Geometer's *Sketchpad*, Logo αλλά και το ψηφιακό υλικό που προτείνει το Παιδ. Ινστιτούτο)
- Αξιολόγηση διδακτικών προσεγγίσεων με τη χρήση χειραπτικών υλικών (Τάνγκραμ, Pattern Blocks, Ράβδοι του Cuisenaire, κ.ά.)
- Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αξιολόγηση:
 - ✓ Διδακτικής ενότητας με χρήση νέων τεχνολογιών (αριθμητική και γεωμετρία)
 - ✓ Διδακτικής ενότητας με χρήση χειραπτικών υλικών (αριθμητική και γεωμετρία)
 - ✓ project
 - ✓ Διδακτικής ενότητας με έμφαση στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας
 - ✓ Διδακτικής ενότητας με έμφαση στην διαθεματικότητα και διαπολιτισμικότητα
 - ✓ portfolio των μαθητών

Αρχικά θα δοθεί έμφαση στην αξιολόγηση διαφόρων περιβαλλόντων μάθησης που περιλαμβάνουν τη χρήση υπολογιστικών περιβαλλόντων αλλά και χειραπτικών διδακτικών υλικών. Στην συνέχεια οι φοιτητές θα σχεδιάσουν και θα αναπτύξουν μια σειρά από μαθησιακά περιβάλλοντα τα οποία θα αξιολογήσουν μέσα από την πειραματική εφαρμογή τους στη σχολική τάξη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Διδακτικές Σημειώσεις

Τζεκάκη, Μ. (2010). *Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*, εκδ. Ζυγός.

Λεμονίδης Χ. (2008). *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου*, εκδ. Πατάκη.

<http://www.mathlab.upatras.gr/>

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Συνδυασμός διαλέξεων, συζητήσεων και προσωπικών αναστοχασμών. Οι φοιτητές θα μελετούν και θα παρουσιάζουν ερευνητικά άρθρα από την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη μαθηματικών δραστηριοτήτων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση θα γίνεται από τις τελικές γραπτές εξετάσεις του μαθήματος (50%) και από το portfolio (50%) που θα συγκροτείται από τα διδακτικά περιβάλλοντα που θα σχεδιάσουν και τις παρουσιάσεις των άρθρων που θα μελετώνται κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

A. ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Ι

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος: Σύγχρονη γλωσσολογική θεώρηση της σχολικής Γραμματικής, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της διδασκαλίας της γλώσσας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Περιγράφονται και αναλύονται τα βασικά γραμματικά φαινόμενα της νεοελληνικής γλώσσας, κυρίως όσον αφορά τη φωνολογία και τη μορφολογία (φθόγγοι-φωνήματα, ονοματικό και ρηματικό σύστημα, ιδιομορφίες στον τρόπο κλίσης, λόγιοι σχηματισμοί, διπλοτυπίες, φωνές-διαθέσεις, εγκλίσεις, χρόνοι, τρόπος ενέργειας).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Holton D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Eι. (1999), *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη.

Ιορδανίδου Ά. (επιμ.) (1999), *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*, Α' τόμος, Αθήνα, εκδ. Πατάκη.

Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ. (σε συνεργασία με: Α. Μόζερ, Αικ. Μπακάκου-Ορφανού και Σ. Σκοπετέα) (2005), *Γραμματική της Νέας Ελληνικής*, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Λεξικό της κοινής νεοελληνικής (1998), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, www.komvos.edu.gr/dictionaries

Mackridge P. (1990), *Νεοελληνική γλώσσα*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη.

Μπαμπινιώτης Γ. (1998), *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα, Κέντρο Λεξικολογίας.

Νέες σχολικές Γραμματικές (2009): *Γραμματική Ε' και Στ' Δημοτικού, Γραμματική Γυμνασίου*, www.pi-schools.gr.

Τζάρτζανος Α., *Νεοελληνική σύνταξις*, τόμ. Α' και Β' (1946), Θεσσαλονίκη, εκδ. Κυριακίδη, 1989.

Τριανταφυλλίδης Μ. (εισηγ.), *Νεοελληνική γραμματική*, ανατύπωση της έκδοσης του Ο.Ε.Σ.Β. (1941) με διορθώσεις, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1978.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρουσίαση επιλεγμένων θεμάτων, ανάλυση και συζήτηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Οι φοιτητές πρέπει να ανταποκριθούν με επιτυχία σε δοκιμασίες (τεστ) με γλωσσικές ασκήσεις (ορθογραφίας, στίξης, μονοτονικού, συλλαβισμού, κλίσης ονομάτων και ρημάτων) για να κατοχυρώσουν τη βαθμολογία στο μάθημα, το οποίο εξετάζεται με γραπτές εξετάσεις.

A. ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ II

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β'

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος: Σύγχρονη γλωσσολογική θεώρηση της σχολικής Γραμματικής, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της διδασκαλίας της γλώσσας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εξετάζονται τα βασικότερα θέματα σύνταξης και σημασιολογίας που ενδιαφέρουν άμεσα τον χρήστη και τον μελλοντικό δάσκαλο της νεοελληνικής γλώσσας (διάκριση Ονοματικού και Ρηματικού Συνόλου, χωρισμός και χαρακτηρισμός προτάσεων, συντακτικοί μετασχηματισμοί, λειτουργίες των προθέσεων και των συνδέσμων, λόγια στοιχεία στο νεοελληνικό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις, φαινόμενα συνωνυμίας, αντωνυμίας, πολυσημίας κ.ά.).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Holton D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Eι. (1999), *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη.

Ιορδανίδου Α. (επιμ.) (2005), *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*, β' τόμος, Αθήνα: Πατάκης.

- Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ. (σε συνεργασία με: Αμ. Μόζερ, Αικ. Μπακάκου-Ορφανού, Σ. Σκοπετέα) (2005), *Γραμματική της Νέας Ελληνικής*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Λεξικό της κοινής νεοελληνικής* (1998), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, www.komvos.edu.gr/dictionaries/
- Mackridge P. (1990), *Νεοελληνική γλώσσα*, Αθήνα: Πατάκης.
- Μπαμπινιώτης Γ. (1998), *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Νέες σχολικές Γραμματικές (2009): *Γραμματική Ε' και Στ' Δημοτικού, Γραμματική Γυμνασίου*, www.pi-schools.gr.
- Τζάρτζανος Α., *Νεοελληνική σύνταξις*, τόμοι Α' και Β' (1946), Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης 1989.
- Τριανταφυλλίδης Μ. (εισηγ.), *Νεοελληνική γραμματική*, ανατύπωση της έκδοσης του ΟΕΣΒ (1941) με διορθώσεις, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1978.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρουσίαση επιλεγμένων θεμάτων, ανάλυση και συζήτηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Οι φοιτητές παραδίδουν γραπτή εργασία (δίνονται ενδεικτικά θέματα εργασιών από τη διδάσκουσα και σχετική βιβλιογραφία) ή παρουσιάζουν προφορικά την εργασία τους στο μάθημα ή προσέρχονται σε γραπτές εξετάσεις. Ειδική βιβλιογραφία για κάθε θέμα εργασίας διατίθεται στο γραφείο της διδάσκουσας με δυνατότητα δανεισμού και φωτοτύπησης. Ενδεικτικά θέματα εργασιών:

1. Αμετάβατα ρήματα [καταγραφή από λεξικά και γραμματικές και αναζήτηση παραδειγμάτων από κείμενα*]
2. Ρήματα που συντάσσονται με γενική [καταγραφή από λεξικά και γραμματικές και αναζήτηση παραδειγμάτων από κείμενα*]
3. Παθητικά μεταβατικά ρήματα, π.χ. επεξεργάζομαι [καταγραφή από λεξικά και γραμματικές και αναζήτηση παραδειγμάτων από κείμενα*]
4. Ρήματα ενεργητικής φωνής με μετοχή παθητικού παρακειμένου [καταγραφή από λεξικά και γραμματικές και αναζήτηση παραδειγμάτων από κείμενα*]
5. Λεξιλόγιο κοινωνικών ή επαγγελματικών ομάδων – η γλώσσα των νέων, η γλώσσα των Η/Υ κτλ. [έρευνα σε ειδικά λεξικά και αναζήτηση παραδειγμάτων σε κείμενα]
6. Συνηθισμένες αποκλίσεις από ορθούς λεκτικούς τύπους, π.χ. ανταπεξέρχομαι αντί για αντεπεξέρχομαι [καταγραφή από λεξικά, αναζήτηση παραδειγμάτων από κείμενα* και έρευνα στον προφορικό λόγο]
7. Συνηθισμένες περιπτώσεις εννοιολογικής σύγχυσης (π.χ. εδώλιο – ειδώλιο) [καταγραφή από λεξικά, αναζήτηση παραδειγμάτων από κείμενα* και έρευνα στον προφορικό λόγο]

* Αποδελτίωση από λογοτεχνικά, επιστημονικά και δημοσιογραφικά κείμενα σε έντυπη μορφή ή σε ηλεκτρονική μορφή στο διαδίκτυο (<http://www.google.com/>, ΕΘΕΓ στο <http://www.ilsp.gr>)

A. ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ'

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: Ανάδειξη της γλωσσολογικής διάστασης στο γλωσσικό μάθημα στο ελληνικό δημοτικό σχολείο, και ιδιαίτερα της σχέσης κειμένου, συμφραζομένων και γραμματικής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: «Νεοελληνική Γλώσσα Ι» και «ΙΙ».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ανάπτυξη των θέσεων της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας στον τομέα της διδασκαλίας της γλώσσας. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδε-

ται στις θεωρίες της Κοινωνιογλωσσολογίας και της Κειμενοκεντρικής Προσέγγισης σε σύνδεση με την εντός συμφραζομένων διδασκαλία της γραμματικής. Αναλύονται συγκεκριμένες προτάσεις εφαρμογής στη διδασκαλία της γλώσσας στο δημοτικό σχολείο, βάσει των νέων βιβλίων (2006).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Ιορδανίδου Α. – Φτερνιάτη Α. (επιμ.) (2000), *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*, εκδ. Πατάκη.
- Ιορδανίδου, Α. (2007), «Κειμενοκεντρικές προσεγγίσεις του σχολικού εγγραμματισμού: κείμενο – συμφραζόμενα – γραμματική», στο Η. Γ. Ματσαγγούρας (επιμ.), *Σχολικός γραμματισμός*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Καραντζόλα, Ε. (2000), «Γραμματική, γλωσσικό μάθημα και προγράμματα σπουδών στην Ελλάδα», *Γλωσσικός Υπολογιστής* (τόμος 2), Θεσσαλονίκη, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (διαθέσιμο στο διαδίκτυο: www.komvos.edu.gr).
- Κωστούλη, Τ. (2000), «Κειμενοκεντρική προσέγγιση και γλωσσικό μάθημα», στο Α. Φ. Χρηστίδης (επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (διαθέσιμο στο διαδίκτυο: www.komvos.edu.gr/odigos).
- Μήτσης Ναπ. (2004), *Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης*, Αθήνα: Gutenberg.
- Χατζηλουκά-Μαυρή, Ει. και Ιορδανίδου, Α. (2009), «Ζητήματα διδασκαλίας του γραπτού λόγου στο δημοτικό σχολείο», *Νέα Παιδεία*, 131.
- Χατζηλουκά-Μαυρή, Ειρ. και Ιορδανίδου, Α. (2010). «Η κειμενοκεντρική διάσταση της διδασκαλίας της γραμματικής στο δημοτικό σχολείο: προτάσεις και προβληματισμοί», *Πρακτικά 30ής Συνάντησης Εργασίας, Τομέας Γλωσσολογίας – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρουσίαση επιλεγμένων θεμάτων, ανάλυση και συζήτηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Οι φοιτητές παραδίδουν γραπτή εργασία (δίνονται ενδεικτικά θέματα εργασιών από τη διδάσκουσα και σχετική βιβλιογραφία) ή προσέρχονται σε προφορικές εξετάσεις.

Οι φοιτητές αναλαμβάνουν ατομικά ή ανά δύο να εκπονήσουν διδακτικό υλικό για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο. Το υλικό πρέπει να

- απευθύνεται σε συγκεκριμένη ηλικία μαθητών (σχολική τάξη)
- υλοποιεί τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος για τη συγκεκριμένη τάξη (ΔΕΠΠΣ, στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, <http://www.pi-schools.gr>)
- αναφέρεται σε συγκεκριμένο θέμα (π.χ. *Πάμε κινηματογράφο;*)
- περιλαμβάνει κείμενα από διάφορα είδη λόγου και είδη κειμένων, που να συνοδεύονται από ασκήσεις κατανόησης, ασκήσεις παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου, ασκήσεις γραμματικής και λεξιλογίου
- να καλύπτει τις ανάγκες σχολικού μαθήματος δύο εβδομάδων περίπου.

Θ. ΝΙΦΤΑΝΙΔΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Ι

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο

Στόχοι του μαθήματος: Η αφομοίωση από τους φοιτητές της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας και η εξοικείωσή τους με τα εννοιολογικά δεδομένα της νεοελληνικής φιλολογίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Στοιχεία της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία: ορισμός βάσης του χώρου, εξέταση ζητημάτων ορολογίας και μεθόδου, παρουσίαση των κύριων οριζουσών της φιλολογικής εργασίας. Παρουσίαση της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας: (i) Προσδιορισμός των χωρο-χρονικών πλαισίων και συνοπτική παρακολούθηση των κύριων σταθμών της νεοελληνικής λογοτεχνικής παραγωγής από τις πρώτες της αρχές έως και τον 18^ο αιώνα. (ii) Αναλυτική, οργανωμένη κατά γραμματολογικές ενότητες, εξέταση των κύριων κεφαλαίων της νεοελληνικής λογοτεχνίας του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Beaton R., *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία. Ποίηση και πεζογραφία, 1821-1992*, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1996.

Δημαράς Κ. Θ., *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, εκδ. Γνώση, Αθήνα 2000.

Μιράσγεζη Μ., *Νεοελληνική λογοτεχνία*, τ. Α'-Β', 1978 και 1982.

Πολίτης Λ., *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2009.

Vitti M., *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, εκδ. Οδυσσεάς, Αθήνα 2009.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Σειρά εισηγήσεων

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση

Θ. ΝΙΦΤΑΝΙΔΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ II

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ'

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: Η εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα ερμηνείας και διδασκαλίας έργων της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας και έννοιες βάσης της νεοελληνικής φιλολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Προσέγγιση σημαντικών σταθμών της ιστορίας της νεοελληνικής γραμματείας βασιζόμενη στην ερμηνευτική ανάλυση αντιπροσωπικών έργων ποίησης και πεζογραφίας, καθώς και στην εξέταση ζητημάτων που αφορούν στη διδασκαλία της λογοτεχνίας. Η ειδική θεματική του μαθήματος θα επιλεγεί από το εξής πλαίσιο: η ποίηση του Διονύσιου Σολωμού και του Ανδρέα Κάλβου, η Νέα Αθηναϊκή Σχολή στην ποίηση και την πεζογραφία, Κ. Π. Καβάφης, Νίκος Καζαντζάκης, η ποίηση του Κ. Γ. Καρυωτάκη και η γενιά του 1920, η γενιά του 1930 στην ποίηση και την πεζογραφία, η μεταπολεμική ποίηση και πεζογραφία.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Αποστολίδου Β. / Χοντολίδου Ε., *Λογοτεχνία και εκπαίδευση*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα 1999.

Καλογήρου Τζ. / Λαλαγιάννη Β., *Η λογοτεχνία στο σχολείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα 2005.

Νιφτανίδου Χ. Μ., *Η διδασκαλία της λογοτεχνίας. Ιστορική και συγχρονική προοπτική*, εκδ. Περί Τεχνών, Πάτρα 2008.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Σειρά εισηγήσεων

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση· δυνατότητα εκπόνησης μη απαλλακτικής εργασίας.

Θ. ΝΙΦΤΑΝΙΔΟΥ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος: Η εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα ερμηνείας και διδασκαλίας έργων της παιδικής και νεανικής λογοτεχνίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας και έννοιες βάσης της νεοελληνικής φιλολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι να προτείνει ένα σύνολο εννοιών και μεθόδων για τη συστηματική μελέτη και διδασκαλία της παιδικής και νεανικής λογοτεχνίας. Στο πλαίσιο αυτό: (α) θα προταθεί ο ορισμός της παιδικής / νεανικής λογοτεχνίας ως λογοτεχνικού είδους και γνωστικού αντικειμένου (β) θα παρουσιαστεί το ιστορικό διάγραμμα της νεοελληνικής και της ευρωπαϊκής παιδικής / νεανικής λογοτεχνίας και θα αναλυθεί ένα ειδικά επιλεγμένο σώμα πεζογραφικών κειμένων και, τέλος, (γ) θα εξεταστούν ορισμένα ειδικότερα ζητήματα αναφοράς, όπως η δυνατότητα της αξιοποίησης των δεδομένων της σύγχρονης θεωρίας της λογοτεχνίας στη μελέτη της παιδικής / νεανικής λογοτεχνίας, η προσέγγιση της τελευταίας υπό το πρίσμα της εξελικτικής ψυχολογίας, η αξιοποίηση της έννοιας της διαθεματικότητας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καλλέργης Η., *Προσεγγίσεις στην παιδική λογοτεχνία*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 1995.

Κανατσούλη Μ., *Εισαγωγή στη θεωρία και την κριτική της παιδικής λογοτεχνίας*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2002.

Καρπόζηλου Μ., *Το παιδί στη χώρα των βιβλίων*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 1994.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Σειρά εισηγήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση· δυνατότητα εκπόνησης μη απαλλακτικής εργασίας.

Θ. ΝΙΦΤΑΝΙΔΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 8^ο

Στόχοι του μαθήματος: Η εξοικείωση των φοιτητών με ιστορικά και εννοιολογικά δεδομένα της σύγχρονης θεωρίας της λογοτεχνίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Έννοιες βάσης της επιστήμης της νεοελληνικής φιλολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγική εξέταση των κύριων κεφαλαίων της σύγχρονης θεωρίας της λογοτεχνίας: ορισμός βάσης του χώρου και των κύριων εννοιών του, παρουσίαση των κύριων Σχολών και τάσεων της θεωρητικής σκέψης του 20^{ου} αιώνα, αναφορά στην πραγματεία του Αριστοτέλη *Περί Ποιητικής*, καθώς και στη νεοελληνική θεωρία της λογοτεχνίας. Προσέγγιση ορισμένων ειδικότερων ζητημάτων αναφοράς, όπως: (α) η δυνατότητα της αξιοποίησης των εργαλείων της θεωρίας της λογοτεχνίας στη διδακτική πράξη· (β) η διαπλοκή της σύγχρονης θεωρητικής σκέψης με επιστημονικούς τομείς όπως η γλωσσολογία, η φιλοσοφία, η ψυχανάλυση (κ.ά.) και η σχέση της με τα πεδία της λογοτεχνικής κριτικής και της συγκριτικής γραμματολογίας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Compagnon, *Ο δαίμων της θεωρίας. Λογοτεχνία και κοινή λογική*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2003.

Culler J., *Λογοτεχνική θεωρία. Μια συνοπτική εισαγωγή*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2000.

Ηγκλετον Τ., *Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας*, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2008.

Selden R. (επιμ.), *Από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών – Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 2004.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Σειρά εισηγήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση· δυνατότητα εκπόνησης μη απαλλακτικής εργασίας.

Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ Η/Υ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 2^ο

Στόχοι του μαθήματος: (α) εξοικείωση των φοιτητών με τον τρόπο λειτουργίας των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών, οι οποίες είναι στενά δεμένες με τη σύγχρονη εκπαιδευτική διαδικασία, (β) ανάδειξη των αναγκών ή των αιτιών που οδήγησαν στις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις (γ) εστίαση στις σύγχρονες τάσεις της τεχνολογίας στον χώρο των υπολογιστών και των δικτύων. Η γνώση των θεμάτων που πραγματεύεται το συγκεκριμένο μάθημα θα δώσει στον εν δυνάμει εκπαιδευτικό τη δυνατότητα να δημιουργήσει μια σφαιρική εικόνα για τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις με χώρο αναφοράς και την εκπαίδευση. Θα του δώσει, επίσης, τη δυνατότητα να εξοικειωθεί με την «τεχνολογική» ορολογία, να συζητά, να αναλύει και να αιτιολογεί συναφή θέματα, βελτιώνοντας έτσι το επίπεδο του τεχνολογικού του αλφαριθμητισμού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα συγκροτείται από τις ακόλουθες ενότητες:

Ενότητα 1. *Δομή και Λειτουργία του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή*

- Ο ψηφιακός ηλεκτρονικός υπολογιστής
- Δομή και λειτουργία του σύγχρονου υπολογιστή, κύρια και περιφερειακή μνήμη, λανθάνουσα μνήμη, αρχιτεκτονική υπολογιστών, κυκλώματα χρονισμού, μητρική πλακέτα και θυγατρικές πλακέτες
- Περιφερειακές μονάδες και βασικά χαρακτηριστικά τους
- Το πρόγραμμα, οι γλώσσες προγραμματισμού και ο προγραμματιστής
- Κατηγοριοποίηση ηλεκτρονικών υπολογιστών

Ενότητα 2. *Υπολογιστικά συστήματα και Τεχνολογίες έως το 1938*

- Οι πρώτες συσκευές υπολογισμών
- Η ανάπτυξη των πρώτων συστημάτων για υπολογισμούς
- Η λογική άλγεβρα του Μπουλ, οι πύλες και η ηλεκτρονική λυχνία
- Ο Άλαν Τιούριγκ, ο Κλωντ Σάννον και πληροφορία

Ενότητα 3. *Υπολογιστικά συστήματα και τεχνολογίες της περιόδου 1939-1973*

- Η ίδρυση των μεγάλων εταιρειών
- Η ανάπτυξη της θεωρητικής υποδομής κατασκευής υπολογιστών.
- Το τρανζίστορ και οι τεχνολογικές εξελίξεις
- Η ανάπτυξη του λογισμικού και ο προγραμματισμός
- Οι μικροεπεξεργαστές
- Σημαντικά συστήματα της περιόδου – Ο Φον Νόμαν
- Οι επιδράσεις στην εκπαίδευση και στην ψυχαγωγία

- Η τεχνητή νοημοσύνη και η ασαφής λογική
- Η ανάπτυξη των δικτύων
Ενότητα 4. Υπολογιστικά συστήματα και τεχνολογίες της περιόδου 1974-1994
- Η Microsoft και η Apple
- Οι εξελίξεις στα αποθηκευτικά μέσα και οι κάρτες ήχου
- Η εικονική πραγματικότητα
- Οι εξελίξεις στις γλώσσες προγραμματισμού και στα λειτουργικά συστήματα
- Οι εξελίξεις στους μικροεπεξεργαστές και στους επεξεργαστές
- Οι μικροϋπολογιστές και οι εξελίξεις στους ισχυρούς υπολογιστές
- Οι επιδράσεις στην εκπαίδευση, στην ψυχαγωγία και στη λογοτεχνία
- Οι εξελίξεις στα δίκτυα και η γέννηση του Διαδικτύου
- Εναλλακτικές προσεγγίσεις κατασκευής υπολογιστών
Ενότητα 5. Υπολογιστικά συστήματα και τεχνολογίες της περιόδου 1995 έως σήμερα
- Οι επεξεργαστές πολλαπλών πυρήνων και οι σημαντικότερες τεχνολογικές εξελίξεις
- Οι εξελίξεις στις γλώσσες προγραμματισμού, στα λειτουργικά συστήματα, στους μικροεπεξεργαστές, στους επεξεργαστές, στους μικροϋπολογιστές και στους ισχυρούς υπολογιστές
- Εναλλακτικές προσεγγίσεις στην κατασκευή υπολογιστών
- Οι επιδράσεις στην εκπαίδευση και στην ψυχαγωγία
- Ρομποτική και Τεχνητή Νοημοσύνη
- Οι εξελίξεις στα δίκτυα – οι χάκερς – το κακόβουλο λογισμικό

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Brookshear, G. (2005). *Η επιστήμη των υπολογιστών*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Forouzan, B. (2003). *Εισαγωγή στην Επιστήμη των Η/Υ*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Παναγιωτακόπουλος, Χ. (2013). *Εισαγωγή στην Επιστήμη των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών*, Αθήνα: Ίων.

Τσακνάκης, Ι. και Φλώρος, Α. (2007). *Εισαγωγή στις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Επιλεγμένα άρθρα περιοδικών.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις με διαφάνειες PowerPoint, φωτογραφικές διαφάνειες, επίδειξη υλικού υπολογιστών και περιφερειακών μονάδων, συζήτηση, εργασίες σε ομάδες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Το μάθημα αξιολογείται με γραπτές εξετάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ανοικτές ερωτήσεις με απάντηση περιορισμένης έκτασης.

Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Η/Υ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 2^ο

Στόχοι του μαθήματος: Μεταξύ των στόχων του μαθήματος συμπεριλαμβάνονται: (α) η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης αντίληψης των φοιτητών για το τι είναι και πώς λειτουργούν γενικά τα δίκτυα, (β) η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του διαδικτύου, (γ) η επισήμανση των θετικών και των αρνητικών επιπτώσεων που επέφερε η εξάπλωση των υπολογιστών στην κοινωνική πραγματικότητα (δ) η πληροφόρηση για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν σήμερα οι χρήστες του διαδικτύου και (ε) η

απόκτηση βασικών δεξιοτήτων για τη διοίκηση μιας σχολικής μονάδας με τη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα συγκροτείται από τις ακόλουθες ενότητες:

Ενότητα 1: *Δίκτυα Υπολογιστών*

- Δίκτυα, τύποι, τοπολογίες, μετωπικοί επεξεργαστές, δίκτυα και καταναμημένα συστήματα
- Αγωγοί σύνδεσης, τρόποι μετάδοσης του σήματος, συσκευές μετάδοσης, αρχιτεκτονική Ethernet, αρχιτεκτονική με κουπόνι δακτυλίου
- Το δικτυακό λειτουργικό σύστημα, τα πρωτόκολλα επικοινωνίας, οι δείκτες αποτελεσματικότητας

Ενότητα 2: *Το Διαδίκτυο*

- Δημιουργία, εξέλιξη, έκταση, διοίκηση και δομή
- Τρόποι σύνδεσης στο Διαδίκτυο, ασύρματη και ενσύρματη σύνδεση, τεχνολογία ADSL
- Ο Παγκόσμιος Ιστός, βασικά χαρακτηριστικά, ονοματολογία, πρωτόκολλα, μηχανές αναζήτησης
- Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, βασικά χαρακτηριστικά, δομή μηνύματος, ονοματολογία, πρωτόκολλα, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα
- Οι Γλώσσες Προγραμματισμού στο Internet. Επικοινωνία μέσω του Internet και ασφάλεια δεδομένων
- Η προστασία του χρήστη, το ηλεκτρονικό έγκλημα, οι ιοί, το ηλεκτρονικό εμπόριο, η τηλε-εργασία, η τηλε-εκπαίδευση, η τηλεδιάσκεψη

Ενότητα 3: *Επιδράσεις από τη διάδοση των Υπολογιστών*

- Τα ρομπότ, η ρομποτική, τα Lego Mindstorms και η εκπαιδευτική ρομποτική.
- Κοινωνικές και εργασιακές επιπτώσεις, οι επιδράσεις των υπολογιστών στη σύγχρονη κοινωνία
- Ψυχαγωγία και υπολογιστές, ηλεκτρονικά παιχνίδια, εικονική πραγματικότητα
- Το άγχος-φόβος για τους υπολογιστές, ο εθισμός και οι σωματικές παθήσεις από τη χρήση των υπολογιστών
- Κανόνες για την καλή υγεία του υπολογιστή

Ενότητα 4: *Microsoft Windows – Microsoft Office*

- Εισαγωγή στα Windows
- Εισαγωγή σε Microsoft Office, Internet Explorer, Outlook Express, Paint

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ciccarelli, P. και Faulkner, C. (2004). *Δίκτυα Υπολογιστών*, Αθήνα: Γκιούρδας.

Johnson S. (2013). *Οδηγός του Ελληνικού Office 2013* (μτφ. Αγ. Μήλιος), Αθήνα: Γκιούρδας.

Kurose, J.F. και Ross, K.W. (2003). *Δικτύωση Υπολογιστών*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Odom, W. (2006). *Δίκτυα Υπολογιστών – Το πρώτο βήμα*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Παναγιωτακόπουλος, Χ. (2010). *Οδηγός γρήγορης εκμάθησης Microsoft Windows και Microsoft Office*. Πανεπιστημιακές Σημειώσεις. Πάτρα: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών.

Παναγιωτακόπουλος, Χ. (2013). *Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών: μια συνολική θεώρηση*. Αθήνα: Ίων.

Επιλεγμένα άρθρα περιοδικών.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις με διαφάνειες PowerPoint, φωτογραφικές διαφάνειες, επίδειξη υλικού υπολογιστών και περιφερειακών μονάδων, συζήτηση, εργασίες σε ομάδες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτικές εργαστηριακές ασκήσεις, κατά τις οποίες απαιτείται η φυσική παρουσία των φοιτητών στο Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας σε καθορισμένες ημερομηνίες και ώρες. *Η ολοκλήρωση των εργαστηριακών ασκήσεων*

είναι προαπαιτούμενη για την τελική εξέταση του μαθήματος. Η τελική εξέταση γίνεται με γραπτές εξετάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ανοικτές ερωτήσεις με απάντηση περιορισμένης έκτασης.

X. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ**

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος: Μεταξύ των στόχων του μαθήματος συμπεριλαμβάνονται: (α) η ανάδειξη των διαφόρων κατηγοριών του εκπαιδευτικού λογισμικού και τα ισχυρά-ασθενή σημεία κάθε κατηγορίας, (β) η κατανόηση για το πώς το εκπαιδευτικό λογισμικό συνδέεται με τις διάφορες θεωρίες μάθησης και (γ) η απόκτηση δεξιοτήτων στον χώρο της παραγωγής, και κυρίως της (προβλεπτικής) αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού. Η απόκτηση δεξιοτήτων στην αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη, αφού ο σύγχρονος εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίζει, και μάλιστα σε περιορισμένο χρονικό διάστημα, για την καταλληλότητα μιας εκπαιδευτικής εφαρμογής η οποία μπορεί να περιέλθει στα χέρια του με οιονδήποτε τρόπο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Τα μαθήματα «Εισαγωγή στην Επιστήμη των Η/Υ» και «Εργαστήριο Η/Υ».

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Το μάθημα συγκροτείται από τις ακόλουθες ενότητες:

Ενότητα 1: Το Εκπαιδευτικό λογισμικό

- Το εκπαιδευτικό λογισμικό στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή στην εκπαίδευση και τα είδη του εκπαιδευτικού λογισμικού
- Τα πολυμέσα, το υπερκείμενο, τα υπερμέσα και τα εκπαιδευτικά συστήματα εικονικής πραγματικότητας
- Διαδίκτυο και επικοινωνίες
- Εργαλεία ανάπτυξης εκπαιδευτικού λογισμικού και εμπλεκόμενες τεχνολογίες
- Logo, Micro WorldsPro, Lego NXT
- Η παραγωγή του εκπαιδευτικού λογισμικού
- Η επιλογή του εκπαιδευτικού λογισμικού από τον χρήστη
- Οι θεωρίες μάθησης και η επίδρασή τους στην ανάπτυξη και χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού

Ενότητα 2: Το θεωρητικό υπόβαθρο στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού λογισμικού

- Το πρόβλημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού λογισμικού
- Τύποι και κατηγορίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού λογισμικού
- Τα κυριότερα μέσα συλλογής δεδομένων για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού λογισμικού
- Μεθοδολογικό πλαίσιο της αξιολόγησης
- Η αξιολόγηση στα σημαντικά σημεία της ανάπτυξης του εκπαιδευτικού λογισμικού

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Παναγιωτακόπουλος, X., Πιερρακέας, X. και Πιντέλας Π. (2003). *Το εκπαιδευτικό λογισμικό και η αξιολόγησή του*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μικρόπουλος, Γ. (2003). *Εκπαιδευτικό Λογισμικό*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

- Κόμης, Β. (2005). *Εισαγωγή στη Διδακτική της Πληροφορικής*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Ράπτης, Α. και Ράπτη, Α. (2004). *Μάθηση και διδασκαλία στην κοινωνία της πληροφορίας: μια συνολική προσέγγιση*, τόμ. 1-2, Αθήνα.
- Ακουμιανάκης, Δ. (2006). *Διεπαφή χρήστη – υπολογιστή: μια σύγχρονη προσέγγιση*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Λαζαρίνης, Φ. (2008). *Τεχνολογίες πολυμέσων: θεωρία, υλικό, λογισμικό*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Επιλεγμένα άρθρα περιοδικών.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εργαστηριακή παρουσίαση εκπαιδευτικού λογισμικού, διαλέξεις με διαφάνειες PowerPoint, φωτογραφικές διαφάνειες, συζήτηση, εργασίες σε ομάδες. Το μεγαλύτερο μέρος του μαθήματος διεξάγεται στο Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας. Κατά τη διεξαγωγή των μαθημάτων προβλέπεται η παρουσίαση διαφόρων τύπων και κατηγοριών εκπαιδευτικού λογισμικού, ανάλυση του περιεχομένου τους, συζήτηση για τα βασικά χαρακτηριστικά τους, περιγραφή των στοιχείων που ενσωματώνουν, ανάλυση του τρόπου με τον οποίο έχουν κατασκευαστεί να λειτουργούν και αναζήτηση των μαθησιακά – τεχνολογικά ισχυρών και ασθενών σημείων τους.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Το μάθημα αξιολογείται με γραπτές εξετάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ανοικτές ερωτήσεις με απάντηση περιορισμένης έκτασης.

Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ **ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος: Μεταξύ των στόχων του μαθήματος συμπεριλαμβάνονται: (α) η μελέτη και η οριοθέτηση των δυνατοτήτων που έχει στην πράξη ο εκπαιδευτικός με τη χρήση του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή και του εκπαιδευτικού λογισμικού, (β) η απόκτηση μιας ολοκληρωμένης αντίληψης για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει το λογισμικό ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, και (γ) η απόκτηση δεξιοτήτων για το πώς μπορεί σήμερα ο εκπαιδευτικός να χρησιμοποιήσει τις τεχνολογίες, και ιδιαίτερα αυτές του διαδικτύου, προκειμένου να διευρύνει το μάθημά του και να του προσδώσει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που θα βοηθήσουν τον μαθητή να οικοδομήσει τη γνώση του.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Τα μαθήματα «Εισαγωγή στην Επιστήμη των Η/Υ» και «Εργαστήριο Η/Υ».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα συγκροτείται από τις ακόλουθες ενότητες:

Ενότητα 1: *Ο Υπολογιστής στην Εκπαίδευση – Εισαγωγικά στοιχεία*

- ο Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαιδευτική διαδικασία – προϋποθέσεις εισαγωγής και ένταξης
- ο Ο ρόλος και η θέση του υπολογιστή στην εκπαίδευση, το παιδί και ο υπολογιστής, ο διδάσκων και ο υπολογιστής
- ο Σύνδεση των θεωριών μάθησης με το σύγχρονο εκπαιδευτικό λογισμικό
- ο Στοιχεία διδακτικής της πληροφορικής
- ο Ο υπολογιστής ως γνωστικό εργαλείο

Ενότητα 2: *Γνωστικά - μαθησιακά εργαλεία*

- ο Τεχνολογικές προσεγγίσεις γνωστικών εργαλείων
- ο Εργαλεία δυναμικής μοντελοποίησης

- ο Εργαλεία κατασκευής της γνώσης
- ο Ερμηνευτικά εργαλεία
- ο Εργαλεία επικοινωνίας
- ο Εργαλεία σημασιολογικής οργάνωσης – χαρτογράφηση
- ο Οι εκπαιδευτικοί σχολιάζουν και υλοποιούν γνωστικά εργαλεία

Ενότητα 3: Κατασκευάζοντας μαθησιακό υλικό

- ο Σχεδίαση μαθησιακών δραστηριοτήτων
- ο Σχεδίαση μαθησιακού υλικού
- ο Τρόποι αναζήτησης και ανεύρεση μαθησιακών πηγών, σύνδεσή τους με το μαθησιακό υλικό
- ο Μεθοδολογία συγγραφής και παρουσίασης μέσα από ένα επιστημονικό πλαίσιο
- ο Πρακτική εργαστηριακή χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού σε σχέση με τη διδασκαλία και τη μάθηση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Μικρόπουλος, Τ. και Μπέλλου, Ι. (2010). *Σενάρια διδασκαλίας με υπολογιστή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μικρόπουλος, Τ. (2006). *Ο Η/Υ ως γνωστικό εργαλείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βοσνιάδου, Σ. (2006). *Παιδιά, σχολεία και υπολογιστές*. Αθήνα: Gutenberg.

Μακράκης, Β. (2000). *Υπερμέσα στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βοσνιάδου, Σ. (2006). *Σχεδιάζοντας περιβάλλοντα μάθησης υποστηριζόμενα από τις σύγχρονες τεχνολογίες*. Αθήνα: Gutenberg.

Roblyer, M. D. (2008). *Εκπαιδευτική τεχνολογία και διδασκαλία*. Αθήνα: Ίων.

Επιλεγμένα άρθρα περιοδικών.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις με διαφάνειες PowerPoint, φωτογραφικές διαφάνειες, συζήτηση, εργασίες σε ομάδες. Το μάθημα είναι εργαστηριακό, διεξάγεται στο Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και η φυσική παρουσία των φοιτητών σ' αυτό είναι υποχρεωτική σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Λόγω του τρόπου διεξαγωγής του μαθήματος και του περιορισμένου χώρου του Εργαστηρίου τηρείται σειρά προτεραιότητας.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση γίνεται με απαλλακτική γραπτή εργασία, η οποία συγγράφεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου κάτω από τη συνεχή επίβλεψη του διδάσκοντος και την επίλυση αποριών.

ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ι

ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΙ

ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΙΙ

ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΙV

ΒΑΣΙΚΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗ – ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Βασικές αρχές του Μεντελισμού και ορισμένες προεκτάσεις του. Εισαγωγικές έννοιες για το φαινόμενο της γονιδιακής σύνδεσης και τον διασκελισμό, τις μεταλλάξεις, το

γονίδιο, την ανάπτυξη, τον καθορισμό του φύλου στον άνθρωπο. Έμφαση στη Γενετική της Συμπεριφοράς: ένστικτο και ανατροφή, μεταλλάξεις συμπεριφοράς σε διάφορους οργανισμούς και στον άνθρωπο, χαρισματικά και ταλαντούχα παιδιά, μαθησιακές δυσκολίες, νοημοσύνη (IQ), συναισθηματικότητα, προσωπικότητα, η μάθηση του λόγου στον άνθρωπο, το γενετικό ντόπιγκ και η ενισχυτική αθλητική, φυσιολογική και διαταραγμένη ανάπτυξη και συμπεριφορά, πολιτισμική-γλωσσική και γενετική ποικιλότητα, η εξέλιξη της νόησης και η παιδαγωγικο-εκπαιδευτική διάσταση.

Στόχοι του μαθήματος: Να κατανοούν οι φοιτητές τη σημασία των γενετικών και περιβαλλοντικών παραγόντων σε ζητήματα εκπαίδευσης και να κατακτήσουν την ικανότητα κριτικής αξιολόγησης παιδαγωγικών θέσεων και πρακτικών υπό το ανωτέρω πρίσμα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Αλαχιώτης Σ.Ν., *Εισαγωγή στη Γενετική*, δ' έκδ., εκδ. Λιβάνη, Αθήνα 2011.

Λουκάς Μ., *Γενετική*, εκδ. Σταμπούλη, Αθήνα, 2000.

Τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών: Προφορικές παρουσιάσεις θεμάτων κατά τη διδασκαλία του μαθήματος και γραπτές εξετάσεις.

Ι. Α. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α'

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος: Οικείωση με το περιεχόμενο του ορθολογικού τρόπου σκέψης και την ιστορία της από την ελληνική Αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Καλλιέργεια της ικανότητας εφαρμογής της σε θεωρητικά προβλήματα και πρακτικά ζητήματα. Οικείωση με τα ερωτήματα και τις μεθόδους της θεωρητικής και της εφαρμοσμένης Ηθικής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Α) Προλεγόμενα. Γένεση της φιλοσοφίας. Διαίρεση της ιστορίας της φιλοσοφίας. Ορισμοί της φιλοσοφίας από την Αρχαιότητα ως σήμερα. Φιλοσοφία και πολιτισμός. Φιλοσοφία και επιστήμη. Φιλοσοφία και πολιτική. Φιλοσοφία και τέχνη. Σχέση της φιλοσοφίας με τις επιστήμες της Αγωγής. Η έννοια της μεθόδου. Είδη μεθόδων. Η συμβολή της αρχαίας φιλοσοφίας στην επιστημονική επανάσταση. Η «αξιοπρέπεια του ανθρώπου» ως δημιούργημα της νεωτερικής φιλοσοφίας, με προεκτάσεις στη θεωρία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Β) Γνωσιολογία. Ιστορική εξέλιξη της γνωσιολογίας. Το πρόβλημα της πηγής της γνώσης: ορθολογισμός, εμπειρισμός, κριτικισμός. Το πρόβλημα του δυνατού της γνώσης: δογματισμός, σκεπτικισμός, σχετικισμός. Το πρόβλημα του αντικειμένου της γνώσης: επιστημονικός ρεαλισμός, ιδεαλισμός, φαινομενολογία. Νεότερες και σύγχρονες θεωρίες περί μνήμης, αντίληψης και αλήθειας. Γ) Περιεχόμενο και κλάδοι της Ηθικής. Σχέσεις της Ηθικής με άλλες επιστήμες (Ψυχολογία, Δίκαιο, Οικονομία, Παιδαγωγική). Η αριστοτελική ανάλυση της ανθρώπινης πράξης. Φύση της ηθικότητας. Θεωρίες τελολογικές: ηδονισμός, ωφελιμισμός, θεωρία της τελειώσεως. Δεοντολογικές θεωρίες (Ι. Kant). Το πρόβλημα της ηθικής συνείδησης. Θεωρίες για τη γένεση της ηθικής συνείδησης. Το πρόβλημα της ελευθερίας της βουλήσεως: αυταρχία vs. ετεραρχία. Σύγχρονοι κλάδοι εφαρμοσμένης ηθικής (επαγγελματική, περιβαλλοντική, βιοηθική).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Αυγελής Ν., *Εισαγωγή στη φιλοσοφία*, Θεσσαλονίκη, 1998.

Δελλής Ι.Γ., *Εισαγωγή στη φιλοσοφία: Προλεγόμενα – προβλήματα γνωσιολογίας*, Αθήνα: «Τυπωθήτω», 2010.

Δραγώνα-Μονάχου Μ., *Σύγχρονη ηθική φιλοσοφία: ο αγγλόφωνος στοχασμός*, Αθήνα, 1995.

Θεοδωρακόπουλος Ι.Ν., *Εισαγωγή στη φιλοσοφία*, τόμοι Α'-Δ', Αθήνα, 1974.

Θεοδωρίδης Χ., *Εισαγωγή στη φιλοσοφία*, Αθήνα: Εστία», 2^η έκδ., 1997.

Μπαγιόνας Α., *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής ηθικής*, Θεσσαλονίκη, 1998.

Πελεγρίνης Θ., *Ηθική φιλοσοφία*, Αθήνα, 1997.

Τζαβάρας Γ., *Εγχειρίδιο φιλοσοφίας*, Αθήνα: Gutenberg, ³2006.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παραδόσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές εξετάσεις.

Ι.Α. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο

Στόχοι του μαθήματος: Α) Γνωστικοί. 1) Εισαγωγή στο θρησκευτικό φαινόμενο και στη διαπλοκή του με τη φιλοσοφία. 2) Εισαγωγή στην ιστορία της χριστιανικής θεολογίας ως θεωρητικής έκφρασης της χριστιανικής θρησκείας και στην ιστορία της διαπλοκής της χριστιανικής θρησκείας με τη φιλοσοφία από τον πρώιμο χριστιανισμό μέχρι σήμερα. 3) Εισαγωγή στις φιλοσοφικές θεωρήσεις του θρησκευτικού φαινομένου από την Αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Β) Δεξιότητων. 1) Ικανότητα διάκρισης μεταξύ των θρησκευτικών και των φιλοσοφικών στοιχείων του χριστιανισμού. 2) Κριτική προσέγγιση της θρησκευτικής κοσμοθεώρησης και της θρησκευτικής ηθικής. 3) Κριτική αποτίμηση της θρησκείας ως μέρους του πολιτισμού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: το μάθημα «Εισαγωγή στη Φιλοσοφία»

Περιεχόμενο του μαθήματος: Α) Πολιτισμός, φιλοσοφία και θρησκεία. Το θρησκευτικό συναίσθημα ως υπαρξιακή σχέση ανθρώπου - θείου. Η θεωρία του R. Otto και του M. Eliade για τη θρησκεία. Τυπολογική κατάταξη των θρησκειών. Β) Συστηματική εξέταση φιλοσοφίας και θρησκείας ως πνευματικών μεγεθών: ομοιότητες και διαφορές. Γ) Εξέταση της ιστορίας των σχέσεων φιλοσοφίας και θρησκείας. Φιλοσοφία και θρησκεία κατά τη μετάβαση από τον “μύθο” στον “λόγο”: κριτική εξέταση της αρχαίας ελληνικής θρησκείας (Προσωκρατικοί). Πλατωνική, αριστοτελική, στωική, επικούρεια και Σκεπτική προσέγγιση της θρησκείας. Χριστιανισμός και φιλοσοφία: Παύλος, πρωτοχριστιανικοί χρόνοι, Βυζάντιο, πρώιμος και ύστερος Δυτικός Μεσαίωνας. Η φιλοσοφία στον μεσαιωνικό εβραϊκό και αραβικό πολιτισμό. Φιλοσοφία και θρησκεία στην Αναγέννηση και τον πρώιμο Διαφωτισμό (Bacon, Descartes, Spinoza, Locke κ.ά.). Φιλοσοφία και θρησκεία στον ευρωπαϊκό Διαφωτισμό του 18^{ου} αι.: παραδοσιακός θεισμός, ντεϊσμός ή «φυσική θρησκεία», αισιόδοξος και απ αισιόδοξος αθεϊσμός. Παιδαγωγικές συνέπειες των νέων ιδεών περί «φυσικής θρησκείας». Φιλοσοφία και θρησκεία στον 19^ο αι.: Hegel, Feuerbach, Marx, Conte, Kirkegaard. Φιλοσοφία και θρησκεία στον 20^{όν} αι.: Αναλυτική φιλοσοφία, υπαρξισμός, νεοθωμισμός. Ηθικές και πολιτικές θεωρίες περί δικαιωμάτων, θρησκευτικής ανεκτικότητας και πολυπολιτισμικότητας. Μεταμοντερνισμός και θρησκεία.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Άρμστρονγκ Κ., *Η ιστορία του Θεού: η καταγωγή της ιδέας του Θεού, οι μονοθεϊστικές θρησκείες και το μέλλον τους* (μτφ. Φ. Τερζάκης), Αθήνα, εκδ. «Φιλίστωρ», ³2002.

Crawford R., *Τι είναι θρησκεία* (μτφ. Μ. Μπλέτας), Αθήνα, εκδ. «Σαββάλας», 2004.

Μακράκης Μ., *Το πρόβλημα της αλήθειας στη φιλοσοφία της θρησκείας*, Αθήνα, εκδ. «Αρμός», 1992.

Μινουά Ζ., *Η ιστορία της αθείας: η αθεία στο Δυτικό κόσμο* (μτφ. Β. Σερέτη), εκδ. «Νάρκισσος», 2007.

Nielsen K., *Εισαγωγή στη φιλοσοφία της θρησκείας* (μτφ. Β. Αδραχτάς), Αθήνα, «Ψυχογιός», 2002.

Τσάρλσγουορθ Μ., *Φιλοσοφία και θρησκεία: τυπολογία των σχέσεών τους από την Αρχαιότητα έως σήμερα* (μτφ. Χ. Τριανταφυλλόπουλος, επιμ. Γιάννης Α. Δημητρακόπουλος), Αθήνα/Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2014.

Wolterstorff N., *Reason within the Bounds of Religion*, Michigan, 1976.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παραδόσεις μέσω μελέτης μεταφρασμένων πηγών.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτή εξέταση.

Ι.Α. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ **ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος: διερεύνηση και εμπέδωση της διαλεκτικής σχέσης των επιστημών της αγωγής με τους πρωτογενείς κλάδους της Φιλοσοφίας, με αναφορά στην ιστορία του φιλοσοφικοπαιδαγωγικού στοχασμού από την Αρχαιότητα ως τον 20^ο αιώνα.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: το μάθημα «Εισαγωγή στη Φιλοσοφία».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Α) Η Φιλοσοφία της Παιδείας ως δευτερογενής κλάδος της Φιλοσοφίας και μέρος του κλάδου της Φιλοσοφίας των θεσμών. Σχέσεις της Φιλοσοφίας της Παιδείας με άλλους φιλοσοφικούς κλάδους. Η Φιλοσοφία της Παιδείας ως «μεταθεωρία». Β) Συνοπτική ιστορία των φιλοσοφικοπαιδαγωγικών ιδεών της Αρχαιότητας, των Μέσων Χρόνων, των Νέων Χρόνων (Αναγέννηση, Διαφωτισμός, Ρομαντισμός) και του 19^{ου}-20^{ου} αι. Γ) Παιδεία και κοσμοθεωρία. Παιδεία και δημοκρατία. Παιδεία και ιδεολογία. Οι απόψεις του Frankena για τη Φιλοσοφία της Παιδείας. Αναλυτική Φιλοσοφία της Παιδείας. Σκοποί της παιδείας. Ιδεώδη της παιδείας. Σχολές της Φιλοσοφίας της Παιδείας: Νατουραλιστικός Πραγματισμός, Ρομαντικός Νατουραλισμός, Υπαρξισμός, Οργανισμική Φιλοσοφία της Παιδείας, Ορθολογικός ανθρωπισμός, Σχολαστικός ρεαλισμός. Ηθική και παιδεία. Το πρόβλημα του δυνατού της αγωγής: παιδαγωγική αισιοδοξία και απαισιοδοξία. Το πρόβλημα των δεοντικών σχέσεων σχολείου - κοινωνίας: θεωρίες συντήρησης, προόδου και διαχρονικότητας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καζεπίδης Τ., *Φιλοσοφία της παιδείας*, Θεσσαλονίκη, εκδ. «Βάνιας», 1991.

Μαργου Η.-Ι., *Ιστορία της εκπαίδευσης κατά την Αρχαιότητα* (μτφ. Θ. Φωτεινόπουλος), Αθήνα, 1961.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παραδόσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: (α) γραπτές εξετάσεις, με δυνατότητα εκπόνησης προσθετικής εργασίας· (β) προσθετική εργασία κατόπιν συμμετοχής στο διαρκείας έξι δώρων προαιρετικό σεμινάριο του Εργαστηρίου Θεωρητικών Επιστημών «Νεοελληνικός Διαφωτισμός και παιδεία» (διδάσκοντες: Ι. Α. Δημητρακόπουλος· Ι.Γ. Δελλής, ομότιμος καθηγητής Πανεπιστημίου Παρών).

Ι.Α. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: *A)* Γνωστικοί. 1) Εισαγωγή στην ιστορία της θρησκευτικής εκπαίδευσης με έμφαση στη νεοελληνική. 2) Εισαγωγή στις νεότερες και σύγχρονες ψυχολογικές προσεγγίσεις της θρησκευτικής εκπαίδευσης. 3) Φιλοσοφικο-παιδαγωγική αποτίμηση της θρησκευτικής εκπαίδευσης. 4) Οικείωση με τον πλούτο της χριστιανικής διάνοησης από την πατερική περίοδο μέχρι σήμερα και εμπέδωση της ποικιλομορφίας των χριστιανικών ιδεών. *B)* Δεξιότητων. 1) Ικανότητα πραγμάτωσης των μειζόνων διδακτικών στόχων του μαθήματος των Θρησκευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. 2) Ικανότητα (α) διάγνωσης και κριτικής αποτίμησης των μειζόνων διδακτικών στόχων του σημερινού μαθήματος των Θρησκευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και επεξεργασίας εναλλακτικών στόχων και (β) συγκρότησης παράλληλων ή εναλλακτικών στόχων από τον δάσκαλο με βάση την ελληνική και την ευρωπαϊκή χριστιανική παράδοση και με βάση διαθρησκευτικές προκείμενες.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: τα μαθήματα «Φιλοσοφία και θρησκεία» και «Φιλοσοφία της παιδείας»

Περιεχόμενο του μαθήματος: *A)* Ιστορική προσέγγιση: η θρησκευτική αγωγή από τη χριστιανική Αρχαιότητα έως σήμερα. *B)* Ψυχολογική προσέγγιση: θεωρίες ανάπτυξης της θρησκευτικής πίστης (E.H. Erikson, J. Piaget, J.W. Fowler). *Γ)* Παιδαγωγική προσέγγιση: 1. Η ηθική και παιδαγωγική νομιμότητα της θρησκευτικής αγωγής από τον Διαφωτισμό έως σήμερα: α) αγωγή vs. διαποτισμός (indoctrination)· β) ελεύθερη σκέψη vs. δογματισμός· γ) πολυπολιτισμικότητα vs. κατηχητική μονοφωνία· δ) εθνισμός vs. οικουμενισμός. 2. Τρόποι υπέρβασης των διλημμάτων: α) πολυθρησκευτική αγωγή· β) ουδετερόθρησκη θρησκευσιολογία· γ) ηθική. 3. Ο ρόλος του κράτους και των θεσμικών θρησκειών στη διαμόρφωση της θρησκευτικής αγωγής. *Δ)* Νεοελληνική πραγματικότητα. 1. Ο χαρακτήρας της σημερινής νεοελληνικής θρησκευτικής εκπαίδευσης. α) Συνοπτική επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής θρησκευτικής εκπαίδευσης. β) Περιεχόμενο: i) το πρωτείο του χριστιανισμού έναντι των υπολοίπων θρησκειών· ii) έμφαση στην ελληνική διάσταση του χριστιανισμού· iii) παραμερισμός της ιστορίας και του δόγματος υπέρ της ηθικής· iv) αντινομία μεταξύ θρησκευτικής και κοσμικής ηθικής. 2. Κριτική αποτίμηση της σημερινής νεοελληνικής θρησκευτικής εκπαίδευσης. *E)* Εφαρμογή: κριτική επεξεργασία επιλεγμένων διδακτικών ενοτήτων σχολικών εγχειριδίων Θρησκευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύγχρονων και παλαιότερων (το ηθικό πρόβλημα του ψεύδους· χριστιανισμός και κρατική εξουσία· ευδαιμονία και υλικά αγαθά· κοινωνική δικαιοσύνη· ισότητα των ανθρώπων· αξία και απαξία της ανθρώπινης ύπαρξης· απόλυτη και σχετική αλήθεια των θρησκειών και των θρησκευτικών ομολογιών).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Basinger D., *Religious Diversity: A Philosophical Assessment*, Aldershot: Ashgate, 2002.

Βουλγαράκη-Πισίνα Ε., *Νεωτερικότητα και σχολική θρησκευτική αγωγή*, Αθήνα, εκδ. «Μαΐστρος», 2004.

Ντεμπρέ Ρ., *Η διδασκαλία της θρησκείας στο ουδετερόθρησκο σχολείο* (μτφ. Γ. Καράμπελας), Αθήνα, εκδ. «Εστία», 2004.

Περσελής Ε.Π., *Θεωρίες θρησκευτικής ανάπτυξης και αγωγής*, Αθήνα, εκδ. «Γρηγόρης», 2000.

Περσελής Ε.Π., *Πίστη και χριστιανική αγωγή: η θεωρία των σταδίων ανάπτυξης της πίστης του James E. Fowler*, Αθήνα, εκδ. «Γρηγόρης», 2005.

Scruton R. / Ellis-Jones A. / O'Keefe D., *Education and Indoctrination: an Attempt at Definition and a Review of Social and Political Implications*, Harrow, Education Research Centre, 1985.

Snook I.A. (ed.), *Indoctrination and Education*, London, 1972.

Weeren, D.J., *Educating Religiously in a Multi-Faith School*, Calgary, 1986.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παραδόσεις με παράλληλη χρήση διδακτικών εγχειριδίων Θρησκευτικών Α'βάθμιας εκπαίδευσης

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές εξετάσεις, με δυνατότητα εκπόνησης προσθετικής ή απαλλακτικής εργασίας.

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕΛΩΝ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.
ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ**

Ε. ΒΙΚΑΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 5^ο

Στόχοι του μαθήματος: Εύρεση συγκριτικών στοιχείων της μουσικής με τις άλλες τέχνες, κάθε εποχή. Εμβάθυνση στον επηρεασμό των μουσικών δρώμενων από τις εξελίξεις της τεχνολογίας, και αντιστρόφως. Διαμόρφωση των «μουσικών εποχών και τάσεων», σε σχέση με τις κοινωνικές αλλαγές.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ιστορία της μουσικής της αρχαίας Ελλάδας, του Βυζαντίου, του Μεσαίωνα, της Αναγέννησης, της εποχής Baroque, της προκλασικής και της κλασικής εποχής. Είδη και στάδια εξέλιξης της μουσικής γραφής, ανάλογα με την εποχή. Μορφολογικά στοιχεία των έργων κάθε εποχής, έργο συνθετών κάθε εποχής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Γρηγορίου Μ., *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους*, β΄ τόμος, εκδ. Νεφέλη.

Headington, *Ιστορία της Δυτικής Μουσικής*, τόμ. α΄, εκδ. Gutenberg.

Nef K., *Ιστορία της Μουσικής*, εκδ. Βότση.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση, μελέτη περίπτωσης, συζήτηση, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Αναγνωρισιμότητα εποχών, φόρμας μουσικών έργων και άλλων στοιχείων των έργων που τίθενται προς εξέταση με ακρόαση, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών, που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Ε. ΒΙΚΑΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΙΙ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: Εξετάζοντας μουσικές τάσεις και μουσικά κινήματα, εύρεση των αντιστοιχιών και αλληλο-επηρεασμών με τάσεις και κινήματα άλλων τομέων της τέχνης και της τεχνολογίας. Η εξέλιξη της μουσικής και η εμφάνιση νέων τάσεων, ως αποτέλεσμα του επηρεασμού της από κοινωνικά φαινόμενα και καταστάσεις.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ιστορία της Μουσικής της εποχής του Ρομαντισμού, του Ιμπρεσιονισμού, του Εξπρεσιονισμού, Εθνικές Μουσικές Σχολές, Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική, Ελληνική Εθνική Μουσική Σχολή, Επτανησιακή Σχολή, Νεοκλασικισμός, Σειραϊσμός, Φουτουρισμός, Πειραματική μουσική, άλλα μουσικά κινήματα του 20^{ου} αιώνα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Γρηγορίου Μ., *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους*, β΄ τόμος, εκδ. Νεφέλη.

Headington, *Ιστορία της Δυτικής Μουσικής*, τόμ. α΄, εκδ. Gutenberg.

Nef K., *Ιστορία της Μουσικής*, εκδ. Βότση.

Σάλτσμαν Ε., *Η μουσική του 20^{ου} αι.*, εκδ. Νεφέλη.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση, μελέτη περίπτωσης, συζήτηση, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Αναγνωρισιμότητα τάσεων και άλλων στοιχείων, που εμπεριέχονται στα έργα που τίθενται προς εξέταση με ακρόαση, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών, που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Ε. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος: Δημιουργία αυτοσχέδιων οργάνων και τρόποι εισαγωγής ρυθμικής συνοδείας σε ρυθμικές και μελωδικές ασκήσεις.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μελέτη της μουσικής σημειογραφίας και της εξέλιξής της από τα πρώτα δείγματα έως την Αναγέννηση. Μελέτη της μετρικής, της μορφοποίησης και καθιέρωσης του γραπτού κώδικα της γλώσσας της μουσικής και των στοιχείων που αφορούν στην ερμηνεία των μουσικών κειμένων. Ρυθμική ανάγνωση. Δημιουργία αυτοσχέδιων οργάνων. Μελέτη των τρόπων εμπλουτισμού ρυθμικών και μελωδικών ασκήσεων με ρυθμική συνοδεία από απλά μουσικά όργανα ή αυτοσχέδια όργανα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βικάτου Ε., *Η θεωρία της Μουσικής*, εκδ. Παπαζήση.

Τσαφταρίδη Ν., *Αυτοσχέδια μουσικά όργανα - κατασκευές*, εκδ. Orpheus.

Εγχειρίδια «ρυθμικών και μελωδικών ασκήσεων».

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση – ομάδες εργασίας – ασκήσεις εμπέδωσης - σύντομη χρήση ενεργητικής εκπαιδευτικής τεχνικής.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Ε. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 2^ο

Στόχοι του μαθήματος: Τρόποι διδασκαλίας της μουσικής, σε μαθητές του Δημοτικού σχολείου, ανάλογα την τάξη.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Απαιτούνται οι γνώσεις που εμπεριέχονται στην ύλη του μαθήματος «Μουσική θεωρία και πράξη».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μελέτη των ακουστικών αποστάσεων, των μουσικών κλιμάκων, συμβόλων και συντομογραφιών. Μελέτη που αφορά στους κάθετους συνδυασμούς των φθόγγων. Ρυθμική και μελωδική ανάγνωση. Τρόποι χρήσης της μουσικής από παιδιά. Ανάπτυξη της δημιουργικότητας των παιδιών μέσω της μουσικής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ανδρούτσος Π., *Μέθοδος διδασκαλίας της μουσικής*, εκδ. Orpheus.

Βικάτου Ε., *Η θεωρία της Μουσικής*, εκδ. Παπαζήση.

Γρηγορίου Μ., *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους*, α΄ τόμος, εκδ. Νεφέλη.

Μακροπούλου – Βαρελάς, *Μουσική: το πιο συναρπαστικό παιχνίδι*, εκδ. Fagotto.
Μακροπούλου – Βαρελάς, *Τραγουδώντας λέξεις*, εκδ. Fagotto.
Περακάκης Ε., *Σχεδιάζοντας το σχολικό μάθημα μουσικής*, εκδ. Fagotto.
Σταυρίδης Μ., *Η μουσική στην εκπαίδευση. Βιβλίο για τον δάσκαλο*, εκδ. Gutenberg.
Ward D., *Μουσικοθεραπεία*, εκδ. Orpheus.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση – ομάδες εργασίας – ασκήσεις εμπέδωσης – σύντομη χρήση ενεργητικής εκπαιδευτικής τεχνικής, καταγιγισμός ιδεών, παιχνίδι ρόλων, μελέτη περίπτωσης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

E. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ: ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος: Δημιουργία μελωδιών σε κείμενα. Δημιουργία κειμένων σε μελωδίες. Μετατροπή μονόφωνων τραγουδιών σε δίφωνα και τρίφωνα. Εναρμονίσεις μελωδιών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: οι γνώσεις του μαθήματος «Μουσική θεωρία και πράξη».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Πώς δημιουργείται και εκπαιδεύεται μια χορωδία (με έμφαση στο Δημοτικό σχολείο). Η Θεωρία στην πράξη με χορωδιακά τραγούδια (δίφωνα, τρίφωνα, τετράφωνα). Δημιουργία μελωδίας σε δοσμένο κείμενο και δημιουργία κειμένου σε δοσμένη μελωδία. Μετατροπή μονόφωνων τραγουδιών σε δίφωνα, τρίφωνα κτλ. Δημιουργία συνοδείας σε τραγούδια, με χρήση οργάνων και απλών κρουστών. Εναρμόνιση μελωδιών. Ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια. Εναρμόνιση της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Σακελλαρίδης Γ., *Τα παιδιά τραγουδούν*, εκδ. Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση, ασκήσεις εμπέδωσης, μελέτη περίπτωσης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα, εβδομαδιαίες εργασίες που θα παρουσιάζονται στο μάθημα και τελική παράδοση φακέλου που θα περιλαμβάνει όλες τις εργασίες από τις οποίες θα κρίνεται η αποκτηθείσα ικανότητα εφαρμογής των διδαχθέντων.

E. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΤΕΧΝΕΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού προσανατολισμού

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 8^ο

Στόχοι του μαθήματος: Δημιουργία ιστοριών πάνω σε μουσικά έργα. Επιλογή έργων για μουσική επένδυση σε ιστορίες. Δημιουργία ιστοριών με ήχους («ηχητική εικονογράφηση»). Η παλέτα των ηχοχρωμάτων των οργάνων σε αντιστοίχιση με την παλέτα των χρωμάτων. Στοιχεία που εμπεριέχονται σε μουσικά έργα σε αντιστοίχιση με στοιχεία σε άλλες μορφές τέχνης. Μουσικά έργα σε εικαστική αναπαράσταση. Διδασκαλία για ένα όργανο σε παιδιά.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Αναγνώριση οργάνων μέσω ηχητικών παραδειγμάτων. Στοιχεία κάθε οργάνου. Ανάλυση των στοιχείων των μουσικών έργων που δημιουργούν εικόνες ή καταστάσεις. Τμηματοποίηση μουσικών έργων σύμφωνα με τα μουσικά στοιχεία από τα οποία αποτελούνται και δημιουργία ιστοριών με ανάλογα στοιχεία. Αντιστοίχιση ιστοριών με μουσικά έργα. Η μουσική, ως μέσο δημιουργίας εικόνων, καταστάσεων, συναισθημάτων και μελέτη των μέσων που χρησιμοποιούνται για να επιτευχθεί ο στόχος. Δημιουργία ιστοριών με ήχους και κίνηση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Meyer – Denkman, *Πειραματισμοί στον ήχο*, εκδ. Orpheus.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση, συζήτηση, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, μελέτη περίπτωσης, ομάδες εργασίας.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα, εβδομαδιαίες εργασίες που θα παρουσιάζονται στο μάθημα και τελική παράδοση φακέλου που θα περιλαμβάνει όλες τις εργασίες από τις οποίες θα κρίνεται η αποκτηθείσα ικανότητα εφαρμογής των διδαχθέντων.

M. ΓΑΛΑΝΗ

ΚΙΝΗΣΗ, ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟ

Εκπαίδευση η οποία πάσχει για τη διακίνηση της δημιουργικότητας στο σχολείο και την ανάδειξη της τέχνης σε ισχυρό μέσο αγωγής και παιδείας, ικανής να οδηγήσει σε ποιοτικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο οι προθέσεις παιδαγωγών υλοποιούνται και μορφοποιούνται: είτε σε τρόπο κατάκτησης της γνώσης (Πράξη διδασκαλίας), είτε σε καλλιτεχνική δημιουργία μέσα στο σχολείο (Πράξη – Εμπειρία Τέχνης) δεν γίνεται παρά να συμπεριλαμβάνει, στο πρόγραμμά της, τον χορό - κίνηση και το θέατρο.

Ο χορός και το θέατρο που γίνεται με επίγνωση της αποστολής αυτής, μπορούν να συνδράμουν στη μορφωτική προσπάθεια του σχολείου και να αποτελέσουν για τους μαθητές μέσο εκπαίδευσης, επικοινωνίας, χειραφέτησης και αγωγής πολιτισμικής, λειτουργώντας το καθένα από αυτά:

1. Ως ξεχωριστή δραστηριότητα για επαφή των παιδιών με τα παιδευτικά ευεργετήματα της τέχνης του χορού και του θεάτρου.
2. Ως μια συνιστώσα της λειτουργίας του πολύτεχνου στο σχολείο.
3. Ως μέθοδος διδασκαλίας στο πλαίσιο άλλων μαθημάτων για την απολαυστικότερη πρόσληψη, κατανόηση και αφομοίωση της γνώσης.
4. Ως μέθοδος για την υλοποίηση και ανάπτυξη προγράμματος με διαθεματική αντίληψη.
5. Ως ψυχαγωγία και ψυχική ανάταση.
6. Ως πράξη τέχνης για μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς.
7. Ως παράσταση χορού, θεάτρου, χοροθεάτρου.

M. ΓΑΛΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος:

1. Κατανόηση της παιδευτικής αξίας του παιχνιδιού και της σπουδαιότητάς του ως εκπαιδευτικού εργαλείου στο πλαίσιο του μαθήματος της φυσικής αγωγής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

2. Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαμόρφωσης προγραμμάτων άσκησης, όπου αυτό πρέπει να γίνει από τον/την εκπαιδευτικό, ελλείψει εκπαιδευτικού φυσικής αγωγής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Σύντομη αναδρομή στην ιστορία της φυσικής αγωγής, με έμφαση στο παιχνίδι (αρχαίων ανατολικών πολιτισμών, Κεντρικής Αμερικής, αιγυπτιακού πολιτισμού, μινωικού και μυκηναϊκού πολιτισμού, ομηρικής εποχής, Αθήνας, Σπάρτης, Ολυμπιακών Αγώνων)

2. Ορολογία φυσικής αγωγής

3. Μέσα φυσικής αγωγής

4. Η κίνηση ως πρωταρχικό μέσο φυσικής αγωγής

5. Το παιχνίδι στη φυσική αγωγή (Θεωρίες για το παιχνίδι)

6. Διδακτική της φυσικής αγωγής

7. Προγραμματισμός του μαθήματος της φυσικής αγωγής στο δημοτικό σχολείο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Γαλάνη Μ., *Θεωρία Φυσικής Αγωγής* (πανεπιστημιακές σημειώσεις), εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών, 1997.

Κωνσταντινάκος Π., *Μεθοδολογία Διδακτική της Φυσικής Αγωγής*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Θεωρητική προσέγγιση, μέσω εισηγήσεων και τη χρήση διαφανειών και power point.

Τέσσερις τρίωρες συναντήσεις πρακτικής άσκησης στο πανεπιστημιακό γυμναστήριο

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και γραπτές εργασίες διαμόρφωσης προγραμμάτων στα αντικείμενα της φυσικής αγωγής.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΡΥΘΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος:

1. Να γίνει κατανοητή η χρησιμότητα και η καταλληλότητά της δημιουργικής μεθόδου του ρυθμικού και θεατρικού παιχνιδιού ως εκπαιδευτικού εργαλείου στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

2. Κατανόηση της αντίληψης ότι αυτό που οφείλει να κάνει ο εκπαιδευτικός για την τέχνη στο σχολείο, είναι να δημιουργεί εκείνες τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν στην καλλιτεχνική πράξη να υπάρξει, σε ένα παιδαγωγικό κλίμα, το οποίο διευκολύνει τους μαθητές να εξωτερικεύουν απορίες, να θέτουν ερωτήματα, να ξεπερνούν αμηχανίες, να αναπτύσσουν τις δυνατότητές τους και τη φαντασία τους μέσα από μια διαδικασία που σε κάθε περίπτωση είναι ουσιαστικά απολαυστική.

3. Θεμελίωση της ικανότητας συλλογής, οργάνωσης, ανάλυση και σύνθεσης ιδεών για τη δημιουργία καλλιτεχνικού προϊόντος.

4. Άσκηση και προαγωγή των ικανοτήτων των εκφραστικών μέσων (σώμα - λόγος)

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Το ρυθμικό και θεατρικό παιχνίδι ως μέθοδος που διαπαιδαγωγεί και στηρίζει έναν διαλεκτικό τρόπο διδασκαλίας
2. Η μέθοδος κινητικής αναπαράστασης ιστορίας ή θέματος του J.G. Thulin
3. Μιμική και Παντομίμα
4. Κατασκευή μάσκας. Κίνηση – έκφραση με μάσκα
5. Κουκλοθέατρο: Κατασκευή, κίνηση και εμπύχωση κούκλας
6. Εισαγωγή στο θεατρικό παιχνίδι. Παιδευτική αξία θεατρικού παιχνιδιού. Επίπεδα στα οποία επιδρά το θεατρικό παιχνίδι. Μέσα έκφρασης θεατρικού παιχνιδιού. Τεχνική ανάπτυξης θεατρικού παιχνιδιού. Ομάδα, σχέσεις και επικοινωνία στο θεατρικό παιχνίδι
7. Το θεατρικό παιχνίδι ως μοντέλο διδασκαλίας μαθημάτων, ή μέρους της ύλης του ετήσιου σχολικού προγράμματος (αφηγηματικών μαθημάτων - ιστορίας, θετικών μαθημάτων - μαθηματικών, περιβάλλον κτλ.)
8. Παραμύθι: επινόηση, αφήγηση, κατασκευή.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Γαλάνη Μ. (2010), *Δημιουργική μέθοδος θεατρικού παιχνιδιού*, Έλλην: Αθήνα.

Ιωάννου Γ. (επιμ.), *Παραμύθια του λαού μας*, Ερμής: Αθήνα.

Καραμήτρου Κ. *Θέατρο θεωρία και πράξη – θεατρικό παιχνίδι*, Παπαζήσης: Αθήνα.

Kott J., *Ένα θέατρο ουσίας*, Αθήνα.

Mueller W. *Παντομίμα*, Κάλβος: Αθήνα.

Παπανδρέου Ν., *Περί θεάτρου*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Pavis P., *Λεξικό του θεάτρου*, Gutenberg, Αθήνα.

Πούρκος Μ. (επιμ.), *Τέχνη – παιχνίδι – αφήγηση: ψυχολογικές και ψυχοπαιδαγωγικές διαστάσεις*, εκδ. Τόπος, Αθήνα.

Ρονταρί Τ., *Γραμματική της φαντασίας*, εκδ. Τεκμήριο, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση για τη λειτουργία του θεατρικού παιχνιδιού ως μορφή τέχνης και ως εκπαιδευτικό μέσο και διδακτικό εργαλείο, μέσω:

α. εισηγήσεων,

β. διαλόγου για την ανταλλαγή απόψεων και τη δημιουργία μιας νέας κουλτούρας - υπό την ευρύτερη κοινωνική της έννοιας «αγωγή πολιτισμού» μέσα στα σχολεία και τη δεοντολογία που πρέπει να τη διέπει.

2. Πρακτικό εργαστήριο όπου γίνεται δημιουργική μελέτη των εκφραστικών μέσων των φοιτητών /τριών (κίνησης και λόγου):

α. όλη η τάξη μαζί

β. συνεργασία σε ζευγάρια

γ. συνεργασία σε ομάδες

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα, εβδομαδιαίος φάκελος και ημερολόγιο μαθήματος, τελική παρουσίαση εργασίας ή προετοιμασία και παρέμβαση σε ανοιχτό χώρο της πόλης ή της πανεπιστημιούπολης και γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΡΥΘΜΟΣ ΚΑΙ ΧΟΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 3^ο

Στόχοι του μαθήματος:

1. Κατανόηση της σπουδαιότητας του χορού τόσο για τη φυσική-σωματική όσο και στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού
2. Άσκηση και βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων και της φυσικής κατάστασης των φοιτητών /-τριών
3. Εμβάθυνση σε τρόπους έκφρασης μέσω της κίνησης και του χορού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Ο χορός ως σωματική εκπαίδευση, ως τέχνη, ως ολοκλήρωση.
2. Το σώμα φορέας της κοινωνικής ιστορίας – κοινωνικά συστήματα και χορός.
3. Εισαγωγή στη μουσικοκινητική αγωγή σύστημα Orff και στη ρυθμική αγωγή – σύστημα Dalcroze.
4. Είδη χορού.

4α. Λαϊκοί και παραδοσιακοί ελληνικοί χοροί. - Χορός και παράδοση.

Από τον αρχαιοελληνικό χορό «γερανός» στο σημερινό «τσακόνικο» σχέση με την παράδοση. Τοπικοί και πανελλήνιοι παραδοσιακοί χοροί, ρυθμοί και τραγούδια.

Διδασκαλία των ελληνικών χορών (Καλαματιανός, Συρτός στα τρία, Κοφτός, Τσάμικος, Ικαριώτικος, Ζωναράδικος, Χασαποσέρβικος, Χασάπικος κτλ.).

Άντληση προσωπικής συγκίνησης από την παράδοση. Συσχετισμός στίχων δημοτικών με τους στίχους ομοειδών σύγχρονων τραγουδιών. Δραστηριότητες μουσικοκινητικής αγωγής Orff και θεατρικού παιχνιδιού για την εξοικείωση με παραδοσιακούς χορούς.

4β. Λαϊκοί χοροί άλλων πολιτισμών

Ανάπτυξη σεβασμού προς την ιδιαιτερότητα κάθε λαού, έτσι όπως εκφράζεται μέσα από τις μουσικές και τους χορούς.

4γ. Ευρωπαϊκοί χοροί. Διδασκαλία των χορών Tango και Waltz.

4δ. Η πρωτόγονη έκφραση - expression primitive της France Schott Bilman. Η συμπληρωματικότητα των αντιθέτων, ο συμβολισμός, ο ρυθμός, η σχέση με τη γη. Η απλότητα των κινήσεων, η επανάληψη, η δύναμη και η δυναμική, η ταλάντωση, το κάλεσμα και η απάντηση, η χρήση της φωνής. Η σωματική τεχνική, οι ασκήσεις, κινήσεις-αρχέτυπα, τελετουργικές κινήσεις. Το κράτημα του ρυθμού του τυμπάνου με τα πόδια. Ο αυτοσχεδιασμός της φωνής πάνω σε ρυθμική βάση. Τελικός χορός. Τυπικό πρόγραμμα.

4ε. Η μέθοδος της δημιουργικής κινητικής έκφρασης του R.V. Laban. Ανάλυση της δομής της κίνησης. Βάρος, χώρος, χρόνος, ροή, το σώμα η ενέργεια, η δυναμική και η σχέση.

4στ. Δημιουργικός χορός και η διδασκαλία του στο δημοτικό σχολείο

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Γαλάνη Μ., *Ο Χορός στην Εκπαίδευση*, Έλλην.

Ράφτης Α., *Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Χορού*, Θέατρο Ελληνικών Χορών Δώρα Στράτου.

ΛΥΚΕΣΑΣ Γ. *Ελληνικοί Χοροί*, εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

ΡΟΥΜΠΗΣ Γ. *Ελληνικοί Χοροί*, εκδόσεις Κ. Σμπίλιας, Αθήνα.

GOUGH M. *Γνωριμία με το χορό: οδηγός δημιουργικής διδασκαλίας για τον έντεχνο χορό*, εκδόσεις Dian.

ΓΚΑΡΩΝΤΥ Ρ. *Ο Χορός στη Ζωή*, εκδόσεις Ηριδανός, Αθήνα.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Β. *Έντεχνος Χορός*, εκδόσεις Salto, Θεσσαλονίκη.

FRANCE SCHOTT BILLMAN *Πρωτόγονος χορός*, Καστανιώτης, Αθήνα.

ΤΣΑΦΤΑΡΙΔΗΣ Ν. *Μουσική Κίνηση Λόγος*, εκδόσεις Νήσος, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση, μέσω εισηγήσεων και τη χρήση διαφανειών και power point για την τεκμηρίωση της παιδαγωγικής του αξίας καθώς και κατανόηση του τρόπου διδασκαλίας του δημιουργικού, παραδοσιακού και πρωτόγονου χορού στο δημοτικό σχολείο.

2. Πρακτικό εργαστήριο στις τεχνικές του δημιουργικού και πρωτόγονου χορού καθώς και στα βήματα του παραδοσιακού χορού.

3. Παρακολούθηση video ή άλλων έργων εικαστικής δημιουργία και οπτικοακουστικής έκφρασης με θέμα το σώμα διαχρονικά και διαταξικά αφορμή για προβληματισμό και δράσεις κινητικής έκφρασης. Από παρακολούθηση videoαρχείων παραστάσεων γνωριμία με την ιστορία του χορού και δημιουργία σύνθεσης χρησιμοποιώντας το ως παρτιτούρα ή ως ένα βασικό ερέθισμα για αναδημιουργία.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα, εβδομαδιαίες ομαδικές παρουσιάσεις χορών, συλλογή άρθρων που αφορούν τον χορό, τελική εργασία δημιουργίας χορογραφίας και γραπτές εξετάσεις.

M. ΓΑΛΑΝΗ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΧΟΡΟΣ – ΙΣΤΟΡΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΧΟΡΟΓΡΑΦΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 2^ο

Στόχοι του μαθήματος:

1. Κατανόηση της σπουδαιότητας του χορού τόσο για τη φυσική-σωματική όσο και στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.
2. Άσκηση και βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων και της φυσικής κατάστασης των φοιτητών/τριών καθώς και
3. Την εμπάθυνση σε τρόπους δημιουργίας χορογραφίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Ιστορία του χορού
2. Εκπρόσωποι του μοντέρνου χορού (Isadora Duncan, R. V. Laban, Mary Wigman, Martha Graham, Tent Son, Alwin Nikolais, Merci Cunningham, Jose Limon, Paxton, Maurice Bejart, Pina Baush, Sasha Waltz, Κούλα Πράτσικα, Ραλλού Μάνου, Παπαϊωάννου Δημήτρης).
3. Από τη μέθοδο της δημιουργικής κινητικής έκφρασης του R.V. Laban και τον εκφραστικό χορό της Isadora Duncan στο χοροθέατρο της Pina Baush.
4. Μεθοδική της τεχνικής του σύγχρονου, εκφραστικού χορού. Αντίληψη της κίνησης ως προς τον χώρο. Σωματικά σχήματα. Κατευθύνσεις. Παράλληλη αντίθετη και συμμετρική κίνηση, Επίπεδα. Τρόποι μετακίνησης. Αντίληψη της κίνησης ως προς τον χρόνο. Αργά γρήγορα, Επιτάχυνση – επιβράδυνση, Ταυτόχρονη και διαδοχική κίνηση, Ρυθμός – λόγος – κίνηση. Αντίληψη της κίνησης ως προς ροή, προσωπικό ύφος κίνησης εξωστρεφείς και εσωστρεφείς. Σώμα και αφήγηση. Αντίληψη της κίνησης ως προς την ενέργεια και τη δυναμική Το σώμα μαλακό, αργό και αδύναμο, ή δυνατό, πιο γρήγορο και ενεργητικό.
5. Εφαρμογή και ανάλυση κινήσεων. Διατάσεις, ισορροπία, έλεγχος του σώματος, στροφές, άλματα, κυλίσματα, πτώσεις ανορθώσεις, μάζεμα, τέντωμα κτλ. Συνδυασμός κινήσεων.
6. Τρόποι δημιουργίας κινητικής συνέχειας-ροής/χορογραφίας.
7. Contact improvisation. Προετοιμασία για κίνηση. Ο φόβος του αγγίγματος και οι «παγοθραύστες», η ασφάλεια, η εύρεση του προσωπικού κέντρου, το σημείο επαφής, το μεταβατικό έργο, ανύψωση και διατήρηση βάρους, η εμπιστοσύνη, τρόποι κίνησης, κυλίσματα και πτώσεις, η ορμή, εμπόδια και στηρίγματα.

8. Χοροθέατρο. Από τη λέξη στην κίνηση, από το δραματικό κείμενο στη χοροθεατρική ροή και από το σωματικό κείμενο στη δραματολογία. Δραματικές αναπαραστάσεις (εικόνες).

9. Χορογραφία, σύνθεση, παρουσία.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

ΓΑΛΑΝΗ ΜΑΡΩ *Ο Χορός στην Εκπαίδευση*, εκδ. Έλλην.

GOUGH M., *Γνωριμία με το χορό: οδηγός δημιουργικής διδασκαλίας για τον έντεχνο χορό*, εκδόσεις Dian.

ΚΟΥΡΟΥΠΗ Ε., *Χορός, Σώμα Κίνηση Πτυχές της Χορευτικής Τέχνης*, εκδόσεις Νεφέλη, Αθήνα.

ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ Π., *Το Σώμα: ικεσία και απειλή*, εκδόσεις Πλέθρον, Αθήνα.

ΤΣΙΛΙΜΙΓΚΡΑ Κ., *Ο Χορός*, Μέλισσα: Αθήνα.

ΓΚΑΡΩΝΤΥ Ρ., *Ο χορός στη ζωή*, εκδόσεις Ηριδανός, Αθήνα.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Β. *Έντεχνος χορός*, εκδόσεις Salto, Θεσσαλονίκη.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση, μέσω εισηγήσεων και τη χρήση διαφανειών και power point, της ιστορίας του σύγχρονου χορού, τεκμηρίωση της παιδαγωγικής του αξίας καθώς και κατανόηση του τρόπου διδασκαλίας του στο Δημοτικό σχολείο.

2. Πρακτικό εργαστήριο στις τεχνικές του σύγχρονου χορού, και σπουδή στην έρευνα κινητικών ροών και τη δημιουργία χορογραφίας / δουλειά σε ομάδες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα, τελική εργασία (χορογραφία/ δημιουργία videodance) και γραπτές εξετάσεις.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΔΡΑΜΑ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος:

1. Συστηματική μελέτη του Θεάτρου/Δράματος και της διδασκαλίας του

α. ως μορφής τέχνης,

β. ως εκπαιδευτικού μέσου και διδακτικό εργαλείο

γ. ως μέσου κοινωνικής παρέμβασης.

2. Θεμελίωση της ικανότητας υλοποίησης Θεατροπαιδαγωγικών Προγραμμάτων.

3. Άσκηση και βελτίωση της αναπνοής και ορθοφωνίας καθώς και κατανόηση των διαφόρων τεχνικών του θεάτρου στην εκπαίδευση και των τρόπων επιμόρφωσης κειμένου.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Ιστορία του δράματος και του θεάτρου.

2. Το θέατρο στην Αρχαία Ελλάδα (τραγωδία, κωμωδία, σατυρικό δράμα).

3. Είδη θεάτρου.

4. Κοινωνική λειτουργία του θεάτρου.

5. Τεχνικές του θεάτρου στην εκπαίδευση. Θέατρο Εικόνων και εκφραστικοί πίνακες. Τεχνικές του Forum theatre του Augusto Boal, Το κατά Stanilavski. Το κατά Μπρεχτ η αποστασιοποίηση – μη ταύτιση (Verfremdungseffekt). Το κατά Grotovski, η σωματικότητα και η φαντασία στο θέατρο. Παιχνίδια ρόλων (Ο δάσκαλος σε ρόλο, καταγισμός ιδεών ή ιδεοθύελλα κτλ.).

6. Ασκήσεις αναπνοής και ορθοφωνίας.

7. Δραματική ανάγνωση, παραμυθανάγνωση και τεχνικές αφήγησης.

8. Σκηνική απόδοση μη θεατρικού κειμένου.
9. Σύνθεση – Σκηνοθεσία.
10. Τρόποι επινόησης κειμένου (*Γραμματική της φαντασίας* J. Rondari). Μυθοπλασία.
11. Η δομή του θεατρικού κειμένου. Το κείμενο και ο μύθος. Δημιουργία ιστορίας.
12. Μεταγραφή λογοτεχνικού κειμένου σε δραματικό.
13. Η θεατρική πράξη στη διδασκαλία της γλώσσας. Ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας και της επικοινωνιακής δεξιότητας της γλώσσας (Δομική και επικοινωνιακή προσέγγιση).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- ΓΑΛΑΝΗ Μ. (2010), *Δημιουργική μέθοδος θεατρικού παιχνιδιού*, Έλλην: Αθήνα.
 PATRICE PAVIS, *Λεξικό του θεάτρου*, Gutenberg, Αθήνα.
 ΜΟΥΔΑΤΣΑΚΙΣ Τ. (1991). *Η θεωρία του δράματος*, Καρδαμίτσα, Αθήνα.
 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Ποιητική* (μετάφραση Σ. Μενάρδος), Αθήνα: Εστία.
 ΤΑΡΚΟΦΣΚΙ Α. *Σμιλεύοντας το χρόνο*, Νεφέλη: Αθήνα.
 ΚΟΤΤ JAN (1988) *Ένα Θέατρο Ουσίας*, Αθήνα.
 ΠΕΦΑΝΗΣ Γ. *Το Θέατρο και τα Σύμβολά του*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
 ΡΟΝΤΑΡΙ Τ. *Γραμματική της Φαντασίας*, εκδόσεις Τεκμήριο, Αθήνα.
 ΠΕΛΑΣΓΟΣ Σ. *Τα Μυστικά του παραμυθά: Μαθητεία στην τέχνη της προφορικής λογοτεχνίας και αφήγησης*, Εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση για την παιδαγωγική αξία και την εξανθρωπιστική δυνατότητα του θεάτρου/ δράματος καθώς και εμβάθυνση στη διδακτική και κατανόηση του τρόπου διδασκαλίας του στο Δημοτικό σχολείο μέσω:
 - α. εισηγήσεων και τη χρήση διαφανειών, video αρχείων, PowerPoint,
 - β. διαλόγου για την ανταλλαγή απόψεων για τη δημιουργία μιας νέας κουλτούρας υπό την ευρύτερη κοινωνική της έννοια («αγωγή πολιτισμού») μέσα στα σχολεία και τη δεοντολογία που πρέπει να τη διέπει.
2. Πρακτικό εργαστήριο στις τεχνικές του Θεάτρου/Δράματος στην Εκπαίδευση και άσκηση των εκφραστικών μέσων των φοιτητών/τριών:
 - α. όλη η τάξη μαζί
 - β. συνεργασία σε ομάδες

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα, εβδομαδιαίος φάκελος και ημερολόγιο μαθήματος, τελική παρουσίαση εργασίας και γραπτή ή προφορική εξέταση.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος:

1. Συστηματική γνώση του ανθρώπινου οργανισμού και ανάπτυξη δεξιοτήτων διαμόρφωσης προγραμμάτων άσκησης, όπου αυτό πρέπει να γίνει από τον/την εκπαιδευτικό ελλείψει εκπαιδευτικού φυσικής αγωγής
2. Ανάπτυξη της ικανότητας για παροχή των πρώτων βοηθειών στο σχολείο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Η φυσιολογική βάση του ανθρώπινου οργανισμού, το κύτταρο.
2. Νευρικό και μυϊκό κύτταρο.
3. Οστά και σύνδεσμοι.

4. Μύες και τένοντες.
5. Τρόποι δημιουργικής προσέγγισης της ενότητας «Γνωρίζω το σώμα μου».
6. Ανατομική περιγραφή των ασκήσεων. Σκελετική λειτουργία. Η συμμετοχή της λειτουργίας των οστών στην ανθρώπινη κίνηση. Μυϊκή λειτουργία. Η συμμετοχή της λειτουργίας των μυών στην ανθρώπινη κίνηση. ΚΝΣ, νευρική λειτουργία και παραγωγή ανθρώπινης κίνησης.
7. Η φυσιολογία και μηχανική της βάδισης «the game of walking».
8. Σωστή στάση στην όρθια θέση.
9. Ορθή στάση κατά την καθιστή θέση.
10. Κιναίσθηση.
11. Βιωματική κινησιολογία μέσω σωματικών ασκήσεων, συνασκήσεων (σε ζευγάρια), contact improvisation και χαλάρωσης.
12. Πρώτες Βοήθειες στο σχολείο.
13. Κακώσεις και τραυματισμοί κατά την άσκηση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

ΓΑΛΑΝΗ Μ. *Βιωματική Κινησιολογία* (πανεπιστημιακές σημειώσεις).

ΚΕΧΑΓΙΑΣ Δ. *Πρώτες Βοήθειες και πρόληψη των ατυχημάτων στην εκπαίδευση*, Τέλεθρον: Αθήνα.

ΚΟΥΡΙΠΙΑΜΑ Σ. *Η εκφραστικότητα του σώματος. Εκδοχές ανατομίας και ο κόσμος των ιδεών στην ελληνική και κινεζική ιατρική*, Εστία: Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Θεωρητική προσέγγιση, μέσω εισηγήσεων και τη χρήση διαφανειών και power point. Βιωματική άσκηση σε ζευγάρια για την κατανόηση της φυσιολογίας και μηχανικής της κίνησης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία, γραπτές εξετάσεις.

Ν. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Υποτίθεται ότι η εικαστική αγωγή σαν υπόσχεση ή σαν προσδοκία, όταν καλλιεργεί την αναγνώριση-κατανόηση-διατύπωση της διαφορετικότητας, συμβάλλει σημαντικά στην πορεία αυτοπραγμάτωσης του ανθρώπου.

Ιδιαίτερα ο νέος άνθρωπος όταν επιχειρεί να εικονοποιήσει τις εμπειρίες και τα βιώματά του επινοεί τρόπους σχήματα, σύμβολα και μορφές για να δημιουργήσει ένα πεδίο –εντόνως υποκειμενικό- εικαστικού λόγου. Διαχρονικά, όσο πιο ανοικτή είναι η διαλεκτική των συσχετισμών των αισθητικών κατηγοριών (και των αιτιών που τις γεννούν) τόσο συχνότερα εμφανίζεται το αίτημα της ευρηματικότητας του ανθρώπου ως η εγκυρότερη διεκπεραίωση του βιώματός του. Ταυτόχρονα, πάνω σ' αυτήν την προβληματική τίθεται το ερώτημα: Όλα αυτά ισχυροποιούνται μόνο με τακτικές; Είναι όλα θέμα τρόπου; Όμως το πνεύμα είναι εν κινήσει, δεν υπόσχεται, δεν προσδοκά, δεν διεκπεραιώνει: κινείται! Από το άλλο μέρος, σαν αντίστιξη, υπάρχουν οι αισθητικές εμπειρίες και κατηγοριοποιήσεις τους, που εκφράζουν το συλλογικό ανθρώπινο γίνεσθαι στην ιστορία και αποτελούν αποκρυσταλλώσεις και εξισώσεις μυρίων όσων προσωπικών επιλογών και αξιολογικών εκτιμήσεων πάνω στην δημιουργία και την πρόσληψη της Τέχνης. Σ' αυτήν την αντίστιξη πρέπει να ισορροπήσει ο διδάσκων. Από την θέση μου διακριτικά ενθαρρύνω κάθε προσπάθεια ευρηματικότητας του σπουδαστή προτείνοντας ένα –όσο το δυνατόν ουδέτερο– τοπίο αυτενέργειας (μέσω ευέλικτων κατασκευών, επαρκών πληροφοριών και φάσεων γύρω από το ίδιο αντικείμενο, διαδραστικών εναλλακτικών λύσεων και στοιχείων συγκριτικής

μεθοδολογίας κτλ.) αποβλέποντας στην εκ μέρους του αναγνώριση του κυρίαρχου στοιχείου, που τον κατοικεί και τον χαρακτηρίζει. Για τον φοιτητή και γενικότερα για τον νέο άνθρωπο, η επιβράβευση όλου αυτού του αγώνα για την διάσωση και για την γεύση έστω του ελάχιστου αυθεντικού στοιχείου της φύσεως του χαρακτήρα του, θα είναι κάτι που αφορά, ουσιαστικά, στην ίδια του την ύπαρξη.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 2^ο

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της φύσης διαφορετικών υλικών για το σχέδιο: μελάνι, κάρβουνο, μολύβι, bic, σαγκίνα, μαρκαδόρος, παστέλ.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: α) Διερεύνηση των σχεδιαστικών μέσων κατά τη διαδικασία της αναπαράστασης της οπτικής εμπειρίας (γραμμή, σημείο, φόρμα, φωτοσκίαση, σύνθεση γεωμετρικών και μη σχημάτων, προοπτική κτλ.).

β) Κατανόηση της φύσεως διαφορετικών υλικών για το σχέδιο: μελάνι, κάρβουνο, μολύβι, bic, σαγκίνα, μαρκαδόρος, παστέλ.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Αγραφιώτης Θ. (2008), *Το νεοελληνικό θέατρο σκιών ως μέσο αγωγής των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης*, Κυριακίδης: Αθήνα.

Γρυπάρης Φ. (1986), *Αισθητική αγωγή, εφαρμογές των εικαστικών τεχνών στο νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό*, Αθήνα.

Κάνιστρα Μ. (1987), *Η σύγχρονη εικαστική αγωγή στο σχολείο*, Αθήνα.

Μακρής Κ. *Ο Ζωγράφος Θεόφιλος στο Πήλιο*.

Μυταράς Δ. (2001), *Το μοντέλο της οικολογίας*, Καστανιώτης: Αθήνα.

Παγκόσμια Εγκυκλοπαίδεια της Τέχνης, Φυτράκης: Αθήνα.

Πλίνιος ο Πρεσβύτερος (1998) *Περί της Αρχαίας Ελληνικής ζωγραφικής*, Άγρα: Αθήνα.

Τσάμπαν Λ., *Διδακτική της Τέχνης*.

«Φουρφουλάς» (2009): συλλεκτικό φύλλο της εφημερίδας του πανελλήνιου σωματείου θεάτρου σκιών, τεύχος 11, Αθήνα.

Χάουζερ Α. *Κοινωνική ιστορία της Τέχνης*, Κάλβος: Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΜΕΙΚΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Β΄

Εξάμηνο: 4^ο

Στόχοι του μαθήματος: Γνωριμία με μεικτές τεχνικές

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Πειραματισμοί για την γνώση των μικτών τεχνικών και αναφορές στις εφαρμοσμένες τέχνες: Τύπωμα με λινόλεουμ πάνω σε κολάζ (αναφορά στην τεχνική της Αφίσας). Μελάνι με λαδοπαστέλ (αναφορά στην τεχνική του Μπα-

τίκ). Ακρυλικό με λαδοπαστέλ (αναφορά στην τεχνική της ελαιογραφίας). Αυγοτέμπερα με ξηρό παστέλ (αναφορά στην αιογραφία). Σμαλτογραφία σε γυαλί (αναφορά στην τέχνη του Βιτρό, αισθητικά δάνεια από το θέατρο σκιών), ψηφιδογραφία με πέτρες σε έγχρωμο γύψο (αναφορά στην τέχνη του ψηφιδωτού).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Α΄

Εξάμηνο: 1^ο

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της φύσης διαφορετικών υλικών για τη Γλυπτική

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1) Βασικά στοιχεία πλαστικής. α) Τρισδιάστατα προπλάσματα: σκάλισμα σε γυψοπουρόλιθο (σύγκριση αποτελέσματος με φελιζόλ) και χύτευση αποτυπωμάτων. Αναπαράσταση αντικειμένων της φύσης (φρούτα, δέντρα, ζώα, πουλιά με χαρτοπολτό ή κερί). Άμεση γραμμική έκφραση με σύρμα ή σχοινί (κατασκευή μάσκας και θεατρικού κοστουμιού).

β) Δισδιάστατα-επίπεδα γλυπτά. Σκάλισμα φιγούρας θεάτρου σκιών και διακοσμητικών μοτίβων. Κατασκευή χαμηλού ανάγλυφου με φύλλο χαλκού ή αλουμινίου και επιχρωμάτωση με σμάλτο. Ανάπτυξη συνθέσεων σε επιφάνειες πηλού και αναπαραγωγή αντιγράφων μέσω εκμαγείου.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΓΛΥΠΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΕ ΕΤΕΡΟΚΛΗΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της φύσης διαφορετικών υλικών για τη Γλυπτική

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: 1) Γλυπτικές κατασκευές με ετερόκλητα στοιχεία (πέτρες, κοχύλια, κόκαλα, χαρτί, ύφασμα, φωτογραφίες, πλαστικά κτλ.). 2) Χρήση ανακυκλώσιμων και μη αντικειμένων για τον σχεδιασμό: α) Περιβάλλοντος: μικρογραφίες πόλεων ή χωριών, μακέτες σπιτιών, επίπλων, μηχανών κτλ. (καθώς και θεατρικών σκηνικών). β) Φυσικής δομής της ανθρώπινης μορφής: ομοιώματα ανθρώπινου κεφαλιού και σκελετού (κατασκευή καρναβαλικής φιγούρας).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟ ΧΩΡΟ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 8^ο

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της φύσης διαφορετικών υλικών για τη Γλυπτική

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Επιτόπια εφαρμογή της εικαστικής εμπειρίας των προηγούμενων εξαμήνων (στοιχεία πλαστικής ή γλυπτικές κατασκευές με ετερόκλητα στοιχεία) στα πλαίσια διοργάνωσης μιας θεατρικής παράστασης σ' ένα δημοτικό σχολείο. Η διεξαγωγή του μαθήματος θα γίνεται με ομάδες φοιτητών, ούτως ώστε κατά τη διάρκεια μιας σχολικής χρονιάς, σε συνεργασία με την 5η και 6η τάξη, να υλοποιήσουμε μια θεατρική παράσταση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΑΪΚΩΝ ΜΟΤΙΒΩΝ

Τύπος μαθήματος: Θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση

Έτος σπουδών: Γ΄

Εξάμηνο: 6^ο

Στόχοι του μαθήματος: η αφύπνιση της λαϊκής αισθητικής

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι η αφύπνιση της λαϊκής αισθητικής κατά τη διαδικασία αποτύπωσης και επεξεργασίας λαϊκών μοτίβων που συναντάμε σε ύφασμα, πηλό, ξύλο, πέτρα ή σίδηρο. Η όλη προσέγγιση θα γίνει με γύψο ή χαρτοπολτό, με collage, με ζωγραφική σε γυαλί (ψευδο vitraux) ή με τύπωμα σε linoleum. Συγχρόνως θα δίνουμε τα κυριότερα στοιχεία για τη θέση, τη φύση, την μορφολογία, την ιστορία και την αισθητική αντίληψη της κάθε περιοχής απ' όπου προέρχονται τα λαϊκά αυτά μοτίβα στα οποία κάθε φορά θα ανατρέχουμε. Φιλοδοξία του μαθήματος –αναλόγως της απήχησης που θα τύχει– είναι να ξεδιπλωθεί σε μια ανάλογη επεξεργασία και αναζήτηση μοτίβων των ευρύτερων συνόρων της Μεσογειακής κουλτούρας και αισθητικής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Πατρών προσφέρει τη διδασκαλία των εξής μαθημάτων:

A. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ **ΑΓΓΛΙΚΑ I**

Επαναληπτικά μαθήματα γλώσσας και γραμματικής με στόχο την ανάπτυξη της επικοινωνίας και παραγωγής συνεχούς λόγου. Ανάλυση αγγλικού κειμένου με στόχο την κατανόηση και ανάπτυξη των χαρακτηριστικών του γραπτού λόγου σε κείμενα επιστημονικού και λογοτεχνικού περιεχομένου.

A. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ **ΑΓΓΛΙΚΑ II**

Εμπέδωση και επέκταση γλωσσικών δεξιοτήτων με ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση και τελειοποίηση της χρήσης και παραγωγής γραπτού λόγου. Εισαγωγή στην ορολογία.

A. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ **ΑΓΓΛΙΚΑ III** **ΑΓΓΛΙΚΑ IV**

Εισαγωγή στην ανάλυση κειμένων σχετικών με τα διδασκόμενα μαθήματα των Επιστημών της Αγωγής με στόχους: α) τη χρήση της αγγλικής βιβλιογραφίας, β) την τελειοποίηση των ικανοτήτων στη χρήση της γλώσσας του επιστημονικού κειμένου.

K. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ **ΓΑΛΛΙΚΑ**

Φ. ΣΑΒΒΑ **ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ**

Λ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ **ΙΤΑΛΙΚΑ**

Π. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ **ΡΩΣΙΚΑ**

- Κάλυψη βασικών γραμματικών και συντακτικών δομών.
- Ανάπτυξη γλωσσικών επικοινωνιακών δεξιοτήτων με παράλληλη άσκηση των γραμματικοσυντακτικών κανόνων.

- Κύρια στοιχεία ορολογίας.

Σχετικά με την οργάνωση και τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών οι φοιτητές/-τριες μπορούν να απευθύνονται στα γραφεία του Διδασκαλείου (κτήριο Κεντρικής Βιβλιοθήκης).

Κατατακτήριες Εξετάσεις

Βάσει απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, οι απόφοιτοι Πανεπιστημιακών και Τεχνολογικών Τμημάτων, μετά από επιτυχή συμμετοχή σε κατατακτήριες εξετάσεις, προκειμένου να καταστούν πτυχιούχοι εξετάζονται συνολικά σε εξήντα δύο (62) μαθήματα (36 υποχρεωτικά και 26 επιλογής). Φοιτούν τουλάχιστον επί 6 ακαδημαϊκά εξάμηνα. Τυχόν αναγνωρίσεις μαθημάτων από τα Τμήματα προέλευσης πρέπει να κατοχυρώνονται κατά το ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής τους στο Τμήμα.

Μεταπτυχιακές Σπουδές

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-15 το Π.Τ.Δ.Ε. δεν προσφέρει προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών.

Θεσμικό πλαίσιο

Στο Τμήμα λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Το πρόγραμμα αυτό έχει εγκριθεί από το Υπ.Ε.Π.Θ. (61974/Β7 (Φ.Ε.Κ. 42/Β'/22.1.2003) και έχει τροποποιηθεί με υπουργικές αποφάσεις (Φ.Ε.Κ. 1852/Β'/12/9/2008). Στην τελική του μορφή περιλαμβάνει τις ακόλουθες διατάξεις:

Άρθρο 3 Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το ΠΜΣ οδηγεί στην απονομή:

Α. Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε) στις Επιστήμες της Αγωγής στις εξής κατευθύνσεις:

1. Δια Βίου Εκπαίδευση: Πολιτικές, Επιμόρφωση και Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών
2. Μαθησιακές Δυσκολίες – Δυσλεξία
3. Ιστορία Εκπαίδευσης και Μουσειοπαιδαγωγική
4. Φιλοσοφία της Παιδείας
5. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης ή Ξένης Γλώσσας
6. Ανάπτυξη και Συμβουλευτική της Σταδιοδρομίας
7. Ειδική Αγωγή: Εκπαίδευση κωφών και βαρήκοων παιδιών
8. Αναλυτικά προγράμματα και Διδακτική: i) Διδασκαλία Γλώσσας και Γραμματισμού και ii) Διδακτική Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών

Β. Διδακτορικού Διπλώματος (Δ.Δ.) στις Επιστήμες της Αγωγής».

Άρθρο 5 Χρονική Διάρκεια

Το ΠΜΣ οδηγεί σε απονομή:

Α. Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) και διαρκεί τέσσερα (4) εξάμηνα. Ως ανώτατο όριο για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ορίζονται τα οκτώ (8) εξάμηνα.

Β. Διδακτορικού διπλώματος (Δ.Δ.) και διαρκεί τουλάχιστον έξι (6) επιπλέον εξάμηνα μετά τη λήψη του Μ.Δ.Ε.

Ως ανώτατο όριο για την απόκτηση Δ.Δ. ορίζονται τα δέκα (10) εξάμηνα.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Άρθρο 6 Πρόγραμμα Μαθημάτων

Για την απονομή του Μ.Δ.Ε. απαιτείται η υποχρεωτική παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση σε εννέα (9) μαθήματα –6 υποχρεωτικά σε κάθε κατεύθυνση και 3 επιλογής– ανά εξάμηνο σπουδών στα τρία πρώτα εξάμηνα (Α', Β' και Γ'). Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο Δ' εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με 30 ΠΜ, ενώ το θέμα δύναται να ορισθεί στο τέλος του Γ' εξαμήνου. Το σύνολο των ΠΜ που απαιτούνται για την απόκτηση του ΜΔΕ είναι 120 (δηλ. 30 Π.Μ. ανά εξάμηνο σπουδών).

Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, οι πρακτικές ασκήσεις και οι κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή του ΜΔΕ ορίζονται ως εξής:

Η δομή του Προγράμματος Σπουδών για όλες τις κατευθύνσεις είναι η ακόλουθη:

Α' Εξάμηνο

1 μάθημα για τις μεθόδους και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της αγωγής 8 ΠΜ

1 μάθημα θεωρίας της παιδείας 8 ΠΜ

1 μάθημα ειδίκευσης 8 ΠΜ

Πρακτική άσκηση και έρευνα 6 ΠΜ

Σύνολο Α' Εξαμήνου 30 ΠΜ

Β' Εξάμηνο

1 μάθημα για τις μεθόδους και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της αγωγής 8 ΠΜ

2 μαθήματα ειδίκευσης 8+8= 16 ΠΜ

Πρακτική άσκηση και έρευνα 6 ΠΜ

Σύνολο Β' Εξαμήνου 30 ΠΜ

Γ' Εξάμηνο

3 μαθήματα ειδίκευσης 8+8+8= 24 ΠΜ

Πρακτική άσκηση και έρευνα 6 ΠΜ

Σύνολο Γ' Εξαμήνου 30 ΠΜ

Δ' Εξάμηνο

Συγγραφή και εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας 30 ΠΜ

Σύνολο Δ' Εξαμήνου 30 ΠΜ

Αναλυτικά ανά κατεύθυνση:

I. Τα μαθήματα ειδίκευσης (έκαστο 8 ΠΜ) που οφείλει να παρακολουθήσει ο μεταπτυχιακός φοιτητής στα τρία πρώτα εξάμηνα σπουδών είναι τα ακόλουθα:

1η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Διά Βίου Εκπαίδευση: Πολιτικές, Επιμόρφωση και Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών

1. Εκπαιδευτική Πολιτική: ευρωπαϊκά προγράμματα και εθνικές δράσεις στη δια βίου εκπαίδευση (Α' εξ.)
2. Κοινωνιολογική θεωρία και εκπαίδευση (Β' εξ.)
3. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων: επιμορφωτικές μέθοδοι και τεχνικές (Β' εξ.)
4. Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (Γ' εξ.)
5. Σχεδιασμός εκπαιδευτικού λογισμικού – Κοινωνιολογία της άτυπης εκπαίδευσης (Γ' εξ.)
6. Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικών φορέων – Παραγωγή και αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού (Γ' εξ.)

2η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Μαθησιακές Δυσκολίες – Δυσλεξία

1. Ψυχολογία (Α' εξ.)
2. Μαθησιακές δυσκολίες – Δυσλεξία (Β' εξ.)
3. Μαθησιακά προβλήματα στις βασικές φυσικομαθηματικές έννοιες: διαγνωστική αξιολόγηση και εκπαιδευτική αντιμετώπιση (Β' εξ.)
4. Πρακτική εφαρμογή στις μαθησιακές δυσκολίες – δυσλεξία (Γ' εξ.)
5. Ψυχολογία γραπτής έκφρασης (Γ' εξ.)
6. Πειραματικές μέθοδοι στην Ψυχολογία (Γ' εξ.)

3η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Ιστορία Εκπαίδευσης και Μουσειοπαιδαγωγική

1. Ζητήματα θεωρίας και μεθοδολογίας στην Ιστορία (Α' εξ.)
2. Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης με έμφαση στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις (Β' εξ.)
3. Νεότερη Ελληνική Ιστορία (Β' εξ.)
4. Ιστορία της εκπαίδευσης στην Ευρώπη (Γ' εξ.)
5. Ιστορία – Κοινωνιολογία (Γ' εξ.)
6. Πρακτική στο Μουσείο Παιδείας – Μουσειοπαιδαγωγική (Γ' εξ.)

4η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Φιλοσοφία της Παιδείας

1. Ιστορία της Φιλοσοφίας της Παιδείας (Α' εξ.)
2. Σύγχρονα Προβλήματα Φιλοσοφίας της Παιδείας (Β' εξ.)
3. Φιλοσοφική Ψυχολογία (Β' εξ.)
4. Φιλοσοφική Συμβουλευτική: Ψυχοδυναμική και σχεσιοδυναμική θεώρηση (Γ' εξ.)
5. Θρησκευτική Αγωγή (Γ' εξ.)
6. Ηθική Αγωγή (Γ' εξ.)

5η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης ή Ξένης Γλώσσας

1. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Α' εξ.)

2. Κοινωνιογλωσσολογία και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Εφαρμογές στη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης ή Ξένης Γλώσσας (Β' εξ.)
3. Συγκριτική Γλωσσολογία – Διδακτική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Β' εξ.)
4. Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία – Διγλωσσία και Δίγλωσση Εκπαίδευση (Γ' εξ.)
5. Διδακτική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας ως Δεύτερης ή Ξένης Γλώσσας, διδακτικές μέθοδοι και βασικές παράμετροι για τη συγγραφή εκπαιδευτικού υλικού (Γ' εξ.)
6. Συγκριτική Φιλολογία και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Γ' εξ.)

6η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Ανάπτυξη και Συμβουλευτική της Σταδιοδρομίας

1. Βασικές θεωρίες της Συμβουλευτικής: σκοποί, μεθοδολογία και διαδικασία παρέμβασης (Α' εξ.)
2. Αναπτυξιακή Ψυχολογία (Β' εξ.)
3. Σταδιοδρομία: βασικές θεωρίες της ανάπτυξης του ατόμου για τη σταδιοδρομία (Β' εξ.)
4. Η οικονομική διάσταση στην παροχή Επαγγελματικού Προσανατολισμού – Ανάπτυξης για τη Σταδιοδρομία (Γ' εξ.)
5. Δυναμική της Ομάδας (Γ' εξ.)
6. Μεθοδολογία, τεχνικές και εργαλεία αξιολόγησης στη Συμβουλευτική για τη Σταδιοδρομία. Μεθοδολογία και τεχνικές της Συμβουλευτικής για τη Σταδιοδρομία. Εσωτερική βιωματική πρακτική άσκηση (Γ' εξ.)

7η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Ειδική Αγωγή: Εκπαίδευση κωφών και βαρήκοων παιδιών

1. Ειδική αγωγή – αγωγή κωφών: επίκαιρα θέματα (Α' εξ.)
2. Προβλήματα λόγου και ακοής (Β' εξ.)
3. Κατάκτηση γλώσσας σε ακούοντα και κωφά παιδιά (Β' εξ.)
4. Κοινότητα κωφών και γλωσσολογία νοηματικής γλώσσας (Γ' εξ.)
5. Έγκαιρη παρέμβαση και συμβουλευτική γονέων (Γ' εξ.)
6. Αναλυτικά προγράμματα, μέθοδοι επικοινωνίας και γραπτός λόγος (Γ' εξ.)

8η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Αναλυτικά Προγράμματα και Διδακτική

i) Διδασκαλία Γλώσσας και Γραμματισμού

1. Γλωσσολογία και Διδασκαλία της Γλώσσας (Α' εξ.)
2. Διδασκαλία της Δεύτερης ή Ξένης Γλώσσας και Κουλτούρας (Β' εξ.)
3. Ανάγνωση: έρευνα και διδασκαλία (Β' εξ.)
4. Γραπτή έκφραση: έρευνα και διδασκαλία (Γ' εξ.)
5. Διδασκαλία της Λογοτεχνίας (Γ' εξ.)
6. Αναλυτικά Προγράμματα (Γ' εξ.)

ii) Διδακτική Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών

1. Έρευνα και Διδασκαλία στις Θετικές Επιστήμες (Α' εξ.)
2. Δημόσια κατανόηση των Φυσικών Επιστημών (Β' εξ.)
3. Διδακτική Μαθηματικών (Β' εξ.)
4. Διδακτική Φυσικών Επιστημών (Γ' εξ.)
5. Τρέχοντα ερευνητικά θέματα (Γ' εξ.)
6. Διδακτική ειδικών μαθηματικών θεμάτων (Γ' εξ.)

II. Από τα κάτωθι 6 προσφερόμενα μαθήματα που

αφορούν σε Μεθόδους και τεχνικές έρευνας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής –ανεξαρτήτως κατεύθυνσης– οφείλει να παρακολουθήσει δύο (1 μάθημα στο Α' εξ. και 1 στο Β' εξ. σπουδών):

1. Μέθοδοι και τεχνικές ποσοτικής έρευνας στις επιστήμες της αγωγής (Α' εξ.)
2. Μέθοδοι και τεχνικές ποιοτικής έρευνας στις επιστήμες της αγωγής (Α' εξ.)
3. Μεθοδολογία έρευνας και ανάλυσης δεδομένων στην Ψυχολογία (Α' εξ.)
4. Στατιστική με εφαρμογές στην έρευνα στις επιστήμες της αγωγής (Β' εξ.)
5. Μέθοδοι και τεχνικές συμμετοχικών ερευνητικών προσεγγίσεων (Β' εξ.)
6. Πειραματική μέθοδος στην Ψυχολογία (Β' εξ.)

III. Από τα κάτωθι 2 προσφερόμενα μαθήματα του Α' εξ. που αφορούν σε Θέματα Θεωρίας της Παιδείας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει ένα (1):

1. Ιστορικές – κοινωνιολογικές θεωρίες (Α' εξ.)
2. Φιλοσοφικές – ψυχοπαιδαγωγικές θεωρίες (Α' εξ.)

Όλοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν την υποχρέωση παρακολούθησης ερευνητικού σεμιναρίου που οργανώνεται στα πλαίσια του ΠΜΣ, με ευθύνη του Δ/ντή του ΠΜΣ σε συνεργασία με τους υπεύθυνους των κατευθύνσεων του Προγράμματος. Στο ερευνητικό σεμινάριο προβλέπεται παρουσίαση και ανάλυση ερευνητικών μεθόδων και αποτελεσμάτων εμπειρικών ερευνών.

Όλα τα προσφερόμενα μαθήματα δύνανται να έχουν τη μορφή διαλέξεων, σεμιναρίων, φροντιστηριακών ασκήσεων, εργαστηρίων, κατευθυνόμενης μελέτης και έρευνας.

Άρθρο 7 **Αριθμός Εισακτέων**

Ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 96 (ενενήντα έξι) ετησίως δηλαδή δώδεκα (12) μεταπτυχιακούς φοιτητές ανά κατεύθυνση.

Άρθρο 8 **Προσωπικό**

Στο ΠΜΣ θα διδάσκουν μέλη ΔΕΠ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών ή άλλων Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Στο Πρόγραμμα δύνανται επίσης να διδάξουν ομότιμοι καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, εντεταλμένοι επίκουροι καθηγητές ή ειδικοί επιστήμονες, ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 10 **Διάρκεια Λειτουργίας**

Το ΠΜΣ θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2009–2010, οπότε θα επαναξιολογηθεί η δυνατότητα συνέχισης λειτουργίας του ΠΜΣ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148τ.Α').

Άρθρο 12 **Μεταβατικές Διατάξεις**

Η παρούσα Απόφαση ισχύει για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που θα εισαχθούν στο Πρόγραμμα από το ακαδημαϊκό έτος 2008-09 καθώς και για τους υποψήφιους διδάκτορες που εισήχθησαν στο ΠΜΣ το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008, τα οποία αποτελούν και τελευταία έτη εισαγωγής στο Πρόγραμμα. Τα θέματα που δεν αναφέρονται στην παρούσα απόφαση θα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών καθώς και από τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Εσωτερικός Κανονισμός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος

1. Σύνθεση Συντονιστικής Επιτροπής Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στη Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών συμμετέχουν όλοι οι υπεύθυνοι Κατευθύνσεων/Ειδίκευσεων και Υποειδίκευσεων και ο Πρόεδρος του Τμήματος, εφόσον ισχύουν οι προϋποθέσεις της σχετικής νομοθεσίας.

2. Υποβολή αιτήσεων

Οι υποψήφιοι για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών θα πρέπει να υποβάλουν στη Γραμματεία του Τμήματος τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Αίτηση σε απλό χαρτί
2. Βιογραφικό σημείωμα
3. Αντίγραφο πτυχίου
4. Αναλυτική βαθμολογία πτυχίου
5. Λοιπούς τίτλους σπουδών
6. Επίσημα αναγνωρισμένο πιστοποιητικό ξένης γλώσσας

Επίσης εφόσον τους ζητηθεί θα πρέπει επιπλέον να καταθέσουν:

- α. Επιστημονικά δημοσιεύματα (εάν υπάρχουν).
- β. Την πτυχιακή τους εργασία (εάν έχουν εκπονήσει στη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών τους).

Κάθε υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητάς του θα πρέπει να δηλώνει την Κατεύθυνση/Ειδίκευση και, όπου υπάρχει, την Υποειδίκευση για την οποία ενδιαφέρεται. Οι δηλώσεις είναι δεσμευτικές για τον υποψήφιο ως προς την Κατεύθυνση/Ειδίκευση.

3. Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών

Η επιτροπή επιλογής απαρτίζεται από τους υπευθύνους των Κατευθύνσεων/Ειδিকেύσεων και Υποειδικεύσεων, εφόσον υπάρχουν υποψήφιοι στην αντίστοιχη Κατεύθυνση/Ειδίκευση ή Υποειδίκευση.

Η διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών είναι η ακόλουθη:

I. Κατανομή στους υπευθύνους Κατευθύνσεων/Ειδিকেύσεων και Υποειδικεύσεων:

- α) των καταλόγων των ονομάτων των υποψηφίων ανά Κατεύθυνση/Ειδίκευση και Υποειδίκευση,
- β) των φακέλων των υποψηφίων,
- γ) των κυριότερων στοιχείων από την αποδελτίωση των φακέλων των υποψηφίων, που επιτελείται από τη Γραμματεία του Τμήματος.

II. Γραπτή εξέταση των υποψηφίων σε μαθήματα που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση με Ειδική Σύμβαση. Κατ' αρχάς, το ένα από τα εξεταζόμενα μαθήματα ορίζεται να είναι οι «Μέθοδοι έρευνας στις επιστήμες της αγωγής» στο οποίο οι εξετάσεις διενεργούνται από τους διδάσκοντες τα αντίστοιχα μαθήματα του ΠΜΣ με τη συνεργασία των επιστημονικών υπευθύνων των Κατευθύνσεων/Ειδিকেύσεων και Υποειδικεύσεων. Το δεύτερο εξεταζόμενο μάθημα ορίζεται να είναι σχετικό με το περιεχόμενο της Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης ή της Υποειδίκευσης και οι εξετάσεις διεξάγονται με την ευθύνη του επιστημονικού υπευθύνου της Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης ή της Υποειδίκευσης.

Τα μαθήματα στα οποία εξετάζονται οι υποψήφιοι κατά Κατεύθυνση/Ειδίκευση και Υποειδίκευση είναι τα παρακάτω:

1. Διά Βίου Εκπαίδευση: Πολιτικές, Επιμόρφωση, και Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών:
Διά βίου εκπαίδευση: σχεδιασμός, οργάνωση, λειτουργία και αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικών οργανισμών
2. Μαθησιακές Δυσκολίες-Δυσλεξία:
Γνωστική Ψυχολογία
3. Ιστορία Εκπαίδευσης και Μουσειοπαιδαγωγική:
Ιστορία της Εκπαίδευσης
4. Φιλοσοφία της Παιδείας:
Εισαγωγή στην Φιλοσοφία
5. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης ή Ξένης Γλώσσας:
Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
6. Ανάπτυξη και Συμβουλευτική της Σταδιοδρομίας:
Συμβουλευτική
7. Ειδική Αγωγή: Εκπαίδευση κωφών και βαρήκοων παιδιών:
Ειδική Αγωγή

III. Συνέντευξη των επιτυχόντων.

Οι υπεύθυνοι των Κατευθύνσεων/Ειδিকেύσεων και Υποειδικεύσεων:

- α) επιλέγουν ως συνεξεταστή και συν-βαθμολογητή έναν από τους διδάσκοντες της Ειδίκευσης ή της Υποειδίκευσης,
- β) προγραμματίζουν τη συνέντευξη με ευθύνη τους και κοινοποιούν γραπτώς την ημερομηνία και την ώρα διεξαγωγής της στο Τμήμα και στον διευθυντή του Μεταπτυχιακού,
- γ) συνεργάζονται για την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων με τον Πρόεδρο του Τμήματος και τον διευθυντή του Π.Μ.Σ.

Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται από τους επιτυχόντες στις γραπτές εξετάσεις με συνεκτίμηση της βαθμολογίας τους στη γραπτή εξέταση, του φακέλου τους και της συνέντευξης.

4. Χρονοδιάγραμμα και προδιαγραφές της διαδικασίας επιλογής των υποψηφίων

Η Γραμματεία του Τμήματος ετοιμάζει τα σχετικά έντυπα για τις γραπτές εξετάσεις ώστε να καλύπτονται τα ονόματα των υποψηφίων. Επίσης, ανακοινώνει τις ημερομηνίες εξετάσεων και ενημερώνει τους υποψηφίους με απλή επιστολή και με δελτίο τύπου.

Οι εξετάσεις πραγματοποιούνται στη διάρκεια δύο εβδομάδων σε όλες τις Κατευθύνσεις/Ειδিকেύσεις και Υποειδικεύσεις, και τα γραπτά βαθμολογούνται με κλίμακα 1-20.

Η εξέταση των γραπτών διενεργείται από δύο βαθμολογητές με καλυμμένα τα ονόματα των υποψηφίων. Ως βάση θεωρείται το 12. Ο βαθμός των υποψηφίων σε κάθε εξεταζόμενο μάθημα είναι ο μέσος όρος των βαθμών των δύο βαθμολογητών. Σε περίπτωση βαθμολογικής απόκλισης μεγαλύτερης από 3

μονάδες, το γραπτό διορθώνεται από τρίτο βαθμολογητή και η τελική βαθμολογία είναι ο μέσος όρος των τριών βαθμών.

Η βαθμολογία κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος (εντός μιας εβδομάδας μετά τις εξετάσεις).

Σε συνέντευξη καλούνται (εντός μιας εβδομάδας μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων) οι υποψήφιοι που έχουν πάρει τουλάχιστον τη βάση στις γραπτές εξετάσεις ή οι πρώτοι 24 ανά Κατεύθυνση/Ειδίκευση ή Υποειδίκευση, εφόσον υπάρχουν περισσότεροι επιτυχόντες, με ευθύνη του υπευθύνου της Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης ή Υποειδίκευσης.

Ενδεικτικοί άξονες των συνεντεύξεων με τους υποψηφίους του Π.Μ.Σ. είναι οι εξής:

- Κατανόηση του περιεχομένου της Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης και των **υποχρεώσεων** των μεταπτυχιακών φοιτητών.
- Κίνητρα του υποψηφίου για τη φοίτηση στο Π.Μ.Σ.
- Πιθανές προοπτικές μετά την ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ.
- Διαθεσιμότητα του υποψηφίου
- Αποσαφηνίσεις σε θέματα που αφορούν τον φάκελο του υποψηφίου.

Για την τελική κατάταξη και επιλογή **συνεκτιμώνται** τα στοιχεία του φακέλου και συγκεκριμένα:

- Βαθμός πτυχίου,
- Βαθμός και συνάφεια της πτυχιακής εργασίας με την Κατεύθυνση/Ειδίκευση
- Βαθμός μαθημάτων σχετικών με την Κατεύθυνση/Ειδίκευση ή Υποειδίκευση,
- Αυξημένη γλωσσομάθεια,
- Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά,
- Ερευνητική εμπειρία,
- Συμμετοχή σε συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες, επιμορφώσεις, μετεκπαιδύσεις.

Οι υπεύθυνοι των Κατευθύνσεων/Ειδίκευσεων και Υποειδίκευσεων καταθέτουν στη Γραμματεία του Τμήματος κατάλογο με τους υποψηφίους που έχουν επιλεγεί, κατά σειρά κατάταξής τους. Στον κατάλογο επιτυχόντων συμπεριλαμβάνονται και δύο επιλαχόντες, εφόσον ανταποκρίνονται στα κριτήρια που προαναφέρθηκαν.

5. Διδάσκοντες είναι τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων και οι συνεργάτες τους, εφόσον έχουν τα προσόντα που προβλέπονται από τον νόμο. Οι διδάσκοντες συντάσσουν σύντομο κείμενο για τον Οδηγό Σπουδών στον οποίο περιλαμβάνονται τα προβλεπόμενα σε σχετική απόφαση του ΥΠΕΠΘ (ΦΕΚ 1466/13-8-07 Παράρτημα)

6. Αναστολή λειτουργίας Ειδίκευσης ή Υποειδίκευσης

Υπάρχει η δυνατότητα μετά από εισήγηση του υπευθύνου μιας Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης ή Υποειδίκευσης και με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με Ειδική Σύμβαση να αναστέλλεται η λειτουργία της για μια ακαδημαϊκή περίοδο.

7. Υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών

Η παρακολούθηση των μαθημάτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι **υποχρεωτική**.

Το πρόγραμμα μαθημάτων μπορεί να καλύπτει όλες τις ημέρες της εβδομάδας και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές (Μ.Φ.) εκτός των μαθημάτων τους, εμπλέκονται σε πρακτικές ασκήσεις, εργαστηριακές ασκήσεις και ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος, στην Κατεύθυνση/Ειδίκευση και Υποειδίκευση στην οποία φοιτούν.

Στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου και το αργότερο κατά το δεύτερο εξάμηνο, οι Μ.Φ. αναλαμβάνουν την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, με επιβλέποντα έναν από τους διδάσκοντες στην Κατεύθυνση/Ειδίκευση ή Υποειδίκευσή τους.

Κάθε Μ.Φ. συμμετέχει σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, σε εργαστηριακές και φροντιστηριακές ασκήσεις και επιτελεί υποχρεωτικά ερευνητική πρακτική άσκηση, όπως προβλέπεται στο Π.Μ.Σ. και λαμβάνει τις αντίστοιχες Πιστωτικές Μονάδες.

Επίσης, κάθε Μ.Φ. εκπονεί μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία στην αντίστοιχη Κατεύθυνση/Ειδίκευση ή Υποειδίκευση.

Η συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, σε εργαστηριακές ασκήσεις και η ερευνητική πρακτική άσκηση σε κάθε Κατεύθυνση/Ειδίκευση ή Υποειδίκευση εποπτεύεται και συντονίζεται από τον επιστημονικό υπεύθυνο της Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης και Υποειδίκευσης στην οποία φοιτά ο Μ.Φ., σε συνεργασία με τους διδάσκοντες. Η ερευνητική πρακτική άσκηση μπορεί να πραγματοποιείται σε Πανεπιστήμια και σε ιδρύματα ή οργανισμούς και επαγγελματικούς χώρους.

Ο βαθμός επιτυχίας στην προβλεπόμενη πρακτική άσκηση υπογράφεται ή εφόσον έχει ανατεθεί σε άλλο διδάσκοντα συνοπογράφεται από τον επιστημονικό υπεύθυνο της Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης ή Υποειδίκευσης.

Ο επιστημονικός υπεύθυνος Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης ή Υποειδίκευσης μπορεί να προτείνει αιτιολογημένα στη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. την παρακολούθηση έως τριών επιπλέον μαθημάτων του Π.Μ.Σ., από τους Μ.Φ. οι οποίοι φοιτούν στη συγκεκριμένη Κατεύθυνση/Ειδίκευση. Εφόσον, η πρόταση εγκριθεί από τη Συντονιστική Επιτροπή και τη Γενική Συνέλευση με Ειδική Σύμβαση, οι Μ.Φ. υποχρεούνται να παρακολουθούν και να εξετάζονται στα επιπλέον μαθήματα. Με την ίδια διαδικασία οι Μ.Φ. που δεν είναι πτυχιούχοι του Τμήματος υπάρχει η δυνατότητα να παρακολουθούν και να εξετάζονται σε έως τρία μαθήματα από το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών. Τα επιπλέον μαθήματα δεν θα ξεπερνούν συνολικά τα τέσσερα.

8. Διπλωματικές εργασίες των Μ.Φ.

Οι διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ., μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και οι συνεργάτες τους, αναλαμβάνουν την επίβλεψη και εποπτεία των διπλωματικών εργασιών των Μ.Φ. της Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης ή Υποειδίκευσης στην οποία διδάσκουν.

Οι διδάσκοντες των κοινών μαθημάτων στο Π.Μ.Σ. επιλέγουν και δηλώνουν την Κατεύθυνση/Ειδίκευση και Υποειδίκευση στην οποία θα αναλαμβάνουν να επιβλέπουν διπλωματικές εργασίες.

Σε περίπτωση που ένας Μ.Φ. θέλει να εκπονήσει διπλωματική εργασία με διδάσκοντα άλλης Κατεύθυνσης/Ειδίκευσης θα πρέπει να υποβάλει αίτηση προς έγκριση στη Συντονιστική Επιτροπή η οποία θα κάνει σχετική εισήγηση στη Γενική Συνέλευση με Ειδική Σύμβαση, με τη σύμφωνη γνώμη του υπευθύνου της Ειδίκευσης ή Υποειδίκευσης και του προτεινόμενου διδάσκοντα.

Οι επιβλέποντες και οι συνεπιβλέποντες μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες ορίζονται από τη ΓΣΕΣ, ύστερα από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής και ασκούν ακαδημαϊκή λειτουργία που αποσκοπεί στην ανάπτυξη των ερευνητικών και επιστημονικών δεξιοτήτων/ικανοτήτων των μεταπτυχιακών φοιτητών και στην παραγωγή νέας γνώσης, στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία είναι ερευνητική. Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται πραγματολογικά δεδομένα από ερευνητικά προγράμματα, απαιτείται η γραπτή άδεια του κάθε φορά επιστημονικού υπευθύνου του ερευνητικού προγράμματος.

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εξετάζονται από τριμελή επιτροπή στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και οι δύο συνεπιβλέποντες και υποστηρίζονται δημόσια από τον μεταπτυχιακό φοιτητή.

Μετά την υποστήριξη και την έγκριση της διπλωματικής εργασίας υπογράφεται από τα μέλη της τριμελούς επιτροπής σύντομη έκθεση με τα θετικά και αρνητικά σημεία, που έχουν διαπιστωθεί κατά τη διάρκεια της υποστήριξης, και με τη βαθμολογία τους.

Το βαθμολόγιο συνυπογράφεται από τα μέλη της τριμελούς επιτροπής και κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος μαζί με την προαναφερόμενη έκθεση.

Ένα αντίτυπο των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, κατατίθεται στη βιβλιοθήκη του Τμήματος, και ένα αντίτυπο στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.

9. Θέματα δεοντολογίας για τις διατριβές στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ.

(Με βάση το Manual of the American Psychological Association)

Η ουσία της επιστημονικής μεθόδου περιλαμβάνει παρατηρήσεις οι οποίες είναι δυνατόν να επαναληφθούν και να επιβεβαιωθούν και από άλλους ερευνητές. Επομένως, οι ερευνητές δεν επιτρέπεται να προσαρμόζουν ή να κατασκευάζουν τα ερευνητικά τους αποτελέσματα, προκειμένου να υποστηρίξουν τις ερευνητικές υποθέσεις τους.

Οι ερευνητές δεν θα πρέπει να παρουσιάζουν έννοιες, κατηγορίες ή ιδέες άλλων ως δικές τους. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εισαγωγικά για να υποδεικνύονται οι ακριβείς φράσεις άλλων ερευνητών, ενώ κάθε φορά που επαναδιατυπώνονται φράσεις άλλου συγγραφέα θα πρέπει να αναφέρεται η εργασία του. Η βασική αρχή που διέπει τη συγγραφή μιας εργασίας είναι ότι δεν θα πρέπει να παρουσιάζει ο συγγραφέας τη δουλειά κάποιου άλλου ερευνητή ως δική του. Αυτό αφορά τόσο τις ιδέες όσο και το γραπτό κείμενο.

Ο κατάλογος των αναφορών στο τέλος της εργασίας παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες για τον εντοπισμό και την ανάκληση κάθε πηγής. Οι συγγραφείς θα πρέπει να κάνουν συνετές επιλογές των αναφορών και να περιλαμβάνουν μόνο τις πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί κατά την έρευνα και την προετοιμασία της εργασίας. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο κατάλογος των αναφορών περιλαμβάνει πηγές που υποστηρίζουν ειδικότερα την εργασία. Αντίθετα, η βιβλιογραφία περιλαμβάνει άρθρα και βιβλία για περαιτέρω μελέτη. Κάθε μεταπτυχιακή εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα κατάλογο αναφορών.

Σύμφωνα με το APA style, κάθε αναφορά μέσα στο κείμενο της εργασίας αντιστοιχεί σε μια συγκεκριμένη εγγραφή στον κατάλογο αναφορών. Τα απαραίτητα στοιχεία μιας αναφοράς μέσα στο κείμενο είναι το επώνυμο του συγγραφέα και το έτος της δημοσίευσης. Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ένα ολόκληρο απόσπασμα από ένα κείμενο, αυτό θα μπαίνει σε εισαγωγικά και στο

τέλος μέσα σε παρένθεση θα αναγράφονται: ο συγγραφέας, το έτος δημοσίευσης και η σελίδα στην οποία βρίσκεται το συγκεκριμένο απόσπασμα.

Ο σκοπός της δημιουργίας καταλόγου αναφορών είναι να βοηθήσει τους αναγνώστες της εργασίας να ανακτήσουν και να χρησιμοποιήσουν τις συγκεκριμένες πηγές. Είναι απαραίτητο, λοιπόν, οι πληροφορίες που θα περιλαμβάνει ο κατάλογος αναφορών να είναι ακριβείς και πλήρεις. Κάθε εγγραφή στον κατάλογο των αναφορών περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία: το όνομα του συγγραφέα, το έτος έκδοσης, τον τίτλο και τα στοιχεία έκδοσης. Ο καλύτερος τρόπος για να σιγουρευτεί ο συγγραφέας ότι οι πληροφορίες αυτές είναι πλήρεις και ακριβείς είναι να ελέγξει κάθε αναφορά προσεκτικά με την πρωτότυπη έκδοση.

Οι συγγραφείς είναι υπεύθυνοι για όλες τις πληροφορίες που περιλαμβάνει ο κατάλογος των αναφορών. Η προετοιμασία ακριβούς καταλόγου αναφορών συμβάλλει στην αξιοπιστία του συγγραφέα ως προσεκτικού ερευνητή. Ένας ατελής και γεμάτος ανακρίβειες κατάλογος αναφορών προκαλεί σύγχυση στους μελλοντικούς ερευνητές και αποτελεί δείγμα απροσεξίας του συγγραφέα.

Παραδείγματα αναφορών μέσα στο κείμενο:

1. Ο Wagner (1997) διακρίνει τρεις τύπους συνεργασίας εκπαιδευτικού – ερευνητή: τη συνεργασία που βασίζεται στη συμφωνία για συλλογή δεδομένων (data-extraction agreement), την κλινική συνεργασία (clinical partnership) και τη συνεργασία που βασίζεται στη συμφωνία για από κοινού μάθηση (co-learning agreement)
2. Οι ερευνητικές προσπάθειες έχουν αποκαλύψει ότι οι αντιλήψεις και οι πεποιθήσεις των δασκάλων για τα μαθηματικά και τη διδασκαλία τους είναι συχνά αναπόσπαστα συνδεδεμένα με τα περιβάλλοντα στα οποία αυτά διαμορφώνονται (Brown, Cooney & Jones, 1990)
3. «... πράγμα που δείχνει ότι ο ορισμός των Hirst και Peters (1970) αναφέρεται περισσότερο.....» (Χατζηγεωργίου, 2002, σ. 103)
4. «Η απεριόριστη έκταση του υλικού πίσω στον χρόνο και έξω στον χώρο» (Dewey, 1902, σ. 5)

Ο κατάλογος των αναφορών στο τέλος της εργασίας σας θα είναι με αλφαβητική σειρά και με διπλό διάστιχο. Πλάγιοι χαρακτήρες (*italics*) χρησιμοποιούνται για τα ονόματα των επιστημονικών περιοδικών και για τους τίτλους των βιβλίων.

Παρακάτω δίνονται ορισμένα παραδείγματα:

Βιβλία

Βιβλίο από έναν συγγραφέα	Gregory, S. (1998). <i>Black corona: Race and the politics of place in an urban community</i> . Princeton: Princeton University Press.
Βιβλίο από 2 ή περισσότερους συγγραφείς	Hamilton, B., & Guidos, B. (1987). <i>The medical word finder: A reverse medical dictionary</i> . New York: Neal.
Κεφάλαια σε επιμεληθέντα βιβλία	Παπούλιας Π. (2001). Τίτλος κεφαλαίου. Στο Χ. Παπαδόπουλος (επιμ.) <i>Τίτλος Βιβλίου</i> . Πόλη: Εκδοτικός Οίκος.

Άρθρα

Άρθρο επιστημονικού περιοδικού	Haynes, G. W., & Haynes, D. C. (1999). Debt structure of small businesses owned by women in 1987 and 1993. <i>Journal of Small Business Management</i> , 37 (2), 1-19.
---------------------------------------	--

Ηλεκτρονικές Πηγές

Videocassette	Galan. H. (Director). (1994). <i>Go back to Mexico!</i> [Videotape]. Boston: PBS Video.
CD-ROM	<i>The family doctor</i> . (1993) [CD-ROM]. Portland, OR: Creative Multimedia.
Κείμενο από site	Modern Language Association. <i>MLA style</i> . (2000, May 18). Τελευταία πρόσβαση May 30, 2002, στο http://www.mla.org ή Modern Language Association. <i>MLA style</i> . (2000, May 18). Ανακτήθηκε May 30, 2002, από http://www.mla.org

Παράρτημα 1

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΝΤΥΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αξιολόγηση Διπλωματικής Εργασίας τ.....:

.....
.....

ΘΕΜΑ:

.....
.....

Ημερομηνία παρουσίασης:

	Ελλιπής 0-4,9	Μέτρια 5-6,5	Καλή 6,51-8,49	Άριστη 8,5-10
Σαφήνεια ερευνητικών ερωτημάτων ή/και υποθέσεων εργασίας				
Βιβλιογραφική έρευνα				
Θεωρητική τεκμηρίωση				
Μεθοδολογία				
Εμπειρικό μέρος				
Συμπεράσματα				
Παρουσίαση				
Δομή εργασίας				
Άλλο.....				

Συνολική αξιολόγηση Διπλωματικής Εργασίας με βαθμό:.....

**Τα μέλη
της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής**

Παράρτημα 2

Αρ. Πρωτ. 256

Προς τις Γραμματείες των Τμημάτων
τους Επιστημονικούς Υπεύθυνους των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του
Πανεπιστημίου Πατρών
Εντάυθα
Πάτρα, 19.05.05

Αξιότιμοι κύριοι,

Σας γνωστοποιώ ότι με βάση τον αναθεωρηθέντα και εγκριθέντα από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου (συνεδρία 382/20.04.05) *Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας* της ΒΥΠ έχει αλλάξει ο τρόπος κατάθεσης σε αυτήν του έντυπου και ηλεκτρονικού αντιτύπου της διατριβής των υποψηφίων διδακτόρων και υποψηφίων κατόχων Μ.Δ.Ε.

Στο εξής η κατάθεση των αντίτυπων θα γίνεται από τον ίδιο τον υποψήφιο κατευθείαν στη ΒΥΠ, η οποία θα εκδίδει Βεβαίωση Κατάθεσης. Τη Βεβαίωση αυτή θα προσκομίζει ο υποψήφιος στην οικεία Γραμματεία, προκειμένου να ορκιστεί. Το όλο σύστημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά από την εφαρμογή της ΒΥΠ *Νημερτής*. Στην ιστοσελίδα του συστήματος (<http://www.lis.upatras.gr/nemertes>) υπάρχουν οδηγίες για τους καταθέτες και τις Γραμματείες και σας παρακαλούμε να την επισκεφθείτε.

Στη διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση (κ. Κ. Συνέλλη, 969610, synellis@lis.upatras.gr).

Ο Πρόεδρος
της Εφορείας της ΒΥΠ

Καθηγητής
Βασίλης Μαρμάρας

**Πανεπιστήμιο Πατρών
Βιβλιοθήκη &
Υπηρεσία
Πληροφόρησης
26500 Ρίο, Πάτρα
Τηλ.: 2610 969635
Fax: 2610 969673**

**University of Patras
Library & Information
Service
GR 26500 Patras
Greece
Tel.: +302610 969635
Fax: +302610 969673**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Αρ. Πρωτ.: 258
Ημερομηνία: 27-2-06

Πάτρα, 1^η Φεβρουαρίου 2006
Αριθ. Πρωτ.: 188

Προς
Τις Γραμματείες Τμημάτων Πανεπιστημίου Πατρών

Σας ενημερώνουμε ότι σύμφωνα με τον αναθεωρημένο Εσωτερικό Κανονισμό της Βιβλιοθήκης & Υπηρεσίας Πληροφόρησης (*Συνεδρία Συγκλήτου 382/20.04.05*) όλοι οι υποψήφιοι κάτοχοι ΜΔΕ και υποψήφιοι διδάκτορες πρέπει να καταθέτουν έως δύο (2) έντυπα και ένα (1) ηλεκτρονικό αντίτυπο της μεταπτυχιακής τους εργασίας ή διδακτορικής τους διατριβής (σε PDF αρχείο μέγιστου μεγέθους 30MB), σε αυτήν.

Οι υποψήφιοι πρέπει να προσέρχονται οι ίδιοι στη ΒΥΠ και να προσκομίζουν τα σχετικά αντίτυπα στην κα Ευγενία Ορφανού, στο 2ο όροφο του κτιρίου (τηλέφωνο 2610-969630), αφού έχει προηγηθεί η συμπλήρωση των στοιχείων της εργασίας στην ηλεκτρονική φόρμα που βρίσκεται στην ιστοσελίδα της ΒΥΠ (<http://www.lis.upatras.gr/nemertes/submit.php>), σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται.

Η ΒΥΠ εκδίδει Βεβαίωση Κατάθεσης, την οποία ο υποψήφιος προσκομίζει στην οικεία Γραμματεία προκειμένου να ορκιστεί.

Υπενθυμίζουμε επίσης ότι από ετών η ΒΥΠ δεν συνεργάζεται πλέον με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης για την αποστολή των αντιτύπων των διατριβών των μεταπτυχιακών μας φοιτητών σε αυτό. Σας παρακαλούμε επομένως να μην αποστέλλονται στην ΒΥΠ τα αντίτυπα που προορίζονται για το ΕΚΤ.

Σας ευχαριστούμε πολύ για την προθυμία σας να συνεργαστείτε μαζί μας στο θέμα της ενημέρωσης των φοιτητών σας για τα ανωτέρω.

Πανεπιστήμιο Πατρών
Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία
Πληροφόρησης

265 00 Ρίο, Πάτρα
Τηλ.: 2610 969.635
Fax: 2610 969.673

Η διευθύντρια της ΒΥΠ

Κατερίνα Συνέλλη

α/α

University of Patras
Library & Information
Service

GR 265 00 Patras – Greece
Tel.: (+30) 2610 969.635
Fax: (+30) 2610 969.673

<http://www.lis.upatras.gr>
E-mail: info@lis.upatras.gr

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος

Η Βιβλιοθήκη του Π.Τ.Δ.Ε. λειτουργεί ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη υπηρεσία. Ήταν αποτέλεσμα επίμονων προσπαθειών της Διοίκησης του Τμήματος και της φιλότιμης φροντίδας των μελών Δ.Ε.Π. Άρχισε τη λειτουργία επί προεδρίας του Καθηγητή Αλ. Κοσμόπουλου (Σεπτέμβριος 1996). Είναι ειδική ερευνητική βιβλιοθήκη με αντικείμενο τα θέματα: Φιλοσοφία, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία, Εκπαίδευση, Γλώσσα, Ιστορία και Λογοτεχνία.

Είναι εγκατεστημένη στον 1^ο όροφο του κτιρίου μας (χώρος MA102). Καταλαμβάνει έκταση 72 τ.μ. και διαθέτει αίθουσα αναγνωστηρίου. Το υλικό, τις υπηρεσίες και τους χώρους της Βιβλιοθήκης μπορούν να χρησιμοποιήσουν όλοι οι χρήστες-μέλη της σύμφωνα με τους όρους του εσωτερικού κανονισμού της.

Το υλικό της Βιβλιοθήκης είναι ταξινομημένο σύμφωνα με το διεθνές δεκαδικό σύστημα ταξινόμησης DEWEY και το υλικό καταλογογραφείται στο πρόγραμμα αυτοματοποίησης βιβλιοθηκών ADVANCE που παραχώρησε στη Βιβλιοθήκη μας η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών (BKΠ). Μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή στον Αυτοματοποιημένο Κατάλογο Ανοιχτής Προσπέλασης (OPAC) μπορούν να αναζητηθούν, ταυτόχρονα, βιβλία και περιοδικά σε όλες τις Βιβλιοθήκες της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει σήμερα πάνω από 10.500 τίτλους βιβλίων και πάνω από 100 τίτλους περιοδικών. Καταβάλλεται προσπάθεια από την Εφορεία της Βιβλιοθήκης για τον εμπλουτισμό της με επιστημονικές επετηρίδες, δωρεές από εκδόσεις που γίνονται από κληροδοτήματα και από εκδόσεις Κρατικών Ερευνητικών Κέντρων.

Η Βιβλιοθήκη παραμένει ανοιχτή για το κοινό από τις 8:30 π.μ. μέχρι τις 14:00 μ.μ., εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

Εφορεία Βιβλιοθήκης

Γιώργος Σταμέλος, Ιουλία-Αθηνά Σπινθουράκη, Ιωάννης Δημάκος, Θεοχαρούλα Νιφτανίδου

Υπεύθυνη Βιβλιοθήκης

Καλλιόπη Τσενέ (Ε.Τ.Ε.Π.)

Κανονισμός Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης

1. Σκοπός

Η Βιβλιοθήκη του Π.Τ.Δ.Ε. λειτουργεί στον πρώτο όροφο του κτιρίου του Τμήματος σε συνεργασία με την Κεντρική Βιβλιοθήκη – Υπηρεσία Πληροφόρησης (BKΠ) του Πανεπιστημίου Πατρών. Αποτελεί διακριτή υπηρεσία του Π.Τ.Δ.Ε. που εξαρτάται απευθείας από τη Γ.Σ. του Τμήματος.

Η Βιβλιοθήκη του Π.Τ.Δ.Ε. αποτελεί κέντρο συλλογής και διακίνησης πληροφοριών και έχει ως σκοπό την υποστήριξη της τρέχουσας έρευνας και διδασκαλίας που επιτελείται στο Π.Τ.Δ.Ε., μέσω της διάθεσης τεκμηριωμένης πληροφορίας, με παράλληλη ενημέρωση και καθοδήγηση των χρηστών για την άριστη χρήση της.

2. Διοίκηση

Η Βιβλιοθήκη εποπτεύεται από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης (Ε.Β.) η οποία συγκροτείται από τη Γ.Σ. του Τμήματος για διάρκεια θητείας δύο (2) χρόνων. Η Ε.Β.

αποτελείται από τρία (3) μέλη ΔΕΠ, τον/την υπεύθυνο/η βιβλιοθήκης, έναν (1) φοιτητή και έναν (1) εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Η Ε.Β. λογοδοτεί απευθείας στη Γ.Σ. του Τμήματος.

Η Ε.Β. συνέρχεται μια (1) φορά τον μήνα για θέματα της Βιβλιοθήκης.

Για την απαρτία της Ε.Β. απαιτούνται τέσσερα (4) μέλη. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Η πλειοψηφία απαιτεί τέσσερις (4) ψήφους. Οι αποφάσεις της Ε.Β. είναι δεσμευτικές για τα μέλη της Ε.Β.. Για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στον παρόντα κανονισμό, οι αποφάσεις της Ε.Β. τίθενται στην κρίση της Γ.Σ. του Τμήματος.

Η Βιβλιοθήκη διατηρεί στην κατοχή της τα εξής βιβλία, τα οποία ενημερώνει ανελλιπώς:

Α. Πρωτόκολλο εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων

Β. Μη αναλώσιμου υλικού

Γ. Πρακτικών συνελεύσεων της ΕΒ

Δ. Εισαγωγής (Κτηματολογίου) της Βιβλιοθήκης

Ε. Πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής νέων βιβλίων

3. Οικονομικά

Η Βιβλιοθήκη έχει δημόσιες και ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης ή χορηγίας. Για τις ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις απαιτείται η έγκριση από τη Γ.Σ. του Τμήματος.

Η Γ.Σ. του Τμήματος δεσμεύεται να ενισχύει τη Βιβλιοθήκη από τις πιστώσεις του Τμήματος κάθε χρόνο για την αγορά βιβλίων, περιοδικών και των απαραίτητων για τη λειτουργία της αναλωσίμων, μέχρι του 10% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του Τμήματος.

Η Ε.Β. διαχειρίζεται τα οικονομικά της Βιβλιοθήκης και κάθε χρόνο λογοδοτεί στη Γ.Σ. του Τμήματος. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει ανεξάρτητο κωδικό στην οικονομική υπηρεσία του Πανεπιστημίου.

4. Εγγραφή στη Βιβλιοθήκη

Για τη χρήση της Βιβλιοθήκης απαιτείται εγγραφή όλων των χρηστών και απόκτηση της ειδικής Κάρτας Χρήστη της Κεντρικής Βιβλιοθήκης.

5. Χρήστες

Δικαίωμα χρήσης της Βιβλιοθήκης του Π.Τ.Δ.Ε. Έχουν:

1. Τα μέλη του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού του Παν/μίου Πατρών
2. Οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών
3. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες του Πανεπιστημίου Πατρών
4. Όλοι όσοι συμμετέχουν σε προγράμματα του Π.Τ.Δ.Ε.
5. Όλοι οι εργαζόμενοι του Πανεπιστημίου Πατρών
6. Εξωτερικοί χρήστες, όσοι δηλαδή δεν ανήκουν στις προηγούμενες κατηγορίες. Οι εξωτερικοί χρήστες πληρώνουν εφάπαξ εγγραφή, η οποία καθορίζεται κάθε φορά από την ΕΒ. Επίσης, για τη χρήση του φωτοτυπικού μηχανήματος χρησιμοποιούν ειδική κάρτα.

Οι χρήστες υποχρεούνται να δηλώνουν αλλαγές στη διεύθυνση κατοικίας, τηλεφώνου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον υπεύθυνο υπάλληλο της Βιβλιοθήκης. Η μη τακτοποίηση εκκρεμοτήτων στη Βιβλιοθήκη δημιουργεί κώλυμα στην απονομή του πτυχίου των φοιτητών ή σε αίτηση διαγραφής από το Τμήμα.

6. Χρήση της Βιβλιοθήκης – Αναγνωστήριο

Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν τις συστάσεις του προσωπικού της Βιβλιοθήκης, να σέβονται τον χώρο καθώς και τους συναδέλφους τους.

Οι χρήστες οφείλουν να είναι προσεκτικοί στη χρήση του υλικού και του εξοπλισμού. Οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικού αποκαθίσταται ή αποζημιώνεται από τον χρήστη που την προκάλεσε.

Οι χρήστες αφήνουν τα βιβλία που χρησιμοποιούν εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης σε ειδικό χώρο που έχει καθοριστεί από τον/την βιβλιοθηκονόμο. Τα βιβλία επανατοποθετούνται στη θέση τους από τους/τις εργαζόμενους/ες της Βιβλιοθήκης.

Οι εισερχόμενοι στη Βιβλιοθήκη πρέπει να αφήνουν τσάντες, παλτά, κτλ στον ειδικό χώρο και είναι υπεύθυνοι για τα πράγματά τους.

Στους χώρους της Βιβλιοθήκης δεν επιτρέπεται η εισαγωγή και κατανάλωση τροφίμων ή ροφημάτων καθώς και το κάπνισμα. Δεν επιτρέπονται τα κινητά τηλέφωνα.

Οι χρήστες έχουν άμεση πρόσβαση στα βιβλία και τα περιοδικά της Βιβλιοθήκης. Η πρόσβαση στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης θα γίνεται μέσω Η/Υ.

Κατά την έξοδό τους από τον χώρο της Βιβλιοθήκης, οι χρήστες μπορεί να κληθούν να επιδείξουν στον υπεύθυνο υπάλληλο τα πράγματα που φέρουν μαζί τους εξερχόμενοι από τη Βιβλιοθήκη.

7. Φωτοαντίγραφα

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει φωτοτυπικό μηχάνημα για αναπαραγωγή υλικού της Βιβλιοθήκης και μόνο. Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή ολόκληρου βιβλίου, διδακτορικής διατριβής, μεταπτυχιακής ή πτυχιακής εργασίας, handbooks κτλ. Για την αναπαραγωγή του επιτρεπόμενου υλικού υπάρχει ειδική κάρτα η οποία παρέχει στους χρήστες πρόσβαση στο φωτοτυπικό με χαμηλό κόστος ανά φωτοτυπία.

Τα έσοδα από τα φωτοτυπικά μηχανήματα προορίζονται για τη συντήρηση και/ή ενίσχυση των μηχανημάτων της βιβλιοθήκης.

8. Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει Η/Υ για την αποκλειστική χρήση προγράμματος επεξεργασίας κειμένου και βιβλιογραφικής αναζήτησης πηγών. Απαγορεύεται η χρήση Η/Υ για υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, συζητήσεων κτλ. Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να συμπληρώνουν τα στοιχεία τους στο αντίστοιχο φυλλάδιο κινήσεως.

9. Δανεισμός

Η Βιβλιοθήκη του Π.Τ.Δ.Ε. θα λειτουργήσει και ως δανειστική βιβλιοθήκη. Η έναρξη λειτουργίας του δανεισμού για τους φοιτητές θα καθοριστεί από την Ε.Β. Για τα μέλη ΔΕΠ και τους εργαζόμενους στο Π.Τ.Δ.Ε., η βιβλιοθήκη είναι δανειστική. Μπορούν να δανείζονται έως πέντε (5) βιβλία για δεκαπέντε (15) μέρες, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλες 15 μέρες.

Πληροφοριακά βιβλία, όπως λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, εγχειρίδια, καθώς επίσης και διδακτορικές διατριβές, μεταπτυχιακές και πτυχιακές εργασίες, δε δανείζονται.

Όλα τα υπόλοιπα δανείζονται, εφόσον δεν έχουν συμπεριληφθεί σε κλειστή συλλογή. Οι φοιτητές μπορούν να δανειστούν έως δύο (2) βιβλία.

Ο δανεισμός για τους φοιτητές γίνεται για δεκαπέντε (15) μέρες, με δυνατότητα ανανέωσης μια ακόμα εβδομάδας, εφόσον το βιβλίο δεν έχει ζητηθεί από άλλο χρήστη. Στους εξωτερικούς χρήστες τα βιβλία δανείζονται για μια (1) βδομάδα, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης. Για την κράτηση βιβλίων τηρείται σειρά προτεραιότητας.

Σε περίπτωση καθυστέρησης της επιστροφής ενός βιβλίου, ο δανειζόμενος, οποιοσδήποτε και αν είναι αυτός, επιβαρύνεται με πρόστιμο 1 ευρώ ανά εργάσιμη μέρα.

(Όλοι οι παραπάνω κανόνες έχουν αντικατασταθεί με τους αντίστοιχους κανόνες δανεισμού της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών.)

Κλειδιά της Βιβλιοθήκης έχουν: ο Πρόεδρος του Τμήματος, ο βιβλιοθηκονόμος και ο υπεύθυνος της Ε.Β.

10. Κλειστές συλλογές

Για τις ανάγκες συγκεκριμένων μαθημάτων ενός εξαμήνου, οι διδάσκοντες μπορούν να συγκροτούν κλειστές συλλογές. Οι κλειστές συλλογές δεν δανείζονται για το συγκεκριμένο εξάμηνο, παρά μόνο για τις ώρες που δεν λειτουργεί η βιβλιοθήκη (για μια νύχτα, ένα Σαββατοκύριακο, μια αργία). Για συγκεκριμένους λόγους (π.χ. παρουσίαση εργασίας) ο διδάσκων μπορεί να δώσει εγγράφως προτεραιότητα σε κάποιον φοιτητή.

11. Ώρες λειτουργίας

Οι ώρες λειτουργίας της βιβλιοθήκης καθορίζονται από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης με βάση τις εκάστοτε δυνατότητες που υπάρχουν σε προσωπικό. Οι ώρες λειτουργίας αναγράφονται στην είσοδο της βιβλιοθήκης. Η βιβλιοθήκη δεν λειτουργεί επίσημες αργίες και Σαββατοκύριακα. Για τους θερινούς μήνες, η λειτουργία της καθορίζεται από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης.

12. Γενικοί όροι

Όλοι οι χρήστες με την εγγραφή τους παραλαμβάνουν τον κανονισμό της Βιβλιοθήκης και υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση παραλαβής. Με την εγγραφή οι χρήστες αποδέχονται αυτόματα τον κανονισμό της Βιβλιοθήκης.

Ο κανονισμός υπάρχει επίσης αναρτημένος σε εμφανή θέση στον χώρο της Βιβλιοθήκης.

Οποιαδήποτε άλλα ζητήματα τίθενται υπόψη της Ε.Β. του Π.Τ.Δ.Ε.

Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου

Η Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης (Β.Υ.Π.) του Πανεπιστημίου Πατρών από τον Αύγουστο του 2003 στεγάζεται στο νέο κτίριο που βρίσκεται στο τέρμα της οδού Αριστοτέλους της Πανεπιστημιούπολης, στα ανατολικά του κτιρίου του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών. Το νέο κτίριο της ΒΥΠ καλύπτει περισσότερα από 8.000 τετραγωνικά μέτρα καταναμημένα σε 4 ορόφους. Η εσωτερική διαρρύθμιση του κτιρίου και η κατανομή των διαφόρων υπηρεσιών σε αυτό ακολουθεί σύγχρονα εργονομικά πρότυπα, ικανοποιώντας το σύνολο σχεδόν των αναγκών των επισκεπτών και χρηστών της ΒΥΠ. Το κτίριο διαθέτει πλήρη δικτυακή υποδομή και σύγχρονο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και μπορεί να φιλοξενήσει στα διάφορα αναγνωστήρια για μελέτη περίπου 400 άτομα.

Οι συλλογές της ΒΥΠ περιλαμβάνουν:

την κύρια συλλογή βιβλίων και οπτικοακουστικού υλικού με περίπου 90.000 τόμους, οι οποίοι είναι αναζητήσιμοι μέσω του [Online καταλόγου της ΒΥΠ](#).

τις συλλογές δωρεών, με κυριότερη αυτή του Β.Β. Αντωνόπουλου

και τις συλλογές των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης όπου παρέχεται πρόσβαση:

σε περισσότερα από 12.000 ηλεκτρονικά περιοδικά

σε πάνω από 12.000 ηλεκτρονικά βιβλία

Σε ένα μεγάλο αριθμό βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων.

Η αναζήτηση και χρήση των πηγών αυτών μπορεί να γίνει είτε μέσω της υπηρεσίας της ΒΚΠ [Ιγναίη](#) είτε μέσω της σελίδας αναζήτησης του [Συνδέσμου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - HEAL-Link](#).

Επίσης, στις ηλεκτρονικές πηγές της ΒΚΠ περιλαμβάνονται και οι παρακάτω ψηφιακές συλλογές ανοικτής πρόσβασης.

το Ιδρυματικό Αποθετήριο [Νημερτής](#) όπου φιλοξενείται η πνευματική παραγωγή του Πανεπιστημίου Πατρών (διδασκαρικές διατριβές, μεταπτυχιακές και διπλωματικές εργασίες κλπ)

η πλατφόρμα ηλεκτρονικών εκδόσεων [Παισιθέη](#) η οποία διατίθεται ελεύθερα στην κοινότητα για την έκδοση επιστημονικών περιοδικών πρόσβασης

η συλλογή [Δεξαμενή](#) όπου φιλοξενείται το ψηφιακό αρχείο έγκυρων ελληνικών επιστημονικών περιοδικών (Δευκαλίων, Αξιολογικά)

οι ψηφιακές συλλογές [Κοσμοπόλις](#) και [Πλειάς](#) όπου ευρετηριάζεται το περιεχόμενο 24 ελληνικών λογοτεχνικών περιοδικών του 19ου και αρχών του 20ου αιώνα

η ψηφιακή συλλογή [Δανιήλις](#), η οποία υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Πατρών, και φιλοξενεί σπάνιες τοπικές αλλά και πανελλαδικής κυκλοφορίας περιοδικές εκδόσεις του 19ου και αρχών του 20ου αιώνα

Η ΒΥΠ είναι βιβλιοθήκη ανοικτής πρόσβασης και δικαίωμα δανεισμού βιβλίων και χρήσης των υπηρεσιών της, έχουν όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πανεπιστημίου Πατρών καθώς και όλοι οι ενδιαφερόμενοι, αρκεί να είναι κάτοχοι της [κάρτας χρήστη της ΒΥΠ](#), η οποία εκδίδεται από το Τμήμα Δανεισμού.

Η ΒΥΠ παρέχει επίσης στους χρήστες τη δυνατότητα να παραγγείλουν άρθρα ή βιβλία από άλλες βιβλιοθήκες της χώρας ή του εξωτερικού μέσω της [Υπηρεσίας Διαδανεισμού](#).

Η Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης λειτουργεί καθημερινά τις παρακάτω ώρες: Δευτέρα - Παρασκευή: 08.00-21.00, εκτός από την περίοδο του καλοκαιριού, καθώς και τα Χριστούγεννα και το Πάσχα, οπότε το ωράριο διαμορφώνεται ανάλογα.

Ωράριο Λειτουργίας Βιβλιοθήκης

Ιανουάριος - Ιούλιος

Δευτέρα - Παρασκευή: 08:00 - 21:00

Αύγουστος

Δευτέρα - Παρασκευή 08:00 - 14:00

Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος

Δευτέρα - Παρασκευή: 08:00 - 21:00

- Η ΒΥΠ δεν λειτουργεί κατά τις επίσημες αργίες.
- Κατά τις παραμονές των αργιών το ωράριο λειτουργίας είναι μειωμένο.
- Κάθε αλλαγή ωραρίου λειτουργίας αναγράφεται σε σχετική έντυπη ανακοίνωση στο χώρο και στην ιστοσελίδα της ΒΚΠ.

Περισσότερες πληροφορίες μπορεί κάποιος να ανακτήσει στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ΒΥΠ <http://www.lis.upatras.gr>.

Υγειονομική Περίθαλψη

Η υγειονομική (ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή) περίθαλψη παρέχεται σε όλους τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές των Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Π.Δ. 32/3.9.63 (Φ.Ε.Κ. 117, τ. Α΄).

Το βιβλιάριο Υγειονομικής Περίθαλψης φοιτητή χορηγείται κατά την εγγραφή του στο Τμήμα και εφόσον ο φοιτητής δεν έχει επιλέξει άλλον ασφαλιστικό φορέα. Σε περίπτωση απώλειας του βιβλιαρίου, είναι δυνατή η αντικατάστασή του σε δύο μήνες.

Λοιπές Πληροφορίες

Κεντρικές Υπηρεσίες

Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας

Διευθύντρια:	2610-997950
• Τμήμα Σπουδών	2610-969043
• Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών και Έρευνας	2610 -996649
• Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων	2610-969045/969047
Fax:	2610-996665

Διεύθυνση Φοιτητικής Μέριμνας

Διευθυντής:	2610-997970
• Τμήμα Σίτισης	2610-997969
• Τμήμα Πρόνοιας και Εκδηλώσεων (Στέγαση Φοιτητών, Πολιτιστικά)	2610-997968
• Τμήμα Υγειονομικής Περίθαλψης (Κέντρο Στήριξης Φοιτητών)	2610-996151
Fax:	2610-996187

Κεντρική Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης

<http://www.lis.upatras.gr>

Διευθύντρια:	2610-969610
Fax:	2610-969673
• Τμήμα Διοίκησης και Γραμματείας	2610-969613-15
• Τμήμα Προσκτήσεων, Τεκμηρίωσης & Βιβλιογραφικής Ενημέρωσης	2610-969616/17/18/19/75
• Τμήμα Μηχανοργάνωσης-Έρευνας και Ανάπτυξης	2610 969631/32
• Τμήμα Διαδανεισμού	2610-969622/73/74
• Τμήμα Αναγνωστηρίου & Δανεισμού	2610-969620/21
• Τμήμα Πληροφόρησης & Εκπαίδευσης/ Υποστήριξης χρηστών	2610-969623-30
Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	2610-997724
Fax:	2610-969683

Γραφείο Διασύνδεσης και Επαγγελματικής Πληροφόρησης

2610-997519
2610-996678
2610-996679

Fax:	2610-996679
Φοιτητική Εστία (Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας)	
<i>Διευθυντής:</i>	2610-992362
Τηλεφωνικό Κέντρο	2610-992359/2360
Διαχείριση	2610-992360 (εσωτ. 207 και 208)
Εστία Φοιτητών (Προάστιο)	
Γραφείο	2610-434820
Ισόγειο	2610-453203
Άλλες Υπηρεσίες	
Γενικό Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πατρών	2610-999111
Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο	2610-997593
Ταχυδρομείο	2610-997593
Αγροτική Τράπεζα	2610-997844
Fax:	2610-994838
Βιβλιοπωλείο «Παπασωτηρίου»	2610-995455
Εστιατόριο «Πάρκο της Ειρήνης»	2610-997839
Σταθμός Μέριμνας Ζώων	2610-996200

Παράρτημα

Τα μέλη Δ.Ε.Π., το Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό και τα μέλη
Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού του Τμήματος

Α) ΜΕΛΗ Δ.Ε.Π.

1. Δημήτρης **Βεργίδης**, Καθηγητής
(Τομέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής)
Τηλ. 2610-997732 και 997742, vergidis@upatras.gr
2. Άννα **Ιορδανίδου**, Καθηγήτρια
(Τομέας Γενικών Επιστημών)
Τηλ. 2610-997878, A.Iordanidou@upatras.gr
3. Ιωάννης **Κατσιλλής**, Καθηγητής
(Τομέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής)
Τηλ. 2610-997769, jkats@upatras.gr
4. Ευγενία **Κολέζα**, Καθηγήτρια
(Τομέας Παιδαγωγικής)
Τηλ. 2610-969738, ekoleza@upatras.gr
5. Βενέττα **Λαμπροπούλου**, Καθηγήτρια
(Τομέας Παιδαγωγικής)
Τηλ. 2610-969714, V.Lampropoulou@upatras.gr
6. Γεώργιος **Σταμέλος**, Καθηγητής
(Τομέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής)
Τηλ. 2610-969729, stamelos@upatras.gr
7. Γεώργιος **Ιωαννίδης**, Αναπληρωτής Καθηγητής
(Τομέας Γενικών Επιστημών)
Τηλ. 2610-969720, gsioanni@upatras.gr
8. Ελένη **Καρατζιά-Σταυλιώτη**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
(Τομέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής)
Τηλ. 2610-997731, elkara@upatras.gr
9. Χρήστος **Παναγιωτακόπουλος**, Αναπληρωτής Καθηγητής
(Τομέας Γενικών Επιστημών)
Τηλ. 2610-997907, cranag@upatras.gr
10. Ιουλία-Αθηνά **Σπινθουράκη**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
(Τομέα Παιδαγωγικής)
Τηλ. 2610-969725/6, jsprin@upatras.gr
11. Άννυ **Ασημάκη-Δημακοπούλου**, επίκουρη καθηγήτρια
(Τομέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής)
Τηλ. 2610-997380, asimaki@upatras.gr
12. Στέφανος **Βασιλόπουλος**, Επίκουρος Καθηγητής
(Τομέα Παιδαγωγικής)
Τηλ. 2610-969724, stephanosv@upatras.gr
13. Ιωάννης **Δημάκος**, Επίκουρος Καθηγητής
(Τομέας Ψυχολογίας)
Τηλ. 2610-997772, idimakos@upatras.gr
14. Ιωάννης Α. **Δημητρακόπουλος**, επίκουρος καθηγητής
(Τομέας Γενικών Επιστημών)
Τηλ. 2610-969776, jdimitrako@upatras.gr

- 15.** Κλεοπάτρα **Διακογιώργη**, Επίκουρη Καθηγήτρια
(Τομέας Ψυχολογίας)
Τηλ. 2610-996335, kdiakogiorgi@upatras.gr
- 16.** Ιωάννης **Καμαριανός**, Επίκουρος Καθηγητής
(Τομέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής)
Τηλ. 2610-997683, kamarian@upatras.gr
- 17.** Χαρίλαος **Λαμπρόπουλος**, Επίκουρος Καθηγητής
(Τομέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής)
Τηλ. 2610-997733, hlabro@upatras.gr
- 18.** Χρήστος **Μαρκόπουλος**, Επίκουρος Καθηγητής
(Τομέας Γενικών Επιστημών)
Τηλ. 2610-969711, cmarkopl@upatras.gr
- 19.** Θεοχαρούλα **Νιφτανίδου**, Επίκουρη Καθηγήτρια
(Τομέας Γενικών Επιστημών)
Τηλ. 2610-996190, niftanid@upatras.gr
- 20.** Πετρούλα **Παναγιωτοπούλου**, Επίκουρη Καθηγήτρια
(Τομέας Ψυχολογίας)
Τηλ. 2610-969739, ppanag@upatras.gr
- 21.** Άννα **Φτερνιάτη**, Επίκουρη Καθηγήτρια
(Τομέα Παιδαγωγικής)
Τηλ. 2610-969723, afterniati@upatras.gr
- 22.** Στυλιανή **Τσεσμελή**, Λέκτορας
(Τομέας Ψυχολογίας)
Τηλ.: 2610-699736, stsesmeli@upatras.gr

Ομότιμοι Καθηγητές:

Παναγιώτα Τζελέπη-Παπούλια
Θεόδωρος Μυλωνάς
Ιωάννης Γ. Δελλής (τηλ.: 2610-996164)

Καθηγητές που συνταξιοδοτήθηκαν:

Ο Αναπληρωτής Καθηγητής Γεώργιος Μοσχόπουλος συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/2000.
Η Καθηγήτρια Παναγιώτα Παπούλια-Τζελέπη συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/04.
Ο Καθηγητής Θεόδωρος Μυλωνάς συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/04.
Ο Καθηγητής Δημήτριος Αλεξόπουλος συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/06.
Ο Καθηγητής Ιωάννης Δελλής συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/12.
Ο Επίκουρος Καθηγητής Αθανάσιος Φωτόπουλος συνταξιοδοτήθηκε στις 4/7/12.
Ο Επίκουρος Καθηγητής Ιωάννης Καραντζής συνταξιοδοτήθηκε στις 10/7/12.
Ο Καθηγητής Παντελής Γεωργογιάννης συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/13.
Ο Καθηγητής Ιωσήφ Μπουζάκης συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/14.
Ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Πόρποδας συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/14.
Ο Καθηγητής Σπυρίδων Κρίβας συνταξιοδοτήθηκε το 2014.

Εκλιπόντες:

Ο Επίκουρος καθηγητής Σπυρίδων Παντελής απεβίωσε το 1990.
Ο Ομότιμος Καθηγητής Αλέξανδρος Κοσμόπουλος απεβίωσε το 2012.
Η Ομότιμη Καθηγήτρια Μαρία Μιράσγεζη απεβίωσε το 2014.

Β) Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Ε.ΔΙ.Π.)

Ευγενία **Βικάτου**
τηλ./φαξ: 2610-969728
vikatou@upatras.gr

Μουσική Αγωγή

Μαρία (Μάρω) **Γαλάνη**
τηλ.: 2610-997735, galani@upatras.gr

Φυσική Αγωγή

Νικόλαος **Πρέσσας**
τηλ.: 2610-997735
npresas@upatras.gr

Αισθητική Αγωγή

Ανθή **Αδαμοπούλου**

Μεθοδολογία της Έρευνας και Εφαρμοσμένη Στατιστική στην Εκπαιδευτική Πολιτική και στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

τηλ.: 2610-969-727
anadam@upatras.gr

Η Μαρία Φαρμακίδου, διδάσκουσα Εικαστικής Αγωγής, συνταξιοδοτήθηκε στις 28-6-2010.

Γ) Μέλη Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.)

Παναγιώτης **Ζαφειράτος**
τηλ. 2610-997740
P.H.Zafeiratos@upatras.gr

Βασιλική **Παναγιωτοπούλου**
τηλ. 2610-997771
panavasi@upatras.gr

Καλλιόπη **Τσενέ**
τηλ. 2610-996152
tsene@upatras.gr